

Vlaams
Parlement

stuk **1588** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 2 mei 2012 (2011-2012)

Ontwerp van decreet

houdende het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet d.d. 13 januari 2012	75
Advies van de Strategische AdviesRaad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media – Sectorraad Kunsten en Erfgoed	111
Voorontwerp van decreet d.d. 3 februari 2012.....	121
Advies van de Raad van State	159
Ontwerp van decreet	185
Bijlage bij de memorie van toelichting: Reguleringssimpactanalyse.....	217

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Inleiding

Op 23 mei 2008 werd het Cultureel-erfgoeddecreet (voortaan benoemd als het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008) goedgekeurd. Dit decreet integreerde het bestaande decretaal instrumentarium inzake het ondersteuningsbeleid van cultureel-erfgoedorganisaties en introduceerde een aantal nieuwe instrumenten.

Op 15 juli 2011 werd het decreet houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd (verder: het Planlastendecreet) bekrachtigd door de Vlaamse Regering. Het Planlastendecreet legt nieuwe algemene regels vast over de periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen en van de wijze waarop de Vlaamse Gemeenschap subsidies kan toekennen aan lokale besturen wanneer deze zich, bij de uitwerking van hun lokale doelstellingen, inschrijven op Vlaamse beleidsprioriteiten. De belangrijkste principes uit het Planlastendecreet zijn:

- 1° de lokale beleids- en beheercyclus als uitgangspunt;
- 2° meer subsidiariteit en meer beleidsvrijheid voor de lokale besturen.

Aangezien het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 via het instrument van de cultureel-erfgoedconvenants subsidies toekent aan gemeenten en provincies ter ondersteuning van respectievelijk het lokale en het regionale cultureel-erfgoedbeleid, betekent dit dat het decreet aangepast moest worden aan de nieuwe principes.

De procedure van het Planlastendecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering op 30 oktober van het jaar waarin er lokale verkiezingen plaatsvinden, de Vlaamse beleidsprioriteiten en de bijhorende subsidies bekend maakt. Via hun strategische meerjarenplanning kunnen de gemeenten vervolgens intekenen op deze beleidsprioriteiten en hiervoor Vlaamse subsidies ontvangen.

De timing van het Planlastendecreet impliceert dat zowel het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 als de uitvoeringsbesluiten, voor 30 oktober 2012 aangepast moeten zijn om tijdig de Vlaamse beleidsprioriteiten bekend te maken. Gelet op de doorlooptijd voor de aanpassing van de betrokken wetgeving impliceert dit dat er in het najaar van 2011 een voorstel tot aanpassing van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 ingediend moest worden.

Naar aanleiding van de aanpassing van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 worden tegelijk nog een aantal zaken meegenomen waarvoor ook een aanpassing van het decreet nodig is. Het gaat om volgende zaken:

- 1° een audit van het Rekenhof in de periode 2009-2010 gaf aan dat het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 nog bepaalde regelgevingstechnische tekortkomingen vertoonde;
- 2° naast een vermindering van de administratieve lasten voor de lokale besturen zijn er ook verdere mogelijkheden tot vermindering van dergelijke lasten voor andere actoren. Een vereenvoudiging van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 opent ook mogelijkheden tot vermindering van de beheerskosten bij de Vlaamse Gemeenschap zelf;
- 3° ten slotte hebben de eerste jaren van uitvoering van het Cultureel-erfgoeddecreet uitgewezen dat bepaalde inhoudelijke bijsturingen zullen leiden tot een regelgeving die beter is afgestemd op de noden van de sector. Gelet op de korte termijn voor het aanpassen van het Cultureel-erfgoeddecreet worden dergelijke wijzigingen evenwel tot een minimum beperkt.

Zowel vanuit juridisch-technisch standpunt als naar leesbaarheid toe werd beslist het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 volledig te vervangen door een nieuw decreet. Dit nieuwe

decreet gaat daarbij uit van dezelfde basisprincipes en doelstellingen als het vorige. In die zin blijven bepaalde stukken uit de vorige memorie relevant in dit decreet.

2. Wijzingen ten opzichte van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008

Gelet de korte tijd dat het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 van kracht is – de implementatie ervan in de verschillende deelsectoren is nog lopende – wordt er zoveel mogelijk naar continuïteit gestreefd. De bestaande erkende of gesubsidieerde organisaties kunnen hun werking dan ook zo goed als ongewijzigd verderzetten. Enkel voor de ondersteuning van het lokale en het regionale cultureel-erfgoedbeleid via het instrument van de cultureel-erfgoedconvenants, waar het Planlastendecreet een nieuwe beleidsuitvoering introduceert, zijn er ingrijpende wijzigingen.

Volgende wijzingen worden doorgevoerd op het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008.

2.1. Aanpassing aan de principes van het Planlastendecreet

Op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 werden lokale besturen gesubsidieerd voor de uitvoering van hun lokaal of regionaal cultureel-erfgoedbeleid. In het kader van de subsidie werden cultureel-erfgoedconvenants gesloten met provincies, gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, en de VGC (Vlaamse Gemeenschapscommissie).

Het Planlastendecreet legt een nieuwe vorm van beleidsvoering op waarbij de lokale besturen via hun strategische meerjarenplanning subsidies kunnen aanvragen voor Vlaamse beleidsprioriteiten. Deze beleidsprioriteiten worden vooraf bekend gemaakt door de Vlaamse Regering, samen met de bijhorende middelen. Sectorale plannen, zoals het cultureel-erfgoedbeleidsplan, worden afgeschaft en geïntegreerd in de lokale meerjarenplanning. Het aanvragen en verantwoorden van de subsidies gebeurt volledig via documenten die deze besturen genereren in het kader van hun beleids- en beheerscyclus, wat resulteert in een vermindering van de administratieve lasten. Verder verankert het Planlastendecreet het principe dat de Vlaamse overheid en de lokale besturen elkaar benaderen vanuit een volwassen partnerschap met nadruk op subsidiariteit. De Vlaamse overheid stuurt op hoofdlijnen en resultaten; de lokale besturen krijgen meer vrijheid om binnen de Vlaamse doelstellingen een eigen lokaal beleid vorm te geven. De Vlaamse overheid legt geen bepalingen meer op die betrekking hebben op de aard van de in te zetten middelen of de organisatorische structuur van het lokale bestuur.

Wanneer een lokaal bestuur wil intekenen op de Vlaamse beleidsprioriteiten, doet ze dit door aan te geven welke van hun doelstellingen of acties opgenomen in de eigen lokale strategische meerjarenplanning, invulling geven aan de Vlaamse beleidsprioriteiten.

Voor het regionale cultureel-erfgoedbeleid worden de provincies ondersteund. Deze ondersteuning gebeurt voortaan volgens de methodiek zoals bepaald in het Planlastendecreet. Er worden bijgevolg geen convenants meer gesloten voor het regionale cultureel-erfgoedbeleid.

Conform de afspraken inzake complementair cultureel-erfgoed krijgen de provincies de taken opgelegd die reeds in het decreet van 2008 en in het protocol van akkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, de provincies en de steden en gemeenten zijn afgesproken.

Voor het lokale cultureel-erfgoedbeleid worden zowel individuele gemeenten als intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ondersteund.

Hier wordt volgende keuze gemaakt:

- de vijf zogenaamde kunststeden die beschikken over een hoge dichtheid van cultureel erfgoed verspreid over alle werkvormen (Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en

- Mechelen), kunnen als individuele gemeente ondersteund worden voor hun lokaal cultureel-erfgoedbeleid, indien ze inschrijven op Vlaamse beleidsprioriteiten;
- alle andere gemeenten worden voor hun lokaal cultureel-erfgoedbeleid op maat ondersteund via een convenant met een intergemeentelijk samenwerkingsverband.

De keuze om een aparte regeling uit te werken voor Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen is enerzijds te verklaren omdat deze steden reeds een lange traditie hebben in het ontwikkelen en realiseren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid. Alle maakten ze deel uit van de experimentele fase bij de opstart van de uitbouw van een Vlaams beleid op vlak van lokaal cultureel erfgoed. Meer dan tien jaar ondersteuning van het lokaal cultureel-erfgoedbeleid via cultureel-erfgoedconvenants resulteerde in deze steden in een evolutie en verdieping van de werking van de erfgoedcellen maar ook in een inbedding van deze cellen in het lokale cultuurbeleid als knooppunt in een netwerk. Het lokale cultureel-erfgoedbeleid heeft een structurele (financiële en personele) basis. Ook Toerisme Vlaanderen voert een apart beleid naar deze vijf steden. Zij nemen bijvoorbeeld ook gezamenlijke acties rond musea en rond internationale uitstraling. Deze uitstraling wordt trouwens grotendeels mee bepaald door de hoge aanwezigheid aan cultureel erfgoed.

Bovendien hebben deze steden niet alleen een hoge aanwezigheid van cultureel-erfgoedcollecties, maar zijn er ook diverse werkvormen – musea, culturele archiefinstellingen, erfgoedbibliotheken en landelijke expertisecentra cultureel erfgoed en landelijke organisaties voor volkscultuur (LEOV) – aanwezig op hun grondgebied en sterk ingebed in een integrale erfgoedwerking.

2010	Topstukken in publiek bezit	Erkende / landelijke musea	Erkende / landelijke culturele archiefinstellingen	Erkende / landelijke erfgoed-bibliotheken – partners Vlaamse Erfgoedbibliotheek	LEOV
Antwerpen	138	10 / 6	2 / 2	3 / 2	1
Gent	58	7 / 6	2 / 2	1 / 1	2
Brugge	57	3 / 2	1 / 0	1 / 1	1
Mechelen	10	2 / 0	0	0	2
Leuven	4	2 / 0	2 / 1	2 / 1	3
Oostende	6	1 / 1	0	0	0
Kortrijk	2	2 / 0	0	0	0
Hasselt	2	3 / 0	0	1 / 1	0
Andere gemeenten	29	31 / 4	1 / 0	0	2
Totaal	307	62 / 19	8 / 5	8 / 6	11

In deze vijf steden wil de Vlaamse Gemeenschap met impulssubsidies via Vlaamse beleidsprioriteiten (Planlastendecreet) nog die aspecten ondersteunen waar het ook vanuit Vlaamse beleidsdoelstellingen belangrijk is dat daar extra wordt op ingezet.

De aansturing en opvolging gebeurt hier op basis van de beleids- en beheerscyclus van deze gemeenten; er wordt dus geen convenant meer gesloten.

Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden vallen niet onder de methodiek van het Planlastendecreet omdat de beleids- en beheerscyclus zoals bepaald voor de gemeenten niet op hen van toepassing is. Hier blijft het dus noodzakelijk dat de subsidies worden aangevraagd, opgevolgd en verantwoord op basis van sectoraal specifieke documenten.

Het sluiten van cultureel-erfgoedconvenants op maat heeft immers de voorbije jaren zijn meerwaarde bewezen. Zowel ikzelf als de sector waren er daarom voorstander van om dit instrument, dat toelaat om specifieke doelstellingen te formuleren in functie van de lokale situatie, te behouden.

Een doelstelling van het cultureel-erfgoedbeleid is om op termijn te komen tot een ‘erfgoeddekkend’ netwerk voor de ondersteuning van het lokale cultureel-erfgoedbeleid. De voorbije jaren werd er daarbij de nadruk gelegd op intergemeentelijke samenwerking. Vier convenants realiseerden in de periode 2009-2012 een dergelijke uitbreiding wat meebrengt dat de meerderheid van de lopende convenants met intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zijn gesloten. Het Planlastendecreet zorgt dus voor een stroomversnelling bij een evolutie die al aan de gang was.

Ook de steden Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen hebben de mogelijkheid om op termijn de omliggende gemeenten mee te nemen. Hiertoe werd in het ontwerp van decreet een financiële incentive ingeschreven opdat deze steden een dergelijke uitbreiding zouden realiseren.

2.2. *Aanpassingen op basis van de opmerkingen op de regelgeving vastgesteld door het Rekenhof*

In de periode 2009-2010 voerde het Rekenhof een onderzoek uit op de controle op de uitvoering van het cultureel-erfgoedbeleid. Bij dit onderzoek stelde het Rekenhof volgende tekortkomingen vast met betrekking tot het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008:

- er is geen aangepast sanctiekader;
- de regelgeving voorziet niet in een aansluiting van de beleidsplannen op de beheersovereenkomsten of cultureel-erfgoedconvenants;
- de regelgeving biedt geen mogelijkheid om de volledige uitvoeringsperiode te evalueren.

Het Rekenhof formuleerde de volgende aanbevelingen tot aanpassing van het decreet. Opdat de evaluaties door de administratie ten volle kunnen werken als toezichts- en sturingsinstrument is het aangewezen dat het decreet:

- gesubsidieerde organisaties toestaat hun beleidsplan aan te passen aan de beheersovereenkomst of het cultureel-erfgoedconvenant;
- de administratie de mogelijkheid biedt de volledige uitvoering van het beleidsplan en de beheersovereenkomst of het cultureel-erfgoedconvenant te evalueren na afloop van de beleidsperiode;
- in graduele sancties voorziet in verhouding tot de aard en omvang van de inbreuk.

In het nieuwe decreet wordt de mogelijkheid om de volledige uitvoering van de beheersovereenkomst te evalueren na afloop van de beleidsperiode en een aangepaste sanctieregeling ingeschreven.

De aanbeveling tot aanpassing van het beleidsplan aan de beheersovereenkomst werd niet decretaal verankerd. Voor het aanvragen van subsidies heeft het decreet het enkel nog over een ‘aanvraag’ (tegenover een ‘beleidsplan’ in het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008). In de uitvoeringsbesluiten zal verder bepaald worden waaruit deze aanvraag moet bestaan. In het kader van de beleidsdoelstellingen voor het verminderen van de administratieve lasten is het mogelijk dat een aanvraag niet meer moet bestaan uit een volledig beleidsplan. In dat geval is het niet mogelijk deze aanbeveling te realiseren.

2.3. *Verdere vermindering van de administratieve lasten en vereenvoudiging van de regelgeving*

Het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 bevatte veel detailbepalingen met betrekking tot de inhoud van een beleidsplan, de inhoud van een beheersovereenkomst, indiendata, voorwaarden en criteria. Per afdeling van dit decreet verschilden deze detailbepalingen bovendien soms licht van elkaar.

In het voorliggende ontwerp van decreet wordt ervoor gekozen om, in overeenstemming met de beginselen van de wetgevingstechniek, enkel de algemene procedure vast te leggen en de detailbepalingen verder uit te werken in de uitvoeringsbesluiten:

- de algemene procedures laten toe dat iedere aanvraag op dezelfde wijze behandeld wordt en resulteren in een vereenvoudiging van de regelgeving. Voor alle werkingssubsidies en projectsubsidies geldt nu bijvoorbeeld dezelfde algemene procedure;
- detailbepalingen zoals indiendata, inhoud van een aanvraag en verantwoording, worden beschreven in de uitvoeringsbesluiten;
- bepaalde onderdelen van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 bevatten overlappende criteria en voorwaarden. De beoordelingscommissies stelden bovendien vast dat sommige voorwaarden moeilijk aftoetsbaar waren. In dit decreet werden de criteria en voorwaarden geclusterd en verduidelijkt zodat ze aftoetsbaar zijn en elkaar niet overlappen.

Analoog met het Planlastendecreet voor de lokale besturen, wordt er naar gestreefd om ook de administratieve lasten voor andere actoren te verminderen. Met de opmaak van het Cultureel-erfgoeddecreet werd reeds een gevoelige vermindering gerealiseerd van de administratieve lasten. Een analyse vanuit de praktijk leert echter dat er nog mogelijkheden waren. Op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 moest in het kader van een structurele subsidie een beleidsplan ingediend worden om de subsidie aan te vragen; voorafgaand aan ieder jaar moet een actieplan ingediend worden en na afloop van ieder jaar een jaarverslag. Hierbij was de vorm van deze documenten vrij gedetailleerd vastgelegd door het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008, waardoor er weinig marge was tot uniformering. Zowel vanuit de sector als vanuit de beoordelingscommissies (die de plannen moet adviseren) kwam er commentaar op de plannings- en rapporteringsverplichtingen.

In dit decreet worden zaken als een ‘beleidsplan’, ‘actieplan’ of ‘jaarverslag’ niet meer per decreet vastgelegd. Dit decreet heeft het over een ‘aanvraag’ en een ‘verantwoording’, zonder verder te specificeren waaruit deze bestaan; dit zal gebeuren via de uitvoeringsbesluiten. Dit heeft als voordeel dat werkingssubsidies voortaan aangevraagd en verantwoord kunnen worden op basis van een administratief lichtere vorm. In samenwerking met de betrokkenen (sector, beoordelingscommissies en administratie) zal bij de opmaak van de uitvoeringsbesluiten bepaald worden welke informatie nog noodzakelijk is voor een kwaliteitsvolle advisering en opvolging van subsidies.

De doorgevoerde vereenvoudigingen resulteren niet enkel in een vermindering van de administratieve lasten; de beheerskosten bij de overheid zelf dalen hierdoor ook. Een lichtere vorm van aanvragen en minder voorwaarden die vooraf afgetoetst moeten worden betekenen bijvoorbeeld ook een verminderde werklast voor de beoordelingscommissies.

Een andere vorm van administratieve vereenvoudiging in dit decreet is dat de procedure voor indeling bij het Vlaamse niveau en subsidiëring van Vlaamse ingedeelde cultureel-erfgoedorganisaties wordt afgestemd en zal gebeuren op basis van dezelfde aanvraag. In het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 moest een organisatie eerst een indeling bij het Vlaamse niveau aanvragen en kon deze pas later een aanvraag indienen tot subsidiëring.

2.4. Inhoudelijke bijsturingen

Tegenover het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 voert dit decreet ook enkele inhoudelijke bijsturingen door.

Een eerste bijsturing heeft betrekking op het instrument van de projectsubsidies. Het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 bepaalde dat organisaties die een structurele subsidie ontvingen niet meer in aanmerking komen voor projectsubsidies. De achterliggende redenering was dat de projectmatige werking verankerd moest zijn in de structurele werking. Anderzijds, in het kader van de uitvoering van het complementair cultureel-erfgoedbeleid zoals afgesproken met provincies en steden en gemeenten, richtten de projectsubsidies zich op landelijk relevante en internationale projecten.

Uit de praktijk blijkt dat de landelijke cultureel-erfgoedorganisaties hun ‘gewone’ projecten inderdaad kunnen realiseren binnen de reguliere werking, ondersteund door werkingssubsidies. Voor grote internationale projecten (bijvoorbeeld een museum dat een internationale tentoonstelling organiseert) stelt er zich echter een probleem omdat de kostprijs ervan de financiële mogelijkheden van de organisatie overstijgt. Dit heeft geleid tot een onlogische situatie: organisaties die werkingssubsidies ontvangen op het Cultureel-erfgoeddecreet kunnen geen beroep doen op bijkomende ondersteuning via een projectaanvraag voor hun internationale projecten, maar kunnen hiervoor wel financiële steun ontvangen bij andere beleidsdomeinen (bijvoorbeeld Toerisme, Wetenschapsbeleid enzovoort). Teneinde deze anomalie weg te werken kunnen structureel gesubsidieerde cultureel-erfgoedorganisaties op basis van dit decreet projectsubsidies aanvragen voor grote internationale projecten.

Een tweede bijsturing is dat dit decreet een nieuw instrument introduceert voor de ondersteuning van landelijk gesubsidieerde cultureel-erfgoedorganisaties die participeren in Europese projecten die cofinanciering vereisen. De Europese Commissie stelt namelijk projectsubsidies ter beschikking, vaak in het kader van de beleidsprioriteit digitalisering, maar vraagt daarbij wel een minimale cofinanciering van de begunstigde organisatie die varieert van 20% tot 50%. Veel cultureel-erfgoedorganisaties kunnen binnen hun eigen budget deze cofinanciering echter niet realiseren en blijven daardoor in de praktijk uitgesloten van dergelijke Europese projectmiddelen. Om tegemoet te komen aan dit probleem introduceerde de Vlaamse Gemeenschap in 2009 en 2010 een ad-hocsubsidierereglement ter ondersteuning van de vereiste cofinanciering (matching funds). Deze ad-hocsubsidielijn wordt verankerd in dit decreet.

Een derde inhoudelijke bijsturing ten slotte betreft het verruimen van het begrip ‘interculturaliteit’. Interculturaliteit werd geïntroduceerd als doelstelling in het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008. Interculturaliteit werd daarbij gedefinieerd als ‘dialog, wederzijdse verkenning of ontmoeting met of tussen bevolkingsgroepen van diverse etnisch-culturele achtergrond’. Teneinde binnen het cultureel-erfgoedbeleid ook de nadruk te kunnen leggen op de participatie van alle mogelijke maatschappelijke ‘stakeholders’ werd deze term in dit decreet verruimd naar ‘maatschappelijke en culturele diversiteit’. Ook het aspect ‘duurzaamheid’ wordt generiek ingeschreven bij de doelstellingen.

3. Situering van het cultureel-erfgoedbeleid

Vlaanderen is rijk aan cultureel erfgoed. Van grote internationaal vermaarde cultureel-erfgoedorganisaties die cultureel erfgoed beheren waar niemand naast kan kijken en waarvan iedereen de waarde erkent, tot lokale heemkundige kringen en volksculturele verenigingen die tradities bewaken, actualiseren, doorgeven en in stand houden. Het cultureel erfgoed wordt in Vlaanderen zowel bewaard en gekoesterd door privépersonen als door verenigingen, musea, culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken. Vele organisaties, van muziek- en sportverenigingen tot scholen- en kloostergemeenschappen maar ook bedrijven en overheden beheren, vaak onbewust, een cultureel-erfgoedcollectie. Er zijn duizenden mensen betrokken bij de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed, zowel vrijwilligers als mensen die ervoor worden betaald. Iedereen probeert zijn taak zo deskundig mogelijk in te vullen en te werken volgens de gangbare praktijken. Er wordt rekening gehouden met standaarden, er worden afspraken gemaakt over de wijze waarop het best wordt gewerkt; vaak binnen een internationale context. De kennis die hiervoor nodig is wordt gedeeld en inzetbaar gemaakt.

In het cultureel-erfgoedveld kunnen verschillende praktijken worden onderscheiden. Er is de museologie die op een hedendaagse wijze, vanuit een lange traditie, focust op het verzamelen, bewaren, beheren en ontsluiten voor het publiek van materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving. Er is de archivistiek en het hedendaagse documentenbeheer die het bewaren en ter beschikking stellen van archieven en documentatie over welbepaalde themata tot haar kerntaken rekent. Er is de praktijk van de informatie- en bibliotheekwetenschap die in erfgoedbibliotheken wordt gehanteerd met als voornaamste doel het bijhouden, documenteren en ter beschikking stellen van cultureel erfgoed, van de oudste schriftmaterialen en de eerste gedrukte werken tot de moderne en hedendaagse gedrukte en digitale publicaties en de kennis uit het verleden die erin is opgenomen. En ten slotte is er de etnologie, die focust op de ‘genius locus’, het wezen van een plaats, op de identiteit van een groep of het ter harte nemen, in stand houden, doorgeven en bewaken van tradities, gebruiken en gewoontes.

Elk van deze praktijken kent zijn eigen wetmatigheden, zijn eigen normen, standaarden en afspraken. Tegelijk zijn er ook gelijkenissen. Daarom zet dit decreet sterk in op samenwerking en kennisuitwisseling.

Niet alleen beheerders van collecties cultureel erfgoed scheppen plezier in het omgaan ermee. Het cultureel erfgoed wordt ook bijgehouden en gekoesterd omdat mensen erom geven en het dus belangrijk vinden, omdat het een houvast geeft in een veranderende wereld, omdat kennis over het verleden verrijkt enzovoort. Het cultureel erfgoed kan ook nieuwsgierig maken naar andere culturen, andere plekken, andere gewoonten en meer kennis.

Er wordt omgegaan met cultureel erfgoed, niet om het verborgen of opgeborgen te houden maar net omdat het al die betekenissen heeft. Het cultureel erfgoed moet daarom ingezet, getoond en ter beschikking gesteld worden. Het actualiseren van het cultureel erfgoed, het geven van een actuele betekenis of het cultureel erfgoed een plaats geven binnen de gemeenschap van vandaag is daarom cruciaal. Belangrijk hierbij is dat de betekenissen uit het verleden worden meegenomen.

Omwille van al deze betekenissen is het waard aandacht te besteden aan cultureel erfgoed en er een beleid voor te ontwikkelen.

De Vlaamse Gemeenschap bouwt een beleid uit, vertrekkend van deze rijkdom aan cultureel erfgoed en de mogelijkheden die het bezit. Dit beleid omvat drie sporen:

1° een beschermingsbeleid waarbij cultureel erfgoed dat omwille van zijn bijzondere archeologische, historische, cultuurhistorische, artistieke of wetenschappelijke bete-

- kenis voor Vlaanderen, op een lijst wordt geplaatst en de grootste zorg op het vlak van behoud en beheer verdient. Dit gebeurt via het zogenaamde Topstukkendecreet en het decreet tot bescherming van het varend erfgoed. Vanuit de wisselwerking met het onroerend erfgoed (zie verder 4.) worden door de minister bevoegd voor het onroerend erfgoed op een aantal vlakken ook de nodige initiatieven genomen, bijvoorbeeld via de bescherming van archeologische relictten of via de bescherming van de cultuurgoederen die integrerend deel uitmaken van een beschermd monument, inzonderheid de bijhorende uitrusting en de decoratieve elementen (bv. Kruisafneming van Rubens in de Antwerpse kathedraal, de collectie van Plantin Moretus in het gelijknamige museum);
- 2° een borgingsbeleid waarbij aan cultureel-erfgoedgemeenschappen de kans wordt gegeven om immaterieel cultureel erfgoed te herkennen, te benoemen en door te geven. De Vlaamse Gemeenschap doet dit door: de uitbouw van de Inventaris Vlaanderen van immaterieel cultureel erfgoed, de ontwikkeling van een databank voor het documenteren van immaterieel cultureel erfgoed, de ondersteuning van expertisecernen en -netwerken om erfgoedgemeenschappen te begeleiden in het herkennen, benoemen en doorgeven van immaterieel cultureel erfgoed, en het stimuleren van het internationaal debat;
- 3° een ondersteuningsbeleid voor cultureel-erfgoedorganisaties en gemeente- en provinciebesturen die zich inzetten voor de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed. Ze erkent daarbij de verschillende praktijken, de kennis die nodig is om die professioneel in te zetten. De Vlaamse Gemeenschap wenst de ontwikkeling ervan te stimuleren en de kennis voor een goede zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed meer te verspreiden over Vlaanderen. Waar kennis aanwezig is moet ze versterkt worden, waar kennis nodig is moet ze ingezet worden, waar kennis ontbreekt moet ze kunnen ontwikkeld worden.

Vanuit dezelfde wisselwerking met de zorg voor het onroerend erfgoed neemt ook de minister bevoegd voor het onroerend erfgoed de nodige initiatieven voor de projectmatige of structurele ondersteuning van organisaties die zich inzetten voor archeologie, of, vanuit een geïntegreerde aanpak, voor de cultuurgoederen die integraal deel uitmaken van een beschermd monument. Op dit ogenblik wordt gewerkt aan een nieuw decreet onroerend erfgoed, dat als doel heeft het behoud en het beheer van de waarden van onze landschappen, monumenten en archeologie te verzekeren. De nood aan een nieuwe, integrale benadering van het onroerend erfgoed vertaalt zich in dit nieuwe Onroerend erfgoeddecreet. Dit decreet zal de drie bestaande decreten (Monumentendecreet van 1976, Archeologie-decreet van 1993 en Landschapsdecreet van 1996) en een wet uit 1931 op het behoud van monumenten en landschappen vervangen.

4. De relatie tussen cultureel erfgoed en onroerend erfgoed

UNESCO omschrijft cultureel erfgoed als volgt:

“Het cultureel erfgoed neemt verschillende vormen aan, zowel tastbare (monumenten, landschappen, objecten enzovoort), als niet-tastbare (talen, knowhow, podiumkunsten, muziek enzovoort) en is van onschatbare waarde voor de culturele verscheidenheid. Het is een bron van waaruit creativiteit en welvaart ontspringen. Volkeren ontlenen een gevoel van identiteit en samenhang aan hun erfgoed. De oorsprong van het erfgoed is divers en de ontwikkeling ervan is gekleurd door een veelheid aan invloeden.”

Binnen de Vlaamse overheid is afgesproken om het roerend (onder andere kunstwerken en gebruiksvoorwerpen) en immaterieel erfgoed (onder andere gewoontes, gebruiken en kennis) aan te duiden met de term ‘cultureel erfgoed’.

Het cultureel erfgoed staat naast het ‘onroerend erfgoed’ (onder andere monumenten, landschappen en archeologische sites). Onroerend erfgoed wordt in het ontwerp van

decreet betreffende het onroerend erfgoed dat de Vlaamse Regering op 15 juli 2011 goedkeurde, als volgt gedefinieerd: “het geheel van archeologische sites, monumenten, cultuurhistorische landschappen en stads- en dorpsgezichten”.

Zowel het cultureel erfgoed als het onroerend erfgoed zijn getuigenissen van culturele ontwikkelingen, ontwikkelingen op het vlak van maatschappelijke verhoudingen, religie, het gebruik van de ruimte, de economie, de groei, bloei en ondergang van bepaalde industrieën, bedrijven en organisaties enzovoort. Het roerend, immaterieel en het onroerend erfgoed hebben een actuele betekenis, worden vandaag ingezet of hergebruikt en herbestemd voor toeristische doeleinden, voor het onderwijs, in de opbouw van kennis, voor de wetenschappen, als inspiratiebron voor creatie, voor het wonen en werken, voor de vrijetijdsbesteding, voor de internationale profilering van Vlaanderen enzovoort.

Hoewel er op het niveau van de Vlaamse overheid bestuurlijk een onderscheid wordt gemaakt tussen gewest- en gemeenschapsmateries en het erfgoedbeleid (in zijn breedste betekenis) door twee ministers wordt bewaakt, bestaat dat onderscheid op het niveau van de lokale en provinciale besturen veel minder.

Niettegenstaande de opsplitsing tussen gewest- en gemeenschapsmaterie, staan het roerend, immaterieel en onroerend erfgoed vaak in verband met elkaar. Het verhaal van een stad, gemeente of streek en van de mensen die er wonen wordt tastbaarder als het gerelateerd kan worden aan de monumenten en landschappen die het mee vorm hebben gegeven en omgekeerd. Om de geschiedenis van een monument of landschap te kunnen reconstrueren en vaak ook om te bepalen of het beschermingswaardig is, kunnen stads- en gemeentearchieven en de archieven van architecten tegen het licht gehouden worden. Heemkundigen vertrekken vaak van de eigenheid van een plek om hun werking uit te bouwen; in deze werking wordt zowel aandacht besteed aan monumenten, landschappen, objecten, tradities, verhalen, gebruiken enzovoort, van die plek. Wanneer een archeologische site wordt onderzocht, kan de informatie uit het bodemarchief alleen optimaal ex situ worden bewaard wanneer voldoende aandacht kan worden besteed aan ideale depotomstandigheden, relatie tussen opgravingsarchief en vondsten, conservatie enzovoort. Archeologische objecten in een museum verdienen dezelfde zorg.

Omwille van de verbanden tussen het cultureel en onroerend erfgoed is het noodzakelijk om de maatregelen die men wenst te nemen voor de bescherming van het roerend en onroerend erfgoed, of voor het vrijwaren en borgen van het immaterieel cultureel erfgoed, op elkaar af te stemmen. In functie daarvan hebben de leidend ambtenaren voor cultureel erfgoed en voor onroerend erfgoed een protocol gesloten. In dit protocol werden afspraken gemaakt over de wisselwerking tussen Erfgoeddag en Open Monumentendag, over de ondersteuning van lokale en provinciale besturen en over andere specifieke elementen van taakverdeling tussen het roerend en immaterieel erfgoedbeleid enerzijds en het onroerend erfgoedbeleid anderzijds.

5. De evolutie van het cultureel-erfgoedbeleid en de regelgeving

Het uitbouwen van een cultureel-erfgoedbeleid door de Vlaamse Gemeenschap gebeurde in verschillende stappen.

In de jaren negentig van de vorige eeuw was het Vlaamse cultureel-erfgoedbeleid nog beperkt tot een museumbeleid. Het Museumdecreet van 1996 was het enige decreet voor cultureel-erfgoed. Provincies, steden en gemeenten zijn van oudsher belangrijke spelers in het cultureel-erfgoedveld. Niet alleen als eigenaars van belangrijke collecties cultureel erfgoed maar ook, en vooral als inrichtende macht, oprichters of beheerders van de meeste collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties. Voor vele musea, culturele archiefinstellingen of erfgoedbibliotheken dragen zij daarom de hoofdverantwoordelijkheid. In het Museumdecreet van 1996 werd een complementair cultureel-erfgoedbeleid ‘avant la

lettre' gevoerd. Het museumconsulentschap is daar één voorbeeld van. Ook inzake het toekennen van werkingssubsidies en projectsubsidies maakte de Vlaamse Gemeenschap afspraken met voornamelijk provincies maar ook met de steden en gemeenten. Dit complementair beleid vond haar neerslag in een eerste protocol tussen de Vlaamse Gemeenschap, de provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De band tussen musea, archiefinstellingen en de volkscultuur bestond maar vertaalde zich niet naar een consistent beleid. De privaatrechtelijke archiefinstellingen en de volkscultuur werden vanuit hun gemeenschapsvormende kracht benaderd; archieven omwille van hun historische reflex, volkscultuur vanuit het verenigingsleven.

Vanaf 2000 verruimde de scope van het beleid van museumwerking naar cultureel-erfgoedwerking. Het besef groeide dat niet alleen het cultureel erfgoed in musea aandacht verdiende. Ook cultureel erfgoed dat elders wordt bewaard heeft publiekspotentieel en ook voor dat cultureel erfgoed moet zorg worden gedragen. Door het sluiten van erfgoedconvenants, in het begin met een beperkt aantal steden, werd vanaf 2000 een experimenteerterruimte gecreëerd. Het erfgoedconvenant gaf de steden extra financiële middelen en beleidsruimte om het lokaal cultureel erfgoed dat niet in erkende en gesubsidieerde musea werd bewaard onder de aandacht te brengen, de zorg ervoor te verbeteren en om een draagvlak te creëren voor een verruimd cultureel-erfgoedbeleid.

Mede door internationale tendensen, onder andere vanuit Nederland maar ook vanuit de UNESCO ontdekte de overheid het cultureel-erfgoedpotentieel van de volkscultuur en de culturele archiefwerking. De sector van het cultureel erfgoed kristalliseerde zich in het begin van deze eeuw verder uit. Het samenbrengen en afstemmen van de verschillende sectoren binnen het cultureel-erfgoedbeleid was een eerste stap in het tot stand komen van een coherent en eenduidig beleid. De verruiming van een jaarlijkse Museumdag naar een Erfgoeddag lag in het verlengde hiervan.

Als gevolg van deze ontwikkelingen en deze mee sturend, paste de Vlaamse Gemeenschap haar eigen organisatie aan en werd de opvolging van de erkende en gesubsidieerde archief- en documentatiecentra en van de erkende en gesubsidieerde organisaties voor volkscultuur naar de afdeling Beeldende Kunst en Musea van de administratie Cultuur overgedragen. Dezelfde afdeling volgde ook het museumbeleid op en stuurde de erfgoedconvenants aan. Sinds mei 2006 (BBB) voert, het agentschap Kunsten en Erfgoed, de afdeling Erfgoed, het cultureel-erfgoedbeleid uit.

Tot 2008 werd het ondersteuningsbeleid voor cultureel-erfgoedorganisaties geregeld via drie decreten.

Het decreet van 27 oktober 1998 houdende de erkenning en subsidiëring van organisaties voor volkscultuur en de oprichting van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur, kortweg het decreet op de Volkscultuur, trad in werking op 1 januari 1999. Met dit decreet werden een aantal belangrijke beleidsinstrumenten en principes in de culturele regelgeving geïntroduceerd: enveloppefinanciering gekoppeld aan beleidsplanning, integrale kwaliteitszorg/strategische planning en een steunpunt.

In 2002 verving het decreet houdende de privaatrechtelijke culturele archiefwerking, kortweg het Archiefdecreet, het decreet van 27 juni 1985 houdende erkenning en subsidiëring van de privaatrechtelijke Nederlandstalige archief- en documentatiecentra. Het decreet van 1985 was enkel van toepassing op de archief- en documentatiecentra op basis van maatschappelijk-filosofische stromingen. Het erkende en subsidieerde vier archief- en documentatiecentra: het KADOC, het AMSAB, het ADVN en het Liberaal Archief. (KADOC: Documentatie- en Onderzoekscentrum voor Religie, Cultuur en Samenleving; AMSAB: Archief en Museum van de Socialistische Arbeidersbeweging; ADVN: Archief-

en Documentatiecentrum voor het Vlaams-nationalisme). Deze vier archiefinstellingen werden in 2002 met naam overgenomen in het Archiefdecreet. Daarnaast werd het mogelijk ook archief- en documentatiecentra op basis van culturele thema's te subsidiëren. In de overgangsbepalingen was ook de subsidiëring van drie Nederlandstalige archieven in Brussel decretaal verankerd. Tevens voorzag het Archiefdecreet in het toekennen van projectsubsidies. Op 7 mei 2004 werd het decreet houdende de organisatie en subsidiëring van een cultureel-erfgoedbeleid, kortweg het Erfgoeddecreet, bekrachtigd door de Vlaamse Regering. Dit decreet had tot doel een cultureel-erfgoedbeleid uit te bouwen dat vanuit een geïntegreerde aanpak, een kwaliteitsvolle en duurzame zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed stimuleert. Het verbreden van het maatschappelijk draagvlak en het uitbouwen van een netwerk van expertise zijn noodzakelijke voorwaarden om dit beleid mogelijk te maken. Het Erfgoeddecreet integreerde het Museumdecreet, maar gaf ook een decretale basis aan subsidiemogelijkheden die via tijdelijke reglementen geregeld werden: het reglement voor cultuurhistorische tentoonstellingen en het reglement voor experimentele en vernieuwende initiatieven op het vlak van permanente ontsluiting van cultureel erfgoed. Ook de experimentele erfgoedconvenants werden in het Erfgoeddecreet verankerd. De organisatie van de adviesverstrekking aan het veld door middel van steunpunten kristalliseerde uit en leidde tot de decretale verankering van het steunpunt Culturele Biografie Vlaanderen, één steunpunt voor musea, archiefinstellingen, documentatiecentra, bewaarbibliotheken en de werking met cultureel-erfgoedconvenants. Het Erfgoeddecreet van 2004 zorgde voor een eerste verbreding van het cultureel-erfgoedbeleid. Op het moment dat het Erfgoeddecreet gestemd werd (2004), was de sector echter nog niet klaar voor een volledige integratiebeweging van de archieven, en bij uitbreiding het documentair erfgoed, en de volkscultuur in het Erfgoeddecreet. Het landschap in deze sectoren was zich nog volop aan het vormen. Een integratie zou een te bruske beweging geweest zijn.

Met het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 werden de drie decreten geïntegreerd. Deze integratie was het resultaat van een driejarig traject dat gerealiseerd werd in nauw overleg met experts en belanghebbenden en gebeurde op basis van verschillende onderzoeken en ontwikkelingen, zowel op binnenlands als buitenlands vlak, waarvan de kaderconventie van Faro één van de voornaamste was.

Niet alleen werden hierdoor de procedures en doelstellingen van deze drie decreten op elkaar afgestemd; er werden ook nieuwe instrumenten opgezet om beter in te spelen op de noden van het cultureel-erfgoedveld.

Het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 introduceerde dan ook een aantal nieuwe mogelijkheden en principes:

- 1° in navolging van de kaderconventie van Faro (2005) werd de 'cultureel-erfgoedgemeenschap' centraal gesteld;
- 2° de verdere uitbouw van een complementair beleid met steden, gemeenten en provincies werd ingeschreven. De afspraken over welke overheid wat subsidieert werden verankerd in een protocol tussen de Vlaamse Gemeenschap, de steden en gemeenten (vertegenwoordigd door de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten) en de provincies (vertegenwoordigd door de Vereniging van Vlaamse Provincies);
- 3° de erkenning van een professionele collectiebeherende werking – een kwaliteitslabel – op basis van een internationale minimumstandaard werd uitgebreid van musea naar culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken;
- 4° analoog met de integratie van de decreten fuseerden ook de twee steunpunten in de sector tot één steunpunt voor de hele cultureel-erfgoedsector;
- 5° het accent van het subsidiebeleid kwam te liggen op structurele ondersteuning. De structurele subsidies en de doelstellingen hierover werden verankerd in een beheersovereenkomst met de gesubsidieerde organisatie. Hier tegenover stond dat structureel gesubsidieerde organisaties geen projectsubsidies meer konden aanvragen. De project-

- matige werking van de landelijk gesubsidieerde organisaties moest verankerd worden in de structurele werking. Projectsubsidies blijven voor landelijk relevante ontwikkelingsgerichte en internationale projecten;
- 6° nieuwe instrumenten werden ingeschreven vanuit de noden in het veld: landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed, de Vlaamse Erfgoedbibliotheek en samenwerkingsverbanden met het oog op internationale profilering van kunstcollecties;
  - 7° de Vlaamse Gemeenschap ondersteunde de ontwikkeling van respectievelijk het lokale en het regionale cultureel-erfgoedbeleid via cultureel-erfgoedconvenants met steden, gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, en met provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
  - 8° om in te spelen op de grote noden op het vlak van cultureel-erfgoeddepots werd met de provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie een regionale depotwerking ontwikkeld;
  - 9° de aanvullende subsidies voor tewerkstelling werden hervormd en afgestemd op het cultureel-erfgoedbeleid. Tewerkstelling bij organisaties die niet voldeden aan minimale kwaliteitscriteria werd daarbij herverdeeld naar het regionaal depotbeleid.

Sinds 2008 voert de Vlaamse Gemeenschap, naast een roerend erfgoedbeleid, ook een beleid voor immaterieel cultureel erfgoed in Vlaanderen.

De Vlaamse Gemeenschap stemde, bij decreet van 10 februari 2006, in met de UNESCO conventie ‘Convention for the safeguarding of the Intangible Cultural Heritage’ opge maakt in Parijs in 2003. Deze conventie is sinds 2008 operationeel.

Aanvankelijk bestond het Vlaamse beleid uit een reglement dat twee functies had: het plaatsen van elementen immaterieel cultureel erfgoed op een Inventaris Vlaanderen van Immaterieel Cultureel Erfgoed en het nomineren van elementen immaterieel cultureel erfgoed voor de UNESCO Representatieve Lijst van het Immaterieel Cultureel Erfgoed van de Mensheid.

Einde 2010 werden de krijtlijnen van een duurzaam en toekomstgericht beleid in Vlaanderen bekend gemaakt in de Visienota Immaterieel Cultureel Erfgoed. Het beleid van de Vlaamse Gemeenschap zet in op het herkennen, benoemen en doorgeven van immaterieel cultureel erfgoed. In de geest van de conventie is de kerndoelstelling van het beleid van de Vlaamse Gemeenschap: “Het geven van kansen aan cultureel-erfgoedgemeenschappen om het immaterieel cultureel erfgoed door te geven. Omdat de nadruk op het doorgeven wordt gelegd, investeert de Vlaamse Gemeenschap in een duurzaam beleid. Zo borgt de Vlaamse Gemeenschap het immaterieel cultureel erfgoed.”.

Daarbij worden erfgoedgemeenschappen maximaal betrokken. Expertisekernen en netwerken, geënt op verschillende domeinen waarin immaterieel cultureel erfgoed veelvuldig voorkomt, begeleiden deze erfgoedgemeenschappen en ondersteunen hen in het uitwerken en uitvoeren van maatregelen om cultureel erfgoed door te geven. Het Cultureel-erfgoeddecreet kan deze expertisekernen of partners in zo’n netwerk ondersteunen. Het is echter niet de bedoeling/nodig om voor ieder domein waarin immaterieel cultureel erfgoed veelvuldig voorkomt een afzonderlijke organisatie te ondersteunen. De rol die bijvoorbeeld landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed, landelijke cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur en erkende musea ingedeeld bij het Vlaamse niveau reeds spelen voor het roerend erfgoed, kan evengoed opgenomen worden voor het immaterieel cultureel erfgoed. Op het lokale niveau spelen cultureel-erfgoedconvenants een belangrijke rol; ook zij begeleiden (met de subsidies van de Vlaamse Gemeenschap) gemeenschappen, groepen en individuen bij het borgen van hun immaterieel cultureel erfgoed.

Organisaties kunnen zich ook verenigen in netwerken en de vaak verspreide kennis en expertise op deze wijze samenbrengen, zichtbaar maken en delen.

Het Cultureel-erfgoeddecreet voert aldus een aantal verplichtingen uit die in de conventie van 2003 zijn opgenomen. Ze doet dat in hoofdzaak door de organisaties waar het borgen van het immaterieel cultureel erfgoed een onderdeel is van de werking of projecten over immaterieel cultureel erfgoed te subsidiëren.

6. De belangrijkste krachtlijnen van het Cultureel-erfgoeddecreet

Zowel de strategische doelstellingen als de krachtlijnen van dit Cultureel-erfgoeddecreet blijven dezelfde als die van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008.

In die zin werden in dit gedeelte van de memorie van toelichting relevante stukken uit de vorige behouden.

De strategische doelstellingen zijn:

- 1° vanuit een geïntegreerde en integrale aanpak de zorg voor het cultureel erfgoed stimuleren;
- 2° vanuit een geïntegreerde en integrale aanpak de ontsluiting van het cultureel erfgoed voor het publiek stimuleren.

De krachtlijnen zijn:

a. cultureel-erfgoedgemeenschap als begrip

De integrale en geïntegreerde benadering van het begrip erfgoed is ook op internationaal vlak bijzonder inspirerend geweest. Vooral de specifieke rol voor het middenveld in het tot stand komen van een maatschappelijk draagvlak heeft in gans Europa navolging gekregen via de zogenaamde ‘Verklaring van Portoroz’.

De kaderconventie van de Raad van Europa over de bijdrage van cultureel erfgoed aan de samenleving (Faro, 27 oktober 2005) bouwt daarop verder. Belangrijkste gegeven binnen de kaderconventie van Faro is ongetwijfeld de introductie van het nieuwe begrip ‘erfgoedgemeenschap’. De kaderconventie koppelt het recht op erfgoed aan de plicht het eigen erfgoed, maar ook dat van anderen, te respecteren. De hele kaderconventie ademt de democratische basisdoelstellingen van de Raad van Europa uit en benadrukt daarom sterk de rol van erfgoed in conflictbeheersing door dialoog en wederzijds respect voor de diversiteit van het erfgoed.

In Vlaanderen bestaan zowel met betrekking tot het onroerend als tot het cultureel erfgoed heel wat erfgoedgemeenschappen. In het Cultureel-erfgoeddecreet wordt het begrip erfgoedgemeenschap nader gespecificeerd als cultureel-erfgoedgemeenschap omdat het zich beperkt tot de erfgoedgemeenschappen die zich bekommeren om het roerend en immaterieel erfgoed.

Het begrip ‘cultureel-erfgoedgemeenschap’ speelt in het decreet een cruciale rol. Een cultureel-erfgoedgemeenschap is namelijk een groep organisaties en personen die een bijzondere waarde hechten aan specifieke aspecten van het cultureel erfgoed en die deze aspecten wensen door te geven aan toekomstige generaties. Wij behoren allemaal, bewust of onbewust, tot één of meerdere cultureel-erfgoedgemeenschappen. Het behoren tot een cultureel-erfgoedgemeenschap vertelt iets over de verhouding die we hebben met cultureel erfgoed of met bepaalde aspecten ervan. Een cultureel-erfgoedgemeenschap gaat over relaties, over hoe we ons aangetrokken voelen of een verwantschap hebben met cultureel erfgoed of aspecten ervan. Het zegt niets over het eigenaarschap of het bezit. We hoeven namelijk geen eigenaar – in de strikte betekenis van het woord – te zijn om er ons toe aangetrokken te voelen.

Heemkundigen bijvoorbeeld behoren tot een cultureel-erfgoedgemeenschap van heemkundigen. Wat deze mensen met elkaar bindt, is de passie voor het onderzoek naar lokale geschiedenis en de beleving van het lokale cultureel erfgoed. Een heemkring zet zich actief in voor de beleving, de zorg en de valorisatie van het cultureel erfgoed. Hetzelfde kan gezegd worden over een gemeenschappelijke geschiedenis, zich aangetrokken voelen tot bepaalde culturen, interesse hebben voor volkscultuur of voor een bepaalde schilderschool of stijlperiode of zich aangetrokken voelen tot handschriften, miniaturen of oude drukken. Het is een gelaagd verhaal waarbij verschillende cultureel-erfgoedgemeenschappen ook gevormd kunnen worden op basis van bijvoorbeeld eenzelfde taal of gedeelde humanistische waarden.

Cultureel-erfgoedorganisaties zijn belangrijke stakeholders in een cultureel-erfgoedgemeenschap. Ze hebben een ankerfunctie of een voorbeeldfunctie en zorgen vaak voor het cement binnen een cultureel-erfgoedgemeenschap. Het bindend element om actief van een cultureel-erfgoedgemeenschap deel te gaan uitmaken is de gemeenschappelijke interesse, de passie en de zorg voor een bepaald type cultureel erfgoed.

Het begrip ‘cultureel-erfgoedgemeenschap’ neemt een centrale rol in het Cultureel-erfgoeddecreet in. In de oude decreten wordt vaak gesproken over het opnemen van een ‘culturele en maatschappelijke verantwoordelijkheid’. Er werd echter nooit gezegd voor wie of voor wat deze verantwoordelijkheid moest opgenomen worden. Daarom spreken we in het Cultureel-erfgoeddecreet over het opnemen van een verantwoordelijkheid voor een cultureel-erfgoedgemeenschap. Cultureel-erfgoedorganisaties die een werkingssubsidie ontvangen op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet moeten een actieve rol spelen in de cultureel-erfgoedgemeenschap waar ze deel van uitmaken. Ze vervullen daarbinnen een ankerfunctie, nemen een voorbeeldrol op zich en zorgen voor samenhang. We verwachten dat alle landelijke cultureel-erfgoedorganisaties dit doen. Het is een rol die zowel landelijke musea, landelijke culturele archiefinstellingen, landelijke cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur, landelijke expertisecentra cultureel erfgoed als het samenwerkingsverband van erfgoedbibliotheken, de Vlaamse Erfgoedbibliotheek, of de Archiefbank Vlaanderen op zich moeten nemen. Het is onder andere voor het opnemen van deze rol dat deze landelijke cultureel-erfgoedorganisaties een werkingssubsidie ontvangen. De werkingssubsidie is variabel, de hoogte ervan wordt bepaald op basis van het beleidsplan.

Het Cultureel-erfgoeddecreet geeft zo invulling aan een aantal belangrijke principes van de kaderconventie van Faro. De kaderconventie van Faro uit 2005 – de Council of Europe Framework Convention on the Value of Cultural Heritage for Society – werd ondertussen door meer dan tien landen geratificeerd. Deze richtinggevende tekst trad daardoor in werking op 1 juni 2011. De opdracht voor ratificatie door België ligt klaar bij de FOD Buitenlandse Zaken en zal door de Federale Regering worden uitgevoerd.

b. Een complementair beleid met steden, gemeenten en provincies

De Vlaamse Gemeenschap, de provincies, de gemeenten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voeren elk een cultureel-erfgoedbeleid. Allen vanuit dezelfde bezorgdheid dat het cultureel erfgoed een meerwaarde betekent voor de gemeenschap en dat de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed belangrijk is. Het beleid van de verschillende bestuursniveaus werd beperkt op elkaar afgestemd. Door de onafhankelijke ontwikkeling kon een organisatie voor sommige initiatieven bij verschillende bestuursniveaus subsidies aanvragen, namen de verschillende bestuursniveaus vaak initiatieven die aan dezelfde noden tegemoet kwamen. Andere noden werden door geen enkel bestuursniveau opgenomen. Afspraken tussen de verschillende bestuursniveaus over de verantwoordelijkheid ten aanzien van de veelheid aan cultureel erfgoed en de zeer diverse groep van cultureel-erfgoedspelers zijn nodig om inspanningen en instrumenten op elkaar af te stemmen en zo synergie te creëren.

We bouwden hiervoor verder op het complementair museumbeleid dat in de jaren negentig werd ontwikkeld en op de ambtelijke gesprekken die tussen 2004 en 2006 werden gevoerd met de provincies en de steden en gemeenten.

De vaak complexe ontstaansgeschiedenis van bepaalde collecties cultureel erfgoed en van de beherende cultureel-erfgoedorganisaties zorgt er voor dat de hoofdverantwoordelijkheid steeds bij de eigenaar van de collectie of het bevoegde gezag van de cultureel-erfgoedorganisatie ligt. Het complementair cultureel-erfgoedbeleid maakt afspraken tussen de bestuursniveaus over de ondersteuning van cultureel-erfgoedorganisaties ongeacht welke publiek- of privaatrechtelijke rechtspersoon de inrichtende macht van deze organisaties is.

De Vlaamse Gemeenschap zet krijtlijnen uit voor een duurzaam geïntegreerd en integraal cultureel-erfgoedbeleid en draagt een belangrijke verantwoordelijkheid voor cultureel-erfgoedorganisaties die een relevantie hebben voor Vlaanderen. Dit wordt vertaald in een substantiële financiële ondersteuning van de werkings- en personeelskosten.

De verantwoordelijkheid voor een regionaal cultureel-erfgoedbeleid is in handen van de provinciebesturen. De provincies dragen een verantwoordelijkheid voor de cultureel-erfgoedorganisaties die een regionale werking ontwikkelen en die bijdragen aan een streekgerecht cultureel-erfgoedbeleid. Zo zetten de provincies onder meer in op de ondersteuning van collectiebeherende instellingen ingedeeld bij het regionale niveau en op de uitbouw van een regionaal depotbeleid, dit in overleg met onder andere de lokale besturen en de cultureel-erfgoedorganisaties.

De gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zijn het best geplaatst om een lokaal cultureel-erfgoedbeleid vorm te geven dat samenhang vertoont en duurzaam is, dat het lokaal cultureel erfgoed op de kaart plaatst, actualiseert en levendig houdt. De gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden staan het dichtst bij het werkveld en kunnen het best een overzicht krijgen op het aanwezige cultureel erfgoed, de verschillende actoren en hun expertise. De gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden dragen verantwoordelijkheid voor de cultureel-erfgoedorganisaties die een lokale werking ontwikkelen. Van de lokale besturen wordt verwacht dat ze over de lokale inbedding van cultureel-erfgoedorganisaties een visie ontwikkelen.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie neemt voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad een dubbele rol op zich. Het ontwikkelt niet alleen een lokaal cultureel-erfgoedbeleid maar neemt ook een regiefunctie op zich met betrekking tot een depotbeleid zoals bij de provincies.

In functie van beleidsafstemming wordt er aan het begin van elke legislatuur van het Vlaams Parlement een protocol gesloten tussen de Vlaamse Gemeenschap en de representatieve organisaties van de provincies en de steden en gemeenten, de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Het uitgangspunt van het protocol van akkoord is een afsprakenkader over welk bestuursniveau de verantwoordelijkheid draagt om een ondersteuningsbeleid uit te bouwen voor welke collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties. Omdat het beleid voor erfgoedbibliotheken nog vrij jong is, neemt de Vlaamse Gemeenschap de verantwoordelijkheid op zich om dit veld eerst meer te structureren. De Vlaamse Gemeenschap wenst deze groep van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties te ondersteunen door de subsidiëring van een samenwerkingsverband van erfgoedbibliotheken.

Het protocol van akkoord creëert een draagvlak bij de verschillende bestuursniveaus voor het erkennen van de kwaliteitsvolle werking van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties – musea, culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken. Een kwaliteitsvolle werking, een correcte zorg voor en een goede ontsluiting van het cultureel erfgoed

vormt namelijk de basis voor een efficiënt cultureel-erfgoedbeleid. Over het kwaliteitslabel verder meer. Een toetsing aan de voorwaarden om het kwaliteitslabel te krijgen gebeurt daarom door een gemengde visitatiecommissie, samengesteld uit experts aangeduid door de Vlaamse Gemeenschap, de provincies en de steden en gemeenten. Concrete afspraken hierover worden in het protocol van akkoord opgenomen.

De Vlaamse Gemeenschap, de provincie- en gemeentebesturen staan in voor de structurele financiering en ondersteuning van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties. Elk bestuursniveau richt zich daarbij op de ondersteuning van de werkingen die relevant zijn voor respectievelijk Vlaanderen, de provincie of de stad of gemeente. Een indeling drukt geen waardeoordeel uit. Ze geeft wel aan wie verwacht wordt een verantwoordelijkheid op te nemen voor de ondersteuning van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties.

In het protocol van akkoord worden afspraken gemaakt over de criteria en voorwaarden waaraan de werking van een museum of een culturele archiefinstelling moet voldoen om ingedeeld te worden bij het lokale, het regionale of het Vlaamse niveau. Door die in het protocol van akkoord te verankeren ontstaat hierover consensus. Elk bestuur beslist daarbinnen autonoom over hoe ze deze organisaties wenst te ondersteunen.

In het Cultureel-erfgoeddecreet wordt enkel opgenomen hoe de Vlaamse Gemeenschap de musea en culturele archiefinstellingen die ingedeeld worden bij het Vlaamse niveau zal ondersteunen.

Het sluitstuk van het protocol van akkoord kan bestaan uit afspraken over projectsubsidies, over beleidsoverleg, over samenwerking en informatie-uitwisseling.

Dit protocol van akkoord blijft ingeschreven in het Cultureel-erfgoeddecreet. Het voegt een dimensie toe aan de individuele relaties tussen de Vlaamse Gemeenschap en provincies (in de toekomst via bestuursakkoorden) en de steden en gemeenten. Het betreft een gezamenlijk engagement tussen de drie bestuursniveaus voor het voeren van een complementair cultureel-erfgoedbeleid.

c. Het toekennen van een kwaliteitslabel aan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties

Het erkennen van een kwaliteitsvolle werking bestaat sinds het Museumdecreet (1996). Hiermee schakelde de Vlaamse Gemeenschap zich in in een internationaal verhaal. Ook in Nederland, Groot-Brittannië, Denemarken en in vele andere Europese landen en regio's wordt een kwaliteitslabel uitgereikt aan kwaliteitsvol werkende musea.

Op vraag van, en in overleg met de culturele archiefinstellingen en de erfgoedbibliotheken werd een volgende stap gezet in het erkennen van de kwaliteitsvolle werking van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties: ook voor culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken is het belangrijk dat de kwaliteit van de werking wordt gemeten en erkend en dat organisaties die aan de standaarden voldoen een kwaliteitslabel krijgen. Het toont aan dat het cultureel erfgoed dat door de organisatie wordt bewaard in goede handen is, dat er zorg- en duurzaam mee wordt omgesprongen; kortom dat het wordt beheerd volgens de regels van de kunst.

Door het erkennen van de kwaliteitsvolle werking van ook culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken, elk vanuit de eigen praktijk, neemt de Vlaamse Gemeenschap het voortouw op internationaal vlak.

Er wordt geopteerd voor het nieuwe begrip 'culturele archiefinstellingen'. Sommige archieven hebben voornamelijk een cultuurhistorische waarde of worden voornamelijk vanuit cultuurhistorische, geschiedkundige of wetenschappelijke invalshoek bena-

derd of na verloop van tijd voornamelijk omwille van die redenen bewaard. De werking die hiervoor ontwikkeld wordt is een cultureel-erfgoedwerking. Het is deze erfgoedwerking die in het Cultureel-erfgoeddecreet in beeld komt. Voor deze werking kan een culturele archiefinstelling een kwaliteitslabel ontvangen en subsidies aanvragen.

Voor de administratieve en bestuurlijke aspecten is voor de publiekrechtelijke archieven, sinds 5 augustus 2010, het Archiefdecreet van 9 juli 2010 in werking getreden. Het biedt aan alle zorgdragers (diensten van de Vlaamse Gemeenschap, provincies, gemeenten, OCMW's enzovoort) een duidelijk kader voor het kwaliteitsvolle beheer van bestuursdocumenten gedurende hun volledige levensfase. Het decreet zorgt ervoor dat deze bestuursinstanties op een efficiënte en uniforme manier hun informatiehuishouding kunnen inrichten en dat zij daarbij op methodologisch vlak ondersteund worden. Het bevat ook maatregelen om de ontsluiting en de terbeschikkingstelling van bestuursdocumenten te structureren, waardoor deze beter toegankelijk worden voor de burger. Ten slotte stelt deze regeling het documentaire cultureel erfgoed van Vlaanderen veilig voor de toekomst.

Documenten uit stads-, gemeente- of provinciearchieven kunnen ook een cultureel-erfgoedwaarde bezitten. Als de stad, de gemeente of de provincie een cultureel-erfgoedwerking uitbouwt op basis van deze documenten moet deze werking aan dezelfde kwaliteitsvoorwaarden als voor het omgaan met privaatrechtelijke archieven kunnen worden getoetst. Dit hoeft helemaal niet in tegenspraak te zijn met de administratieve/bestuurlijke taakstelling van een stedelijke, gemeentelijke of provinciale archiefdienst. De kwaliteitsvoorwaarden van beide werkingen zijn op elkaar afgestemd. Het respecteren van regels over openbaarheid van bestuur, privacywetgeving, kwaliteitsstandaarden eigen aan hedendaags documentenbeheer, het hanteren van standaarden bij digitalisering en bij het omgaan met 'digital born' erfgoed gelden zowel voor de cultureel-erfgoedwerking als voor de administratieve/bestuurlijke taakstelling. Wanneer publiekrechtelijke archiefinstellingen in beeld komen, zal er op toegezien worden dat alleen de cultureel-erfgoedwerking wordt beoordeeld. Stads-, gemeente- en provinciearchieven kunnen daarvoor een kwaliteitslabel ontvangen op basis van dit decreet.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een erkend museum, een erkende culturele archiefinstelling en een erkende erfgoedbibliotheek. Het is niet de bedoeling dat een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie haar werking opsplijt en een erkenning vraagt als museum, als culturele archiefinstelling én als erfgoedbibliotheek. De cultureel-erfgoedorganisatie kiest het label dat het best beantwoordt aan de collecties die ze beheert en de wijze waarop ze zich profileert en positioneert in het cultureel-erfgoedveld, ten opzichte van de gemeenschap en haar publiek. Het is evident dat bijvoorbeeld in een museum over design in Vlaanderen archieven van ontwerpers worden verzameld. Het is evident dat in een archiefinstelling ook oude drukken worden bijgehouden. Vaak worden deze bijgehouden als aanvulling op of omdat ze het thema documenteren. Om als erkend museum, als erkende culturele archiefinstelling of als erkende erfgoedbibliotheek gelabeld te kunnen worden, moet de collectie cultureel erfgoed die beheerd wordt voldoende groot zijn. De museumcollectie, de archiefcollectie of de bibliotheekcollectie mag niet uit de werking worden gelicht. De collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie en haar werking moet duidelijk afgebakend zijn in het organigram van de rechtspersoon en zich binnen een cultureel-erfgoedcontext begeven. Dit geldt zeker wanneer het museum, de culturele archiefinstelling of de erfgoedbibliotheek zich binnen een stads- of provinciebestuur bevindt of bijvoorbeeld deel uitmaakt van een klooster of universiteit. Alleen onder deze voorwaarden kunnen ook stedelijke archiefdiensten of erfgoedbibliotheeken in kloosters of erfgoedbibliotheeken binnen een universiteit of binnen een openbaar bestuur worden erkend.

Het uitreiken van een kwaliteitslabel is meer dan een medaille of schoonheidsprijs van de Vlaamse Gemeenschap. Het kwaliteitslabel moet vertrouwen geven tegenover derden, in

de breedste zin, van publiek over inhoudelijke partners (schenkers, bruikleengevers, onderzoekers enzovoort) tot financiële partners. Het kwaliteitslabel geeft ook garanties naar de toekomst van het cultureel erfgoed. De cultureel-erfgoedorganisatie toont aan dat ze haar verantwoordelijkheid als beheerder van het cultureel erfgoed ernstig neemt. Het bezit van een kwaliteitslabel kan in de toekomst een voorwaarde worden om van een ‘staatswaarborg’ te kunnen genieten. De Vlaamse Gemeenschap neemt het engagement om cultureel-erfgoedorganisaties die het kwaliteitslabel dragen in de kijker te plaatsen in Vlaanderen en in te schakelen in haar internationale netwerken.

De erkenning blijft losgekoppeld van de subsidiëring. De erkenningsvoorwaarden en de criteria op basis waarvan de hoogte van de subsidie wordt bepaald, zijn verschillend. Een organisatie kan bijgevolg erkend worden zonder werkingssubsidies te ontvangen.

Zoals hierboven reeds aangehaald wordt de erkenning in het protocol van akkoord met de provincies en de steden en gemeenten opgenomen.

d. Landelijke cultureel-erfgoedorganisaties en erfgoedexpertise

Vanuit de groeiende dynamiek in het cultureel-erfgoedveld, vanuit de wil tot samenwerking, door een algemeen maatschappelijke vraag naar gespecialiseerde knowhow en door steeds complexere noden worden voor het cultureel-erfgoedveld relevante expertises ontwikkeld. Er zijn immers veel soorten cultureel erfgoed die in sommige gevallen specifieke achtergrondkennis vragen. Er zijn soms zeer technische aspecten aan het omgaan met cultureel erfgoed. En ook buiten het cultureel-erfgoedveld is er vraag naar specifieke erfgoedexpertise door organisaties en personen die erfgoedzorg niet als kerntaak hebben.

Daarom zet het beleid in op het tot stand brengen van een netwerk van kennis- en expertise. Twee aspecten zijn hierin belangrijk: het ter beschikking stellen van expertise in het veld (verspreiden) en het zich inschakelen in internationale netwerken (binnenhalen). Hoe ziet dat netwerk er idealiter uit.

In de eerste plaats, overkoepelend en par excellence – de draaischijf, de makelaar – is er de werking van het Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed. De kerntaken verwijzen ernaar: praktijkontwikkeling, praktijkondersteuning en sensibilisering. Hun klanten zijn de erfgoedactoren en allen die vragen stellen over de zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed. Het steunpunt is de expertisecentra bij uitstek naar de sector en naar de overheid.

Tegelijk is er veel expertise in het cultureel-erfgoedveld zelf aanwezig die vandaag nog te weinig wordt ingezet. Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties ingedeeld bij het Vlaamse niveau (musea en culturele archiefinstellingen, de Vlaamse Erfgoedbibliotheek, Archiefbank Vlaanderen) bezitten bij uitstek een expertise over het thema waarrond de instelling haar collectie en werking uitbouwt, in andere gevallen beschikken ze over meer technische aspecten van zorg voor en ontsluiting van erfgoed. Van landelijke collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties wordt verwacht dat ze hun expertise ter beschikking stellen van het brede veld. Het ter beschikking stellen gebeurt op een actieve en receptieve manier. Ook landelijke collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties zijn dus per definitie expertisecentra. Afstemming is bijgevolg noodzakelijk.

Daarnaast heeft het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 de ondersteuning van dienstverlenende organisaties geïntroduceerd, met name landelijke expertisecentra cultureel erfgoed en landelijke organisaties volkscultuur.

Landelijke expertisecentra cultureel erfgoed zetten zich in om rond een bepaalde erfgoed-specialisatie (bijvoorbeeld digitalisering enzovoort) of rond een bepaald thema (bijvoorbeeld agrarisch erfgoed, religieus erfgoed enzovoort) de actoren in het veld te begeleiden en internationale expertise binnen te brengen. De doorstroming van kennis en expertise

staat er centraal. Ze kunnen zich enten op het sectorale, maar hebben een meer transversale betekenis. Ze staan ten dienste van cultureel-erfgoedorganisaties maar ook van cultureel-erfgoedbeheerders die vaak eerder toevallig een collectie cultureel erfgoed bezitten en die de zorg voor het cultureel erfgoed niet als kerntaak hebben. Landelijke expertisecentra cultureel erfgoed moeten gemakkelijk kunnen ontstaan, maar ook, wanneer de expertise voldoende doorgedrongen is in het veld, weer kunnen verdwijnen.

Het zijn knooppunten voor kennisdeling en expertise-uitwisseling, het zijn bemiddelaars tussen het cultureel erfgoed en de zorg ervoor en de ontsluiting ervan. Een landelijk expertisecentrum cultureel erfgoed zet daarom in op de verdere ontwikkeling van de expertise enerzijds en het op een actieve manier ter beschikking stellen van deze expertise van het veld anderzijds. Hierdoor is een voldoende breed draagvlak belangrijk. Dit draagvlak strekt zich in twee richtingen uit: enerzijds een voldoende breed draagvlak voor het verder ontwikkelen van de expertise (bijdrage van anderen aan de expertise – vanuit een netwerk van organisaties met deelexpertise of verwante kennis) en anderzijds een voldoende breed draagvlak voor het verspreiden van expertise (bijdrage aan de ontwikkeling in het veld – draagvlak bij organisaties die nood hebben aan die specifieke expertise). Alle organisaties die zorgen voor dit voldoende breed draagvlak vormen de cultureel-erfgoedgemeenschap van het landelijke expertisecentrum. Ook andere maatschappelijke actoren zoals universiteiten kunnen hier deel van uitmaken. De kerntaak van deze netwerkorganisatie situeert zich altijd binnen een context van de zorg voor of het omgaan met het cultureel erfgoed. Hierdoor werkt het landelijke expertisecentrum cultureel erfgoed mee aan de doelstellingen van het cultureel-erfgoedbeleid.

Landelijke cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur zijn evenzeer dienstverlenende cultureel-erfgoedorganisaties. Ze onderscheiden zich van landelijke expertisecentra doordat hun netwerk of hun cultureel-erfgoedgemeenschap bestaat uit verenigingen van voornamelijk vrijwilligers die met de cultuur van alledag bezig zijn of focussen op bepaalde historische praktijken zoals de familiekunde of de heemkunde. Landelijke cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur nemen een voorbeeldfunctie op zich binnen deze cultureel-erfgoedgemeenschap en vormen zo een ankerpunt. Deze organisaties stimuleren hun cultureel-erfgoedgemeenschap in het toepassen van nieuwe methodieken om het cultureel erfgoed ter harte te nemen, te bewaren en door te geven aan volgende generaties.

Om te bepalen of een cultureel-erfgoedorganisatie kan gesubsidieerd worden als landelijk expertisecentrum cultureel erfgoed zal steeds het volledige cultureel-erfgoedveld, met bijzondere aandacht voor de expertises aanwezig bij het steunpunt en bij landelijke collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, in ogenschouw worden genomen. Het is niet de bedoeling om een landelijk expertisecentrum te subsidiëren wanneer deze expertise reeds aanwezig is bij een andere landelijke cultureel-erfgoedorganisatie, tenzij de nood in het veld kan aangetoond worden. Tevens moet de kritische massa met betrekking tot de expertise voldoende groot zijn om als aparte organisatie in aanmerking te komen voor subsidiëring.

Ten slotte, complementair met deze expertisekernen op landelijk niveau is er de eerstelijnszorg op het lokale bestuursniveau en van de erfgoedconsulenten in de provincies.

In het van onderuit laten groeien van nieuwe ontwikkelingen, schuilt een gevaar voor versnippering van expertises. Een goede opvolging van het veld is noodzakelijk. Het cultureel-erfgoedsteunpunt en de overheid spelen hierin een belangrijke rol.

e. De Vlaamse Erfgoedbibliotheek

De sector van de erfgoedbibliotheeken was – en is nog steeds – nauw verwant met de sector van de culturele archiefinstellingen. Het probleem is echter dat de sector ook vrij moeilijk af te bakenen is. Weinig erfgoedbibliotheeken voeren een autonoom beleid. De

meeste maken namelijk deel uit van archiefinstellingen, openbare bibliotheken, bevinden zich in musea, bisdommen en kloosters of universiteiten en andere wetenschappelijke en onderwijsinstellingen. Net daar bevinden zich topcollecties met een internationale faam. Sommige inrichtende machten hebben in de mate van het mogelijke en met bescheiden middelen aandacht besteed aan hun erfgoedbibliotheken.

Met het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 heeft de Vlaamse Gemeenschap een eerste aanzet geven voor een structureel beleid. Ze doet dit enerzijds door het toekennen van een kwaliteitslabel aan erfgoedbibliotheken. Dit moet die bibliotheken die kwaliteitsvol werken en waar ingezet wordt op een evenwichtige invulling van de vier basisfuncties zichtbaarder maken. Door anderzijds te investeren in een samenwerkingsverband van de belangrijkste erfgoedbibliotheken wil de Vlaamse Gemeenschap een aanzet geven voor een beleid voor erfgoedbibliotheken. De sector heeft de eerste cruciale stappen gezet om zichtbaarder te worden, meer waardering te krijgen en een duidelijke positie te verwerven in het cultureel-erfgoedveld en -beleid. Dit gebeurt met de nodige openheid en flexibiliteit zodat toekomstige partners, indien opportuun, kunnen toetreden.

f. Cultureel-erfgoedprojecten

Een laatste, maar daarom niet minder belangrijk, instrument dat wordt ingezet ter ondersteuning van de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed zijn de projectsubsidies. Met projectsubsidies wil de Vlaamse Gemeenschap tijdelijke projecten die relevant zijn voor Vlaanderen mogelijk maken of versterken. De schaalgrootte, de voorbeeldwerking of de reikwijdte van een project vormen belangrijke criteria. De landelijke relevantie kan zowel betrekking hebben op de collectie als op de methodiek, de doelgroep, de uniciteit enzovoort van het project. Projectsubsidies zijn dus niet alleen voorbehouden voor grote projecten, ook een klein project kan een meerwaarde betekenen voor Vlaanderen.

Samenwerking is een belangrijk criterium voor het al of niet toekennen van een projectsubsidie. Van cultureel-erfgoedorganisaties, die de zorg voor of de ontsluiting van cultureel erfgoed als kerntaak hebben, wordt verwacht dat de basisprincipes van de cultureel-erfgoedzorg gekend zijn. Voor hen is samenwerking met een erkende of gesubsidieerde cultureel-erfgoedorganisatie geen verplichting. Natuurlijk verwachten we wel dat ze de nodige expertise voor het specifieke project halen waar deze zich bevindt. Van organisaties echter die de zorg voor of de ontsluiting van cultureel erfgoed niet als kerntaak hebben, is samenwerking met een erkende collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie of een gesubsidieerde landelijke cultureel-erfgoedorganisatie verplicht. Dit moet een garantie bieden naar continuïteit en toepassing van de basisprincipes van cultureel-erfgoedzorg in het project. Naast deze samenwerking ondersteunt het steunpunt organisaties in het uitwerken en opstarten van projecten. FARO beheert ook een online projectbank waarin alle gesubsidieerde cultureel-erfgoedprojecten worden opgenomen. Op deze manier worden (de resultaten van) deze projecten beter toegankelijk gemaakt.

Naast de projectsubsidies voor ontwikkelingsgerichte projecten blijft het mogelijk om een projectsubsidie aan te vragen voor een internationaal project, voor de productie van een niet-periodieke publicatie. Subsidies voor niet-periodieke publicaties kunnen aangevraagd worden door uitgeverij die niet noodzakelijk geen winstgevend doel hebben. Internationale projecten kunnen ook aangevraagd worden door buitenlandse organisaties.

Als basisprincipe bij de projectsubsidies geldt dat organisaties die een werkingssubsidie ontvangen geen projectsubsidies kunnen aanvragen. De reden hiervoor is dat de projectmatige werking opgenomen moet zijn in de werkingssubsidie. Een uitzondering hierop wordt gemaakt voor grote projecten met internationale uitstraling van cultureel-erfgoedorganisaties – bijvoorbeeld grote ‘blockbuster’-tentoonstellingen – omdat dergelijke projecten de ‘normale’ werking van een organisatie overstijgen.

Ten slotte voorziet dit decreet in subsidies voor internationale projecten die cofinanciering vereisen. Bij dergelijke projecten wordt er door de internationale instantie vereist dat de begunstigde een bepaalde cofinanciering voorziet in de realisatie van het project. Een organisatie die niet in staat is een dergelijke cofinanciering te voorzien, wordt in de praktijk uitgesloten van een dergelijke subsidie. Om cultureel-erfgoedorganisaties in Vlaanderen alle kansen te geven om deel te nemen aan dergelijke projecten worden subsidies voorzien voor het realiseren van de cofinanciering.

Voor dergelijke subsidies komen enkel organisaties in aanmerking die op basis van dit decreet een werkingssubsidie ontvangen.

g. De ondersteuning van het regionaal cultureel-erfgoedbeleid

De Vlaamse Gemeenschap ondersteunt de provincies in de uitvoering van hun regionaal cultureel-erfgoedbeleid. De subsidietoekenning wordt afgestemd op het Planlastendecreet.

Binnen de bevoegdheden die in het decreet bepaald zijn voor de provincies op het vlak van het regionaal cultureel-erfgoedbeleid kent de Vlaamse Gemeenschap jaarlijkse subsidies toe voor de realisatie van Vlaamse beleidsprioriteiten. De Vlaamse Gemeenschap legt met haar beleidsprioriteiten enkel nog de ruimere doelstellingen vast; de provincies kunnen zelf bepalen hoe zij deze gaan realiseren vanuit de regionale noden en behoeften.

Deze Vlaamse beleidsprioriteiten kunnen betrekking hebben op volgende aspecten van het regionale cultureel-erfgoedbeleid:

- de uitvoering van de afspraken in het kader van een complementair cultureel-erfgoedbeleid, met name de indeling bij het regionale niveau van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties en de subsidiëring ervan;
- het regionale depotbeleid;
- het aanbieden van een consulentschap ten gunste van de erfgoedactoren op het grondgebied.

Het tweede aspect verdient bijzondere aandacht. Eén van de grootste uitdagingen in het cultureel-erfgoedveld is ongetwijfeld de depotproblematiek. Tal van cultureel-erfgoedorganisaties, groot of klein, kampen met depotproblemen: onvoldoende ruimte, onvoldoende goede klimatiseringsvoorwaarden enzovoort. De noden situeren zich overal in Vlaanderen bij de beheerders van cultureel erfgoed, cultureel-erfgoedorganisaties en bij lokale en provinciale besturen. De uitdagingen zijn zo enorm dat samenwerking en coördinatie zich opdringt. Voor er naar oplossingen kan worden gezocht voor deze depotproblematiek moet men weten wat men heeft. Een goede inventarisatie, een stafkaart waarop het cultureel erfgoed in Vlaanderen in kaart wordt gebracht is onontbeerlijk. Sinds het Museumdecreet werd al ingezet op inventarisatie in de musea. De Archiefbank Vlaanderen geeft een lijst van Vlaamse privaatrechtelijke archieven. Landelijke cultureel-erfgoedorganisaties staan in voor het in kaart brengen van specifieke deelsectoren en cultureel erfgoedgemeenschappen. De lokale en provinciale besturen waarmee in het verleden een cultureel-erfgoedconvenant gesloten is, verzamelen gegevens over de collecties en cultureel-erfgoedactoren op hun grondgebied om een kwaliteitsvol beleid te kunnen voeren.

Terwijl er verder wordt gewerkt aan het inventariseren is het hoogdringend om, op basis van de stand van zaken, een gecoördineerd depotbeleid voor cultureel erfgoed op te starten.

Om efficiënte oplossingen uit te kunnen werken is een zekere afstand en de blik van bovenuit nodig. Een afstemming tussen de noden van de verschillende cultureel-erfgoedcollecties en cultureel-erfgoedbeheerders is een eerste vereiste.

De provincies (en Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad) krijgen een regierol toebedeeld om in overleg met de lokale besturen en de beheerders van het cultureel erfgoed op hun grondgebied naar oplossingen te zoeken. Aan hen wordt gevraagd om als moderator in de depotproblematiek op te treden. Dit was reeds ingeschreven in het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008.

De Vlaamse Gemeenschap verwacht dat de provincies (en de Vlaamse Gemeenschapscommissie) op basis van de noden van het cultureel erfgoed, van de cultureel-erfgoedorganisaties, van cultureel-erfgoedbeheerders en van de lokale besturen, een werking en een regiefunctie opzetten. Dit kan door te sensibiliseren om in te spelen op wat bestaat, door thematisch te bundelen (bijvoorbeeld één depot voor het kerkelijk cultureel erfgoed), of door het cultureel erfgoed dat dezelfde zorg vraagt samen te brengen (bijvoorbeeld één depot voor paneelschilderkunst), door geografische bundeling (inzetten op regionale depots in samenwerking met de lokale besturen). We verwachten dat het cultureel erfgoed ook in depots toegankelijker wordt voor het publiek maar ook voor bruikleennemers.

Een onderbouwde depotwerking wordt gedragen door een degelijk depotmanagement. Een goede inventaris met toestand- en standplaatsrapportering, gekoppeld aan een geautomatiseerde collectieadministratie, maakt hier deel van uit. Voor een goede zorg voor het cultureel erfgoed zijn aangepaste klimaatomstandigheden vereist. Het toepassen van de internationale standaarden hiervoor geldt dan ook als een voorwaarde. Ook hiervoor kunnen de provincies via het consulentschap ondersteunend optreden.

Om onder meer deze regierol op regionaal niveau te nemen wil de Vlaamse Gemeenschap de provincies stimuleren. De Vlaamse Regering zal hiervoor Vlaamse beleidsprioriteiten bekendmaken waarop de provincies kunnen intekenen.

Vanuit de Vlaamse overheid zal de coördinatie/het helikopterzicht bewaakt worden.

h. De ondersteuning van het lokaal cultureel-erfgoedbeleid

De Vlaamse Gemeenschap ondersteunt de gemeenten in de uitvoering van hun lokaal cultureel-erfgoedbeleid. De steden met een hogere aanwezigheid van cultureel erfgoed en waar alle werksoorten aanwezig zijn (Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen) kunnen individueel ondersteund worden indien ze inschrijven op Vlaamse beleidsprioriteiten. De subsidietoekenning wordt daarbij afgestemd op het Planlastendecreet. De ondersteuning van een afzonderlijke cultureel-erfgoedbeleid in andere gemeenten blijft onderwerp van een cultureel-erfgoedconvenant met intergemeentelijke samenwerkingsverbanden van minstens 50.000 inwoners.

Sinds 2000 sloot de Vlaamse Gemeenschap cultureel-erfgoedconvenants met lokale besturen om het ontwikkelen van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid te stimuleren. Dit gebeurde in drie fasen:

- de nadruk in de eerste, experimentele fase lag op het vergroten van het maatschappelijke en politieke draagvlak voor het cultureel erfgoed (dat niet in professionele bewaarinstellingen is ondergebracht) en voor het cultureel-erfgoedbeleid in de brede zin. De cultureel-erfgoedcel moest hiervoor zorgen. Ze werd lokaal ingeplant en kreeg een budget ter beschikking van de Vlaamse Gemeenschap. Projectmatig werken stond centraal. Aan elk project moest als het ware een publiekscomponent hangen. De zichtbaarheid van de sector en van het cultureel erfgoed vergroten was één van de belangrijkste betrachtingen;
- in de tweede fase, de decretale verankering in het Erfgoeddecreet van 2004, werd gewerkt aan een verdieping en een bestending van deze werking. Ook intergemeentelijke samenwerkingsverbanden konden binnen het Erfgoeddecreet een werkingssubsidie krijgen voor de uitbouw van een integraal en geïntegreerd beleid voor het cultureel

- erfgoed op lokaal niveau. Het projectmatig werken, met publiekscomponenten en draagvlak vergrotend, moest resulteren in structurele samenwerking. Het beleidsplan en de financiering gingen nog steeds in hoofdzaak of zelfs uitsluitend over de werking van de erfgoedcel;
- in de derde fase, cultureel-erfgoedconvenants op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008, is ingezet op een verbreding. Het gaat nu (sinds 2009) zowel over het subsidiëren van een cultureel-erfgoedcel en de ondersteuning van die werking als over het versterken van het volledige cultureel-erfgoedbeleid van lokale besturen en van de VGC. De Vlaamse Gemeenschap koppelt daar een aantal basisprincipes aan. Zo bevat het lokaal cultureel-erfgoedbeleid minstens de versterking van het lokale cultureel-erfgoedveld door uitwisseling van kennis en expertise en de individuele ondersteuning van lokale cultureel-erfgoedactoren en -projecten.

In het kader van de verbreding van de Cultureel-erfgoedconvenants werd vanaf 2009 ook een nieuw spoor geïntroduceerd dat bestond uit de ontwikkeling van een forum voor geïntegreerde cultureel-erfgoedpraktijk. In navolging hiervan ontvingen Antwerpen, Gent en Brugge vanaf 2009 een bijkomende subsidie voor de ontwikkeling van een dergelijk forum.

De Vlaamse Gemeenschap kan subsidies toekennen aan gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor de uitvoering van een duurzaam, geïntegreerd en integraal cultureel-erfgoedbeleid op lokaal niveau. Respectvolle zorg voor en een boeiende omgang met cultureel erfgoed staan hierin centraal.

Het Planlastendecreet zorgt voor een nieuwe ontwikkeling in de wijze waarop het lokale cultureel-erfgoedbeleid ondersteund kan worden (zie punt 2.1). De achterliggende doelstellingen blijven echter ongewijzigd.

Afzonderlijke subsidies voor de ontwikkeling en uitvoering van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid waren nooit een recht. Een lokaal cultureel-erfgoedbeleid is meestal onderdeel van een lokaal cultuurbeleid. Voor de toekenning van afzonderlijke subsidies vertrekt het Cultureel-erfgoeddecreet van de aanwezigheid van een voldoende kritische massa cultureel erfgoed en cultureel-erfgoedorganisaties/-beheerders maar ook expertise en kennis.¹

Samenwerking kan een oplossing zijn. Van centrumsteden en grotere gemeenten wordt verwacht dat ze een trekkersrol spelen voor omliggende gemeenten met voldoende kritische massa cultureel erfgoed. Maar ook kleine gemeenten kunnen hun krachten bundelen. Intergemeentelijke samenwerking genereert een eigen dynamiek en geeft de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed een bredere basis. Bovendien worden in een intergemeentelijk samenwerkingsverband de financiële en bestuurskracht gebundeld. Het draagvlak voor een lokaal cultureel-erfgoedbeleid vergroot.

Een gemeenschappelijke visie voor het te voeren beleid brengt de gemeenten samen. De subsidie dient als hefboom voor de versterking van het lokale cultureel-erfgoedbeleid dat de lokale cultureel-erfgoedactoren uit de verschillende gemeenten ondersteunt en professionaliseert, en expertise-uitwisseling en kennisdeling stimuleert. Het ondersteuningsbeleid van de individuele gemeenten wordt afgestemd op de visie en de doelstellingen van het gezamenlijke lokaal cultureel-erfgoedbeleid. Het gaat dus over verschillende gemeenten die dezelfde richting uit willen met hun cultureel-erfgoedbeleid en waarbij actoren en collecties elkaar kunnen versterken om de basisdoelstelling te bereiken. De projecten of acties die vanuit een intergemeentelijk samenwerkingsverband opgezet of ondersteund worden, moeten niet altijd gemene delers zijn of vertrekken vanuit een gemeenschappelijk

---

¹ Elke gemeente kan een lokaal cultureel-erfgoedbeleid voeren binnen het kader en de middelen van haar lokaal cultuurbeleid.

thema voor alle deelnemende gemeenten. Er kan ook gericht gewerkt worden naar de specifieke noden en behoeften of het specifieke cultureel erfgoed van één gemeente.

Het doel van de subsidie is de gemeenten binnen een intergemeentelijk samenwerkingsverband te stimuleren voor een lokaal cultureel erfgoedbeleid, waarbij een coördinerende rol wordt opgenomen door het intergemeentelijk samenwerkingsverband. De interne organisatie is een zaak van de partners in het intergemeentelijk samenwerkingsverband.

Als ‘good practice’ voor de uitvoering van het lokaal cultureel-erfgoedbeleid wordt hier de cultureel-erfgoedcel vermeld. Dit is een instrument dat de voorbije jaren zijn meerwaarde heeft bewezen.

Met het oog op de professionalisering van het lokale cultureel-erfgoedveld is extra personeel aangewezen. Dit personeel vormt de cultureel-erfgoedcel, een versterkend instrument in de uitbouw van een gemeenschappelijk cultureel-erfgoedbeleid.

Het lokale cultureel-erfgoedveld bestaat immers uit professionele cultureel-erfgoedorganisaties, private erfgoedbeheerders, vrijwilligersverenigingen en collecties cultureel erfgoed waar niet of nauwelijks naar wordt omgekeken. De cultureel-erfgoedcel speelt een belangrijke rol in de eerstelijnszorg voor en in de ontsluiting van dit cultureel erfgoed. Dit gebeurt onder meer door het inventariseren van het lokale cultureel erfgoed, door het behoud en beheer ervan, via het stimuleren tot samenwerking en het uitwisselen van kennis en expertise. Deze kennis en expertise betreft eerstelijnskennis over alle aspecten van de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed: collectievorming, behoud en beheer, onderzoek en publiekswerking maar ook managementaspecten en vrijwilligerswerking. De cultureel-erfgoedcel neemt hierbij een coördinatietaak op en zorgt ervoor dat de aanwezige kennis efficiënter en effectiever wordt ingezet door samenwerking of wordt opgebouwd en versterkt. De cultureel-erfgoedcel fungeert als makelaar. Ze geeft impulsen aan de verdere ontwikkeling van het lokale cultureel-erfgoedveld en creëert mogelijkheden voor de professionalisering ervan en voor de uitbouw van het in verbinding brengen van diverse erfgoedpraktijken (museologie, archiefwetenschap, etnologie enzovoort). Tegelijk heeft de cultureel-erfgoedcel als taak het maatschappelijk draagvlak voor het cultureel erfgoed te vergroten: onder meer door het sensibiliseren van het brede publiek en het stimuleren van de participatie van verschillende doelgroepen. Ook hiervoor neemt de cultureel-erfgoedcel een coördinerende taak op en werkt ze samen met de lokale actoren en het lokale bestuur.

Het extra personeel en het profiel van de cultureel-erfgoedcel worden bepaald op basis van de noden en behoeften in het lokale cultureel-erfgoedveld en op basis van de keuzes die gemaakt worden voor het uitvoeren van het beleid.

De cultureel-erfgoedcel volgt de ontwikkelingen in het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen binnen het netwerk van regionale en landelijke cultureel-erfgoedorganisaties zoals musea, culturele archiefinstellingen, erfgoedbibliotheken, expertisecentra en organisaties volkscultuur en kunnen beroep doen op FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed, voor praktijkontwikkeling en praktijkondersteuning.

i. De normalisering van de DAC'ers (derde arbeidscircuit)

Zoals in 2004 werd bepaald, wordt het tewerkstellingsbeleid dat gevoerd wordt met de aanvullende subsidies voor tewerkstelling in het culturele veld ingepast in het sectorale beleid.

De regeling die hiertoe in het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 werd uitgewerkt blijft behouden in dit decreet. Dit gebeurt op basis van drie categorieën:

1° organisaties die gesubsidieerd worden op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet;

- 2° organisaties die enkel erkend zijn op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet;
- 3° organisaties die niet erkend en niet gesubsidieerd worden.

Voor de eerste categorie werd de aanvullende subsidie voor tewerkstelling vanaf 2009 toegevoegd aan de werkingssubsidie. Dit onderdeel van de normalisering werd dus al volledig gerealiseerd. Het basisprincipe ervan blijft evenwel behouden in dit decreet: indien een organisatie door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd wordt, wordt de aanvullende subsidie voor tewerkstelling toegevoegd aan de structurele subsidie.

Organisaties die erkend zijn of erkend worden, behouden de subsidies voor de oorspronkelijke DAC'ers. Ze kunnen ook voor de vervangers de subsidies voor aanvullende tewerkstelling behouden op voorwaarde dat ze een tewerkstellingsnota indienen die moet worden goedgekeurd door de minister. De subsidies voor aanvullende tewerkstelling moeten ingezet worden voor de ontwikkeling van de erfgoedorganisatie. Deze tewerkstellingsnota beslaat een periode van zes jaar.

Organisaties die noch erkend noch gesubsidieerd worden op basis van het Erfgoeddecreet behouden de subsidies voor de oorspronkelijke DAC'ers. Ze verliezen de aanvullende subsidies voor tewerkstelling voor de vervangers.

Deze vrijgekomen subsidies voor aanvullende tewerkstelling worden blijvend ingezet voor tewerkstelling. Ze worden geormerkt voor depotbeleid. In uitvoering van het complementair beleid tussen de Vlaamse Gemeenschap, de provincies en de steden en gemeenten worden deze subsidies toegekend aan provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het uitvoeren van het depotbeleid voor het cultureel erfgoed dat op het grondgebied van de respectievelijke provincies en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wordt bewaard. Zo wordt ingespeeld op één van de grootste noden in het veld en wordt het beleid verder versterkt.

7. Toelichting bij de Artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1

Artikel 1 verwijst naar de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 2

Dit artikel bepaalt dat het decreet met de verkorte benaming 'Cultureel-erfgoeddecreet van [datum]' kan aangehaald worden.

Artikel 3

Dit artikel verklaart de begrippen die in het decreet voorkomen.

1° Cultureel erfgoed: het roerend erfgoed omvat objecten (bijvoorbeeld gebruiksvoorwerpen of kunstwerken) met een gemeenschappelijke betekenis. 'Betekenisdragers uit het verleden' moet men lezen als 'potentiële betekenisdragers'. Zolang er geen betekenisgevende gemeenschap is, blijft het object 'stom' en 'betekenisloos'. Toch kan men – meestal – niet zeggen dat de betekenisgeving aan cultureel erfgoed een puur subjectieve toekenning door de gemeenschap is. Het object zelf geeft doorgaans op een bepaalde manier aanleiding tot de betekenisgeving (door zijn esthetische kwaliteiten, referenties, context enzovoort). De betekenissen die aan een object kunnen toegekend worden, zijn in principe evenwel onein-

dig en kunnen/moeten voortdurend vernieuwd worden. Het object sluit op zich dus geen interpretaties uit, maar bevoordeelt wel bepaalde interpretaties boven andere.

Immaterieel erfgoed is niet-tastbaar. Het zijn die gewoontes, gebruiken, kennis en praktijken die een gemeenschap of groep overgeërfd heeft gekregen of in een historisch continuüm kunnen gevat worden en die de gemeenschap of groep in consensus voldoende belangrijk acht om door te geven aan toekomstige generaties. Het gaat steeds om immateriële en dus niet-tastbare uitingen van de interactie tussen de mens en zijn omgeving. Immaterieel cultureel erfgoed is dynamisch; door evolutie in de tijd en door interactie met de omgeving krijgt het nieuwe betekenissen en verandert het gebruik of de functie. Het benoemen als immaterieel cultureel erfgoed is tijds- en plaatsgebonden. Het is een culturele actie die ingrijpt op de gewoonte, het gebruik, de kennis en de praktijk. Het benoemen geeft de mogelijkheid om proactief te handelen en zorgt ervoor dat het doorgegeven wordt of dat actief kan ingezet worden op processen van doorgeven.

2° Cultureel-erfgoedgemeenschap: zie hoger 1. Algemene memorie.

3° Cultureel-erfgoedorganisatie: er wordt in dit decreet een onderscheid gemaakt tussen organisaties, die de zorg voor of de ontsluiting van het cultureel erfgoed als kerntaak hebben, en organisaties die dit niet als kerntaak hebben. Cultureel erfgoed wordt namelijk niet altijd of, meer zelfs, in heel veel gevallen niet beheerd door een cultureel-erfgoedorganisatie. Ook voor dat cultureel erfgoed moet zorg gedragen worden; ook dat cultureel erfgoed verdient een ontsluiting. Cultureel-erfgoedorganisaties spelen hierin een belangrijke rol, zowel als bewaarplaats als voor het doorgeven van kennis en expertise over hoe om te gaan met het cultureel erfgoed. De Vlaamse Gemeenschap neemt ook verantwoordelijkheid op voor het cultureel erfgoed van organisaties die de zorg voor of de ontsluiting van het cultureel erfgoed niet als kerntaak hebben. Zij kunnen voor een project met het oog op de zorg voor of de ontsluiting van het cultureel erfgoed projectsubsidies aanvragen.

Cultureel-erfgoedorganisatie wordt in het decreet gebruikt voor zowel publiek- als privaatrechtelijke organisaties. Immers heel wat overheden, provincies, steden en gemeenten, hebben de zorg voor cultureel erfgoed als één van hun kerntaken.

4° DAC: deze definitie behoeft geen verdere toelichting.

5° Flandrica: deze definitie behoeft geen verdere toelichting.

6° Geregulariseerde DAC-er: deze definitie behoeft geen verdere toelichting.

7° Ontsluiting van het cultureel erfgoed: behalve bewaard moet het cultureel erfgoed ook (opnieuw) worden verbonden met de bevolking. Culturele ontsluiting van roerend en immaterieel erfgoed betekent niet enkel toegankelijk maken in de zin van openstellen voor het publiek maar draagt ook de betekenis in zich van begrijpen. Dit gaat over het tot stand brengen van een dialoog en interactie tussen het cultureel erfgoed en de gemeenschap.

De culturele ontsluiting van het cultureel erfgoed houdt een maatschappelijke opdracht in: de actuele ontwikkeling ervan in zijn context en in dienst van de hedendaagse samenleving. Die context is zowel eigentijds als historisch, zowel maatschappelijk als ruimtelijk. Het historische vormt daarbij geen contradictie met het actuele. Elke aandacht voor het verleden vanuit het heden vertrekt immers vanuit een zeker presentisme, een actueel belang van het verleden in het heden (en in de toekomst). Dit mag uiteraard niet leiden tot

het manipuleren van het verleden in functie van actuele belangen. Een correcte historische kadering is dan ook een integraal onderdeel van een kwalitatieve actualisering.

ontsluiting omvat ook publieksbegeleiding (actief en passief), publiekswerving, en samenwerking en netwerkvorming. De nieuwe mogelijkheden van de informatie- en communicatietechnologie kunnen daarbij een belangrijke inbreng hebben.

8° Projectsubsidie: deze definitie behoeft geen verdere toelichting.

9° Planlastendecreet: deze definitie behoeft geen verdere toelichting.

10° Steunpunt: deze definitie behoeft geen verdere toelichting.

11° Vlaanderen: in het decreet wordt meermaals de term Vlaanderen gebruikt. Deze term moet gesitueerd worden binnen de context van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap. In dit decreet wordt met ‘Vlaanderen’ dus zowel het Nederlandse taalgebied van België bedoeld, als de unicommunautaire instellingen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

12° Volkscultuur: deze definitie behoeft geen verdere toelichting.

13° Werkingssubsidie: deze definitie behoeft geen verdere toelichting.

14° Zorg voor het cultureel erfgoed: onder ‘zorg dragen voor het cultureel erfgoed’ wordt de hele waaier van activiteiten, maatregelen en handelingen begrepen op het vlak van verzamelen, behoud en beheer, en wetenschappelijk onderzoek. In bepaalde gevallen betekent dit aankopen en verwerven van cultureel erfgoed met het oog op het in stand houden en ontsluiten. In alle gevallen betekent dit het zorgen voor een optimale bewaar- of presentatieomgeving (klimaatregeling, beveiliging enzovoort), het stellen van de juiste handelingen op het vlak van conservatie en restauratie, het inventariseren en documenteren van het cultureel erfgoed.

Publieksparticipatie blijft een centraal aandachtspunt van het beleid. Dit impliceert echter in geen geval dat de zorg voor het cultureel erfgoed, het letterlijk ‘zorg dragen voor’, geen aandacht krijgt. Integendeel, zonder die zorg zou er voor toekomstige generaties niet veel cultureel erfgoed overblijven. Dit wordt voor de overheid de komende jaren een enorme uitdaging.

Hoofdstuk 2. Doelstelling

Artikel 4

Dit artikel formuleert in §1 het doel van het decreet. Het decreet is één van de instrumenten in de uitbouw van het cultureel-erfgoedbeleid van de Vlaamse Gemeenschap en moet resulteren in een kwaliteitsvolle en duurzame zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed door een integrale en geïntegreerde aanpak.

Integraal en geïntegreerd zijn belangrijke sleutelwoorden in het decreet.

Integraal betekent dat een cultureel-erfgoedorganisatie bij alle acties die zij onderneemt, rekening houdt met de zorg voor het cultureel erfgoed en de ontsluiting ervan. De ver-

schillende basisfuncties (verzamelen, behoud en beheer, onderzoek en publiekswerking) interageren met elkaar.

Geïntegreerd werken heeft als doel de kwaliteit van de cultureel-erfgoedwerking te verhogen door verschillende cultureel-erfgoedcollecties en -praktijken met elkaar in verbindingen te brengen. Cultureel-erfgoedorganisaties worden aangemoedigd over de eigen grenzen te kijken. Samenwerking, netwerking en kennisdeling staan centraal. Door het uitwisselen van gegevens, kennis en expertise wordt een netwerk van cultureel-erfgoedorganisaties gerealiseerd.

Een geïntegreerde aanpak zorgt er ook voor dat in andere domeinen waarin het cultureel erfgoed haar betekenis heeft, kansen worden geboden voor de zorg voor het cultureel erfgoed. Het cultureel-erfgoedbeleid is in feite een transversaal beleidsdomein. Er zijn aspecten van cultureel erfgoed terug te vinden in de economische ontwikkeling, het toerisme, het onderwijsbeleid, het kunstenbeleid het lokaal cultuurbeleid, het jeugdbeleid, het seniorenbeleid, het toerismebeleid enzovoort. Er is uiteraard een natuurlijke wisselwerking met het onroerend erfgoed.

Elke cultureel-erfgoedwerking binnen het Cultureel-erfgoeddecreet dient het hier geformuleerde doel van het decreet in het achterhoofd te houden: een kwaliteitsvolle en duurzame zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed dient het *uiteindelijke* doel te zijn. Dit kan evenwel op een veelheid van manieren bereikt worden, rechtstreeks en onrechtstreeks. De netwerking van cultureel-erfgoedorganisaties en de verdere ontwikkeling van de verschillende cultureel-erfgoedpraktijken draagt bijvoorbeeld niet *rechtstreeks* bij aan de zorg voor en ontsluiting van *concreet* cultureel erfgoed, maar draagt *onrechtstreeks* wel bij aan een *algemene* verbetering van de zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed.

De hier geformuleerde doelstelling maakt het ook mogelijk cultureel-erfgoedwerking af te bakenen tegenover verwante disciplines. Een voorbeeld hiervan is de verhouding tussen cultureel-erfgoedwerking en geschiedschrijving, waarover soms onduidelijkheid bestaat. Ook hier geldt dat geschiedschrijving enkel beschouwd wordt als een vorm van cultureel-erfgoedwerking, wanneer de zorg voor of ontsluiting van het cultureel erfgoed het uiteindelijke doel van de geschiedschrijving in kwestie is. De toetsing van deze regel zal uiteraard altijd interpretatie vragen, aangezien de concrete acties moeten gekaderd worden in de bredere context/tegenover het uiteindelijke doel.

Met betrekking tot geschiedschrijving moet overigens opgemerkt worden dat er één uitzondering is op de regel dat cultureel-erfgoedwerking steeds zorg en ontsluiting van cultureel erfgoed tot doel moet hebben, namelijk de onbezoldigde geschiedschrijving. Onbezoldigde geschiedschrijving wordt vanuit een persoonlijk engagement onder meer bedreven door heemkundigen en familiekundigen, die daarnaast vaak een verantwoordelijkheid opnemen tegenover lokale cultureel-erfgoedcollecties. Onbezoldigde geschiedschrijving is daardoor sterk verankerd binnen de lokale cultureel-erfgoedgemeenschappen. Deze materie wordt bovendien niet opgenomen binnen andere regelgeving. Het cultureel-erfgoedbeleid wil dan ook zijn verantwoordelijkheid blijven nemen tegenover de onbezoldigde geschiedschrijving, ook als deze de zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed niet als uiteindelijk doel heeft. Dit gebeurt met name door organisaties te subsidiëren die samenwerking versterken, expertise in de cultureel-erfgoedgemeenschap binnenbrengen en het kwaliteitsvolle werken bevorderen.

Om tot een kwaliteitsvolle en duurzame zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed te komen ondersteunt de Vlaamse Gemeenschap organisaties door werkingssubsidies en projectsubsidies toe te kennen. De Vlaamse Gemeenschap ondersteunt ook de lokale besturen in de uitvoering van het lokaal en regionaal cultureel-erfgoedbeleid.

De ontwikkeling van de praktijken binnen het cultureel-erfgoedveld verdient de nodige aandacht. De wetenschappen die aan de grondslag liggen van onze cultureel-erfgoedzorg en die nodig zijn om een kwaliteitsvolle ontsluiting van het cultureel erfgoed te kunnen garanderen moeten zich verder kunnen ontplooien. In het decreet wordt ingezet op de praktijkontwikkeling bij cultureel-erfgoedbeheerders en cultureel-erfgoedzorgers.

De cultureel-erfgoedgemeenschappen spelen in dit decreet een belangrijke rol (zie hoger 6.a). Cultureel-erfgoedgemeenschappen bestaan uit organisaties en personen die het cultureel erfgoed ter harte nemen en ermee omgaan vanuit de wens het te behouden voor toekomstige generaties. Het decreet wenst deze cultureel-erfgoedgemeenschappen in beeld te brengen en te ondersteunen. Het decreet doet dit door cultureel-erfgoedorganisaties, die een ankerfunctie hebben binnen een cultureel-erfgoedgemeenschap te ondersteunen voor onder andere de ontwikkeling van die cultureel-erfgoedgemeenschap en het cultureel-erfgoedveld. Door onderlinge verbanden tussen cultureel-erfgoedorganisaties en cultureel-erfgoedgemeenschappen ontstaat een netwerk waarin kennis en expertise uitgewisseld wordt.

In het decreet wordt de aandacht voor duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit als doelstelling opgenomen.

Duurzaamheid houdt niet alleen in het cultureel erfgoed een plaats geven en in stand houden maar ook zorgen voor blijvende toegankelijkheid. Digitalisering speelt hierbij een belangrijke rol. Een duurzaam cultureel-erfgoedbeleid betekent in de eerste plaats een geïntegreerde en integrale, toekomstgericht visie ontwikkelen. Daarnaast impliceert duurzaamheid ook dat organisaties in de werking aandacht hebben voor het milieu en de omgeving.

In Vlaanderen wonen mensen met verschillende culturele en maatschappelijke achtergronden. Diversiteit vormt een meerwaarde voor de sector en kan vernieuwing brengen. De beperkte cultuurparticipatie van kansengroepen (zoals etnisch-culturele minderheden, personen die in armoede leven, personen met een functiebeperking enzovoort) is nog steeds een feit, als ook de beperkte deelname in zowel de interne als de externe werking van cultureel-erfgoedorganisaties. Het is nu aan de organisaties om hun eigen werking te evalueren en om van ‘denken over’ diversiteit naar concrete en structurele acties over te stappen en diversiteit te brengen op vlak van personeel, publiek en aanbod. Grote cultureel-erfgoedorganisaties worden verwacht een voorbeeldfunctie op te nemen. Het cultureel-erfgoedbeleid kan zo ook bijdragen aan het beter begrijpen van elkaars cultuur, erfgoed, gewoonten, gebruiken en tradities.

In de tweede paragraaf worden de verschillende instrumenten van het decreet opgesomd.

Hoofdstuk 3. Organisatie van het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid

Afdeling 1. Het sluiten van een protocol

Artikel 5

Artikel 5 heeft betrekking op het protocol tussen de Vlaamse overheid en de organisaties die de Vlaamse provincies (VVP) en de Vlaamse steden en gemeenten (VVSG) vertegenwoordigen, gesloten met het oog op beleidsafstemming (zie hoger 6.b).

Het protocol van akkoord is een verdere vertaling van de voorwaarden die in het ontwerp van decreet zijn opgenomen voor het behalen van het kwaliteitslabel.

In het protocol wordt ook afgesproken aan welke voorwaarden een museum of een culturele archiefinstelling moet voldoen om ingedeeld te worden bij het lokale niveau, het regi-

onale niveau of het Vlaamse niveau. Deze voorwaarden maken het mogelijk de inhoud en de werking van de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie te wegen aan de criteria die in het decreet zijn opgenomen. De voorwaarden duiden schaalverschillen aan.

In het protocol van akkoord worden ook afspraken gemaakt over de procedures voor het toekennen van het kwaliteitslabel, voor de samenstelling van elke individuele visitatiecommissie die het kwaliteitslabel toekent en voor advisering over de indeling van musea en culturele archiefinstellingen bij het lokale niveau, het regionale niveau en het landelijke niveau.

Op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 werd een protocol gesloten voor de periode 2011-2015.

In het protocol kunnen ook afspraken gemaakt worden over beleidsoverleg, informatie-uitwisseling en andere elementen in het kader van een complementair cultureel-erfgoedbeleid, voor zover hierbij geen bijkomende bevoegdheden worden bepaald.

Het protocol is een ‘gentlemen’s agreement’ tussen de verschillende beleidsniveaus. In het protocol kunnen daarom geen elementen opgenomen kunnen worden die een normatieve draagwijdte hebben.

Afdeling 2. De toekenning van een kwaliteitslabel aan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties

Artikelen 6 tot en met 19 hebben betrekking op het toekennen van een kwaliteitslabel aan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties (zie ook hoger 6.c).

Artikel 6

Dit artikel somt de ontvankelijkheidsvoorwaarden op waaraan een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie moet voldoen om in aanmerking te komen voor het ontvangen van een kwaliteitslabel. Deze voorwaarden gaan over de rechtspersoon, de plaats waar de organisatie zich moet bevinden om in aanmerking te komen voor het kwaliteitslabel en het indienen van een aanvraag.

Artikel 7

Deze voorwaarde houdt de definitie van een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie in. De definitie is gebaseerd op de ICOM-definitie van een museum, aangenomen tijdens de 21ste General Conference in Wenen, Oostenrijk, in 2007 (ICOM: International Council of Museums – UNESCO). Ze is evenzeer van toepassing op elke organisatie die een collectie cultureel erfgoed beheert en de vier basisfuncties uitoefent. De verschillende functies worden naargelang de specificiteit van een museum, culturele archiefinstelling of erfgoedbibliotheek anders ingevuld.

Het beheren van cultureel erfgoed is een eerste voorwaarde. Het beheren alleen is echter niet genoeg. Cultureel erfgoed wordt niet bewaard om te verstoffen, ver- of opgeborgen te blijven maar net omdat het een waarde heeft voor de gemeenschap. De organisatie moet het cultureel erfgoed inzetten, tonen, ter beschikking stellen, presenteren enzovoort, en dit niet zomaar, maar wetenschappelijk/methodologisch onderbouwd. De volledige werking vatten we samen in vier basisfuncties: de verzamelfunctie, de behoud- en beheersfunctie; de onderzoeksfunctie en de publieksgerichte functie.

Een erkende organisatie draagt verantwoordelijkheid over cultureel erfgoed dat in Vlaanderen wordt bewaard. Ze beheert het cultureel erfgoed en oefent de vier basisfuncties op een evenwichtige wijze uit. Ze zorgt er voor dat het cultureel erfgoed blijft bestaan, kan overgedragen worden en ze vermijdt een letterlijke consumptie, verbruiken of opgebruiken

van het cultureel erfgoed. Het uitvoeren van de vier basisfuncties en de evenwichtige invulling ervan stimuleert een integraal cultureel-erfgoedbeleid.

Komt elke gepassioneerde eenmansverzamelaar die een collectie luciferdoosjes, postzegels of kostuums van operadiva's heeft dan in aanmerking voor een erkenning als collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie? Ook niet als die kostuums veelvuldig getoond worden en op wetenschappelijke basis worden onderzocht? Neen, er moet een voldoende breed draagvlak of een cultureel-erfgoedgemeenschap aanwezig zijn. Er moeten voldoende mensen betrokken worden bij de werking en er moet een degelijke structuur worden uitgebouwd.

Het onderscheid tussen musea, culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken wordt gedefinieerd. De wetenschappelijke praktijk die aan de grondslag ligt van de instelling is doorslaggevend om als museum, culturele archiefinstelling of erfgoedbibliotheek gelabeld te kunnen worden.

De museologie vormt de basis voor de museumwerking. De archiefwetenschap en het hedendaags documentenbeheer vormt de basis voor de werking van een culturele archiefinstelling. Voor de opbouw van de archiefcollectie is de overdracht de voornaamste methode. Voor erfgoedbibliotheken vormt de informatie- en bibliotheekwetenschap de basis van de werking. In een erfgoedbibliotheek wordt een werking ontplooid op basis van publicaties, werken die met oog op een ruimere verspreiding werden aangemaakt.

Artikel 8

Artikel 8 bepaalt de criteria voor het verkrijgen een kwaliteitslabel.

1° Een eerste criterium is natuurlijk het beschikken over of het beheren van een collectie cultureel erfgoed die het waard is om in een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie ondergebracht te worden. Dit kan zijn door haar onderlinge samenhang en profiel, de verbanden en contexten, de mogelijke uniciteit of de materiële waarde van de collectie cultureel erfgoed. Het is een cultureel-erfgoedgemeenschap, een groep van organisaties en personen die daarover beslist. Het is deze gemeenschap van organisatie en personen die publieke actie onderneemt voor het cultureel erfgoed; die bepaalt of iets waardevol is om bewaard te worden en doorgegeven te worden.

2° Een visie hebben betekent dat de organisatie weet waar ze naar toe wil, welke werking ze wil ontplooiën op korte, middellange en lange termijn, wat ze te bieden heeft, hoe ze haar verantwoordelijkheid voor het cultureel erfgoed zal opnemen en zal handelen in uitvoering van de definitie zoals geformuleerd in artikel 7.

3° De totaliteit van de werking bestaat uit vier basisfuncties: verzamelen, behoud en beheer, onderzoek en publiekswerking. De uitvoering van de basisfuncties moet op elkaar zijn afgestemd. Het uitvoeren van de vier basisfuncties en de evenwichtige invulling ervan zorgt ervoor dat een integraal cultureel-erfgoedbeleid wordt bereikt.

Om een goed beleid uit te tekenen zal de organisatie moeten aantonen dat ze de vier basisfuncties op een voldoende professioneel niveau aanpakt en de regels van de kunst, bijvoorbeeld op het vlak van procedures en standaarden, hanteert. Ook op internationaal niveau geldt dit.

Voor het uitvoeren van de vier basisfuncties mag de organisatie samenwerken met andere organisaties. Dan wordt wel verwacht dat de organisatie die een erkenning nastreeft het beleid van deze organisatie mee bepaalt. Zo kan het zijn dat een museum samenwerkt

met een archiefinstelling voor het onderzoek, of dat verschillende musea en archiefinstellingen in dezelfde stad een beroep doen op een gemeenschappelijke dienst voor behoud en beheer, dat een erfgoedbibliotheek samenwerkt met een openbare bibliotheek of een universiteitsbibliotheek voor het gebruik van de leeszaal en dus voor bepaalde aspecten van haar publiekswerking.

Een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie kan slechts een kwaliteitslabel krijgen als ze aan het cultureel erfgoed aangepaste algemeen aanvaarde standaarden en kwaliteitsvolle werkmethoden hanteert. De organisatie schakelt zichzelf hierdoor in in het Vlaamse museumlandschap, het landschap van culturele archiefinstellingen of het landschap van erfgoedbibliotheeken. Samenwerking en kennis- en expertise-uitwisseling zijn hierdoor gemakkelijker.

Met algemeen aanvaarde internationale standaarden worden onder meer beschrijvingsstandaarden (zoals CIDOC, ISBD en ISAD), richtlijnen aangaande collectiemanagement (zoals SPECTRUM) en standaarden voor digitalisering (hiermee wordt de aanmaak van zowel gedigitaliseerde als digital born objecten bedoeld) bedoeld. De toepassing van standaarden dient te beginnen bij de creatie van de bestanden (bv. keuze van bestandsformaat, codec enzovoort), zowel bij gedigitaliseerde objecten als bij digital born objecten. Naast de creatie hebben de standaarden voor digitalisering betrekking op zowel de archivering (duurzame opslag), de ontsluiting als de uitwisseling van digitale collecties. Bij alle initiatieven met betrekking tot digitalisering worden algemeen aanvaarde internationale standaarden gebruikt die zowel voor de specifieke sectoren zoals de museum-, archief- en bibliotheekwereld als voor de audiovisuele collecties het meest opportuun zijn met het oog op deze verschillende finaliteiten.

Gezien conventies over standaarden internationaal voortdurend in evolutie zijn, vaardigde het agentschap Kunsten en Erfgoed in 2009 een opdracht uit om een tool te ontwikkelen om de cultureel-erfgoedsector hierbij te ondersteunen. Het resultaat hiervan, CEST (Cultureel ErfgoedStandaarden Toolbox), is een dynamisch instrument om praktijkgerichte ondersteuning te voorzien bij het gebruik van standaarden. CEST werkt volgens het 'comply or explain'-principe wat betekent dat je de aangegeven standaarden volgt of net niet, en in dat geval ook aangeeft waarom niet. De achterliggende reden om de aangegeven standaarden niet te volgen is interessant en relevant voor instellingen die met gelijkaardige projecten aan de slag gaan. CEST is dus eveneens een tool om sectorbrede kennisdeling in verband met digitalisering te realiseren. Gesubsidieerde cultureel-erfgoedorganisaties worden derhalve verondersteld om hun digitaliseringsactiviteiten op basis van CEST te documenteren en zich actief te engageren in het expertisenetwerk dat CEST beoogt op te zetten met betrekking tot digitalisering.

Een correcte toepassing van standaarden garandeert de uitwisselbaarheid en de duurzaamheid van de digitale objecten. Op deze manier kunnen Vlaamse cultureel-erfgoedinstellingen hun digitaliseringsbeleid op elkaar afstemmen en worden de beschikbare middelen optimaal gebruikt. Door standaarden te gebruiken die de uitwisselbaarheid van collecties op itemniveau mogelijk maken, kan door contentaggregatie de digitale inhoud ook met andere initiatieven uitgewisseld worden. Hierdoor wordt bijvoorbeeld deelname mogelijk aan Europeana, het initiatief waarmee de Europese Commissie de toegang wil verbeteren tot het digitale Europese cultureel erfgoed dat zich in archieven, musea, audiovisuele collecties en bibliotheken over heel Europa verspreid, bevindt.

Daarnaast zal standaardisatie ook voor een betere valorisatie zorgen van het cultureel erfgoed in onderwijs, toeristische of wetenschappelijke context.

Naast het volgen van de aanvaarde standaarden wordt ook verwacht dat een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie dynamische werkvormen en -methoden hanteert. Op het vlak van publiekswerking bijvoorbeeld zijn hiervoor vele mogelijkheden door het zoeken naar vernieuwende, interactieve en attractieve werkvormen. Ook op het vlak van

behoud en beheer of op het vlak van onderzoek zijn er mogelijkheden, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van kennisdelingssystemen, het opzetten van dynamische samenwerkingsvormen enzovoort.

4° Dit criterium vraagt garanties voor het blijven voortbestaan van de organisatie en moet het verwerven, het in stand houden, het onderzoek, het ontsluiten en de toegankelijkheid van het cultureel erfgoed over een langere periode garanderen.

De collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie moet kunnen aantonen dat ze effectief en verantwoord wordt bestuurd. Dit kan de organisatie doen doordat de nodige middelen door het bestuur verstrekt worden en door procedures uit te tekenen om de overeengekomen strategie en doelstellingen te realiseren. De collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie heeft een kwaliteitsvolle werking als ze de basisfuncties naar behoren uitvoert. De organisatiestructuur moet ten dienste staan van de werking of de uitoefening van de basisfuncties. Ook het zakelijke beleid moet op een coherente manier worden uitgeoefend. De financiële basis moet stabiel zijn. De collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie moet beschikken over voldoende gekwalificeerd personeel en infrastructuur om de basisfuncties kwaliteitsvol te vervullen. Daarnaast moet de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie ook beschikken over het eigendoms- of genotsrecht van de kern van de collectie en van de basisinfrastructuur voor een langere periode. Met 'een langere periode' wordt bedoeld dat de organisatie over het eigendoms- of genotsrecht beschikt voor een periode van minimaal vijftien jaar. Is de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie een privaatrechtelijke rechtspersoon, dan moet in de statuten de onvervreemdbaarheid en de bestemming van de collectie expliciet zijn ingeschreven. Van collectiebeherende organisaties wordt eveneens verwacht dat ze zorg dragen voor het eigen archief dat wordt gevormd.

5° De deontologische codes vormen het inhoudelijk sluitstuk van het kwaliteitslabel. De deontologische regels worden beschouwd als de beroepscode. Van de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie wordt verwacht dat het personeel van de organisatie op een actieve manier wordt onderwezen in deze beroepscode. Museumpersoneel wordt verondersteld de deontologische regels, zoals beschreven door de 'International Council of Museums', na te leven. Het personeel van een culturele archiefinstelling wordt verondersteld de deontologische regels, zoals beschreven door de 'International Council on Archives', na te leven. Er is momenteel geen algemeen aanvaarde deontologische code voor het personeel van een erfgoedbibliotheek.

Artikel 9

Met betrekking tot dit artikel wordt opgemerkt dat de vermelde delegatie niet toelaat om bijkomende voorwaarden of criteria te bepalen. Volgens de Cultuurpactwetgeving (wet van 16 juli 1973) kan dit enkel bij decreet bepaald worden.

Artikel 10

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 11

Een visitatiecommissie, samengesteld uit een pool van experts en waarvoor een draagvlak bestaat bij de Vlaamse Gemeenschap, de provincies en de gemeenten, onderzoekt de aanvraag en toetst de werking van de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie aan de voorwaarden en criteria.

Voor elk individuele aanvraag wordt een specifieke visitatiecommissie samengesteld waarin de noodzakelijke expertise aanwezig is om de werking door te lichten.

Het advies van de visitatiecommissie over de erkenning wordt aan de Vlaamse Regering bezorgd.

Artikel 12

Het is de Vlaamse Regering die het kwaliteitslabel toekent.

Aan elke soort organisatie wordt een specifiek label toegekend en is een erkenningsteken gekoppeld. Het gaat hierbij over: erkende musea, erkende culturele archiefinstellingen of erkende erfgoedbibliotheken.

Het is niet de bedoeling dat bijvoorbeeld een museum de eigen bibliotheek en het eigen archief als afzonderlijke identiteiten gaat beschouwen. Het archief en de bibliotheek ondersteunen dan in de eerste plaats de museale werking. Sommige collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties beheren een collectie cultureel erfgoed die zowel bestaat uit museumvoorwerpen, archiefdocumenten als uit een boekencollectie. Vaak hanteren ze de methodieken en praktijken die verbonden zijn aan de verschillende deelcollecties. Een bijkomend label kan bekomen worden als voor de specifieke collecties een volwaardige en evenwichtige werking gehanteerd wordt.

Artikel 13

Organisaties die een kwaliteitslabel toegekend kregen, worden opgenomen in het register van erkende collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties.

Artikel 14

De collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie mag het toegekende kwaliteitslabel dragen vanaf het moment van toekenning.

Zolang de organisatie blijft voldoen aan de voorwaarden en criteria mag ze het kwaliteitslabel behouden.

Artikel 15

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 16

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 17

Dit artikel bepaalt dat minstens één maal per vijf jaar de werking van de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie wordt geëvalueerd met het oog op het behoud van het kwaliteitslabel.

Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die ingedeeld zijn bij het Vlaamse niveau dienen om de vijf jaar een nieuwe aanvraag in voor indeling bij het Vlaamse niveau. De criteria voor indeling bij het Vlaamse niveau zijn gelijkaardig aan deze voor een kwaliteitslabel, maar dan geformuleerd op een 'hogere' niveau (een kwaliteitslabel is immers de minimumstandaard voor een professionele collectiewerking).

Gelet deze instellingen om de vijf jaar getoetst worden aan deze 'hogere' criteria impliceert dit automatisch dat er hierbij ook een toetsing gebeurt aan de 'lagere' criteria en voorwaarden van het kwaliteitslabel.

Sowieso kan de Vlaamse Regering op om het even welk moment, wanneer niet meer is voldaan aan de voorwaarden en/of criteria, de procedure opstarten voor intrekking van de erkenning.

Artikel 18

Voor dit artikel geldt dezelfde beperking zoals vermeld in artikel 9.

Afdeling 3. Het indelen van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties

Onderafdeling 1. Algemene bepalingen inzake indeling

Artikel 19

Dit artikel maakt de uitvoering van complementair cultureel-erfgoedbeleid mogelijk (zie hoger 6.b). Erkende musea, culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken worden ingedeeld in een niveau dat aangeeft welke overheid verantwoordelijk en bevoegd is voor de ondersteuning van deze collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie.

De indeling bij het lokale niveau gebeurt door de gemeenten, de indeling bij het regionale niveau gebeurt door de provincies en de indeling bij het Vlaamse niveau gebeurt door de Vlaamse Gemeenschap. Om hieromtrent duidelijke regels af te spreken, sluiten de drie bestuursniveaus een protocol.

Het vierde lid bepaalt dat een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie slechts bij één niveau tegelijk kan ingedeeld worden. In geval van een 'hogere' indeling vervalt de 'lagere' automatisch. De overheid die de 'lagere' indeling toekende hoeft deze dus niet in te trekken.

Een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie kan maar bij één niveau tegelijk ingedeeld zijn. Hoewel een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie meerdere kwaliteitslabels kan aanvragen en verkrijgen, is slechts één indeling is mogelijk. Een organisatie die meerdere soorten collecties beheert en over meerdere kwaliteitslabels beschikt, moet dus de keuze maken wat zij als haar hoofdcollectie en -activiteit/praktijk beschouwt voor wat betreft de indeling en werkingssubsidies.

Onderafdeling 2. Indeling bij het Vlaamse niveau

Artikel 20

De Vlaamse Gemeenschap deelt musea en culturele archiefinstellingen in bij het Vlaamse niveau.

Enkel musea of culturele archiefinstellingen kunnen ingedeeld worden bij het Vlaamse niveau. Voor het derde type collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, de erfgoedbibliotheken, is indeling niet mogelijk. De Vlaamse Gemeenschap koos ervoor te investeren in een samenwerkingsverband, de Vlaamse Erfgoedbibliotheek.

Artikel 21

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 22

De indeling bij het Vlaamse niveau geldt zowel voor musea als voor culturele archiefinstellingen voor een beleidsperiode van vijf jaar. Om de dossierbehandeling en het financiële groeipad te spreiden lopen deze beleidsperiodes niet gelijk.

Gedurende de periode van vijf jaar waarvoor de indeling bij het Vlaamse niveau is toegekend kan deze niet ingetrokken worden. Het al dan niet voldoen aan de voorwaarden en criteria wordt telkens voorafgaand aan deze vijfjarige periode getoetst, maar niet meer tijdens deze periode. Een procedure voor intrekking van de indeling bij het Vlaamse niveau is daarom niet vereist.

Artikel 23

Voor zowel musea als culturele archiefinstellingen zijn per beleidsperiode twee indelingsmomenten voorzien:

- 1° voor de volledige beleidsperiode en is van toepassing voor de aanvragen van organisaties met een kwaliteitslabel die nog niet ingedeeld zijn bij het Vlaamse niveau en voor de herindeling van de organisaties die reeds ingedeeld zijn bij het Vlaamse niveau;
- 2° voor een verkorte beleidsperiode en is enkel van toepassing voor de aanvragen van organisaties met een kwaliteitslabel die nog niet ingedeeld zijn bij het Vlaamse niveau. De verkorte beleidsperiode betreft de twee laatste jaren van de volledige beleidsperiode.

Artikel 24

Dit artikel somt de criteria op waaraan musea en culturele archiefinstellingen worden getoetst voor mogelijke indeling bij het Vlaamse niveau.

1° Het eerste criterium betreft het belang van de collectie cultureel erfgoed. Dit kan zowel gaan om de cultuurhistorische of de artistieke waarde, de wetenschappelijke waarde maar ook over de unieke samenhang, de omvang en de geografische reikwijdte of verspreiding van de collectie. Voor culturele archiefinstellingen is er een verdere specificatie bij dit criterium. Om ingedeeld te kunnen worden bij het Vlaamse niveau moet een culturele archiefinstelling archiefbestanden met een geografische spreiding over Vlaanderen verzamelen.

2° Het tweede criterium duidt op de relevantie voor Vlaanderen. Om ingedeeld te kunnen worden bij het Vlaamse niveau is het belangrijk dat het museum of de culturele archiefinstelling een werking ontplooit met een landelijke reikwijdte en dat de werking relevant is voor Vlaanderen. Dit drukt geen waardeoordeel uit maar wijst wel op de schaalgrootte van de werking en van de relevantie van het thema waarrond het museum of de culturele archiefinstelling zijn werking ontplooit. Door zijn werking begeeft de organisatie zich in een internationale context, wisselt ze kennis en expertise uit met binnen- en buitenlandse partnerorganisaties.

3° Het derde criterium heeft betrekking op de inhoud en de wijze waarop de kennis en expertise waarover het museum of de culturele archiefinstelling beschikt ter beschikking wordt gesteld van de cultureel-erfgoedgemeenschap en dus van de belangrijkste stakeholders van de cultureel-erfgoedorganisatie.

4° Het vierde criterium heeft betrekking op de kwaliteitsvolle wijze waarop de basisfuncties worden uitgevoerd en het toepassen van internationaal aanvaarde standaarden.

5° Het vijfde criterium gaat over het zakelijke beheer en de kwaliteit daarvan.

6° In het zesde criterium wordt de geografische reikwijdte van de werking in rekening gebracht.

7° Het zevende criterium zet aan tot nadenken over en zich positioneren binnen het maatschappelijke debat over duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit. Duurzaamheid wordt een centraal gegeven in de werking. Het museum of de culturele archiefinstelling ontwikkelt een beleid rond participatie en diversiteit.

8° Het achtste criterium brengt de positionering en netwerkvorming in kaart en weegt de samenwerking.

Artikel 25

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 26

De beoordelingscommissie stelt een advies op, vertrekkend vanuit een brede visie op het museum- of culturele archievenlandschap in Vlaanderen en rekening houdend met thematische noden en met ontwikkelingen en evoluties in Vlaanderen, het buitenland en op internationaal vlak. De beoordelingscommissie vertrekt vanuit een landschapstekening en positioneert de potentieel landelijke collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties daarbinnen. Net daarom is het belangrijk dat alle organisaties op hetzelfde moment worden beoordeeld. De criteria om elk individueel museum of elke individuele culturele archiefinstelling in te delen zijn de criteria voor indeling bij het lokale, regionale en Vlaamse niveau en de nadere specificaties daarvan voor indeling bij het Vlaamse niveau. De ondergrens voor indeling bij het Vlaamse niveau is tegelijk de bovengrens voor indeling bij het regionale niveau. Net daarom worden in het protocol van akkoord met de provincies en de gemeenten afspraken gemaakt over de indeling.

Aan een indeling bij het Vlaamse niveau is een werkingssubsidie verbonden. De minister van Cultuur, die de beslissing aan de Vlaamse Regering voorlegt moet daarom een inschatting maken welke middelen ter beschikking gesteld kunnen worden aan de cultureel-erfgoedorganisaties die ingedeeld worden bij het Vlaamse niveau. De minister van Cultuur deelt deze inschatting mee aan de administratie, die op basis hiervan een ontwerp van beslissing opmaakt om voor te leggen aan de Vlaamse Regering.

Artikel 27

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 28

Bij het bepalen van de nadere specificaties van de criteria voor Vlaamse indeling houdt de Vlaamse Regering rekening met de bepalingen van het protocol. Er wordt ook rekening gehouden met de eigenheden van de verschillende erfgoedpraktijken (de museologie, de archiefwetenschap en het hedendaags documentenbeheer).

Met betrekking tot dit artikel wordt opgemerkt dat de vermelde delegatie niet toelaat om bijkomende voorwaarden of criteria te bepalen. Volgens de Cultuurpactwetgeving (wet van 16 juli 1973) kan dit enkel bij decreet bepaald worden.

Artikel 29

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Afdeling 4. Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap

Artikel 30

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties aanduidt als instelling van de Vlaamse Gemeenschap. Voorwaarde is wel dat deze opgericht zijn of beheerd worden door de Vlaamse Gemeenschap.

Op basis van het Erfgoeddecreet van 2004 werden drie musea aangeduid:

- 1° het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen;
- 2° het Museum voor Hedendaagse Kunst te Antwerpen;
- 3° het Kasteel van Gaasbeek.

Artikel 31

De instellingen van de Vlaamse Gemeenschap moeten aan de voorwaarden en criteria voor een kwaliteitslabel voldoen. De Vlaamse Gemeenschap toont zo dat ze de regels die ze oplegt aan musea van andere overheden of van privé-organisaties ook hanteert voor de eigen musea. Deze decretale bepalingen bevatten dus geenszins aparte voorwaarden of criteria die gekoppeld worden aan zogenaamde 'Grote Instellingen' van de Vlaamse Gemeenschap.

De Vlaamse Gemeenschap wil als overheid haar rol en verantwoordelijkheid ten aanzien van het cultureel erfgoed opnemen en het goede voorbeeld geven in de zorg voor en omgang met cultureel erfgoed. Dit wil zeggen dat de cultureel-erfgoedinstellingen die de Vlaamse Gemeenschap zelf beheert of waar ze eigenaar of hoofdaandeelhouder van is, voldoen aan de voorwaarden voor een kwaliteitsvolle werking.

Artikel 32

Wanneer een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie wordt aangeduid als instelling van de Vlaamse Gemeenschap dan moet ze voldoen aan de voorwaarden voor een kwaliteitsvolle werking en wordt ze gelijkgesteld met een erkend museum, een erkende culturele archiefinstelling of een erkende erfgoedbibliotheek. De organisatie komt dan ook in het register terecht en mag de naam en het erkenningsteken van erkend museum, erkende culturele archiefinstelling of erkende erfgoedbibliotheek dragen.

Hoofdstuk 4. Werkingssubsidies voor landelijke cultureel-erfgoedorganisaties

Afdeling 1. Algemene bepalingen inzake werkingssubsidies en dotaties

Artikelen 33 tot en met 43 leggen de algemene bepalingen voor werkingssubsidies en dotaties vast. Deze algemene bepalingen zijn van toepassing op de werkingssubsidies en dotaties zoals beschreven in afdelingen 2 tot en met 8.

Artikel 33

Dit artikel somt de voorwaarden op waaraan een landelijke cultureel-erfgoedorganisatie moet voldoen om in aanmerking te komen voor een werkingssubsidie.

Er zijn drie formele voorwaarden:

- 1° de organisatie moet een privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid bezitten zonder winstgevend doel;
- 2° de organisatie moet zijn zetel en zijn werking hebben in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;

3° de organisatie moet een aanvraag indienen.

Artikel 34

De artikel bepaalt dat de werkingssubsidie wordt toegekend voor de beleidsperiode, zoals telkens gedefinieerd in afdelingen 2 tot en met 8, of tot het einde van de beleidsperiode, indien er in de desbetreffende afdeling voorzien is dat er gedurende de beleidsperiode nog bijkomende aanvragen ingediend kunnen worden.

Artikel 35

De beoordelingscommissie of adviescommissie stelt op basis van de voorwaarden en criteria een advies over de toekenning van een werkingssubsidie op.

Op basis van dit advies, rekening houdend met de budgettaire beperkingen van de Vlaamse Gemeenschap, neemt de minister van Cultuur een principiële beslissing over de toekenning en het bedrag van de werkingssubsidie. De administratie maakt op basis van deze principiële beslissing een voorstel van beslissing op dat voorgelegd wordt aan de Vlaamse Regering.

Artikel 36

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 37

De Vlaamse Regering sluit een beheersovereenkomst met een cultureel-erfgoedorganisatie aan wie zij een werkingssubsidie toekent. De beslissing van de Vlaamse Regering en de geformuleerde aandachtspunten vormen het uitgangspunt voor de beheersovereenkomst. In de beheersovereenkomst wordt opgenomen wat de Vlaamse Gemeenschap verwacht van de organisatie. De werkingssubsidie staat hier tegenover.

De beheersovereenkomst is een handig instrument om, in overleg met de organisatie, doelstellingen en resultaatgebieden af te spreken en prioriteiten te leggen.

De inhoud van de beheersovereenkomst blijft beperkt tot een concretisering van de voorwaarden of het vastleggen van praktische of organisatorische afspraken. Gelet op de Cultuurpactwetgeving (wet van 16 juli 1973) is het niet mogelijk om in een beheersovereenkomst bijkomende subsidievoorwaarden op te nemen.

Artikel 38

Dit artikel legt het basisprincipe vast dat er een verantwoording moet afgelegd worden voor de werkingssubsidie. Dit kan er uit bestaan dat er voorafgaand aan ieder subsidiejaar een actieplan met begroting wordt voorgelegd en na afloop van ieder subsidiejaar een jaarverslag.

In de uitvoeringsbesluiten zal nader bepaald worden waaruit deze verantwoording moet bestaan.

Artikel 39

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 40

Dit artikel regelt de mogelijkheid om een reserve of overdracht op te bouwen tijdens de lopende beleidsperiode.

Er zijn twee systemen mogelijk:

1° bij organisaties die een dubbele of bedrijfseconomische boekhouding voeren (vzw's, stichtingen enzovoort) is de toename of afname van het vermogen vast te stellen op basis van de financiële balans. Het gedeelte van de vermogenstoename dat gerealiseerd wordt met subsidies of andere inkomsten voor de werking wordt aangeduid als 'reserve'.

De reserve wordt steeds bepaald op basis van de volledige organisatie. Indien de organisatie nog andere activiteiten uitvoert naast de gesubsidieerde werking, wordt vermogenstoename die het gevolg is van deze activiteiten meegeteld in de reserve;

2° bij organisaties die geen dubbele of bedrijfseconomische boekhouding voeren (steden, gemeenten, provincies, de Vlaamse Gemeenschapscommissie) is er geen balans beschikbaar op basis waarvan de vermogenstoename of afname kan vastgesteld worden. Daarom wordt er hier gewerkt op basis van 'overdracht': dit is het gedeelte van de werkingssubsidie dat niet verantwoord kan worden aan de hand van werkingkosten.

Aan het einde van de beleidsperiode wordt de toename van de reserve of overdracht getoetst aan de in het decreet bepaalde normen. Indien deze normen overschreden zijn houdt de Vlaamse Regering het bedrag van de overschrijding in op de werkingssubsidie van het jaar waarin de overschrijding wordt vastgesteld of de werkingssubsidie van het jaar dat daarop volgt. Indien de cultureel-erfgoedorganisatie op dat moment geen werkingssubsidie meer ontvangt wordt overgegaan tot terugvordering van dit bedrag.

Artikel 41

Dit artikel bepaalt dat de administratie, eventueel bijgestaan door de beoordelingscommissie, de uitvoering van de beheersovereenkomst evalueert. In tegenstelling tot het jaarlijks toezicht als vermeld in artikel 39, gaat het hier over een evaluatie van doelstellingen die zich over meerdere jaren situeren en niet om een voornamelijk financieel toezicht.

Op basis van dit artikel is zowel een tussentijdse evaluatie mogelijk (die bezorgd kan worden aan de organisatie vooraleer ze een nieuwe aanvraag indient) als een eindevaluatie die de volledige beleidsperiode overspant.

Artikel 42

Dit artikel maakt het mogelijk om een financiële sanctie op te leggen in geval van ernstige tekortkomingen. De sanctie moet in verhouding staan tot de vastgestelde inbreuk.

Deze aangepaste sanctieregeling vormt een uitzondering op de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof. Artikel 13 van deze wet luidt als volgt:

“Tot onmiddellijke terugbetaling van de subsidie is gehouden de begunstigde:

- 1° die de voorwaarden niet naleeft, waaronder de subsidie werd verleend;
- 2° die de subsidie niet aanwendt voor de doeleinden, waarvoor zij werd verleend;
- 3° die de in artikel 12 bedoelde controle verhindert.

Blijft de begunstigde van de subsidie in gebreke de in artikel 11 bedoelde verantwoording te verstrekken, dan is hij gehouden tot terugbetaling ten belope van het deel dat niet werd verantwoord.”.

Door middel van dit artikel wordt er afgeweken van het principe van ‘automatische terugvordering’. Dit wordt vervangen door een meer genuanceerde benadering waarbij, in afwijking van artikel 13 van de wet van 16 mei 2003, aan de Vlaamse Regering een appreciatiebevoegdheid wordt toegekend. Bij niet-naleving van een subsidievoorwaarde beslist de Vlaamse Regering, rekening houdend met de specifieke omstandigheden van het dossier, of deze niet-naleving noopt tot een gehele of gedeeltelijke terugvordering van het toegekende subsidiebedrag.

Artikel 13, wet van 16 mei 2003, maakt deel uit van een door de federale wetgever aan de gemeenschappen en gewesten bindend opgelegde regeling. De decreetgever kan hierdoor in principe niet in een minder strenge regeling voorzien, tenzij door toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen (‘impliciete bevoegdheden’).

Voor de toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 gelden volgende voorwaarden:

- 1° de voorgestelde afwijking moet noodzakelijk zijn voor de uitoefening van een aan de gemeenschappen toegewezen bevoegdheid;
- 2° de betrokken aangelegenheid leent zich tot een gedifferentieerde regeling;
- 3° de weerslag van de afwijking op de betrokken aangelegenheid is marginaal.

In de context van het Cultureel-erfgoeddecreet wordt voldaan aan deze voorwaarden. Ten eerste is de doelstelling van het Cultureel-erfgoeddecreet het stimuleren van een kwaliteitsvolle en duurzame zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed. Een verplichte en automatische terugvordering van de subsidie, in geval van niet-naleving van een subsidievoorwaarde, kan resulteren in het faillissement van de betrokken cultureel-erfgoedorganisatie. Hierdoor dreigt het cultureel erfgoed dat deze organisatie beheert verloren te gaan of verkocht te worden, wat compleet in tegenspraak is met de doelstelling van het decreet. Er is dus een duidelijke noodzaak om te kunnen afwijken van het principe van de ‘automatische terugvordering’.

Ten tweede laat de appreciatiebevoegdheid, die aan de Vlaamse Regering wordt toegekend, toe om een gewogen beslissing te nemen die rekening houdt met de specificiteit van elk dossier. De bepalingen lenen zich dus tot een gedifferentieerde regeling.

Ten derde wordt opgemerkt dat, naast het Kunstendecreet, het Cultureel-erfgoeddecreet het enige decreet is dat een dergelijke uitzondering voorziet. Binnen de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap is de impact ervan dus beperkt. Bovendien is het zo dat deze afwijking geenszins betekent dat er niet meer gesanctioneerd zou worden; het houdt enkel in dat er een sanctie wordt opgelegd in verhouding tot de inbreuk. De weerslag van de afwijking is dus marginaal.

Artikel 43

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Afdeling 2. Het steunpunt voor cultureel erfgoed

Artikel 44

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering een werkingssubsidie kan toekennen aan een steunpunt voor het cultureel-erfgoedveld. In deze paragraaf is ook de definitie van een steunpunt opgenomen. Het steunpunt is een dienstverlenende en ondersteunende instelling ten dienste van het cultureel-erfgoedveld, complementair aan organisaties in het veld en aan de overheid. Het doel van het steunpunt is om op basis van zijn kerntaken – praktijkondersteuning, praktijkontwikkeling en beeldvorming en communicatie – cultureel-erfgoedactoren, lokale en provinciale besturen en beheerders van cultureel erfgoed te ondersteunen en de ontwikkeling van het cultureel-erfgoedveld te stimuleren. Het steunpunt verwerkt informatie vanuit verschillende hoeken (het beleid, het veld, het buitenland enzovoort) en geeft dit door aan het veld. Het zorgt ervoor dat het veld zich hierdoor ontwikkelt in de richting van de doelstellingen van het cultureel-erfgoedbeleid van de Vlaamse Gemeenschap. Het steunpunt is een belangrijke partner van de Vlaamse Gemeenschap.

In het tweede lid worden de kerntaken van een steunpunt toegelicht. Deze taken worden ondergebracht in drie categorieën: praktijkondersteuning, praktijkontwikkeling en beeldvorming/ communicatie.

Praktijkondersteuning: het steunpunt verzorgt een actieve dienstverlening naar alle actoren in het veld en biedt individuele advisering en begeleiding aan op het vlak van informatie en documentatie, deskundigheidsbevordering met betrekking tot publieksopbouw en -participatie, behoud en beheer, ICT, management, internationale samenwerking enzovoort.

Praktijkontwikkeling: het steunpunt doet aan onderzoek en ontwikkeling met het oog op de opvolging van innovaties in binnen- en buitenland. Het steunpunt heeft hierin een hoofdzakelijk coördinerende en initiërende taak.

Beeldvorming en communicatie: het steunpunt organiseert en coördineert initiatieven die enerzijds de kennis over en de omgang met het cultureel erfgoed bevorderen en stimuleren in Vlaanderen, en die anderzijds bijdragen tot een hogere cultuurparticipatie. Dit houdt zowel een kwantitatieve als kwalitatieve dimensie in (verdieping en verbreding van de participatie).

Het steunpunt realiseert zijn kerntaken in overleg met andere steunpunten en binnen een netwerk van cultureel-erfgoedactoren. De landelijke cultureel-erfgoedorganisaties, maar ook de werkingen die opgezet worden in het kader van het regionaal of lokaal cultureel-erfgoedbeleid, zijn belangrijke partners van het steunpunt.

Artikel 45

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 46

Dit artikel bepaalt dat een aanvraag één maal per beleidsperiode kan ingediend worden.

Artikel 47

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 48

Dit artikel somt de criteria op waaraan een organisatie moet voldoen om in aanmerking te komen voor een werkingssubsidie als steunpunt.

Het eerste criterium heeft betrekking op de kwaliteitsvolle wijze van de dienstverlening en de uitvoering van de intermediaire rol.

Het tweede criterium gaat over de visie van de organisatie en de doelstellingen die ze zichzelf oplegt, de werkmethodes die ze hanteert en de middelen die worden ingezet voor de uitvoering van de kerntaken.

Het derde criterium brengt de positionering en netwerkvorming in kaart en weegt de samenwerking.

Het vierde criterium zet aan tot nadenken over en zich positioneren binnen het maatschappelijke debat over duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit.

Het vijfde criterium gaat over het zakelijke en financiële beheer en de kwaliteit daarvan.

Artikel 49

Voor dit artikel geldt dezelfde beperking zoals vermeld in artikel 9.

Afdeling 3. Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap

Artikelen 50 tot en met 55 hebben betrekking op de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap die de Vlaamse Regering niet zelf beheert. Dit is het geval voor het M HKA dat georganiseerd is als een eigen rechtspersoon in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk. Hiermee sluit de Vlaamse Regering een beheersovereenkomst om de wederzijdse engagementen vast te leggen per beleidsperiode.

Met instellingen van de Vlaamse Gemeenschap die de Vlaamse Regering wel zelf beheert (het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen en het Kasteel van Gaasbeek) wordt al een beheersovereenkomst gesloten op basis van kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003.

Artikel 50

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 51

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 52

Dit artikel bepaalt dat een aanvraag één maal per beleidsperiode kan ingediend worden.

Artikel 53

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 54

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 55

Voor dit artikel geldt dezelfde beperking zoals vermeld in artikel 9.

Afdeling 4. Landelijke cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur en landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed

Artikel 56

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering een werkingssubsidie kan toekennen aan twee soorten dienstverlenende cultureel-erfgoedorganisaties namelijk aan: landelijke cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur en landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed (zie 6.d).

Landelijke expertisecentra zijn dienstverlenende organisaties die zich inzetten om rond een bepaalde erfgoedspecialisatie of rond een bepaald thema de actoren in het veld te begeleiden en internationale expertise binnen te brengen. De doorstroming van kennis en expertise staat er centraal. Ze kunnen zich enten op het sectorale, maar hebben een meer transversale betekenis. Ze staan ten dienste van cultureel-erfgoedorganisaties maar ook van actoren die vaak eerder toevallig een collectie cultureel erfgoed bezitten en die de zorg voor het cultureel erfgoed niet als kerntaak hebben.

Landelijke cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur zijn evenzeer dienstverlenende cultureel-erfgoedorganisaties. Ze onderscheiden zich van landelijke expertisecentra doordat hun netwerk of hun cultureel-erfgoedgemeenschap bestaat uit verenigingen van voornamelijk vrijwilligers die met de cultuur van alledag bezig zijn of focussen op bepaalde historische praktijken zoals familiekunde of heemkunde. Landelijke cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur nemen een voorbeeldfunctie op zich binnen deze cultureel-erfgoedgemeenschap en vormen zo een ankerpunt. Deze organisaties stimuleren hun cultureel-erfgoedgemeenschap in het toepassen van nieuwe methodieken om het cultureel erfgoed ter harte te nemen, te bewaren en door te geven aan volgende generaties.

Artikel 57

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 58

Een aanvraag kan tweemaal per beleidsperiode ingediend worden voor een volledige periode van vijf jaar of voor een verkorte beleidsperiode van twee jaar.

Artikel 59

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 60

Voor landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed geldt een bijkomende voorwaarde. Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties ingedeeld bij het Vlaamse niveau verzamelen door de dagdagelijkse omgang met hun collectie cultureel erfgoed heel wat kennis en hebben ervaring met heel wat aspecten en deelaspecten van de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed. Het gaat hierbij onder andere over kennis en ervaring met digitalisering, auteurs- en andere rechten, conservatie en restauratie, marketing, enzovoort maar ook thematische kennis vanuit hun collectie. De kennis is daarbij meestal gericht op de eigen werking en de eigen problematiek en daarom vaak niet voldoende breed ont-

wikkeld om inzetbaar te zijn voor anderen. Een landelijk expertisecentrum kan door het bundelen van deze aanwezige kennis en door het versterken van deze expertise, een specifieke, specialistische deskundigheid inzetbaar en toepasbaar maken voor anderen. Het zou zonde zijn de in het veld aanwezige expertise niet te benutten. Het is dus meer dan logisch dat in dit geval, deze collectiebeherende erfgoedorganisaties vertegenwoordigd zijn in de bestuursorganen van het landelijk expertisecentrum.

Artikel 61

Dit artikel bepaalt de criteria op basis waarvan de aanvraag wordt getoetst (zie ook 6.d).

1° Beide soorten organisaties zijn in de eerste plaats dienstverlenende organisaties die kennis en expertise inzetbaar maken ten gunste van de zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed. De kennis en expertise die de organisatie bezit en de werking die ze uitbouwt moet daarom representatief zijn voor Vlaanderen en dus een meerwaarde betekenen voor het cultureel erfgoed en de beheerders van dit erfgoed. De organisatie moet de expertise die ze wenst in te zetten reeds hebben ontwikkeld. Deze expertise moet bewezen kunnen worden in de aanvraag. De subsidiëring gaat over het inzetten ervan voor het veld. De verdere uitbouw van de expertise gaat hiermee gepaard.

Het landelijk expertisecentrum of de landelijke cultureel-erfgoedorganisatie voor volkscultuur heeft een dienstverlenende functie. De ontwikkeling van het cultureel-erfgoedveld staat centraal in de werking van de organisatie. De werking die de organisatie ontplooit is niet alleen vraaggericht maar ook aanbodgericht. Concrete resultaten zijn een goede graadmeter. Een meetbare output (zoals adviezen, congressen, studiedagen, publicaties enzovoort) is noodzakelijk. Hierdoor is er een actieve uitwisseling van expertise met de sector.

2° In het tweede criterium wordt de schaalgrootte en de geografische reikwijdte van de werking in rekening gebracht. Het is de bedoeling de versnippering van expertise tegen te gaan en clustering en samenwerking zoveel mogelijk te stimuleren.

3° De cultureel-erfgoedgemeenschap speelt voor de landelijke cultureel-erfgoedorganisaties een cruciale rol. De cultureel-erfgoedgemeenschap vormt het draagvlak voor een landelijke organisatie voor volkscultuur en voor een landelijk expertisecentrum. De cultureel-erfgoedgemeenschap is de groep van organisaties en personen die de kennis en expertise nodig heeft en die uiteindelijk ook bijdraagt aan de ontwikkeling van de landelijke cultureel-erfgoedorganisatie.

Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties ingedeeld bij het Vlaamse niveau (musea en culturele archiefinstellingen) bezitten een landelijke expertise bij uitstek over het thema waarrond het museum of de culturele archiefinstelling haar werking uitbouwt. Een expertisecentrum over bijvoorbeeld kunst (opgedeeld in tijdperiodes of stijlperiodes), over mode, over de eerste wereldoorlog, over de katholieke maatschappelijk-filosofische of een andere stroming of over literair erfgoed is dus niet meer nodig. Voor erfgoedbibliotheken en alle daarmee gepaard gaande problematieken is er de Vlaamse Erfgoedbibliotheek. Een landelijk expertisecentrum zal in haar aanvraag de nood aan een afzonderlijk expertisecentrum duidelijk aantonen.

4° Verenigingen gegroepeerd rond bepaalde thema's zoals volkskunde en heemkunde, vormen belangrijke stakeholders van een cultureel-erfgoedgemeenschap. Deze verenigingen dragen een verantwoordelijkheid voor cultureel erfgoed. Dit gaat zowel over immaterieel erfgoed zoals tradities en gebruiken als over roerend erfgoed dat ingezet wordt in de werking van de cultureel-erfgoedorganisatie. De landelijke dienstverlenende cultureel-erf-

goedorganisatie voor volkscultuur moet deze organisaties begeleiden en er zo mee zorg voor dragen dat het cultureel erfgoed waarvoor de cultureel-erfgoedgemeenschap een verantwoordelijkheid opneemt bewaard blijft, gedocumenteerd wordt, onderzocht, ter harte wordt genomen en voor het publiek wordt ontsloten.

Hetzelfde geldt voor landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed. Zij brengen beheerders van cultureel erfgoed dat aansluit bij hun thema (religieus, agrarisch, industrieel-wetenschappelijk erfgoed) of actoren en stakeholders in kaart en stellen prioriteiten op inzake begeleiding en ondersteuning.

5° Het vijfde criterium stelt dat de landelijke cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur en landelijke expertisecentra aan het cultureel erfgoed aangepaste algemeen aanvaarde standaarden en kwaliteitsvolle werkmethoden hanteren (zie ook toelichting bij artikel 8).

6° Het zesde criterium brengt de positionering en netwerkvorming in kaart en weegt de samenwerking in Vlaanderen. Vanuit de kerntaak 'praktijkontwikkeling' van het steunpunt voor cultureel erfgoed is interactie en overleg met het steunpunt een voorwaarde voor een landelijk expertisecentrum en voor een landelijke cultureel-erfgoedorganisatie voor volkscultuur.

7° De ontwikkeling van kennis en expertise voor de zorg voor en het omgaan met het cultureel erfgoed gebeurt in Vlaanderen maar ook in het buitenland of in een internationale context van samenwerking en kennisdeling. Een landelijke cultureel-erfgoedorganisatie voor volkscultuur en een landelijk expertisecentrum hebben de taak deze evoluties op te volgen, hieraan mee te werken en kennis terug te koppelen en toepasbaar en inzetbaar te maken.

8° Het achtste criterium zet aan tot nadenken over en zich positioneren binnen het maatschappelijke debat over en onderneemt acties rond duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit.

9° Het negende criterium gaat over het zakelijke en financiële beheer en de kwaliteit daarvan.

Artikel 62

De hoogte van de werkingssubsidie wordt bepaald afhankelijk van de mate waarin aan de criteria voldaan wordt. De werkingssubsidie bedraagt ten minste 75.000 euro per jaar.

Artikel 63

Voor dit artikel geldt dezelfde beperking zoals vermeld in artikel 9.

Afdeling 5. Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties

Artikelen 64 tot en met 71 regelen de specifieke bepalingen voor het toekennen van een werkingssubsidie aan een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie.

Gelet de indeling bij het Vlaamse niveau en het toekennen van een werkingssubsidie gebeurt op basis van dezelfde informatie wordt hiervoor eenzelfde aanvraagdossier gebruikt, gebeurt de advisering door dezelfde beoordelingscommissie en wordt er slechts één advies opgesteld.

Artikel 64

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering een werkingssubsidie kan toekennen aan drie soorten collectiebeherende erfgoedorganisaties namelijk aan musea en culturele archiefinstellingen ingedeeld bij het Vlaamse niveau en aan privaatrechtelijke Nederlandstalige culturele archiefinstellingen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die het culturele leven in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad documenteren en die beschikken over een kwaliteitslabel.

De Vlaamse Gemeenschap subsidieert vanuit een complementair beleid met de gemeenten en de provincies enkel nog musea en culturele archiefinstellingen ingedeeld bij het Vlaamse niveau. De laatste groep, privaatrechtelijke Nederlandstalige culturele archiefinstellingen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, vormt een bijzondere categorie. Het gaat hierbij niet over alle Nederlandstalige culturele archiefinstellingen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, maar over een specifieke soort culturele archiefinstellingen, namelijk die cultureel erfgoed beheren dat het Vlaamse cultuurleven in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad documenteert. Andere culturele archiefinstellingen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad kunnen enkel een subsidie ontvangen wanneer ze ingedeeld worden bij het Vlaamse niveau.

Artikel 65

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 66

Een aanvraag kan tweemaal per beleidsperiode ingediend worden: voor een volledige periode van vijf jaar of voor een verkorte beleidsperiode van twee jaar.

Artikel 67

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 68

Naast de criteria voor indeling bij het Vlaamse niveau geldt hier als bijkomend criterium de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. Dit omdat op basis van deze afdeling de werkingssubsidie bepaald wordt.

Rekening houdend met de werking van de Nederlandstalige culturele archiefinstellingen die het culturele leven in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad documenteren, werden hiervoor aangepaste criteria bepaald.

Artikel 69

Aangezien de indeling bij het Vlaamse niveau en de subsidiëring gebeuren op basis van dezelfde criteria gebeurt er geen dubbele beoordeling. Dit wordt daarom beoordeeld door éénzelfde beoordelingscommissie die een advies heeft opgesteld, zowel over de indeling bij het Vlaamse niveau als voor de subsidiëring.

Artikel 70

Gelet op complementair beleid kent de Vlaamse Gemeenschap een werkingssubsidie toe aan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die ingedeeld worden bij het Vlaamse niveau.

Artikel 71

De hoogte van de werkingssubsidie wordt bepaald afhankelijk van de mate waarin aan de criteria voldaan wordt. De werkingssubsidie bedraagt ten minste 200.000 euro per jaar voor musea en 100.000 euro per jaar voor culturele archiefinstellingen.

Voor culturele archiefinstellingen, indien zij Vlaams ingedeeld worden, geldt dat de werkingssubsidie ten minste 90% bedraagt van het bedrag dat in de vorige beleidsperiode werd toegekend, tenzij er ernstige tekortkomingen worden vastgesteld. Dit engagement, dat overgenomen is uit het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008, is bedoeld om de continuïteit van deze instellingen en het behoud van de collecties te waarborgen. In tegenstelling tot de musea, die grotendeels ondersteund worden door hun inrichtende macht, zijn de culturele archieven voor hun subsidiëring bijna volledig afhankelijk van de Vlaamse overheid.

Afdeling 6. De Vlaamse Erfgoedbibliotheek

Artikel 72

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering een werkingssubsidie kan toekennen aan een samenwerkingsverband van een representatieve groep erfgoedbibliotheeken. Deze representatieve groep van erfgoedbibliotheeken wordt de Vlaamse Erfgoedbibliotheek genoemd.

De subsidie die wordt toegekend aan de Vlaamse Erfgoedbibliotheek moet tegemoetkomen aan het volledige veld van erfgoedbibliotheeken in Vlaanderen. Er wordt voor gekozen om in te zetten op een samenwerkingsverband omdat we ervan overtuigd zijn dat door samenwerking, kennisdeling en expertise-uitwisseling betere resultaten kunnen worden bereikt. Er wordt verder gebouwd op de ervaring die de erfgoedbibliotheeken hebben opgedaan met het project ‘platform erfgoedbibliotheeken in Vlaanderen’. Dit platform heeft bewezen dat samenwerking mogelijk is en dat door samenwerking goede resultaten kunnen worden bereikt.

Artikel 73

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 74

Dit artikel bepaalt dat een aanvraag één maal per beleidsperiode kan ingediend worden.

Artikel 75

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 76

Dit artikel geeft de criteria weer waaraan de aanvraag van de Vlaamse Erfgoedbibliotheek wordt getoetst.

Het eerste criterium gaat over de kwaliteit van de inhoudelijke werking.

Het tweede criterium heeft betrekking op de wijze waarop de decretaal bepaalde doelstellingen uitgevoerd worden. Dit criterium zou bijgevolg het meest doorslaggevende moeten zijn.

Het derde criterium zet aan tot nadenken over en zich positioneren binnen het maatschappelijke debat over duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit. Duurzaamheid wordt een centraal gegeven in de werking. Het museum of de culturele archiefinstelling ontwikkelt een beleid rond participatie en diversiteit.

Het vierde criterium slaat op het zakelijke en beheersmatige aspect van de organisatie en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting.

Artikel 77

De hoogte van de werkingssubsidie wordt bepaald afhankelijk van de mate waarin aan de criteria voldaan wordt. De werkingssubsidie bedraagt ten minste 300.000 euro per jaar.

Artikel 78

Voor dit artikel geldt dezelfde beperking zoals vermeld in artikel 9.

Afdeling 7. Archiefbank Vlaanderen

Artikel 79

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering een werkingssubsidie kan toekennen aan een samenwerkingsverband van een representatieve groep van culturele archiefinstellingen ingedeeld bij het Vlaamse niveau voor het beheer van de Archiefbank Vlaanderen.

De Archiefbank Vlaanderen is eigendom van de Vlaamse Gemeenschap. Voor het beheer van dit openbaar register van Vlaams privaatrechtelijk archivalisch erfgoed kent ze een werkingssubsidie toe aan een samenwerkingsverband. De Archiefbank toont niet de archiefdocumenten zelf maar wel de weg ernaar toe. Het is dus bij uitstek een virtueel bijeenbrengen van archieven, archiefcollecties, fondsen en verzamelingen. Op termijn moet de Archiefbank Vlaanderen kunnen zeggen waar zich het archief van Guido Gezelle bevindt, maar ook waar het archief van de Boelwerf of van andere bedrijven is, waar zich dat van Willem Elsschot bevindt of dat van Luc Tuymans, Rosas en andere kunstenaars of gezelschappen.

Een dergelijk register heeft ook belangrijke beleidsinformatie. Op basis van een overzicht kan de rijkdom aan archieven in kaart worden gebracht, kunnen noden worden gedetecteerd en kan een nieuw beleid vorm worden gegeven.

Het beheer van de Archiefbank Vlaanderen heeft een structurele onderbouw. Het samenwerkingsverband bestaat uit een representatieve groep van culturele archiefinstellingen ingedeeld bij het Vlaamse niveau. Het zijn archiefinstellingen die de meeste kennis bezitten over het Vlaams privaatrechtelijk archivalisch erfgoed en ook de expertise hebben om het register volgens internationale standaarden aan te vullen, bij te houden en te beheren. De Archiefbank Vlaanderen is zo ook ingebed in de netwerken van deze instellingen en kan sneller bijdragen aan publieksgerichte en wetenschappelijke valorisatie.

De Archiefbank Vlaanderen blijft beperkt tot het privaatrechtelijk archivalisch erfgoed. Privaatrechtelijk slaat hier op de archiefvormer. Voor privaatrechtelijk archivalisch erfgoed bestaat geen wettelijke regeling. Nochtans spelen ook deze archieven een belangrijke rol in het wetenschappelijk onderzoek en hebben zij bij uitstek een culturele of erfgoedwaarde. De Archiefbank Vlaanderen moet door sensibiliseren en zichtbaar maken, bijdragen om dit archivalisch erfgoed te vrijwaren van verdwijnen.

De integratie van alle privaatrechtelijke archieven in de Archiefbank Vlaanderen is het einddoel. Samenwerking met de Archiefbank is wenselijk voor culturele archiefinstellingen en landelijke cultureel-erfgoedorganisaties die een werking ontplooiën met betrekking tot archivalisch cultureel erfgoed. Idealiter gebeurt de beschrijving op bestands- of fondsniveau in de Archiefbank en de beschrijving op stukniveau in een eraan gelinkte databank.

Doordat Archiefbank Vlaanderen wordt beheerd door een afzonderlijke rechtspersoon kan ze vlotter samenwerken met de diverse spelers in het cultureel-erfgoedveld.

Artikel 80

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 81

Dit artikel bepaalt dat een aanvraag één maal per beleidsperiode kan ingediend worden.

Artikel 82

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 83

Dit artikel geeft de criteria weer waaraan het samenwerkingsverband voor het beheer van de Archiefbank Vlaanderen wordt getoetst.

1° Het eerste gaat over de inhoudelijke kennis en expertise die het samenwerkingsverband moet bezitten om de Archiefbank Vlaanderen op een goede manier te kunnen beheren. Het gaat hier zowel over de kennis inzake registratie en het kennen en toepassen van internationale standaarden als over de kennis met het oog op het vrijwaren van Vlaams privaatrechtelijk archivalisch erfgoed.

2° Het tweede criterium heeft betrekking op de wijze waarop andere archieven gesensibiliseerd worden om hun archiefbestanden in te voeren in de archiefbank.

3° Het derde criterium gaat over het internationaal positioneren en uitwisselen van informatie. De Archiefbank Vlaanderen is een instrument in de internationale positionering van Vlaanderen. De beheerder van de archiefbank moet hier voldoende aandacht aan besteden.

4° Het vierde criterium gaat over de communicatie en ontsluiting naar het publiek. De Archiefbank Vlaanderen heeft niet alleen een sensibiliserende functie naar archiefbeheerders en -vormers maar heeft ook een sensibiliserende functie naar het publiek. De Archiefbank Vlaanderen kan mee de belangstelling voor het privaatrechtelijk archivalisch erfgoed vergroten zodat de kans op verdwijnen verkleint.

5° Het vijfde criterium zet aan tot nadenken over en zich positioneren binnen het maatschappelijke debat over duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit. Duurzaamheid wordt een centraal gegeven in de werking. Het museum of de culturele archiefinstelling ontwikkelt een beleid rond participatie en diversiteit.

6° Het zesde criterium slaat op het zakelijke en beheersmatige aspect van de organisatie en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting.

Artikel 84

De hoogte van de werkingssubsidie wordt bepaald afhankelijk van de mate waarin aan de criteria voldaan wordt. De werkingssubsidie bedraagt ten minste 270.000 euro per jaar.

Artikel 85

Voor dit artikel geldt dezelfde beperking zoals vermeld in artikel 9.

Afdeling 8. Samenwerkingsverbanden met het oog op de internationale profilering van kunstcollecties

Artikel 86

De Vlaamse Regering kan een jaarlijkse werkingssubsidie toekennen aan samenwerkingsverbanden van oude en hedendaagse kunst met het oog op de versterking van de internationale positionering en profilering van kunstcollecties.

Voor musea die kunstcollecties beheren is het voor belangrijke bruiklenen, voor wetenschappelijk onderzoek op objecten, deelcollecties en collecties, voor het opzetten van gezamenlijke tentoonstellingen en projecten belangrijk dat ze zich in een internationaal netwerk begeven en zich positioneren ten opzichte van thematisch verwante musea in het buitenland. Door samenwerking, schaalvergroting en gezamenlijke invulling van expertises en de bundeling van voorzieningen kunnen de musea in Vlaanderen zichzelf een sterker internationaal profiel aanmeten en een betere partner zijn voor internationale samenwerking.

Er kunnen slechts drie van dergelijke samenwerkingsverbanden gesubsidieerd worden. Deze beperking wordt voorzien om voldoende schaalgrootte te waarborgen en samenwerking en afstemming tussen de instellingen te stimuleren.

Artikel 87

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 88

Dit artikel bepaalt dat een aanvraag één maal per beleidsperiode kan ingediend worden.

Artikel 89

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 90

Dit artikel somt de subsidiëringsvoorwaarden op waaraan een dergelijk samenwerkingsverband moet voldoen.

Artikel 91

Dit artikel geeft de criteria weer waaraan een samenwerkingsverband met het oog op de internationale profilering van kunstcollecties wordt getoetst.

1° Het eerste criterium gaat over de relevantie van het samenwerkingsverband. Op basis van dit criterium kunnen de beoordelingscommissie en de administratie nagaan of het opportuun is een dergelijk samenwerkingsverband te subsidiëren. Het criterium weegt namelijk het potentieel, op basis van de collecties die door het partners van het samenwerkingsverband worden beheerd, in een internationale confrontatie.

2° Om zich in een internationale context te kunnen begeven moet het samenwerkingsverband internationaal relevante kennis en expertise bezitten. Enkel zo kan ze op gelijkwaardige basis gesprekken aangaan met buitenlandse collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties en zich een internationaal profiel aanmeten en een positie verwerven in het internationale landschap van kunstcollecties.

3°, 4°, 5° en 6° De relevantie van de visie en de doestellingen worden beoordeeld. Hierbij wordt gekeken naar de samenwerking met andere cultureel-erfgoedactoren, de versterking van de internationale positionering en profilering en het hanteren van internationale standaarden.

7° Het zevende criterium zet aan tot nadenken over en zich positioneren binnen het maatschappelijke debat over duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit. Het samenwerkingsverband ontwikkelt een beleid rond participatie en diversiteit.

8° Het achtste criterium slaat op het zakelijke en beheersmatige aspect van de organisatie en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting.

Artikel 92

De hoogte van de werkingssubsidie wordt bepaald afhankelijk van de mate waarin aan de criteria voldaan wordt. De werkingssubsidie bedraagt ten minste 125.000 euro per jaar.

Artikel 93

Voor dit artikel geldt dezelfde beperking zoals vermeld in artikel 9.

Afdeling 9. Periodieke cultureel-erfgoedpublicaties

Artikel 94

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering aan uitgevers een werkingssubsidie kan toekennen voor de uitgave van een periodieke publicatie ongeacht de drager. Een periodieke publicatie hoeft dus niet noodzakelijk op papier te verschijnen, ook online publicaties of publicaties op cd-rom en andere media komen voor subsidiëring in aanmerking.

De subsidiëring van periodieke publicaties is een flankerende maatregel. Deze publicaties kunnen namelijk het debat en de discussie voeden en versterken. Ze verstrekken de lezers de nodige informatie om actief te kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen en voor het cultureel-erfgoedveld relevante maatschappelijk evoluties. Deze publicaties hoeven zich niet alleen te richten op het brede publiek, ze kunnen zich ook richten op de cultureel-erfgoedwerkers en voor hen belangrijke tendensen en evoluties signaleren of de wetenschappelijke discussie aanwakkeren. Ook wetenschappelijke publicaties over geschiedenis of volkscultuur komen namelijk in aanmerking voor een subsidiëring.

Naast het aanmoedigen en het wekken van interesse van de uitgevers moet een subsidie ook een ruimere verspreiding mogelijk maken door onder andere het drukken van de kostprijzen en het investeren in een bredere communicatie en verspreiding.

Deze werkingssubsidie wordt niet alleen toegekend aan niet-commerciële organisaties. Ook commerciële bedrijven komen in aanmerking voor een subsidie. De subsidie moet de verspreiding van weinig commercieel werk mogelijk maken. Hierdoor kan voor een bepaalde doelgroep relevante informatie toch afdoende worden verspreid.

Artikel 95

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 96

Een aanvraag kan tweemaal per beleidsperiode ingediend worden voor een volledige periode van vijf jaar of voor een verkorte beleidsperiode van twee jaar.

Artikel 97

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 98

Dit artikel somt de subsidiëeringsvoorwaarden op waaraan een periodieke cultureel-erfgoedpublicatie moet voldoen.

Eenzijds is hier bepaald welke publicaties niet in aanmerking komen voor subsidiëring. Publicaties die gesubsidieerd worden op basis van een ander decreet komen niet in aanmerking voor subsidiëring. Publicaties met betrekking tot de professionele kunsten en kunstbeoefening worden bijvoorbeeld gesubsidieerd op basis van het Kunstendecreet.

Er zal altijd een grijze zone bestaan tussen de kunstenpublicaties en de cultureel-erfgoedpublicaties. Sommige periodieke publicaties behandelen beide onderwerpen en gaan over erfgoed en over creatie. Dit is bijvoorbeeld het geval bij klassieke muziektijdschriften of bij tijdschriften over literatuur of kunst. Om een onderscheid te maken tussen cultureel erfgoed en hedendaagse kunsten wordt het principe ‘erfgoed = verleden, dood’ en ‘kunsten = heden, levend’ gehanteerd. Een uitgever die beide aspecten behandelt in zijn publicatie kan één werkingssubsidie krijgen op het ene of het andere decreet.

Organisaties die een werkingssubsidie ontvangen op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet kunnen voor hun periodieke publicatie geen afzonderlijke subsidie aanvragen. Aangezien de werkingssubsidie wordt toegekend voor het geheel van de werking kunnen de kosten voor de periodieke publicatie verhaald worden op de werkingssubsidie.

Anderzijds moet de uitgever voldoende expertise kunnen voorleggen met betrekking tot het uitgeven en distribueren van publicaties of kunnen aantonen dat hij hierop beroep kan doen. De subsidies zijn namelijk vooral bedoeld om kennis en informatie te verspreiden.

Artikel 99

Dit artikel geeft de criteria weer waaraan een periodieke publicatie wordt getoetst.

De relevantie van de publicatie wordt getoetst. Dit kan gebeuren op basis van de omgevingsanalyse die in de aanvraag is opgenomen. Een periodieke publicatie moet de doelgroep informatie verstrekken en de kennis verhogen van het cultureel erfgoed of van de praktijken die in het cultureel-erfgoedveld gehanteerd worden. Publicaties moeten het debat aanzwengelen en de discussie mee voeren. In een cultureel-erfgoedpublicatie wordt bijvoorbeeld ook aandacht besteed aan internationale tendensen. De uitgever zorgt zo

mee voor de vertaling van internationale, maatschappelijke evoluties naar het Vlaamse cultureel-erfgoedveld en naar het publiek.

In de hedendaagse maatschappij zijn zoveel mogelijkheden voor het mooi, verzorgd en degelijk uitgeven van een publicatie dat ook deze elementen gewogen mogen worden.

Van elke publicatie mag verwacht worden dat ze de taal, gewoontes en de kennis van haar doelgroep kent. Voor het bepalen van de hoogte van de werkingssubsidie zal hieraan aandacht besteed worden.

Artikel 100

De hoogte van de werkingssubsidie wordt bepaald afhankelijk van de mate waarin aan de criteria voldaan wordt. De werkingssubsidie bedraagt ten minste 7500 euro per jaar.

Artikel 101

Voor dit artikel geldt dezelfde beperking zoals vermeld in artikel 9.

Hoofdstuk 5. Subsidies voor Cultureel-erfgoedprojecten

Afdeling 1. Algemene bepalingen inzake projectsubsidies

Artikelen 102 tot en met 108 leggen de algemene bepalingen voor projectsubsidies vast. Deze algemene bepalingen zijn van toepassing op de projectsubsidies zoals beschreven in afdelingen 2 tot en met 4.

Artikel 102

Dit artikel somt de voorwaarden op waaraan een organisatie moet voldoen om in aanmerking te komen voor een projectsubsidie. Er zijn twee formele voorwaarden:

- 1° de organisatie moet een privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid bezitten zonder winstgevend doel;
- 2° de organisatie moet een aanvraag indienen.

Artikel 103

Zie toelichting bij artikel 35.

Artikel 104

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 105

Dit artikel legt het basisprincipe vast dat er een verantwoording moet afgelegd worden voor de projectsubsidie. In de uitvoeringsbesluiten zal nader bepaald worden waaruit deze verantwoording moet bestaan.

Artikel 106

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 107

Zie toelichting bij artikel 42.

Artikel 108

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Afdeling 2. Ontwikkelingsgerichte projecten en internationale projecten**Artikel 109**

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting. Dit is een open categorie. Ze is toegankelijk voor alle soorten organisaties (zie ook 6.f).

Artikel 110

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 111

Dit artikel somt de subsidiëringsvoorwaarden op waaraan ontwikkelingsgerichte en internationale projecten moeten voldoen.

1° Organisaties die een werkingssubsidie ontvangen op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet komen niet in aanmerking voor projectsubsidies. Hun projectmatige werking gebeurt binnen de werkingssubsidie van de organisatie.

Projecten die binnen het toepassingsgebied van het regionale of lokale cultureel-erfgoedbeleid vallen komen evenmin in aanmerking omdat deze projecten door hun aard niet kunnen voldoen aan het criterium van de landelijke relevantie of het internationale belang. In het kader van het complementair beleid kunnen dergelijke projecten worden gesubsidieerd onder het regionale of lokale cultureel-erfgoedbeleid. Dit beleid wordt door de Vlaamse Gemeenschap ondersteund op basis van hoofdstuk 7.

2° Organisaties die de zorg voor of de ontsluiting van het cultureel erfgoed niet als kerntaak hebben moeten samenwerken met een erkende of gesubsidieerde cultureel-erfgoedorganisatie. Dit moet een garantie geven op de aanwezigheid van de basisprincipes van de cultureel-erfgoedzorg en -ontsluiting in het project, op duurzaamheid en op mogelijkheden tot uitwisselen van informatie, kennis en expertise met betrekking tot de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed.

In afwijking van 1° kunnen grote projecten met internationale uitstraling wel nog ondersteund worden, omdat dergelijke projecten de financiële mogelijkheden van de werkingssubsidie overstijgen. De bedoeling van deze uitzondering is in de eerste plaats om internationale ‘blockbuster’-tentoonstellingen te subsidiëren. Op deze manier blijft de Vlaamse Gemeenschap betrokken partij bij de projecten die voor haar het meest relevant zijn.

Artikel 112

Dit artikel bepaalt de criteria waaraan ontwikkelingsgerichte en internationale projecten worden getoetst.

1° De kwaliteit van het inhoudelijk concept en de concrete uitwerking. Voor de ontwikkelingsgerichte projecten ligt de nadruk op het belang van het project in de ontwikkeling van de cultureel-erfgoedinstelling of van het cultureel-erfgoedveld in het algemeen.

2° De voorbeeldwerking. Originele, ook kleinere ontwikkelingsgerichte projecten met een duidelijke voorbeeldwerking moeten eveneens een kans kunnen krijgen. Het is belangrijk te kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen in het cultureel-erfgoedveld.

3° De samenwerking en netwerking met andere culturele actoren in binnen- en buitenland. Voor ontwikkelingsgerichte projecten zit de meerwaarde voor een groot stuk in de wijze waarop de ervaringen en de resultaten worden teruggekoppeld en ter beschikking gesteld van het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen. Het is belangrijk dat de opgedane expertise niet verloren gaat. De nazorg van een project is dus minstens even belangrijk en maakt deel uit van het project.

4° De algemene haalbaarheid van het project.

5° Het zakelijke en beheersmatige aspect van het project en de financiële onderbouw, doordat bijvoorbeeld ook nog andere actoren financieel bijdragen aan het project en het realiteitsgehalte van de begroting.

Artikel 113

Dit artikel bepaalt de bijkomende criteria waaraan ontwikkelingsgerichte projecten worden getoetst.

1° De landelijke relevantie: gelet op het complementair beleid moet het project voor heel Vlaanderen relevant zijn.

2° Het bereiken van een publiek of een specifieke doelgroep is van belang. Het bereiken van veel publiek is strikt genomen geen noodzaak. Als de voorbeeldwerking en een innovatief karakter naar voor geschoven worden als criteria, moet logischerwijze worden aanvaard dat ‘het brede publiek’ misschien niet onmiddellijk wordt bereikt.

Artikel 114

Dit artikel bepaalt de bijkomende criteria waaraan internationale projecten worden getoetst.

Projectsubsidies voor internationale projecten moeten passen binnen het internationale beleid dat erop gericht is om:

- de internationale samenwerking, uitwisseling en expertisevorming aan te moedigen;
- de bevolking in Vlaanderen goede mogelijkheden te geven tot internationale cultuurbeleving;
- Vlaamse actoren en projecten kansen te geven in het buitenland;
- de internationale uitstraling van Vlaanderen te versterken.

Artikel 115

Voor dit artikel geldt dezelfde beperking zoals vermeld in artikel 9.

Afdeling 3. Internationale projecten die cofinanciering vereisen

Artikelen 116 tot en met 120 hebben betrekking op internationale projecten die cofinanciering vereisen. Internationale instanties leggen soms op dat organisaties die er op in tekenen een bepaald gedeelte van de projectkost zelf moeten meefinancieren. Voor sommige Europese digitaliseringsprojecten legt de EU bijvoorbeeld op dat de helft van de kost gedragen moet worden op basis van cofinanciering.

Veel cultureel-erfgoedorganisaties zijn echter niet in staat om deze cofinanciering te realiseren binnen de perken van hun werkingssubsidie. Door subsidies te voorzien voor een dergelijke cofinanciering stimuleert de Vlaamse Gemeenschap dat cultureel-erfgoedorganisaties in Vlaanderen deelnemen aan dergelijke internationale projecten. Dit resulteert tegelijk ook in extra middelen voor het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen ten gevolge van de inbreng van deze internationale instanties.

Artikel 116

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 117

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 118

Dit artikel somt de subsidiëeringsvoorwaarden op waaraan de internationale projecten die cofinanciering vereisen moeten voldoen.

1° De aanvragende organisatie moet een werkingssubsidie ontvangen op basis van dit decreet. Deze projectsubsidies richten zich enkel tot organisaties die de zorg voor en ontsluiting van cultureel-erfgoed als kerntaak hebben en in het kader van het complementair beleid voor Vlaanderen relevant zijn.

2° Aanvragen worden eerst door de internationale instantie geselecteerd. Vervolgens start de onderhandeling over het realiseren van de cofinanciering. De subsidie voor het realiseren van de cofinanciering kan pas aangevraagd worden nadat de aanvraag geselecteerd werd. Op deze manier wordt vermeden een subsidie toe te kennen voor een project dat uiteindelijk niet doorgaat.

Artikel 119

Dit artikel bepaalt de criteria waaraan de internationale projecten die cofinanciering vereisen worden getoetst.

1° Het project moet een meerwaarde bieden voor Vlaanderen.

2° De mate waarin de aanvrager bijdraagt tot de cofinanciering. Indien de aanvrager hier toe de mogelijkheid heeft door middelen of personeel ter beschikking te stellen is het evident dat hij dit ook doet en hiervoor geen subsidie vraagt van de Vlaamse Gemeenschap.

3° De financiering die de internationale instantie ter beschikking stelt. Een hogere procentuele inbreng door de internationale instantie biedt als voordeel dat de kost voor de Vlaamse Gemeenschap verhoudingsgewijs lager uitvalt.

4° Indien de projectaanvraag beoordeeld werd door de internationale instantie speelt deze beoordeling mee als criterium.

5° Een internationale instantie verstrekt subsidies vanuit eigen beleidsprioriteiten. Naarmate deze beter aansluiten bij de beleidsprioriteiten van de Vlaamse Gemeenschap is dit een criterium om de aanvraag te honoreren.

6° Het zakelijke en beheersmatige aspect van het project en de financiële onderbouw.

Artikel 120

Voor dit artikel geldt dezelfde beperking zoals vermeld in artikel 9.

Afdeling 4. Niet-periodieke publicaties

Artikel 121

Dit artikel regelt de subsidiëring van niet-periodieke publicaties cultureel erfgoed, ongeacht de drager.

Deze regeling wenst de reflectie over het cultureel erfgoed te stimuleren evenals de verspreiding van kennis van en over het cultureel erfgoed. De subsidiëring van boeken, video's, websites, cd's, dvd's en andere media kunnen hier toe bijdragen.

Net zoals bij de periodieke publicaties is het niet noodzakelijk dat de uitgever beschikt over rechtspersoonlijkheid zonder winstgevend doel.

Artikel 122

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 123

Cultureel-erfgoedorganisaties die een werkingssubsidie ontvangen op basis van dit decreet komen niet in aanmerking voor subsidies voor niet-periodieke publicaties.

Projecten die binnen het toepassingsgebied van het regionale of lokale cultureel-erfgoedbeleid vallen komen evenmin in aanmerking omdat deze projecten door hun aard niet kunnen voldoen aan het criterium van de landelijke relevantie. In het kader van het complementair beleid kunnen dergelijke projecten worden gesubsidieerd onder het regionale of lokale cultureel-erfgoedbeleid. Dit beleid wordt door de Vlaamse Gemeenschap ondersteund op basis van hoofdstuk 7.

Artikel 124

Dit artikel bepaalt de criteria waaraan niet-periodieke publicaties worden getoetst.

De subsidiëring van niet-periodieke publicaties, ongeacht de drager, vormt een flankerende maatregel. Niet-periodieke publicaties, zoals boeken, cd-roms of dvd's, maar ook online publicaties zoals websites kunnen de kennis over het cultureel erfgoed vergroten. Ze kunnen eveneens bijdragen tot het debat en de discussie in het cultureel-erfgoedveld. De inhoudelijke relevantie van de publicatie en de bijdrage aan het debat is daarom een belangrijk criterium. De kwaliteit van het inhoudelijk concept en de uitwerking van dit concept sluiten hierbij aan.

De subsidiëring van niet-periodieke publicaties heeft eveneens tot doel het publiceren mogelijk te maken van werken met een kleiner marktpotentieel. Het moet de uitgevers over de streep trekken om dat soort publicaties wel uit te geven en te verspreiden. Het publieksgericht concept en het beogen van communicatie en distributie vormt hiervan de vertaling.

Conform het complementair beleid dat in het Cultureel-erfgoeddecreet is vervat, focust de Vlaamse Gemeenschap op publicaties met een landelijke dimensie. Ook hier geldt dat dit zowel uit de voorbeeldwerking, de uniciteit als uit het publieksbereik kan spreken.

Daarnaast gelden nog als criteria: de algemene haalbaarheid van de publicatie; het zakelijke en beheersmatige aspect van de publicatie en de financiële onderbouw en het realiteitsgehalte van de begroting.

Artikel 125

Voor dit artikel geldt dezelfde beperking zoals vermeld in artikel 9.

Hoofdstuk 6. Aanvullende subsidies voor tewerkstelling

Artikelen 126 tot en met 134 hebben betrekking op de aanvullende subsidies voor tewerkstelling die in uitvoering van het decreet van 7 mei 2004 houdende aanvullende subsidies voor tewerkstelling in de culturele sector werden toegekend aan organisaties. Dat decreet regelde de omzetting van structurele arbeidsplaatsen ter beschikking gesteld door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling in reguliere werkgelegenheid. Het decreet hield echter geen rekening met het Erfgoeddecreet van 2004, het Archiefdecreet van 2002 en het Decreet op de Volkscultuur van 1998. In het decreet werden enkel de structurele arbeidsplaatsen van de museumsector geregulariseerd. Het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 kwam hieraan tegemoet. De basisprincipes van het decreet van 7 mei 2004 werden overgenomen. De objectieve criteria voor de herverdeling van de tewerkstelling werden in het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 ingeschreven.

In het algemeen deel van de memorie van toelichting worden de basisprincipes van de regeling toegelicht (zie 6.i).

Artikel 126

Op basis van een lijst worden de organisaties toegewezen aan het beleidsveld cultureel erfgoed. Dit schept duidelijkheid voor de organisaties die op vandaag nog steeds een aanvullende subsidie voor tewerkstelling ontvangen. Enkel de organisaties die toegewezen worden aan het beleidsveld cultureel-erfgoed vallen onder de regeling van het Cultureel-erfgoeddecreet. Voor andere sectoren (bijvoorbeeld Kunsten, Jeugd, Sociaal Cultureel Werk) die onder het decreet van 7 mei 2004 vallen, worden (of werden al) immers aparte regelingen uitgewerkt.

Artikel 127

Indien een organisatie op basis van dit decreet een werkingssubsidie ontvangt wordt de aanvullende subsidie voor tewerkstelling toegevoegd aan de werkingssubsidie die toegekend wordt voor de beleidsperiode. Deze samenvoeging impliceert dat deze organisatie geen aanvullende subsidie voor tewerkstelling meer ontvangt.

Artikel 128

Op basis van dit artikel wordt vastgesteld hoeveel gesubsidieerde tewerkstellingsplaatsen er zijn.

Artikel 129

Dit artikel stelt dat voor een geregulariseerde DAC'er de aanvullende subsidie behouden blijft zolang deze in dienst is van de organisatie en de pensioenleeftijd niet bereikt heeft. Hiermee volgt het Cultureel-erfgoeddecreet het basisprincipe van het decreet van 7 mei 2004 dat de verdere subsidiëring garandeert voor de personen die nog in het oorspronkelijke DAC-statuut gewerkt hebben.

Indien een geregulariseerde DAC'er uit dienst gaat vervalt deze garantie. Om verdere subsidies te ontvangen voor een vervanger moet voldaan zijn aan de voorwaarden zoals bepaald in artikel 131.

De aanvullende subsidie voor tewerkstelling voor een geregulariseerde DAC'er komt overeen met de loonkost zoals ingeschaald bij regularisatie. Dit komt normaal gezien overeen met de effectieve loonkost, maar betekent ook dat voordelen die door de organisatie zijn toegekend aan de geregulariseerde DAC'er na de regularisatie (bijvoorbeeld een hogere loonschaal of anciënniteit) niet in aanmerking komen voor subsidiëring.

Artikel 130

Dit artikel bepaalt de beleidsperiode waarvoor de aanvullende subsidies voor tewerkstelling kunnen behouden blijven, zoals bepaald in artikel 131.

Deze beleidsperiode duurt zes jaar en stemt overeen met de lokale beleidscyclus zoals bepaald in het Planlastendecreet. De momenten waarop tewerkstelling herverdeeld kan worden, stemmen daarmee overeen met de beleidsperiode van het regionale cultureel-erfgoedbeleid; het beleid waar naar toe de vrijgekomen tewerkstellingsplaatsen herverdeeld worden.

Artikel 131

De subsidie voor vervangers van geregulariseerde DAC'ers kan enkel behouden blijven indien de organisatie die ze tewerkstelt beschikt over een kwaliteitslabel.

Verder moet deze organisatie een aanvraag indienen om deze tewerkstelling te behouden. In het tweede lid worden de criteria voor het behoud van de tewerkstelling vermeld.

Artikel 132

De Vlaamse Regering beslist of de aanvullende subsidie voor tewerkstelling al dan niet geheel of gedeeltelijk behouden blijft voor de beleidsperiode.

In tegenstelling tot de geregulariseerde DAC'ers wordt de aanvullende subsidie voor tewerkstelling voor de vervangers niet meer bepaald op basis van de effectieve loonkost. In het tweede lid wordt het forfaitair (jaarlijks te indexerende) bedrag bepaald dat toegekend wordt per voltijdsequivalent.

Artikel 133

Een tewerkstellingsplaats die niet verder gesubsidieerd wordt op basis van artikel 129 of artikel 131 is beschikbaar voor herverdeling. Deze tewerkstellingsplaatsen worden herverdeeld naar het regionaal cultureel-erfgoedbeleid, waaronder ook het regionaal depotbeleid ressorteert.

Artikel 134

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Hoofdstuk 7. Het subsidiëren van een lokaal en regionaal cultureel-erfgoedbeleid

Afdeling 1. Algemene bepalingen inzake het subsidiëren van een lokaal en regionaal cultureel-erfgoedbeleid

Artikelen 135 tot en met 142 leggen de algemene bepalingen vast voor de jaarlijkse subsidies in het kader van een regionaal en lokaal cultureel-erfgoedbeleid (zie ook 6.g en h). Deze algemene bepalingen zijn van toepassing op de jaarlijkse subsidies zoals beschreven in afdelingen 2 tot en met 4.

Artikel 135

Dit artikel bepaalt dat de bepalingen van het Planlastendecreet onverminderd van toepassing zijn, voor zo ver zij onder het toepassingsgebied van het Planlastendecreet vallen.

Dit betekent dat, behalve de vermelde uitzondering, er niet afgeweken wordt van het Planlastendecreet.

De afwijking waarvan sprake is het verdelen van de tewerkstellingsplaatsen zoals op basis van artikel 144. Het Planlastendecreet bepaalt dat de Vlaamse Gemeenschap geen bepalingen mag opleggen die betrekking hebben op de aard van de in te zetten middelen of de organisatorische structuur van een lokaal bestuur. Het verdelen van tewerkstelling kan beschouwd worden als een afwijking hierop.

De tewerkstellingsplaatsen waarvan sprake worden herverdeeld vanuit de aanvullende subsidies voor tewerkstelling. In het akkoord dat in 2007, bij de opmaak van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008, bereikt werd met vakbonden en werkgevers over de herverdeling van de aanvullende subsidie van tewerkstelling was opgenomen dat de tewerkstelling gelijk en zichtbaar zou blijven. Teneinde dit akkoord te volgen wordt een afwijking voorzien op het Planlastendecreet.

Artikel 136

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 137

Dit artikel legt het basisprincipe vast dat er een verantwoording moet afgelegd worden voor de subsidie. Voor actoren die onder het toepassingsgebied van het Planlastendecreet vallen is dit al bepaald in het Planlastendecreet. Deze worden daarom hier niet vermeld.

Artikel 138

Dit artikel legt het basisprincipe vast dat de administratie toezicht houdt op de aanwending van de subsidie. Voor actoren die onder het toepassingsgebied van het Planlastendecreet vallen is dit al bepaald in het Planlastendecreet. Deze worden daarom hier niet vermeld.

Artikel 139

Dit artikel regelt de mogelijkheid om een overdracht of reserve op te bouwen tijdens de lopende beleidsperiode zoals beschreven in artikel 40.

Artikel 140

Dit artikel bepaalt dat de administratie, eventueel bijgestaan door de beoordelingscommissie, de uitvoering van het lokale cultureel-erfgoedbeleid evalueert. In tegenstelling tot het jaarlijks toezicht als vermeld in artikel 138, gaat het hier over een evaluatie van doelstellingen die zich over meerdere jaren situeren en niet om een voornamelijk financieel toezicht.

Op basis van dit artikel is zowel een tussentijdse evaluatie mogelijk (die bezorgd kan worden aan de organisatie vooraleer ze een nieuwe aanvraag indient) als een eindevaluatie die de volledige beleidsperiode overspant.

Artikel 141

Zie toelichting bij artikel 42.

Artikel 142

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Afdeling 2. Het subsidiëren van een regionaal cultureel-erfgoedbeleid

Artikel 143

In uitvoering van het witboek interne staatshervorming ondergaat het Provinciedecreet van 9 december 2005 een wijziging. Ten gevolge van deze wijziging kunnen de provincies op het vlak van de niet-grondgebonden aangelegenheden (zoals opgesomd in de artikelen 4 en 5 van de bijzondere wet op de hervorming der instellingen), slechts bevoegdheden uitoefenen voor zover deze hen door of krachtens de wet of het decreet werden toegekend.

In dit artikel worden de bevoegdheden van de provincies op het vlak van het regionale cultureel-erfgoedbeleid in bepaald.

Conform de afspraken inzake complementair cultureel-erfgoedbeleid (zie ook 6.b en 6.g) krijgen de provincies de bevoegdheden toebedeeld die reeds in het decreet van 2008 en in het protocol van akkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, de provincies en de steden en gemeenten zijn afgesproken.

Artikel 144

Binnen hun bevoegdheden, het regionale cultureel-erfgoedbeleid, kunnen de provincies een jaarlijkse subsidie ontvangen voor de realisatie van Vlaamse beleidsprioriteiten. Deze beleidsprioriteiten hebben geen betrekking op de derde bevoegdheid die gedefinieerd is in artikel 143 (de ondersteuning van cultureel-erfgoedorganisaties met een regionale relevantie) omdat de provincies deze bevoegdheid integraal met eigen middelen moeten invullen.

Voor de toekenning van deze jaarlijkse subsidie wordt de methodiek van het Planlastendecreet gehanteerd.

De jaarlijkse subsidie wordt toegekend conform de beleidsperiode zoals bepaald in het Planlastendecreet. Dit betekent dat de huidige beleidsperiode (op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008) met één jaar vervroegd wordt.

Op basis van het vierde lid maakt de Vlaamse Regering de Vlaamse beleidsprioriteiten, de beschikbare middelen en de criteria bekend. In het vijfde lid is bepaald welke middelen ten minste ter beschikking zijn: een totaal budget van minstens 1.140.000 euro en de tewerkstellingsplaatsen die in uitvoering van artikel 133 verdeeld worden onder de provincies. Sinds 2011 ontvangt iedere provincie in uitvoering van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 een subsidie voor twee voltijdse tewerkstellingsplaatsen. Naarmate er bij de aanvullende subsidies voor tewerkstelling (zie hoofdstuk 6) tewerkstellingsplaatsen vrijkomen bij organisaties die niet voldoen aan de criteria, zal dit aantal nog toenemen.

Artikel 145

Dit artikel somt de voorwaarden op waaraan een provincie moet voldoen om een jaarlijkse subsidie te ontvangen. Dit betreft enerzijds invulling geven aan het cultureel-erfgoedbeleid waarvoor de provincie bevoegd is en anderzijds een aanvraag indienen op basis van het Planlastendecreet, waarbij belanghebbenden betrokken zijn bij de opmaak van deze aanvraag.

Artikel 146

In tegenstelling tot de andere subsidies in dit decreet wordt hier de jaarlijkse subsidie toegekend zonder advisering door een beoordelingscommissie. Enerzijds is dit te wijten aan de korte termijn voor behandeling van aanvragen die het Planlastendecreet voorschrijft. Anderzijds omdat er op basis van artikel 144 een objectieve verdeelsleutel (bijvoorbeeld aantal inwoners) zal vastgesteld worden om de beschikbare subsidies te verdelen onder de vijf provincies.

Artikel 147

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Afdeling 3. Het subsidiëren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid

Onderafdeling 1. Het subsidiëren van het lokaal cultureel-erfgoedbeleid van Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen

Artikel 148

Voor de uitvoering van hun lokaal cultureel-erfgoedbeleid kunnen Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen een jaarlijkse subsidie ontvangen op basis van Vlaamse beleidsprioriteiten.

Voor de toekenning van deze jaarlijkse subsidie wordt de methodiek van het Planlastendecreet gehanteerd.

Enkel Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen kunnen als individuele gemeenten worden ondersteund voor de uitvoering van hun lokaal cultureel-erfgoedbeleid, voor zover ze zich inschrijven in de Vlaamse beleidsprioriteiten (zie algemene memorie, punt 2.1).

Artikel 149

Op basis van dit artikel maakt de Vlaamse Regering de Vlaamse beleidsprioriteiten, de beschikbare middelen en de criteria bekend, conform de methodiek zoals bepaald in het Planlastendecreet.

Artikel 150

Hier worden de voorwaarden opgesomd waaraan Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen moeten voldoen om een jaarlijkse subsidie te ontvangen. Dit omvat: beschikken over een onderbouwde visie voor dit beleid dat rekening houdt met alle cultureel-erfgoedactoren op het grondgebied, het complementair beleid uitvoeren door cultureel-erfgoedorganisaties met een kwaliteitslabel in te delen en te subsidiëren en belanghebbenden te betrekken bij de opmaak van de aanvraag.

Artikel 151

In tegenstelling tot de andere subsidies in dit decreet wordt hier de jaarlijkse subsidie toegekend zonder advisering door een beoordelingscommissie. Deze steden Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen hebben niet alleen een hoge dichtheid aan cultureel erfgoed maar ook reeds een lange traditie op het vlak van het voeren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid. De informatie uit de BBC moet ons een voldoende beeld geven op de invulling van het cultureel-erfgoedbeleid (BBC: beleids- en beheerscyclus).

Artikel 152

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Onderafdeling 2. Het subsidiëren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid op basis van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

Artikel 153

Voor de uitvoering van hun lokaal cultureel-erfgoedbeleid kunnen gemeenten met voldoende cultureel erfgoed en cultureel-erfgoedactoren, die een afzonderlijk beleid voor lokaal cultureel erfgoed willen ontwikkelen, zich verenigen in een intergemeentelijk samenwerkingsverband om in aanmerking te komen voor subsidiëring. Zie algemene memorie, punt 2.1.

Dit artikel legt vast voor welke doelstellingen het lokaal cultureel-erfgoedbeleid op basis van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden gesubsidieerd wordt.

De subsidie moet in de eerste plaats aangewend worden voor de werking van de cultureel-erfgoedcel die de cultureel-erfgoedactoren ondersteunt door expertise ter beschikking te stellen, projecten en samenwerkingen te initiëren enzovoort. Zie 6.h.

Het is ook mogelijk de subsidie aan te wenden voor andere vormen van ondersteuning van cultureel-erfgoedactoren (bijvoorbeeld directe subsidies). In de convenants wordt, na onderhandeling, vastgelegd welk gedeelte van de subsidie bestemd is voor de cultureel-erfgoedcel en welk gedeelte voor andere vormen van ondersteuning.

Artikel 154

Voor het subsidiëren van het cultureel-erfgoedbeleid op basis van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden blijft dezelfde beleidsperiode van toepassing zoals in het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008, namelijk een periode van zes jaar vanaf het derde volledige jaar van de gemeentelijke legislatuur.

In het eerste jaar van de gemeentelijke legislatuur maken de gemeenten hun lokale meerjarenplanning op, en in afstemming hiermee de aanvraag voor de subsidiëring van het lokale cultureel-erfgoedbeleid van het intergemeentelijke samenwerkingsverband. In het tweede jaar wordt deze aanvraag ingediend en behandeld door de Vlaamse overheid, wat al dan niet resulteert in een convenant. Het convenant zelf kan bijgevolg pas opstarten vanaf het derde jaar van de gemeentelijke legislatuur.

De vermelde beleidsperiode valt één jaar later dan de beleidsperiode van het Planlastendecreet (die van toepassing is op Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen).

Artikel 155

Dit artikel bepaalt dat een aanvraag kan ingediend worden voor de volledige beleidsperiode van zes jaar of voor een verkorte periode van vijf, vier of drie jaar. Dit betekent concreet dat de jaarlijkse instap blijft behalve voor een beleidsperiode van twee of een jaar (aan het einde van de legislatuur), omdat deze periode overeenkomt met de opstart van de gemeentelijke legislatuur. In deze periode maken de gemeenten hun lokale meerjarenplanning op. Een aanvraag opmaken die is afgestemd met deze meerjarenplanning (een voorwaarde waar de aanvraag aan moet voldoen) is pas mogelijk indien de lokale meerjarenplanning zelf is opgemaakt.

Het tweede lid maakt het mogelijk dat de gemeenten Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen hun werking uitbreiden naar de omliggende gemeenten, op basis van een intergemeentelijk samenwerkingsverband. Indien zij dit doen worden zij hiermee beloond met een hogere subsidie.

Artikel 156

In dit artikel zijn de voorwaarden bepaald waaraan een intergemeentelijk samenwerkingsverband moet voldoen om in aanmerking te komen voor subsidiëring. Naast ligging in het Vlaamse Gewest en rechtspersoonlijkheid conform het decreet Intergemeentelijke Samenwerking², geldt een minimaal inwonersaantal van 50.000. Verder moet de aanvraag afgestemd zijn met de meerjarenplanning van de deelnemende gemeenten en moet het samenwerkingsverband of de gemeenten die er deel van uit maken het complementair beleid uitvoeren door cultureel-erfgoedorganisaties met een kwaliteitslabel in te delen en te subsidiëren.

Artikel 157

Dit artikel bepaalt de criteria waaraan de aanvraag wordt getoetst. Enerzijds gaat het over het belang van het erfgoed en de erfgoedactoren, anderzijds over de kwaliteit van de aanvraag (visie en doelstellingen, manier van uitvoeren van het beleid, inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit, kwaliteit van het zakelijke beheer). Ten slotte wordt er ook rekening gehouden met de middelen die de gemeenten zelf bereid zijn te investeren in het lokale cultureel-erfgoedbeleid.

Artikel 158

Zie toelichting bij artikel 35.

Artikel 159

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 160

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 161

Na toekenning van de subsidie wordt een cultureel-erfgoedconvenant gesloten op basis van een onderhandeling tussen het intergemeentelijk samenwerkingsverband en de Vlaamse overheid. In het convenant worden doelstellingen en engagementen op maat van

---

² De interlokale vereniging is onvoldoende omdat in dat geval de subsidie wordt toegekend aan een gemeente. Op dat ogenblik valt de subsidie onder de bepalingen van het Planlastendecreet.

de betrokken gemeenten geformuleerd. Iedere lokale situatie is anders, deze aanpak op maat biedt dan ook grote voordelen.

De inhoud van het convenant moet beperkt blijven tot een concretisering van de voorwaarden of het vastleggen van praktische of organisatorische afspraken. Gelet op de wet van 16 juli 1973 (de Cultuurpactwetgeving), is het niet mogelijk om in een convenant bijkomende subsidievoorwaarden op te nemen.

Artikel 162

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Afdeling 4. Het subsidiëren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid voor het tweetalige gebied Brussel Hoofdstad

Artikelen 163 tot en met 171 hebben betrekking op het lokaal cultureel-erfgoedbeleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC). De VGC valt niet onder het toepassingsgebied van het Planlastendecreet. Tegelijk was echter bij de opmaak van dit decreet een oefening aan de gang om alle subsidies aan de VGC te stroomlijnen, analoog met wat het Planlastendecreet betekende voor de lokale besturen.

In afwachting van de resultaten van deze oefening werden de bepalingen uit het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 behouden voor de VGC, waardoor doelstellingen en methode van subsidiëring afwijken van de twee voorgaande afdelingen. Hier wordt er dan ook nog gewerkt met een cultureel-erfgoedconvenant.

Artikel 163

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 164

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering een jaarlijkse subsidie kan toekennen voor het uitvoeren van een geïntegreerd en integraal lokaal cultureel-erfgoedbeleid.

In het tweede lid worden de doelstellingen bepaald. Deze zijn dezelfde als in artikel 153. Voor de VGC is er een bijkomende doelstelling die gaat over de regierol die de Vlaamse Gemeenschapscommissie heeft in de ontwikkeling van een depotbeleid voor het cultureel erfgoed dat in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wordt bewaard. Deze regiefunctie geldt natuurlijk enkel voor Nederlandstalige cultureel-erfgoedorganisaties.

In de rest van Vlaanderen wordt deze regiefunctie opgenomen door de provincies binnen het lokale cultureel-erfgoedbeleid.

De wijze waarop de subsidie kan aangewend worden is dezelfde als in artikel 153. Hierbij geldt uiteraard dat dit ook de bijkomende doelstelling voor de VGC omvat (depotbeleid).

Artikel 165

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 166

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 167

In dit artikel worden de criteria bepaald op basis waarvan de aanvraag getoetst wordt. Deze werden analoog geformuleerd zoals in artikel 157.

Artikel 168

Zie ook de toelichting bij artikel 35.

Artikel 169

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 170

Zie ook de toelichting bij artikel 161.

Artikel 171

Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Hoofdstuk 8. Organisatie van de advisering

Afdeling 1. De visitatiecommissies

Artikel 172

Dit artikel heeft betrekking op de visitatiecommissies die de Vlaamse Regering adviseren over de toekenning van het kwaliteitslabel aan de musea, de culturele archiefinstellingen en de erfgoedbibliotheken. Voor elke individuele aanvraag wordt een visitatiecommissie aangesteld rekening houdend met de specificiteit van de cultureel-erfgoedorganisatie die het kwaliteitslabel aanvraagt. Voor het samenstellen van elk van deze visitatiecommissies put de Vlaamse Gemeenschap uit een pool van deskundigen die de Vlaamse Regering heeft aangesteld. Voor het samenstellen van deze pool wordt rekening gehouden met de afspraken die hierover zijn gemaakt in het protocol met de vertegenwoordigers van de Vlaamse provincies, steden en gemeenten.

Afdeling 2. De adviescommissie cultureel erfgoed en de beoordelingscommissies

Artikelen 173 tot en met 176 hebben betrekking op de kwaliteitsbeoordeling met betrekking tot indeling en subsidiëring. Per beleidsveld is er één adviescommissie en zijn er meerdere beoordelingscommissies. De strategische advisering is opgenomen in de strategische adviesraad.

Artikel 173

De eerste paragraaf bepaalt dat voor het beleidsveld cultureel erfgoed een adviescommissie wordt opgericht voor de kwaliteitsbeoordeling.

De tweede paragraaf bepaalt de kerntaken van de adviescommissie Cultureel Erfgoed.

De opdrachten van de adviescommissie zijn divers. Zij formuleert een globale visie op de kwaliteitsbeoordeling wat methodiek, visie en werkwijze betreft. De doelstelling is te komen tot consistente advisering, een globaal kader waarin de onderscheiden dossiers kunnen worden geplaatst en beoordeeld, waardoor meer transparantie en helderheid

mogelijk wordt. Op basis van deze visie kan de adviescommissie de werking van de beoordelingscommissie eventueel bijsturen.

In de tweede kerntaak wordt het verband gelegd tussen kwaliteitsbeoordeling en de bijdragen tot de beleidsvoorbereiding en -evaluatie. De adviescommissie en de beoordelingscommissie werken bijna dagelijks met het culturele veld en komen in contact met de praktijk, de werkvormen en de gevolgen van het beleid voor de ontwikkelingen in dat veld. Zij oordelen inhoudelijk maar met een brede kijk op hun beleidsveld en de diverse sectoren. Het spreekt voor zich dat de commissies door hun werk heel wat beleidsgerichte inzichten verwerven. De adviescommissie zal in elk geval een belangrijke scharnierfunctie vervullen tussen de kwaliteitsbeoordeling en de strategische advisering.

Tot slot adviseert de adviescommissie zelf subsidiedossiers. Het betreft hier transversale dossiers met een sectoroverschrijdend karakter voor zover dit niet wordt behandeld door een beoordelingscommissie.

De derde paragraaf bepaalt dat de expertise van de leden doorslaggevend is om deel uit te maken van de adviescommissie. In dezelfde paragraaf wordt ook bepaald dat slechts twee derde van de leden van hetzelfde geslacht mogen zijn.

Om de informatiedoorstroming tussen de adviescommissie en de beoordelingscommissies te kunnen garanderen kunnen leden van de beoordelingscommissie lid zijn van de adviescommissie.

Artikel 174

In dit artikel wordt bepaald dat er beoordelingscommissies worden opgericht voor de formulering van een kwalitatief, inhoudelijk advies over de indelings- en subsidiedossiers.

Voor de beoordeling van de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap die ze niet zelf beheert kan de Vlaamse Regering een afzonderlijke beoordelingscommissie oprichten.

Het derde bepaalt dat de expertise van de leden doorslaggevend is om deel uit te maken van elke beoordelingscommissie. In dezelfde paragraaf wordt ook bepaald dat slechts twee derde van de leden van hetzelfde geslacht mogen zijn.

Artikel 175

Dit artikel somt de onverenigbaarheden op met het lidmaatschap van de adviescommissie of een beoordelingscommissie.

Artikel 176

Het derde lid bepaalt dat de Vlaamse Regering in een bedrag voorziet waarmee de werkzaamheden van de adviescommissie en de beoordelingscommissie kunnen worden vergoed, binnen de perken van de door het Vlaams Parlement goedgekeurde kredieten.

De beoordeling van indelings- en subsidiedossiers is immers een intensieve bezigheid die engagement en kennis vergen.

Hoofdstuk 9. Gemeenschappelijke bepalingen

Artikel 177

Dit artikel bepaalt dat alle subsidies worden toegekend binnen de perken van de kredieten die jaarlijks worden ingeschreven op de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 178

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 179

Op basis van dit artikel worden de subsidies die structureel worden toegekend geïndexeerd op basis van de gezondheidsindex. Op deze manier worden de werkingssubsidies, jaarlijkse subsidies voor het lokaal en regionaal cultureel-erfgoedbeleid en de aanvullende subsidies voor tewerkstelling welvaartsvast gemaakt.

Het gedeelte van deze subsidies dat gaat naar lonen wordt volledig geïndexeerd; het gedeelte dat gaat naar werkingkosten wordt geïndexeerd aan 75%.

Artikel 180

Dit artikel bepaalt dat alle organisaties die op basis van dit decreet een subsidie ontvangen het standaardlogo van de Vlaamse overheid met de bijhorende baseline ‘met steun van de Vlaamse overheid’ moeten vermelden in al hun communicatie.

Artikel 181

In het Gemeentedecreet is bepaald dat gemeenten zich niet kunnen verenigen met andere bestuursniveaus of privaatrechtelijke rechtspersonen tenzij er een specifieke decretale regeling voor bestaat.

Dit artikel maakt het mogelijk dat gemeenten, provincies, de Vlaamse Gemeenschap en/of privaatrechtelijke rechtspersonen zich verenigen in een rechtspersoon met het oog op een cultureel-erfgoedwerking.

Bij de oprichting van of deelname tot een rechtspersoon met het oog op een cultureel-erfgoedwerking, gebruik makend van dit artikel, moeten steeds ten minste één gemeente en ten minste één provincie betrokken zijn. Indien dit niet het geval is kan deze oprichting of deelname immers gebeuren op basis van het Gemeentedecreet of het Provinciedecreet.

Dit artikel geeft de Vlaamse Gemeenschap de mogelijkheid om toe te treden of mee te werken aan de oprichting van een dergelijke rechtspersoon. Deze mogelijkheid impliceert echter niet dat er op basis van dit artikel openbare instellingen kunnen opgericht worden in de zin van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Op basis van dit artikel werden onder meer het Kunstmuseum aan zee te Oostende (Mu.Zee), de Vlaamse Erfgoedbibliotheek en het samenwerkingsverband de Vlaamse Kunstcollectie (VKC) opgericht.

Hoofdstuk 10. Slotbepalingen

Afdeling 1. Opheffingsbepalingen

Artikel 182

Dit artikel bepaalt dat het Cultureel-erfgoeddecreet opgeheven wordt, rekening houdend met de overgangsbepalingen waar beschreven is welke onderdelen nog voor een bepaalde termijn van kracht blijven.

Afdeling 2. Overgangsbepalingen

Artikel 183

Dit artikel bepaalt dat het protocol dat op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 werd gesloten om het complementair cultureel-erfgoedbeleid te regelen (met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten en met de Vereniging van Vlaamse Provincies) van kracht blijft tot het afloop of vervangen wordt door een nieuw protocol.

Artikel 184

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 185

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 186

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 187

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 188

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 189

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 190

De zesjarige beleidsperiode, zoals bepaald door het Planlastendecreet (die van toepassing wordt op de ondersteuning van het cultureel-erfgoedbeleid van de provincies, en de gemeenten Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen) valt één jaar vroeger dan de zesjarige beleidsperiode zoals bepaald door het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008. Voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de VGC blijft de beleidsperiode zoals in het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 van kracht.

Dit artikel bepaalt dat de bestaande cultureel-erfgoedconvenants die gesloten werden op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 van kracht blijven onder de voorwaarden van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 tot er een nieuwe beleidsperiode start op basis van dit decreet. Voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de VGC betekent dit dat de bestaande convenants hun beleidsperiode volledig uitdoen, voor de provincies en de gemeenten Antwerpen, Gent en Brugge betekent dit dat hun beleidsperiode wordt verkort met één jaar.

Artikel 191

Dit artikel garandeert dat de provincies, wanneer zij de eerste aanvraag indienen op dit decreet, minstens dezelfde jaarlijkse subsidie ontvangen voor de ondersteuning van het regi-

onaal cultureel-erfgoedbeleid, als zij ontvingen op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008.

Artikel 192

Dit artikel garandeert dat wanneer een eerste aanvraag ingediend wordt voor de ondersteuning van het lokale cultureel-erfgoedbeleid op basis van dit decreet, minstens dezelfde jaarlijkse subsidie wordt toegekend als het bedrag dat hiervoor werd toegekend op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008.

Voor Antwerpen, Gent en Brugge geldt dat dit exclusief de extra subsidie is die in 2009 toegekend werd voor de uitbouw van een cultureel-erfgoedforum (250.000 euro voor Gent en Antwerpen, 150.000 euro voor Brugge). De reden hiervoor is dat dit een experimenteel spoor was, waarvan de publieksgerichte praktijk resulteert in een eerder museale werking, die in aanmerking kan komen voor een kwaliteitslabel en een indeling bij het Vlaamse niveau. Indien deze praktijken op basis van dit decreet gesubsidieerd worden als museum met Vlaamse indeling, is het niet langer wenselijk deze nog tegelijk te subsidiëren op basis het lokale cultureel-erfgoedbeleid.

Ten slotte geldt voor samenwerkingsverbanden dat deze ofwel ten minste een gemeente bevatten die individueel ondersteund werd (en dus een uitbreiding realiseert in de vorm van een intergemeentelijk samenwerkingsverband), ofwel ten minste uit dezelfde gemeenten moet bestaan of ten minste evenveel inwoners omvatten. Een samenwerkingsverband dat inkrimpt kan bijgevolg geen beroep doen op deze bepaling. Hiervoor gelden de bedragen zoals bepaald in artikel 152.

Artikel 193

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 194

Omdat er nog andere sectoren aanvullende subsidies voor tewerkstelling ontvangen gebeurde er op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 een aanduiding welke organisaties tot de cultureel-erfgoedsector behoren en waar bijgevolg de regeling zoals bepaald door het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 van kracht was. Op basis van dit artikel blijft deze aanduiding van kracht.

Artikel 195

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 196

In uitvoering van overgangsbepalingen van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 worden nog een aantal lokale publicaties en musea gesubsidieerd tot en met 2014. Indien zij binnen een toepassingsgebied van een cultureel-erfgoedconvenant komen te liggen wordt deze subsidie toegevoegd aan het convenant. Deze overgangsbepaling blijft behouden in dit decreet.

Artikel 197

Dit artikel bepaalt vanaf wanneer aanvragen voor een kwaliteitslabel of een werkingssubsidie op basis van dit decreet behandeld worden. De vermelde datum van 1 december 2012 impliceert dat vanaf 2013 de kwaliteitslabels toegekend worden op basis van dit decreet en dat vanaf 2014 de werkingssubsidies toegekend worden op basis van dit decreet.

Artikel 198

Dit artikel bepaalt vanaf wanneer aanvragen voor projectsubsidie op basis van dit decreet behandeld worden. De vermelde datum van 1 april 2013 impliceert dat vanaf 2014 de projectsubsidies toegekend worden op basis van dit decreet.

Artikel 199

Dit artikel behoeft geen commentaar.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 13 januari 2012

Ontwerp van decreet houdende de ontwikkeling, de organisatie en de subsidiëring van het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. Dit decreet wordt aangehaald als: Cultureel-erfgoeddecreet van [datum].

Art. 3. In dit decreet wordt verstaan onder:

1° cultureel erfgoed: roerend en immaterieel erfgoed, dat als betekenisdragers uit het verleden gemeenschappelijke betekenissen verkrijgt binnen een cultureel referentiekader;

2° cultureel-erfgoedgemeenschap: een gemeenschap die bestaat uit organisaties en personen die een bijzondere waarde hechten aan het cultureel erfgoed of specifieke aspecten ervan, en die het cultureel erfgoed of aspecten ervan door publieke actie wil behouden en doorgeven aan toekomstige generaties;

3° cultureel-erfgoedorganisatie: een organisatie met een publiek- of privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid zonder winstgevend doel die de zorg voor of de ontsluiting van het cultureel erfgoed als kerntaak heeft;

4° DAC: derde arbeidscircuit, tewerkstelling op basis van het koninklijk besluit nr. 25 van 24 maart 1982 tot opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector, gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 473 van 28 oktober 1986;

5° geregulariseerde DAC'er: een werknemer in een DAC-project die op het moment van de regularisatie met de DAC-promotor een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur had;

- 6° ontsluiting van het cultureel erfgoed: het voor een zo breed mogelijk publiek zichtbaar maken van het cultureel erfgoed, het toegankelijk maken van de betekenissen van het cultureel erfgoed voor de gemeenschap en het voortdurend actualiseren van die betekenissen;
- 7° projectsubsidie: een subsidie toegekend ter ondersteuning van een activiteit die zowel qua opzet of doelstelling als in de tijd kan worden afgebakend;
- 8° planlastendecreet: het decreet van 15 juli 2011 houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd;
- 9° steunpunt: dienstverlenende organisatie die een intermediaire rol vervult tussen een specifiek veld en de overheid;
- 10° volkscultuur: breed gedragen cultuurverschijnselen in hun historische, sociale en geografische dimensies, waarbij die dimensies worden opgevat als dynamische, groepsgebonden processen van betekenisgeving en toe-eigening;
- 11° werkingssubsidie: een subsidie toegekend ter ondersteuning van de personeels- en werkingskosten die voortvloeien uit een structurele activiteit die een continu of permanent karakter vertoont;
- 12° zorg voor het cultureel erfgoed: het voor de gemeenschap verzamelen, in stand houden en onderzoeken van het cultureel erfgoed.

Hoofdstuk 2. Doelstelling

Art. 4. §1. Dit decreet heeft tot doel om, vanuit een integrale en geïntegreerde aanpak, een cultureel-erfgoedbeleid uit te bouwen dat een kwaliteitsvolle en duurzame zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed stimuleert.

Dit decreet doet dat door:

- 1° organisaties te ondersteunen voor de kwalitatieve zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed;
- 2° een verdere ontwikkeling en toepassing te stimuleren van verschillende cultureel-erfgoedpraktijken, de museologie, de archiefwetenschap en het hedendaagse documentenbeheer, de informatie- en bibliotheekwetenschap en de etnologie;
- 3° een netwerk van cultureel-erfgoedorganisaties en cultureel-erfgoedgemeenschappen tot stand te brengen dat expertise ontwikkelt, uitwisselt en ter beschikking stelt, en dat de cultureel-erfgoedbeleving bij burgers erkent en vergroot.

In het cultureel-erfgoedbeleid wordt de nodige aandacht ontwikkeld voor duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit.

§2. Daartoe voorziet het decreet in:

- 1° het sluiten van een protocol met de representatieve organisaties die de belangen behartigen van de Vlaamse provincies, steden en gemeenten;
- 2° de toekenning van een kwaliteitslabel aan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties;
- 3° de indeling van musea en culturele archiefinstellingen bij het Vlaamse niveau;
- 4° de toekenning van werkingssubsidies aan landelijke cultureel-erfgoedorganisaties;
- 5° de toekenning van projectsubsidies voor cultureel-erfgoedprojecten;
- 6° de toekenning en herverdeling van aanvullende subsidies voor tewerkstelling;

7° de toekenning van subsidies voor een lokaal en regionaal cultureel-erfgoedbeleid.

Hoofdstuk 3. Organisatie van het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid

Afdeling 1. Het sluiten van een protocol

Art. 5. De Vlaamse Regering sluit een protocol met de representatieve organisaties die de belangen behartigen van de Vlaamse provincies, steden en gemeenten over de procedures, de nadere specificaties van de criteria voor de toekenning van een kwaliteitslabel, vermeld in artikel 8, en de nadere specificaties van de criteria voor de indeling bij het lokale, regionale of Vlaamse niveau.

In het protocol kunnen ook andere aspecten in verband met een complementair cultureel-erfgoedbeleid aan bod komen, voor zover daarbij geen bijkomende bevoegdheden bepaald worden.

Afdeling 2. De toekenning van een kwaliteitslabel aan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties

Art. 6. Om een kwaliteitslabel toegekend te krijgen en te behouden, moet een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie voldoen aan de volgende ontvankelijkheidsvoorwaarden:

- 1° beheerd worden door een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke rechtspersoon zonder winstgevend doel;
- 2° haar zetel en haar werking hebben in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- 3° een aanvraag indienen.

Art. 7. Om een kwaliteitslabel toegekend te krijgen en te behouden, geldt als voorwaarde dat een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie een permanente organisatie moet zijn:

- 1° ten dienste van de gemeenschap en haar ontwikkeling;
- 2° die toegankelijk is voor het publiek;
- 3° die het cultureel erfgoed van de mens en zijn omgeving verzamelt, in stand houdt, onderzoekt, bekendmaakt en tentoonstelt met het oog op studie, educatie en ontspanning.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een museum, een culturele archiefinstelling en een erfgoedbibliotheek:

1° een museum ontplooit een werking die past in de hedendaagse praktijk en theorie van de museologie, en beheert een collectie die bestaat uit de materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving;

2° een culturele archiefinstelling ontplooit een werking die past in de hedendaagse praktijk en theorie van de archiefwetenschap en het hedendaagse documentenbeheer, en beheert een collectie cultureel erfgoed die voornamelijk tot stand komt door overdracht van archiefbestanden;

3° een erfgoedbibliotheek ontplooit een werking die past in de hedendaagse praktijk en theorie van de informatie- en bibliotheekwetenschap, en beheert een collectie

cultureel erfgoed die loopt van de oudste schriftmaterialen en de eerste gedrukte werken tot de moderne en hedendaagse gedrukte en digitale publicaties.

Art. 8. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en het behoud van een kwaliteitslabel:

1° beschikken over een collectie cultureel erfgoed die door de onderlinge samenhang en het profiel ervan, de verbanden en de context, de mogelijke uniciteit of de materiële waarde ervan door en voor een cultureel-erfgoedgemeenschap voldoende belangrijk wordt geacht om in een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie te worden ondergebracht;

2° een duidelijke visie hebben op de totaliteit van de werking van de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie, waarbij de basisfuncties op elkaar zijn afgestemd;

3° de verzamel functie, de behoud- en beheer functie, de onderzoeksfunctie en de publieksgerichte functie, de basisfuncties genoemd, vervullen. Daarvoor worden aan het cultureel erfgoed aangepaste, algemeen aanvaarde internationale standaarden en kwaliteitsvolle, dynamische werkvormen en -methoden gehanteerd;

4° een degelijk zakelijk beleid voeren zodat er voldoende garanties worden gegeven over het in de toekomst blijven bestaan van de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie en over de uitvoering van de basisfuncties;

5° de algemeen aanvaarde deontologische regels in acht nemen.

De collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie kan voor het vervullen van de basisfuncties, vermeld in het eerste lid, 3°, samenwerken met andere cultureel-erfgoedorganisaties. In voorkomend geval bepaalt de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie die een kwaliteitslabel aanvraagt, mee het beleid voor die functionele samenwerking.

Art. 9. Rekening houdend met het protocol, vermeld in artikel 5, kan de Vlaamse Regering de voorwaarden of criteria nader bepalen.

Art. 10. Een aanvraag voor een kwaliteitslabel kan jaarlijks ingediend worden.

Art. 11. Een visitatiecommissie, opgericht op basis van artikel 172, onderzoekt ter plaatse de aanvraag voor het kwaliteitslabel en toetst de inhoud en de werking van de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie met het oog op de toekenning van het kwaliteitslabel aan de voorwaarde, vermeld in artikel 7, en aan de criteria, vermeld in artikel 8.

De visitatiecommissie stelt een advies op over de toekenning van het kwaliteitslabel.

Art. 12. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning van het kwaliteitslabel.

De Vlaamse Regering kent de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie een van de volgende labels toe:

1° door de Vlaamse overheid erkend museum;

2° door de Vlaamse overheid erkende culturele archiefinstelling;

3° door de Vlaamse overheid erkende erfgoedbibliotheek.

De Vlaamse Regering kan bijkomende labels toekennen voor deelaspecten van de werking.

Art. 13. De Vlaamse Regering neemt de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die een kwaliteitslabel mogen dragen, op in het register van erkende collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties.

Art. 14. Het kwaliteitslabel mag gedragen worden vanaf de datum van de beslissing van de Vlaamse Regering.

De collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie mag het kwaliteitslabel dragen zolang ze voldoet aan de voorwaarden en criteria.

Art. 15. Als de Vlaamse Regering beslist het kwaliteitslabel niet toe te kennen, kan de publiek- of privaatrechtelijke rechtspersoon die de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie beheert voor de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie, een nieuwe aanvraag voor een kwaliteitslabel indienen op voorwaarde dat aangetoond wordt dat de reden voor de weigering niet langer bestaat.

Art. 16. Alleen een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie die beschikt over een kwaliteitslabel als vermeld in dit decreet, mag de naam "door de Vlaamse overheid erkend museum", "door de Vlaamse overheid erkende culturele archiefinstelling" of "door de Vlaamse overheid erkende erfgoedbibliotheek" dragen.

De Vlaamse Regering bepaalt het erkenningsteken van:

- 1° door de Vlaamse overheid erkend museum;
- 2° door de Vlaamse overheid erkende culturele archiefinstelling;
- 3° door de Vlaamse overheid erkende erfgoedbibliotheek.

Alleen een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie die beschikt over een kwaliteitslabel als vermeld in dit decreet, mag in gedrukte en digitale communicatie, bij elke mededeling, verklaring, publicatie en presentatie het herkenningsteken vermelden.

Art. 17. Minstens eenmaal per vijf jaar wordt geëvalueerd of de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie nog altijd voldoet aan de voorwaarden en criteria.

Een visitatiecommissie, opgericht op basis van artikel 172, kan op elk moment gevraagd worden de werking van de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie te evalueren met het oog op de intrekking van het kwaliteitslabel.

De Vlaamse Regering kan het kwaliteitslabel, na advies van de visitatiecommissie, intrekken als niet meer voldaan is aan de voorwaarden of criteria.

Art. 18. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de aanvraag, de toekenning, het toezicht, de evaluatie en de intrekking van het kwaliteitslabel.

Afdeling 3. Het indelen van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties

Onderafdeling 1. Algemene bepalingen over indeling

Art. 19. Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die beschikken over een kwaliteitslabel als vermeld in dit decreet kunnen ingedeeld worden in de volgende niveaus:

- 1° het lokale niveau;
- 2° het regionale niveau;
- 3° het Vlaamse niveau.

Rekening houdend met het protocol, vermeld in artikel 5, kan de gemeente op het grondgebied waarvan een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie als vermeld in het eerste lid, ligt, of een rechtspersoon die daartoe door de gemeente is gedelegeerd, beslissen om de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie in te delen bij het lokale niveau.

Rekening houdend met het protocol, vermeld in artikel 5, kan de provincie op het grondgebied waarvan een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie als vermeld in het eerste lid, ligt, of een rechtspersoon die daartoe door de provincie is gedelegeerd, beslissen om de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie in te delen bij het regionale niveau.

Een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie als vermeld in het eerste lid, kan maar in één niveau tegelijk ingedeeld worden. In geval van indeling bij het regionale niveau vervalt de indeling bij het lokale niveau. In geval van indeling in het Vlaamse niveau vervalt de indeling bij het regionale of het lokale niveau.

Onderafdeling 2. Indeling bij het Vlaamse niveau

Art. 20. De Vlaamse Regering kan de volgende collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties indelen bij het Vlaamse niveau:

- 1° musea;
- 2° culturele archiefinstellingen.

Art. 21. Om in aanmerking te komen voor een indeling bij het Vlaamse niveau moet een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie als vermeld in artikel 20 voldoen aan de volgende ontvankelijkheidsvoorwaarden:

- 1° beschikken over een kwaliteitslabel als vermeld in artikel 12, tweede lid, 1° of 2°;
- 2° een aanvraag indienen.

Art. 22. Een indeling bij het Vlaamse niveau wordt toegekend voor de beleidsperiode.

De beleidsperiode voor musea, vermeld in artikel 20, 1°, slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het laatste jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het vierde volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

De beleidsperiode voor culturele archiefinstellingen, vermeld in artikel 20, 2°, slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het vierde volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het derde volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 23. Een aanvraag tot indeling bij het Vlaamse niveau wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode of voor een periode die start op 1 januari van het vierde jaar van de beleidsperiode en eindigt op 31 december van het laatste jaar van de beleidsperiode.

Art. 24. De volgende criteria zijn van toepassing voor de indeling bij het Vlaamse niveau:

1° het belang van het cultureel erfgoed en de geografische reikwijdte van het thema waarop het museum of de culturele archiefinstelling focust. Voor de culturele archiefinstellingen geldt bijkomend dat ze archiefbestanden met een geografische spreiding over Vlaanderen moeten verzamelen;

2° een werking uitbouwen met een landelijke reikwijdte die relevant is voor Vlaanderen. Het museum of de culturele archiefinstelling moet zich met die werking binnen een internationale context begeven en internationale expertise binnen brengen in de cultureel-erfgoedgemeenschap of het cultureel-erfgoedveld;

3° de inhoud van en de wijze waarop de kennis en expertise op een actieve en receptieve manier ter beschikking gesteld worden van de cultureel-erfgoedgemeenschap;

4° de kwaliteit van de uitvoering van de basisfuncties en de toepassing van internationaal aanvaarde standaarden bij de uitvoering van de basisfuncties;

5° de kwaliteit van het zakelijke beheer van het museum of de culturele archiefinstelling;

6° de geografische reikwijdte van het publieksbereik;

7° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;

8° de positionering, samenwerking en netwerkvorming, zowel binnen Vlaanderen als internationaal.

Art. 25. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 26. De bevoegde beoordelingscommissie toetst de aanvraag en de werking van de cultureel-erfgoedorganisatie aan de toepasselijke criteria en formuleert een advies over de indeling bij het Vlaamse niveau.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst stelt op basis van dat advies een ontwerp van beslissing op.

Art. 27. De Vlaamse Regering beslist over de indeling bij het Vlaamse niveau.

Art. 28. De Vlaamse Regering kan, rekening houdend met het protocol vermeld in artikel 5, de criteria nader bepalen.

Bij het nader bepalen van de criteria wordt rekening gehouden met de specifieke kenmerken van de museologie, de archiefwetenschap en het hedendaags documentenbeheer.

Art. 29. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de aanvraag en de indeling bij het Vlaamse niveau.

Afdeling 4. Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap

Art. 30. De Vlaamse Regering kan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die opgericht zijn of beheerd worden door de Vlaamse Gemeenschap aanduiden als instelling van de Vlaamse Gemeenschap.

Art. 31. De instellingen van de Vlaamse Gemeenschap, vermeld in artikel 30, moeten voldoen aan de voorwaarden en criteria van het kwaliteitslabel, vermeld in afdeling 2.

Art. 32. De Vlaamse Regering kent aan de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap een van de kwaliteitslabels als vermeld in artikel 12, toe. De Vlaamse Regering neemt de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap op in het register, vermeld in artikel 13.

Een instelling van de Vlaamse Gemeenschap wordt gelijkgesteld met een door de Vlaamse overheid erkend museum, een door de Vlaamse overheid erkende culturele archiefinstelling of een door de Vlaamse overheid erkende erfgoedbibliotheek, en mag de naam en het erkenningsteken, vermeld in artikel 16, dragen.

Hoofdstuk 4. Werkingssubsidies voor landelijke cultureel-erfgoedorganisaties

Afdeling 1. Algemene bepalingen over werkingssubsidies en dotaties

Art. 33. Om in aanmerking te komen voor een werkingssubsidie, moet een cultureel-erfgoedorganisatie voldoen aan de volgende ontvankelijkheidsvoorwaarden:
1° beschikken over een rechtspersoonlijkheid zonder winstgevend doel;
2° haar zetel en haar werking hebben in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
3° een aanvraag indienen.

Art. 34. Een werkingssubsidie wordt toegekend voor de beleidsperiode of, indien van toepassing, tot het einde van de beleidsperiode.

Art. 35. De bevoegde beoordelingscommissie of adviescommissie onderzoekt of de cultureel-erfgoedorganisatie voldoet aan de toepasselijke subsidiëeringsvoorwaarden en toetst de aanvraag en de werking van de cultureel-erfgoedorganisatie aan de toepasselijke criteria. De bevoegde beoordelingscommissie of adviescommissie formuleert op basis daarvan een advies over de toekenning van een jaarlijkse werkingssubsidie

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst stelt op basis van dat advies een ontwerp van beslissing op.

Art. 36. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de jaarlijkse werkingssubsidie.

Art. 37. De Vlaamse Regering sluit een beheersovereenkomst met een cultureel-erfgoedorganisatie waaraan ze een werkingssubsidie toekent.

Art. 38. Cultureel-erfgoedorganisaties die een werkingssubsidie ontvangen moeten jaarlijks een verantwoording voorleggen.

Art. 39. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst oefent een jaarlijks toezicht uit op de aanwending van de werkingssubsidie.

Art. 40. Gedurende de beleidsperiode kan een cultureel-erfgoedorganisatie die een werkingssubsidie ontvangt onbeperkt een reserve aanleggen of de werkingssubsidie overdragen naar het volgende werkingsjaar.

Op het einde van de beleidsperiode wordt de reserve of de overgedragen werkingssubsidie getoetst aan volgende normen voor de reserve of de overgedragen werkingssubsidie:

1° maximaal 20% van de toegekende jaarlijkse werkingssubsidie mag gebruikt worden voor de aanleg van een reserve;

2° de totale gecumuleerde reserve op basis van werkingssubsidies mag maximaal 50% van de jaarlijkse werkingssubsidie bedragen.

Als de normen, vermeld in het tweede lid, overschreden worden, vordert de Vlaamse Regering het bedrag van de overschrijding terug, door dat bedrag in mindering te brengen op de werkingssubsidie van een lopend of volgend werkingsjaar, of door terugbetaling.

Bij stopzetting van de activiteit worden alle beschikbare middelen en reserves met betrekking tot de werkingssubsidies teruggevorderd.

Art. 41. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, eventueel bijgestaan door de bevoegde advies- of beoordelingscommissie, voert voor de beleidsperiode een of meer evaluaties uit van de uitvoering van de beheersovereenkomst.

Art. 42. Als er bij het toezicht of de evaluatie ernstige tekortkomingen worden vastgesteld, kan de Vlaamse Regering de volgende sancties opleggen:

1° inhouding of terugvordering van een deel van of van de volledige toegekende werkingssubsidie;

2° definitieve stopzetting van de werkingssubsidie.

De sanctie die de Vlaamse Regering oplegt, moet in een redelijke verhouding staan tot de vastgestelde inbreuken.

Art. 43. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels voor de aanvraag, de advisering, de beheersovereenkomst, de verantwoording, het toezicht, de reserve en de overdracht van werkingssubsidies, de evaluatie en de sancties.

Afdeling 2. Het steunpunt voor cultureel erfgoed

Art. 44. De Vlaamse Regering kan een jaarlijkse werkingssubsidie toekennen aan een steunpunt voor cultureel erfgoed. Het steunpunt heeft als doel cultureel-erfgoedorganisaties, lokale en provinciale besturen en beheerders van cultureel erfgoed te ondersteunen en de ontwikkeling van het cultureel-erfgoedveld te stimuleren met het oog op de doelstellingen, vermeld in dit decreet.

Het steunpunt realiseert dat door middel van zijn kerntaken:

1° praktijkondersteuning: het leveren van een actieve dienstverlening op het vlak van deskundigheidsbevordering, kwaliteitszorg, informatie en documentatie, management, publieksopbouw en -participatie, internationale samenwerking, rekening houdend met internationale standaarden;

2° praktijkontwikkeling: het leveren van een bijdrage aan een continue ontwikkeling van het cultureel-erfgoedveld en het overheidsbeleid op basis van evaluatie en toegepast onderzoek;

3° beeldvorming en communicatie: het organiseren en coördineren van activiteiten en initiatieven die de kennis over het cultureel erfgoed en de cultureel-erfgoedorganisaties in het cultureel-erfgoedveld, bij de publieke opinie, de overheid en in het buitenland bevorderen, en die bijdragen tot een kwantitatief en kwalitatief ruimere cultuurparticipatie.

Het steunpunt realiseert zijn kerntaken in samenspraak met andere steunpunten en binnen een netwerk van cultureel-erfgoedactoren.

Art. 45. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het derde volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het tweede volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 46. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode.

Art. 47. De adviescommissie, opgericht op basis van artikel 173, is bevoegd voor de advisering.

Art. 48. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van de werkingssubsidie:

1° de kwaliteit van de dienstverlening en de uitvoering van de intermediaire rol;

2° de wijze waarop de kerntaken, zoals beschreven in artikel 44, tweede lid, gerealiseerd worden;

3° de positionering, samenwerking en netwerkvorming, zowel binnen Vlaanderen als internationaal;

4° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;

5° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 49. De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Afdeling 3. Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap

Art. 50. De Vlaamse Regering kent een jaarlijkse dotatie toe aan instellingen van de Vlaamse Gemeenschap die de Vlaamse Regering niet zelf beheert.

Art. 51. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die eindigt op 31 december van het tweede volledige kalenderjaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 52. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode.

Art. 53. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 54. De volgende criteria zijn van toepassing:

1° de criteria voor de indeling bij het Vlaamse niveau, vermeld in artikel 24;

2° de bepalingen in het regeerakkoord en de beleidsnota Cultuur;

3° de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 55. De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Afdeling 4. Landelijke cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur en landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed

Art. 56. De Vlaamse Regering kan een jaarlijkse werkingssubsidie toekennen aan de volgende landelijke cultureel-erfgoedorganisaties:

1° landelijke cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur: dienstverlenende organisaties waarvan de cultureel-erfgoedgemeenschap zich bevindt binnen het domein van de volkscultuur en gekenmerkt is door vrijwilligerswerking en een netwerk van verenigingen, verspreid over Vlaanderen, en waarbij de doorstroming van kennis en expertise binnen dat netwerk centraal staat in de werking;

2° landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed: dienstverlenende organisaties die zich inzetten om over een bepaalde erfgoedspecialisatie of voor een bepaald erfgoedthema, actoren en erfgoedbeheerders in het veld en daarbuiten te begeleiden en waarbij de doorstroming van kennis en expertise centraal staat in de werking.

Art. 57. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het derde volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het tweede volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 58. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode of voor een periode die start op 1 januari van het vierde jaar van de beleidsperiode en eindigt op 31 december van het laatste jaar van de beleidsperiode.

Art. 59. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 60. Voor landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed geldt als subsidiëeringsvoorwaarde het opnemen in de bestuursorganen van een vertegenwoordiging van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, als het landelijke expertisecentrum voor cultureel erfgoed de expertise die aanwezig is in die collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, bundelt en versterkt.

Art. 61. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie:

- 1° de kwaliteit van de expertise en van de dienstverlenende en kennisdelende functie;
- 2° de schaalgrootte en de landelijke reikwijdte van de werking;
- 3° het belang en de noden van de cultureel-erfgoedgemeenschap en de mate waarin deze noden nog niet ingevuld worden door een andere cultureel-erfgoedorganisatie;
- 4° de wijze waarop deze cultureel-erfgoedgemeenschap georganiseerd, geactiveerd en begeleid wordt;
- 5° de toepassing van internationaal aanvaarde standaarden binnen de werking;
- 6° de samenwerking en netwerking met relevante actoren in Vlaanderen, waaronder het steunpunt, vermeld in artikel 44;
- 7° de internationale samenwerking en netwerking met het oog op het opvolgen en binnenbrengen van internationale ontwikkelingen en expertise;
- 8° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;
- 9° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 62. De jaarlijkse werkingssubsidie bedraagt ten minste 75.000 euro.

Art. 63. De Vlaamse Regering kan de subsidiëeringsvoorwaarden en de criteria nader bepalen.

Afdeling 5. Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties

Art. 64. De Vlaamse Regering kan een jaarlijkse werkingssubsidie toekennen aan volgende collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties:

- 1° musea, ingedeeld bij het Vlaamse niveau;
- 2° culturele archiefinstellingen, ingedeeld bij het Vlaamse niveau;
- 3° privaatrechtelijke Nederlandstalige culturele archiefinstellingen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die het culturele leven in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad documenteren en die beschikken over een kwaliteitslabel als vermeld in dit decreet.

Art. 65. De beleidsperiode voor musea, vermeld in artikel 64, 1°, is dezelfde als de beleidsperiode voor de indeling bij het Vlaamse niveau, vermeld in artikel 22, tweede lid.

De beleidsperiode voor culturele archiefinstellingen, vermeld in artikel 64, 2° en 3°, is dezelfde als de beleidsperiode voor de indeling bij het Vlaamse niveau, vermeld in artikel 22, derde lid.

Art. 66. De aanvraag voor werkingssubsidies van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, vermeld in artikel 64, 1° en 2°, is dezelfde als de aanvraag voor indeling bij het Vlaamse niveau, als vermeld in artikel 23, en wordt ingediend voor dezelfde periode, als vermeld in artikel 23.

Een aanvraag voor werkingssubsidies van cultureel-erfgoedorganisaties als vermeld in artikel 64, 3° wordt ingediend voor de beleidsperiode als vermeld in artikel 65, tweede lid, of voor een periode die start op 1 januari van het vierde jaar van de beleidsperiode en eindigt op 31 december van het laatste jaar van de beleidsperiode.

Art. 67. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering. Voor collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties als vermeld in artikel 64, 1° en 2° is dit dezelfde beoordelingscommissie als vermeld in artikel 25.

Art. 68. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie:

1° de criteria voor indeling bij het Vlaamse niveau, vermeld in artikel 24;

2° de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

De criteria, vermeld in artikel 24, 1° en 2°, zijn niet van toepassing voor de beoordeling van Nederlandstalige culturele archiefinstellingen als vermeld in artikel 64, 3°. Voor Nederlandstalige culturele archiefinstellingen als vermeld in artikel 64, 3°, geldt het bijkomend criterium dat ze het culturele leven in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad moeten documenteren en het belang van het cultureel erfgoed op basis waarvan dat gebeurt.

Art. 69. De bevoegde beoordelingscommissie formuleert een advies over de toekenning van een jaarlijkse werkingssubsidie aan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, als vermeld in artikel 64, 1° en 2°. Het advies over de indeling bij het Vlaamse niveau, vermeld in artikel 26, is een onderdeel van dat advies en geldt voor de toetsing van de criteria, vermeld in artikel 68, eerste lid, 1°.

Art. 70. Als de Vlaamse Regering beslist een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties als vermeld in artikel 64, 1° en 2°, in te delen bij het Vlaamse niveau, beslist de Vlaamse Regering in navolging van die beslissing ook over het bedrag van de jaarlijkse werkingssubsidie.

Art. 71. De jaarlijkse werkingssubsidie bedraagt:

1° ten minste 200.000 euro voor musea, vermeld in artikel 64, 1°;

2° ten minste 100.000 euro voor culturele archiefinstellingen, vermeld in artikel 64, 2° en 3°.

Voor culturele archiefinstellingen, vermeld in artikel 64, 2° en 3°, bedraagt de werkingssubsidie ten minste 90 % van de werkingssubsidie die werd toegekend

gedurende de vorige beleidsperiode, tenzij de door de Vlaamse Regering aangewezen dienst bij het toezicht of de evaluatie van de voorbije beleidsperiode ernstige gebreken heeft vastgesteld die aanleiding gaven tot een sanctie, vermeld in artikel 42.

Afdeling 6. De Vlaamse Erfgoedbibliotheek

Art. 72. De Vlaamse Regering kan een jaarlijkse werkingssubsidie toekennen aan een samenwerkingsverband van een representatieve groep van Erfgoedbibliotheek in Vlaanderen, hierna genoemd de Vlaamse Erfgoedbibliotheek.

De Vlaamse Erfgoedbibliotheek heeft als doel:

- 1° een gecoördineerd collectiebeleid te ontwikkelen voor erfgoedbibliotheek in Vlaanderen, in het bijzonder voor Flandrica;
- 2° expertise over de bewaring van cultureel-erfgoedcollecties van erfgoedbibliotheek op te bouwen en ter beschikking te stellen;
- 3° expertise over de digitalisering van cultureel-erfgoedcollecties van erfgoedbibliotheek op te bouwen en ter beschikking te stellen;
- 4° het duurzaam bewaren, toegankelijk maken en verspreiden van cultureel-erfgoedcollecties van erfgoedbibliotheek in digitale vorm te ondersteunen;
- 5° cultureel-erfgoedcollecties van erfgoedbibliotheek bibliografisch te ontsluiten en expertise daarover over te verspreiden;
- 6° cultureel-erfgoedcollecties van erfgoedbibliotheek cultureel te ontsluiten.

Art. 73. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het vierde volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het derde volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 74. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode.

Art. 75. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 76. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie:

- 1° de kwaliteit van de inhoudelijke werking, de uitbouw en de schaalgrootte van de dienstverlening van de Vlaamse Erfgoedbibliotheek;
- 2° de wijze waarop de doelstellingen als vermeld in artikel 72, tweede lid, gerealiseerd worden;
- 3° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;
- 4° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 77. De jaarlijkse werkingssubsidie bedraagt ten minste 300.000 euro.

Art. 78. De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Afdeling 7. Archiefbank Vlaanderen

Art. 79. De Vlaamse Regering kan een jaarlijkse werkingssubsidie toekennen aan een samenwerkingsverband van een representatieve groep van culturele archiefinstellingen die ingedeeld zijn bij het Vlaamse niveau voor het beheer van de Archiefbank Vlaanderen.

De Archiefbank Vlaanderen is een geautomatiseerd register van Vlaams privaat archivalisch cultureel-erfgoed, met als doel dat te vrijwaren en de publieksgerichte en wetenschappelijke valorisatie ervan te optimaliseren. In de Archiefbank Vlaanderen worden private archieven vermeld, als de personen en instanties die er eigenaar van zijn, dat willen. De Archiefbank Vlaanderen is eigendom van de Vlaamse Gemeenschap. De databanken die in dat kader worden opgemaakt, zijn openbaar.

Art. 80. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het vierde volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het derde volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 81. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode.

Art. 82. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 83. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie:

- 1° de kennis en expertise die het samenwerkingsverband bezit inzake registratie van private archieven. Het samenwerkingsverband hanteert daarvoor de algemeen aanvaarde internationale standaarden;
- 2° de wijze waarop het samenwerkingsverband vorming geeft over en sensibiliseert voor het beheer en de registratie van private archieven;
- 3° de wijze waarop het samenwerkingsverband zich positioneert in internationale netwerken met het oog op de uitwisseling van informatie over private archieven;
- 4° de wijze waarop communicatie en publieksinitiatieven worden opgezet om de zichtbaarheid van de private archieven in Vlaanderen te vergroten;
- 5° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;
- 6° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 84. De jaarlijkse werkingssubsidie bedraagt ten minste 270.000 euro.

Art. 85. De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Afdeling 8. Samenwerkingsverbanden met het oog op de internationale profilering van kunstcollecties

Art. 86. De Vlaamse Regering kan een jaarlijkse werkingssubsidie toekennen aan maximaal drie samenwerkingsverbanden oude en hedendaagse kunst met het oog op de versterking van de internationale positionering en profilering van de kunstcollecties.

Art. 87. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het laatste jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het vierde volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 88. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode.

Art. 89. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 90. De volgende subsidiëringsvoorwaarden zijn van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie:

1° een samenwerkingsverband zijn van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties waarvan de kunstcollecties thematisch bij elkaar aansluiten;
2° een gespecialiseerde relevante expertise hebben ontwikkeld, die bijdraagt tot de versterking van de internationale positionering en profilering van de betrokken collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties.

Art. 91. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie:

1° het internationale belang van de kunstcollecties;
2° de gespecialiseerde internationaal relevante expertise voor het geheel of voor deelgebieden van de werking;
3° de visie en de doelstellingen van het samenwerkingsverband;
4° de samenwerking met andere cultureel-erfgoedactoren;
5° de versterking van de internationale positionering en profilering;
6° de toepassing van internationaal aanvaarde standaarden binnen de werking;
7° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;
8° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 92. De jaarlijkse werkingssubsidie bedraagt ten minste 125.000 euro.

Art. 93. De Vlaamse Regering kan de subsidiëringsvoorwaarden en de criteria nader bepalen.

Afdeling 9. Periodieke cultureel-erfgoedpublicaties

Art. 94. De Vlaamse Regering kan een jaarlijkse werkingssubsidie toekennen aan uitgevers, met een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersoon, voor de uitgave van een periodieke cultureel-erfgoedpublicatie, ongeacht de drager. In afwijking van artikel 33, 1°, hoeft de uitgever niet te beschikken over rechtspersoonlijkheid zonder winstgevend doel.

Art. 95. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het derde volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het tweede volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 96. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode of voor een periode die start op 1 januari van het vierde jaar van de beleidsperiode en eindigt op 31 december van het laatste jaar van de beleidsperiode.

Art. 97. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 98. De volgende subsidiëringsvoorwaarden zijn van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie:

- 1° de publicatie wordt niet gesubsidieerd op basis van een ander decreet;
- 2° de publicatie wordt niet uitgegeven door een organisatie die op basis van dit decreet een werkingssubsidie of een jaarlijkse subsidie ontvangt;
- 3° de uitgever kan voldoende expertise voorleggen met betrekking tot het uitgeven en distribueren van publicaties, of kan aantonen dat hij daarop afdoende een beroep kan doen.

Art. 99. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie:

- 1° de inhoudelijke relevantie van de periodieke publicatie voor het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen;
- 2° de kwaliteit van de publicatie, zowel naar inhoud, taal als vormgeving;
- 3° de publieksgerichtheid en de landelijke reikwijdte van de publicatie;
- 4° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 100. De jaarlijkse werkingssubsidie bedraagt ten minste 7.500 euro.

Art. 101. De Vlaamse Regering kan de subsidiëringsvoorwaarden en de criteria nader bepalen.

Hoofdstuk 5. Subsidies voor cultureel-erfgoedprojecten

Afdeling 1. Algemene bepalingen over projectsubsidies

Art. 102. Om in aanmerking te komen voor een projectsubsidie moet een organisatie voldoen aan de volgende ontvankelijkheidsvoorwaarden:

- 1° beschikken over een rechtspersoonlijkheid zonder winstgevend doel;
- 2° een aanvraag indienen.

Art. 103. De bevoegde beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, onderzoekt of de organisatie voldoet aan de toepasselijke subsidiëringsvoorwaarden en toetst de aanvraag aan de toepasselijke criteria. De bevoegde beoordelingscommissie formuleert op basis daarvan een advies over de toekenning van een projectsubsidie.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst stelt op basis van dit advies een ontwerp van beslissing op.

Art. 104. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de projectsubsidie.

Art. 105. Organisaties die een projectsubsidie ontvangen moeten daarover een verantwoording voorleggen.

Art. 106. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst oefent het toezicht uit op de aanwending van de projectsubsidie.

Art. 107. Als er bij het toezicht ernstige tekortkomingen worden vastgesteld, kan de Vlaamse Regering de volgende sanctie opleggen: inhouding of terugvordering van een deel van of van de volledige toegekende projectsubsidie.

De sanctie die de Vlaamse Regering oplegt, moet in een redelijke verhouding staan tot de vastgestelde inbreuken.

Art. 108. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels over de aanvraag, de verantwoording, het toezicht en de sancties.

Afdeling 2. Ontwikkelingsgerichte projecten en internationale projecten

Art. 109. De Vlaamse Regering kan een projectsubsidie toekennen voor:
1° ontwikkelingsgerichte projecten met het oog op de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed;
2° internationale projecten met het oog op de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed.

Art. 110. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 111. De volgende subsidiëringsvoorwaarden zijn van toepassing voor het toekennen van een projectsubsidie:
1° projecten van cultureel-erfgoedorganisaties die op basis van dit decreet een werkingssubsidie ontvangen komen niet in aanmerking voor subsidiëring;
2° voor organisaties die de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed niet als kerntaak hebben is samenwerking verplicht met een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie die beschikt over een kwaliteitslabel op basis van dit decreet of met een cultureel-erfgoedorganisatie die op basis van dit decreet een werkingssubsidie ontvangt.

In afwijking van het eerste lid, 1° komen projecten van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die op basis van dit decreet een werkingssubsidie ontvangen wel in aanmerking voor subsidiëring indien het grote projecten met internationale uitstraling betreft die de structurele werking van de organisatie overstijgen.

Art. 112. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een projectsubsidie:

- 1° de kwaliteit van het inhoudelijke concept en de concrete uitwerking;
- 2° de voorbeeldwerking;
- 3° de samenwerking en netwerking met andere culturele actoren in het binnen- en in het buitenland;
- 4° de haalbaarheid;
- 5° de kwaliteit van het zakelijke beheer, de financiële onderbouw en realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een projectsubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit het project.

Art. 113. Voor het toekennen van een projectsubsidie aan ontwikkelingsgerichte projecten zijn de volgende bijkomende criteria van toepassing:

- 1° de landelijke relevantie van het project;
- 2° de interactie met het publiek of een duidelijk omschreven doelgroep.

Art. 114. Voor het toekennen van een projectsubsidie aan internationale projecten zijn de volgende bijkomende criteria van toepassing:

- 1° het internationale belang van het project of van de partners binnen het werkteerrein;
- 2° de bevordering van de internationale samenwerking, uitwisseling en expertise;
- 3° de relevantie van het project voor het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen.

Art. 115. De Vlaamse Regering kan de subsidiëeringsvoorwaarden en criteria nader bepalen.

Afdeling 3. Internationale projecten die cofinanciering vereisen

Art. 116. De Vlaamse Regering kan een projectsubsidie toekennen voor cofinanciering die door een internationale instantie of organisatie geëist wordt voor de uitvoering van een internationaal project.

Art. 117. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 118. De volgende subsidiëeringsvoorwaarden zijn van toepassing voor het toekennen van een projectsubsidie :

- 1° de aanvrager ontvangt een werkingssubsidie op basis van dit decreet;
- 2° de aanvrager participeert in een aanvraag die door de internationale instantie of organisatie geselecteerd is.

Art. 119. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een projectsubsidie:

- 1° de meerwaarde van het project voor het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen;

- 2° de mate waarin de aanvrager zelf bijdraagt tot de vereiste cofinanciering of de mate waarin andere partners daartoe bijdragen;
- 3° de financiering die de internationale instantie of organisatie ter beschikking stelt;
- 4° de beoordeling door de internationale instantie of organisatie, als dat van toepassing is;
- 5° de mate waarin het internationale subsidieprogramma aansluit bij de beleidsprioriteiten.
- 6° de kwaliteit van het zakelijke beheer, de financiële onderbouw en realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een projectsubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit het project.

Art. 120. De Vlaamse Regering kan de subsidiëringsvoorwaarden en de criteria nader bepalen.

Afdeling 4. Niet-periodieke publicaties

Art. 121. De Vlaamse Regering kan een projectsubsidie toekennen voor de uitgave van een niet-periodieke publicatie over cultureel erfgoed, ongeacht de drager. In afwijking van artikel 102, 1°, hoeft de publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersoon waaraan de projectsubsidie wordt toegekend, niet te beschikken over rechtspersoonlijkheid zonder winstgevend doel.

Art. 122. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 123. Als subsidiëringsvoorwaarde voor het toekennen van een projectsubsidie geldt dat niet-periodieke publicaties van cultureel-erfgoedorganisaties die op basis van dit decreet een werkingssubsidie ontvangen, niet in aanmerking komen voor subsidiëring.

Art. 124. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een projectsubsidie :

- 1° de kwaliteit van het inhoudelijk concept en de concrete uitwerking;
- 2° de inhoudelijke relevantie van de publicatie en de bijdrage aan het debat en de reflectie over het cultureel-erfgoedbeleid in Vlaanderen;
- 3° de landelijke dimensie;
- 4° het publieksgerichte concept en het beogen van de communicatie en distributie;
- 5° de haalbaarheid;
- 6° de kwaliteit van het zakelijke beheer, de financiële onderbouw en realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een projectsubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit het project.

Art. 125. De Vlaamse Regering kan de subsidiëringsvoorwaarden en de criteria nader bepalen.

Hoofdstuk 6. Aanvullende subsidies voor tewerkstelling

Art. 126. De Vlaamse Regering duidt aan welke organisaties die een aanvullende subsidie voor tewerkstelling ontvangen, tot de cultureel-erfgoedsector behoren.

Art. 127. De subsidies voor DAC-projecten binnen de cultureel-erfgoedsector worden omgezet in reguliere personeelssubsidies aan cultureel-erfgoedorganisaties.

De DAC-projecten van de in 2002 door de Vlaamse Gemeenschap erkende of gesubsidieerde cultureel-erfgoedorganisaties en van hun ondersteunende organisaties of van stichtende leden worden geregulariseerd vanaf 1 januari 2002.

De DAC-projecten van de niet-erkende of niet-gesubsidieerde cultureel-erfgoedorganisaties worden geregulariseerd vanaf 1 januari 2003.

Art. 128. Als aan een cultureel-erfgoedorganisatie die op basis van dit decreet een aanvullende subsidie voor tewerkstelling ontvangt, een werkingssubsidie als vermeld in hoofdstuk 4 wordt toegekend, wordt de aanvullende subsidie voor tewerkstelling toegevoegd aan de werkingssubsidie.

Art. 129. Rekening houdend met de aanduiding, vermeld in artikel 126, met uitzondering van de cultureel-erfgoedorganisaties, vermeld in artikel 128, wordt het aantal tewerkstellingsplaatsen bepaald waarvoor een aanvullende subsidie voor tewerkstelling toegekend wordt.

Art. 130. Een cultureel-erfgoedorganisatie, met uitzondering van de cultureel-erfgoedorganisaties, vermeld in artikel 128, die een geregulariseerde DAC'er in dienst heeft, ontvangt een subsidie als tussenkomst in de loonkost zoals ingeschaald bij de regularisatie, vermeld in artikel 127, van dat personeelslid. Dat recht op subsidie blijft behouden zolang een geregulariseerde DAC'er in dienst is en de pensioenleeftijd niet bereikt heeft.

Art. 131. De beleidsperiode voor aanvullende subsidies voor tewerkstelling stemt overeen met de lokale beleidscyclus, zoals vermeld in artikel 2, 3° van het planlastendecreet.

Art. 132. §1. Op voorwaarde dat cultureel-erfgoedorganisaties beschikken over een kwaliteitslabel op basis van dit decreet, kunnen ze voor de beleidsperiode, vermeld in artikel 131, een aanvraag indienen om de aanvullende subsidie voor tewerkstelling te behouden voor de vervangers van de geregulariseerde DAC'ers.

§2. De volgende criteria zijn van toepassing om te bepalen of de aanvullende subsidie voor tewerkstelling behouden blijft:

1° de opdracht draagt wezenlijk bij aan de ontwikkeling van de cultureel-erfgoedorganisatie;

2° de medewerker wordt ingezet op de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed dat door de cultureel-erfgoedorganisatie wordt beheerd.

§3. De Vlaamse Regering beslist over het behoud van de aanvullende subsidie voor tewerkstelling.

De aanvullende subsidie voor tewerkstelling voor de vervangers van de geregulariseerde DAC'ers bedraagt 35.500 euro per voltijds equivalent.

Art. 133. Het aantal tewerkstellingsplaatsen, vermeld in artikel 129, verminderd met het aantal tewerkstellingsplaatsen dat op basis van artikel 130 en artikel 132 verder gesubsidieerd wordt, is beschikbaar voor herverdeling.

Het aantal tewerkstellingsplaatsen dat beschikbaar is voor herverdeling wordt toegevoegd aan de middelen die op basis van artikel 144, vierde lid, 2°, ter beschikking gesteld worden.

Art. 134. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels voor de toekenning en het toezicht.

Hoofdstuk 7. Het subsidiëren van een lokaal en regionaal cultureel-erfgoedbeleid

Afdeling 1. Algemene bepalingen over het subsidiëren van een lokaal en regionaal cultureel-erfgoedbeleid

Art. 135. De bepalingen van het planlastendecreet zijn onverminderd van toepassing op de subsidies aan gemeenten en provincies, opgenomen onder dit hoofdstuk, met uitzondering van de tewerkstellingsplaatsen die op basis artikel 144, vijfde lid, 2° ter beschikking gesteld worden.

Art. 136. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de jaarlijkse subsidie.

Art. 137. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden of de Vlaamse Gemeenschapscommissie die een jaarlijkse subsidie ontvangen, moeten jaarlijks een verantwoording voorleggen op basis van de modaliteiten van dit decreet.

Art. 138. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst oefent een jaarlijks toezicht uit op de aanwending van de jaarlijkse subsidie van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie op basis van de modaliteiten in dit decreet.

Art. 139. Gedurende de beleidsperiode kan een provincie, een gemeente, een intergemeentelijk samenwerkingsverband of de Vlaamse Gemeenschapscommissie die een jaarlijkse subsidie ontvangt, een reserve aanleggen of de jaarlijkse subsidie overdragen naar het volgende werkingsjaar.

Op het einde van de beleidsperiode wordt de reserve of overgedragen jaarlijkse subsidie getoetst aan volgende normen:

1° maximaal 20% van de toegekende jaarlijkse werkingssubsidie mag gebruikt worden voor de aanleg van een reserve;

2° de totale gecumuleerde reserve op basis van werkingssubsidies mag maximaal 50% van de jaarlijkse werkingssubsidie bedragen.

Als de normen, vermeld in het tweede lid, overschreden worden vordert de Vlaamse Regering het bedrag van de overschrijding terug, door dat bedrag in mindering te brengen op de werkingssubsidie van een lopend of volgend werkingsjaar, of door terugbetaling.

Bij stopzetting van de activiteit worden alle beschikbare middelen en reserves met betrekking tot de werkingssubsidies teruggevorderd.

Art. 140. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, eventueel bijgestaan door de bevoegde beoordelingscommissie, voert een of meer evaluaties uit van de invulling van de Vlaamse beleidsprioriteiten, of, in voorkomend geval, van de uitvoering van het cultureel-erfgoedconvenant.

Art. 141. Als er bij het toezicht of de evaluatie ernstige tekortkomingen worden vastgesteld, kan de Vlaamse Regering de volgende sancties opleggen. Voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie gelden volgende modaliteiten op het vlak van sanctionering:

- 1° inhouding of terugvordering van een deel van of van de volledige toegekende jaarlijkse subsidie;
- 2° definitieve stopzetting van de jaarlijkse subsidie.

De sanctie die de Vlaamse Regering oplegt, moet in een redelijke verhouding staan tot de vastgestelde inbreuken.

Art. 142. De Vlaamse Regering legt nadere regels vast voor de verantwoording, het toezicht, de overdracht van werkingssubsidies, de evaluatie en de sancties.

Afdeling 2. Het subsidiëren van een regionaal cultureel-erfgoedbeleid

Art. 143. Het regionale cultureel-erfgoedbeleid dat onder de bevoegdheid van de provincies valt, omvat het volgende toepassingsgebied:

- 1° de indeling bij het regionale niveau van collectiebeherende organisaties op het grondgebied die beschikken over een kwaliteitslabel als vermeld in dit decreet;
- 2° de toekenning van werkingssubsidies aan collectiebeherende organisaties op het grondgebied die ingedeeld zijn bij het regionale niveau;
- 3° de ondersteuning van cultureel-erfgoedactoren met een regionale relevantie;
- 4° het ontwikkelen van een regionaal depotbeleid, opgemaakt in overleg met de lokale besturen en de cultureel-erfgoedorganisaties, dat tegemoet komt aan de noden van het cultureel erfgoed dat aanwezig is op het grondgebied;
- 5° het aanbieden van een consulentchap ten gunste van de cultureel-erfgoedbeheerders en –actoren op het grondgebied.

Art. 144. De Vlaamse Regering kan aan een provincie een jaarlijkse subsidie toekennen voor de realisatie van Vlaamse beleidsprioriteiten in het kader van een regionaal cultureel-erfgoedbeleid.

De doelstelling van de jaarlijkse subsidie is het stimuleren van een regionaal cultureel-erfgoedbeleid, als vermeld in artikel 143, 1°, 2°, 4° en 5°.

De Vlaamse Regering verduidelijkt die doelstelling en maakt ze bekend als Vlaamse beleidsprioriteiten. De Vlaamse Regering bepaalt de hoogte van de totale voorziene subsidie voor de Vlaamse beleidsprioriteiten en de criteria voor de toekenning en de verdeling van die subsidie.

De Vlaamse Regering stelt ten minste de volgende middelen ter beschikking:
1° een krediet van ten minste 1.140.000 euro per jaar;
2° een aantal tewerkstellingsplaatsen, uitgedrukt in voltijdse equivalenten, op basis van artikel 133. Per voltijds equivalent wordt een bedrag van 35.500 euro toegekend.

Art. 145. Om in aanmerking te komen voor een jaarlijkse subsidie moet een provincie voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° collectiebeherende organisaties die over een kwaliteitslabel beschikken als vermeld in dit decreet indelen bij het regionale niveau;
- 2° collectiebeherende organisaties die ingedeeld zijn bij het regionale niveau subsidiëren;
- 3° een regionaal depotbeleid voeren, opgemaakt in overleg met de lokale besturen en de cultureel-erfgoedorganisaties, dat tegemoet komt aan de noden van het cultureel erfgoed dat aanwezig is op het grondgebied;
- 4° een consulentenschap ter beschikking stellen van de cultureel-erfgoedbeheerders en -actoren op het grondgebied;
- 5° regionale belanghebbenden betrokken hebben bij de opmaak van de aanvraag.

Art. 146. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst onderzoekt of de aanvrager beantwoordt aan de voorwaarden met het oog op het opstellen van een ontwerp van beslissing voor de Vlaamse Regering.

Art. 147. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de jaarlijkse subsidie.

Afdeling 3. Het subsidiëren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid

Onderafdeling 1. Het subsidiëren van het lokaal cultureel-erfgoedbeleid van Antwerpen, Gent en Brugge

Art. 148. De Vlaamse Regering kan aan de gemeenten Antwerpen, Gent en Brugge een jaarlijkse subsidie toekennen voor de realisatie van Vlaamse beleidsprioriteiten in het kader van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid.

De doelstelling van de jaarlijkse subsidie is het stimuleren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid, vanuit een initiërende, ondersteunende en coördinerende rol ten opzichte van de relevante cultureel-erfgoedactoren op het grondgebied. Daarbij wordt ingezet op:

- 1° de zorg voor en de ontsluiting van lokaal cultureel erfgoed, vanuit een integrale en geïntegreerde visie;
- 2° de ontwikkeling en uitwisseling van kennis en expertise binnen het lokale cultureel-erfgoedveld;
- 3° de ontwikkeling van modellen van geïntegreerde cultureel-erfgoedpraktijk;
- 4° het vergroten van het maatschappelijk draagvlak voor cultureel erfgoed.

Art. 149. De Vlaamse Regering verduidelijkt de doelstelling, vermeld in artikel 148, en maakt ze bekend als Vlaamse beleidsprioriteiten. De Vlaamse Regering bepaalt de hoogte van de totale voorziene subsidie voor de Vlaamse beleidsprioriteiten en de criteria voor de toekenning en de verdeling van die subsidie.

Art. 150. Om in aanmerking te komen voor een jaarlijkse subsidie moet de gemeente voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° collectiebeherende organisaties die over een kwaliteitslabel beschikken als vermeld in dit decreet indelen bij het lokale niveau, indien deze niet bij een ander niveau zijn ingedeeld;
- 2° collectiebeherende organisaties die ingedeeld zijn bij het lokale niveau subsidiëren;
- 3° lokale belanghebbenden betrokken hebben bij de opmaak van de aanvraag.

Art. 151. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst onderzoekt of de aanvrager beantwoordt aan de voorwaarden met het oog op het opstellen van een ontwerp van beslissing voor de Vlaamse Regering.

Art. 152. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de jaarlijkse subsidie.

Onderafdeling 2. Het subsidiëren van het lokaal cultureel-erfgoedbeleid op basis van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

Art. 153. De Vlaamse Regering kan een jaarlijkse subsidie toekennen aan een intergemeentelijk samenwerkingsverband voor de uitvoering van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid.

De doelstelling van de jaarlijkse subsidie is het stimuleren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid. Daarbij wordt ingezet op:

- 1° de zorg voor en de ontsluiting van lokaal cultureel erfgoed, vanuit een integrale en geïntegreerde visie;
- 2° de ontwikkeling en uitwisseling van kennis en expertise binnen het lokale cultureel-erfgoedveld;
- 3° de ontwikkeling van modellen van geïntegreerde cultureel-erfgoedpraktijk;
- 4° het vergroten van het maatschappelijk draagvlak voor cultureel erfgoed.

De jaarlijkse subsidie wordt toegekend voor:

- 1° de werking van een cultureel-erfgoedcel die een initiërende, coördinerende en ondersteunende rol binnen het lokaal cultureel-erfgoedbeleid opneemt;
- 2° andere vormen van ondersteuning van lokale cultureel-erfgoedactoren, dan vermeld in 1°.

Art. 154. De beleidsperiode slaat op een periode van zes jaar die begint op 1 januari van het derde volledige jaar van de gemeentelijke legislatuur en eindigt op 31 december van het tweede volledige jaar van de gemeentelijke legislatuur.

Art. 155. Een aanvraag voor een jaarlijkse subsidie wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode of voor een periode die overeenstemt met de laatste vijf, vier of drie jaar van de beleidsperiode.

Een gemeente, vermeld in artikel 148, eerste lid, kan als onderdeel van een intergemeentelijk samenwerkingsverband een aanvraag voor een jaarlijkse subsidie indienen, als vermeld in artikel 153. Indien de Vlaamse Regering beslist op basis van

deze aanvraag een jaarlijkse subsidie toe te kennen zijn volgende voorwaarden van toepassing:

- 1° de jaarlijkse subsidie die toegekend wordt aan het intergemeentelijke samenwerkingsverband is hoger dan de subsidie die de gemeente op basis van artikel 148 ontvangt;
- 2° de jaarlijkse subsidie die toegekend wordt op basis van artikel 148 wordt stopgezet vanaf het jaar dat het intergemeentelijke samenwerkingsverband een jaarlijkse subsidie ontvangt.

Art. 156. Om in aanmerking te komen voor een jaarlijkse subsidie moet een samenwerkingsverband van gemeenten voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° in het Vlaamse Gewest liggen;
- 2° beschikken over rechtspersoonlijkheid in overeenstemming met het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;
- 3° een werkingsgebied hebben van omliggende gemeenten van ten minste 50.000 inwoners;
- 4° een aanvraag indienen die afgestemd is op de strategische meerjarenplanning van de deelnemende gemeenten en waarvan lokale belanghebbenden betrokken werden bij de opmaak ervan;
- 5° het intergemeentelijke samenwerkingsverband of de betrokken gemeenten delen collectiebeherende organisaties op het grondgebied die over een kwaliteitslabel beschikken als vermeld in dit decreet in bij het lokale niveau, indien deze niet bij een ander niveau zijn ingedeeld;
- 6° het intergemeentelijke samenwerkingsverband of de betrokken gemeenten subsidiëren de collectiebeherende organisaties op het grondgebied die ingedeeld zijn bij het lokale niveau.

Een gemeente mag slechts deel uitmaken van één intergemeentelijk samenwerkingsverband van gemeenten voor een jaarlijkse subsidie, vermeld in artikel 153.

Art. 157. Volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een jaarlijkse werkingssubsidie:

- 1° het belang van het aanwezige cultureel erfgoed en de cultureel-erfgoedactoren op het grondgebied;
- 2° de kwaliteit van de visie op en de doelstellingen van een geïntegreerd en integraal lokaal cultureel-erfgoedbeleid;
- 3° de wijze waarop dat beleid uitgevoerd zal worden door:
  - a) expertise te ontwikkelen en ter beschikking te stellen met het oog op een betere zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed;
  - b) lokale cultureel-erfgoedactoren te ondersteunen;
  - c) de verschillende cultureel-erfgoedgemeenschappen op het grondgebied te betrekken bij het lokale cultureel-erfgoedbeleid;
- 4° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;
- 5° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting; de noodzaak voor een jaarlijkse subsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking;
- 6° de inbreng van middelen door de deelnemende gemeenten in het lokale cultureel-erfgoedbeleid.

De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Art. 158. De bevoegde beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, onderzoekt of de aanvrager beantwoordt aan de voorwaarden en toetst de aanvraag aan de criteria. De bevoegde beoordelingscommissie stelt op basis hiervan een advies op over de toekenning van een jaarlijkse subsidie.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst stelt op basis van dat advies een ontwerp van beslissing op.

Art. 159. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de jaarlijkse subsidie.

Art. 160. De jaarlijkse subsidie bedraagt:

- 1° ten minste 150.000 euro per jaar voor samenwerkingsverbanden met een werkingsgebied van ten minste 50.000 inwoners;
- 2° ten minste 200.000 euro per jaar voor samenwerkingsverbanden met een werkingsgebied van ten minste 70.000 inwoners;
- 3° ten minste 300.000 euro per jaar voor samenwerkingsverbanden met een werkingsgebied van ten minste 120.000 inwoners.

Art. 161. De Vlaamse Regering sluit een cultureel-erfgoedconvenant met een intergemeentelijk samenwerkingsverband waaraan ze een jaarlijkse subsidie toekent.

Art. 162. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de aanvraag en het sluiten van het cultureel-erfgoedconvenant.

Afdeling 4. Het subsidiëren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad

Art. 163. De Vlaamse Regering kent een jaarlijkse subsidie toe aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor de uitvoering van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid.

Art. 164. De doelstelling van de jaarlijkse subsidie, vermeld in artikel 163, is het stimuleren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid. Daarbij wordt ingezet op:

- 1° de zorg voor en de ontsluiting van lokaal cultureel erfgoed, vanuit een integrale en geïntegreerde visie;
- 2° de ontwikkeling en uitwisseling van kennis en expertise binnen het lokale cultureel-erfgoedveld;
- 3° de ontwikkeling van modellen van geïntegreerde cultureel-erfgoedpraktijk;
- 4° het vergroten van het maatschappelijk draagvlak voor cultureel erfgoed;
- 5° het ontwikkelen van een depotbeleid voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, dat tegemoetkomt aan de behoeften van de lokale besturen, de Nederlandstalige cultureel-erfgoedorganisaties en het cultureel erfgoed dat aanwezig is op het grondgebied.

De jaarlijkse subsidie wordt toegekend voor:

- 1° de werking van een cultureel-erfgoedcel die met eigen personeels- en werkmiddelen een initiërende, coördinerende en ondersteunde rol opneemt ten opzichte van de relevante cultureel-erfgoedactoren op het grondgebied;

2° andere vormen van ondersteuning van lokale cultureel-erfgoedactoren, dan vermeld in 1°.

Art. 165. De beleidsperiode slaat op een periode van maximaal vijf jaar, die eindigt op 31 december van het tweede volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 166. Om in aanmerking te komen voor een jaarlijkse subsidie, moet de Vlaamse Gemeenschapscommissie een aanvraag opstellen voor de beleidsperiode, in overleg met de lokale besturen en belanghebbenden van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

Art. 167. Volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een jaarlijkse werkingssubsidie:

1° het belang van het aanwezige cultureel erfgoed en de cultureel-erfgoedactoren op het grondgebied;

2° de kwaliteit van de visie op en de doelstellingen van een geïntegreerd en integraal lokaal cultureel-erfgoedbeleid

3° de wijze waarop dat beleid uitgevoerd zal worden door:

a) expertise te ontwikkelen en ter beschikking te stellen met het oog op een betere zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed;

b) lokale cultureel-erfgoedactoren te ondersteunen;

c) de verschillende cultureel-erfgoedgemeenschappen op het grondgebied te betrekken bij het lokale cultureel-erfgoedbeleid;

4° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;

5° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting;

6° de inbreng van middelen door de Vlaamse Gemeenschapscommissie in het lokale cultureel-erfgoedbeleid.

De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Art. 168. De bevoegde beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, onderzoekt of de aanvrager beantwoordt aan de voorwaarden en toetst de aanvraag aan de criteria. De bevoegde beoordelingscommissie stelt op basis hiervan een advies op over de toekenning van een jaarlijkse subsidie.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst stelt op basis van dat advies een ontwerp van beslissing op.

Art. 169. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de jaarlijkse subsidie.

Art. 170. De Vlaamse Regering sluit een cultureel-erfgoedconvenant met de Vlaamse Gemeenschapscommissie over de uitvoering van het lokale cultureel-erfgoedbeleid.

Art. 171. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de aanvraag en het sluiten van het cultureel-erfgoedconvenant.

Hoofdstuk 8. Organisatie van de advisering

Afdeling 1. De visitatiecommissies

Art. 172. Rekening houdend met het protocol, vermeld in artikel 5, stelt de Vlaamse Regering een pool van deskundigen samen. Uit die pool worden de visitatiecommissies samengesteld met het oog op de toekenning van het kwaliteitslabel, vermeld in artikel 12.

Afdeling 2. De adviescommissie cultureel erfgoed en de beoordelingscommissies

Art. 173. §1. De Vlaamse Regering richt een adviescommissie op voor de kwaliteitsbeoordeling inzake het beleidsveld cultureel erfgoed.

§2. De kerntaken van de adviescommissie zijn:

1° toezien op een kwaliteitsvolle organisatie van de interne werking van de beoordelingscommissies van het beleidsveld;

2° beleidsgericht advies formuleren op basis van de kwaliteitsbeoordeling in de beoordelingscommissies van het beleidsveld;

3° kwaliteitsbeoordeling van transversale dossiers als die niet worden behandeld door een beoordelingscommissie.

§3. De leden van de adviescommissie hebben een totaalvisie op het beleidsveld. De adviescommissie wordt samengesteld uit deskundigen uit de verschillende onderdelen van het beleidsveld.

De leden van de beoordelingscommissies kunnen lid zijn van de adviescommissie.

Art. 174. De Vlaamse Regering richt beoordelingscommissies op voor het kwalitatieve, inhoudelijke advies over indelings- en subsidieaanvragen. Die beoordelingscommissies worden samengesteld voor onderdelen van het beleidsveld cultureel erfgoed of voor transversale beleidsaspecten.

Voor de beoordeling van de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap die ze niet zelf beheert kan de Vlaamse Regering afzonderlijke beoordelingscommissies oprichten. Die commissies worden samengesteld uit drie leden van de betrokken reguliere beoordelingscommissie en drie buitenlandse experts. De voorzitter van de adviescommissie is ook de voorzitter van die afzonderlijke beoordelingscommissies.

De leden van de beoordelingscommissies worden aangesteld omwille van hun expertise over of betrokkenheid bij het te beoordelen onderdeel van het beleidsveld. De beoordelingscommissies worden op evenwichtige wijze samengesteld uit leden die de verschillende aspecten van het te beoordelen onderdeel van het beleidsveld vertegenwoordigen.

Een persoon kan slechts lid zijn van één beoordelingscommissie die wordt samengesteld voor onderdelen van het beleidsveld cultureel erfgoed of voor transversale beleidsaspecten.

Art. 175. Het lidmaatschap van een adviescommissie of een beoordelingscommissie is onverenigbaar met een mandaat in het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement en het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, met het ambt van minister, staatssecretaris en kabinetslid, met de hoedanigheid van personeelslid in dienst van de Vlaamse Gemeenschap of in dienst van instellingen van de Vlaamse overheid, dat in het kader van zijn functie betrokken is bij de uitvoering van dit decreet, met de hoedanigheid van personeelslid van het Vlaams Parlement, en van personeelslid en lid van de raad van bestuur van het steunpunt en van belangenbehartigers uit de betreffende sector. Die personen kunnen wel op uitnodiging van de betreffende adviescommissie of beoordelingscommissie met raadgevende stem deelnemen aan de vergaderingen.

Art. 176. De Vlaamse Regering bepaalt de algemene procedure voor de beoordeling van de dossiers.

De Vlaamse Regering voorziet, binnen de perken van de door het Vlaams Parlement goedgekeurde kredieten, een bedrag waarmee de werkzaamheden van de adviescommissie en de beoordelingscommissies kunnen worden vergoed.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de samenstelling, de aanstelling en het ontslag van de leden van de adviescommissie en de beoordelingscommissies, alsook de vergoeding.

Hoofdstuk 9. Gemeenschappelijke bepalingen

Art. 177. De subsidies, vermeld in dit decreet, worden toegekend binnen de perken van de door het Vlaams Parlement goedgekeurde kredieten, met uitzondering van de aanvullende subsidies voor tewerkstelling vermeld in artikel 130 en 132, §3, tweede lid.

Art. 178. De in dit decreet bepaalde subsidies worden in de vorm van voorschotten beschikbaar gesteld. De Vlaamse Regering bepaalt hoe de voorschotten berekend en uitbetaald worden.

Art. 179. De werkingssubsidies, opgenomen onder hoofdstuk 4, de jaarlijkse subsidies, opgenomen onder hoofdstuk 7 en het subsidiebedrag van 35.500 euro, vermeld in artikel 132 en 144, worden jaarlijks gekoppeld aan het prijsindexcijfer dat berekend en benoemd wordt voor de toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van 's lands concurrentievermogen.

Voor het gedeelte werkingskosten van de werkingssubsidie of jaarlijkse subsidie, vermeld in het eerste lid wordt het prijsindexcijfer beperkt tot 75 percent tenzij een ander percentage door de Vlaamse Regering wordt bepaald.

Art. 180. Organisaties die een subsidie ontvangen, vermeld in hoofdstuk 4, hoofdstuk 6 of hoofdstuk 7 moeten in alle gedrukte en digitale communicatie, bij elke mededeling, verklaring, publicatie en presentatie in het kader van de cultureel-erfgoedwerking de steun van de Vlaamse Gemeenschap vermelden door de

standaardlogo's en de bijbehorende tekst en baselines te gebruiken die zijn vastgesteld door de Vlaamse Regering.

Organisaties die een projectsubsidie ontvangen vermeld in hoofdstuk 5, moeten in alle gedrukte en digitale communicatie, bij elke mededeling, verklaring, publicatie en presentatie die verband houdt met het project waarvoor een projectsubsidie is toegekend, de steun van de Vlaamse overheid vermelden door de standaardlogo's en de bijbehorende tekst en baselines te gebruiken die zijn vastgelegd door de Vlaamse Regering.

Art. 181. Een of meer gemeenten en een of meer provincies kunnen toetreden tot een rechtspersoon, als vermeld in de wet van 27 juli 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen, of deelnemen aan de oprichting ervan, voor het beheer van een cultureel-erfgoedorganisatie die op basis van dit decreet een werkingssubsidie aanvraagt.

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om met betrekking tot de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap die ze zelf beheert, aangeduid op basis van hoofdstuk 3, afdeling 4, toe te treden tot of mee te werken aan de oprichting van een rechtspersoon als vermeld in het eerste lid.

Ook andere publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersonen mogen deel uitmaken van de rechtspersonen, vermeld in het eerste lid.

Gemeenten, provincies of de Vlaamse Gemeenschap mogen statutair personeel van de gemeente, de provincie of de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking stellen en infrastructuur overdragen aan de rechtspersoon, vermeld in het eerste lid.

Als de rechtspersoon, vermeld in het eerste lid binnen drie jaar na de oprichting op basis van dit decreet geen werkingssubsidie ontvangt of aangeduid is als instelling van de Vlaamse Gemeenschap, wordt de rechtspersoon van rechtswege ontbonden.

Hoofdstuk 10. Slotbepalingen

Afdeling 1. Opheffingsbepalingen

Art. 182. Het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, gewijzigd bij het decreet van 13 maart 2009 en het decreet van 18 december 2009 wordt opgeheven.

Afdeling 2. Overgangsbepalingen

Art. 183. Het protocol met de representatieve organisaties die de belangen behartigen van de Vlaamse provincies, steden en gemeenten dat gesloten is op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 blijft van kracht totdat het afloopt of vervangen wordt door een nieuw protocol op basis van artikel 5.

Art. 184. Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die beschikken over een kwaliteitslabel op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behouden dat kwaliteitslabel voor de toepassing van dit decreet.

Art. 185. Het erkenningsteken dat ter uitvoering van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 door de Vlaamse Regering bepaald werd, blijft van toepassing voor de uitvoering van artikel 16, tweede lid van dit decreet.

Art. 186. Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die aangeduid zijn als instelling van de Vlaamse Gemeenschap op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behouden die aanduiding voor de toepassing van dit decreet.

Art. 187. Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die ingedeeld zijn bij het Vlaamse niveau op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behouden die indeling bij het Vlaamse niveau onder de voorwaarden vermeld in hoofdstuk 3, afdeling 3 van dit decreet.

Art. 188. Organisaties waaraan een jaarlijkse werkingssubsidie werd toegekend op basis van titel II, hoofdstuk I, titel II, hoofdstuk II, afdeling III of titel II, hoofdstuk III van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behouden die jaarlijkse werkingssubsidie onder de voorwaarden vermeld in hoofdstuk 4 van dit decreet.

Art. 189. Organisaties waaraan een projectsubsidie is toegekend op basis van titel II, hoofdstuk V, van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behouden die projectsubsidie onder de voorwaarden vermeld in hoofdstuk 5 van dit decreet.

Art. 190. Provincies, gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waaraan een jaarlijkse werkingssubsidie is toegekend op basis van titel II, hoofdstuk IV, van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, behouden die jaarlijkse werkingssubsidie tot een nieuwe beleidsperiode start op basis van dit decreet.

De jaarlijkse werkingssubsidie, vermeld in het eerste lid, blijft toegekend onder de voorwaarden vermeld in het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008.

Art. 191. Provincies waaraan een jaarlijkse werkingssubsidie is toegekend op basis van titel II, hoofdstuk IV, onderafdeling I van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, ontvangen, als ze de eerste keer een aanvraag indienen op basis van artikel 144 van dit decreet, ten minste dezelfde jaarlijkse subsidie als ze ontvangen hebben op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008.

Art. 192. Gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waaraan een jaarlijkse werkingssubsidie is toegekend op basis van titel II, hoofdstuk IV, onderafdeling II, van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, ontvangen, als ze de eerste keer een aanvraag indienen op basis van artikel 148 of 153 van dit decreet, ten minste dezelfde jaarlijkse subsidie als zij ontvangen hebben op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 voor de doelstellingen, vermeld in artikel 67, §2, 1° en 3° van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008.

Voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden geldt daarbij als voorwaarde dat het intergemeentelijke samenwerkingsverband bestaat uit: ofwel ten minste een gemeente die individueel ondersteund werd voor het lokale cultureel-erfgoedbeleid,

ofwel ten minste dezelfde gemeenten, ofwel dat het beschikt over een werkingsgebied van ten minste evenveel inwoners.

Art. 193. De Vlaamse Gemeenschapscommissie waaraan een jaarlijkse werkingssubsidie is toegekend op basis van titel II, hoofdstuk IV, van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behoudt die jaarlijkse werkingssubsidie onder de voorwaarden vermeld in hoofdstuk 5 van dit decreet.

Art. 194. Organisaties die op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 aangeduid zijn als behorend tot de cultureel-erfgoedsector voor de uitvoering van de bepalingen over de aanvullende subsidies voor tewerkstelling, behouden die aanduiding voor de uitvoering van hoofdstuk 6 van dit decreet.

Art. 195. Organisaties waaraan op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 een aanvullende subsidie voor tewerkstelling van vervangers van geregulariseerde DAC'ers is toegekend, behouden die subsidie onder de voorwaarden vermeld in hoofdstuk 6 van dit decreet.

Art. 196. Musea en verenigingen die een periodieke publicatie uitgeven over volkscultuur en geschiedenis, waaraan op basis van artikel 120 of 121 van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 een subsidie is toegekend tot en met 2014 behouden deze subsidie onder de voorwaarden zoals bepaald in het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008.

Als een dergelijk museum of vereniging onder het toepassingsgebied van een gemeente of intergemeentelijk samenwerkingsverband dat een jaarlijkse subsidie ontvangt voor het lokaal cultureel-erfgoedbeleid, wordt de subsidie, vermeld in het eerste lid, toegevoegd aan de jaarlijkse subsidie voor het lokaal cultureel-erfgoedbeleid.

Art. 197. Met behoud van de toepassing van artikels 184 en 188 van dit decreet worden aanvragen voor een kwaliteitslabel of een werkingssubsidie op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, die tot en met 1 april 2012 ingediend worden, behandeld conform de procedure, voorwaarden en criteria vermeld in het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008.

Art. 198. Met behoud van de toepassing van artikel 189 worden aanvragen voor een projectsubsidie op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 die tot en met 15 maart 2012 ingediend worden, behandeld conform de procedure, voorwaarden en criteria vermeld in het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008.

Art. 199. De pool van deskundigen voor het samenstellen van een visitatiecommissie, de adviescommissie en de beoordelingscommissies die aangesteld zijn op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behouden die aanstelling voor de toepassing van hoofdstuk 8 van dit decreet.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA
– SECTORRAAD KUNSTEN EN ERFGOED

Advies SARC- Sectorraad Kunsten en Erfgoed

30 januari 2012

Voorontwerp van decreet houdende het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid

---

Vlaams minister van Cultuur Joke Schauvliege verzoekt de SARC per brief van 23 december 2011 om advies over het voorontwerp van decreet houdende het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid.

Het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 moest om diverse redenen worden aangepast.

Ten eerste moeten de principes van het Planlastendecreet op het cultureel-erfgoedbeleid worden toegepast.

Op 15 juli 2011 werd het Planlastendecreet bekrachtigd door de Vlaamse Regering¹. Dit decreet legt uniforme bepalingen op in verband met de wijze waarop lokale besturen subsidies aanvragen en verantwoorden bij de Vlaamse overheid, afgestemd op de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen. Daarbij is de subsidiëring door Vlaanderen aan lokale besturen via het instrument van de 'Vlaamse beleidsprioriteiten' een belangrijke vernieuwing. Hiermee wil men grotere autonomie aan deze besturen geven over de wijze waarop zij deze beleidsprioriteiten realiseren.

Daarnaast wenste men ook een vereenvoudiging van het decreet van 2008 te bewerkstelligen, wilde men tegemoetkomen aan de aanbevelingen van het Rekenhof en voorziet men een afstemming van de regelgeving op de noden van sector en beleid.

Bij de uitwerking van deze principes bleek een wijziging van het decreet van 2008 te complex. Daarom opteert men ervoor om een nieuw decreet op te stellen dat het decreet van 2008 vervangt, met kwalitatief betere en duidelijkere regelgeving.

De SARC-Sectorraad Kunsten en Erfgoed besprak het voorontwerp van decreet op zijn vergadering van 19 januari 2012, waarbij hij ook een toelichting ontving van mevrouw Lien Verwaeren, medewerker op het kabinet van minister Schauvliege, en de heer Kristof Vanden Bulcke, Agenschap Kunsten en Erfgoed.

Hij brengt volgend advies uit, waarin hij achtereenvolgens ingaat op:

1. De aanpassingen aan de principes van het Planlastendecreet
2. Vereenvoudiging van het decreet van 2008
3. Tegemoetkoming aan de aanbevelingen van het Rekenhof
4. Afstemming op de noden van de sector en beleid
5. Artikelsgewijze opmerkingen

---

¹ De SARC bracht in het verleden al volgende adviezen uit in verband met het Planlastendecreet en daarop afgestemde regelgeving in zijn beleidsdomein, gecoördineerd door de Algemene Raad in samenwerking met de Sectorraad Kunsten en Erfgoed, de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk en de Vlaamse Sportraad: [Advies over het groenboek van de Vlaamse Regering, Planlastvermindering en interne staatsvorming](#) (21 oktober 2010), [Advies Planlastendecreet](#) (27 januari 2011), [Advies over lokaal CJS-beleid](#) (8 december 2011).

Samenvatting

Het nieuwe decreet is opnieuw een positieve stap naar een transparant cultureel-erfgoedbeleid.

De SARC-Sectorraad Kunsten en Erfgoed staat achter de principes die aan de grondslag liggen van dit vernieuwde cultureel-erfgoeddecreet.

- Het Planlastdecreet is een belangrijke katalysator om het complementair cultureel-erfgoedbeleid verder te ontwikkelen met Vlaamse overheid, provincies en gemeenten en dus objectief gezien een belangrijke stap naar een betere efficiëntie en effectiviteit.
- Ook het verminderen van de administratieve lasten door het vereenvoudigen van de regelgeving kan alleen maar meer ruimte scheppen voor meer en intensere inhoudelijke werking.
- De mogelijkheid om de volledige uitvoering van de beheersovereenkomst te evalueren na afloop van een volledige beleidsperiode geeft organisaties en verenigingen de mogelijkheid een langere termijnvisie te realiseren.
- Het nieuwe decreet komt in belangrijke mate tegemoet aan de vraag om meer duidelijkheid en transparantie inzake de cultureel-erfgoedmaterie.

De invulling van de principes van het Planlastendecreet is echter voor discussie vatbaar.

De wijze waarop wordt omgegaan met de principes van het Planlastendecreet maken een geforceerde indruk: de norm van het Planlastendecreet om zich in Vlaamse beleidsprioriteiten in te schrijven, wordt nu de uitzondering voor drie steden.

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed van de SARC vraagt daarom om de piste die nu bewandeld wordt voor die drie steden, te verruimen naar minstens de centrumsteden en hen zo de keuze te laten om zich individueel in te schrijven in Vlaamse beleidsprioriteiten dan wel via intergemeentelijke samenwerkingsverbanden convenants op maat te maken.

ADVIES

---

1. Aanpassingen aan de principes van het Planlastendecreet

Omwille van het Planlastendecreet moet een aantal Vlaamse decreten worden aangepast, zo ook het Cultureel-Erfoeddecreet. Er is daarbij geopteerd voor een dubbele piste: er worden zowel individuele gemeenten als intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ondersteund:

- 1) Drie grote steden die beschikken over een significant hogere densiteit van cultureel erfgoed (Antwerpen, Gent en Brugge) kunnen nog als individuele gemeente ondersteund worden voor hun lokaal cultureel-erfgoedbeleid en moeten daarvoor intekenen op Vlaamse beleidsprioriteiten;
- 2) Alle andere gemeenten kunnen worden ondersteund via een intergemeentelijk samenwerkingsverband met convenant op maat.

Convenanten kunnen dus alleen nog worden afgesloten met intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en niet met individuele gemeenten. Alleen de steden Antwerpen, Gent en Brugge hebben daarbij de keuze om in te schrijven op de beleidsprioriteiten van de Vlaamse minister van cultuur. Dit laatste omwille van een significant hogere densiteit van cultureel erfgoed in die steden. Hierbij worden volgende criteria gebruikt: topstukken in publiek bezit, landelijke musea, landelijke culturele archieven, landelijk erfgoedbibliotheken. Zij worden daarom geacht klaar te zijn om via intekening op de Vlaamse beleidsprioriteiten te werken.

Het principe van de erfgoedconvenants is behouden omwille van het feit dat de Vlaamse overheid het toepassingsgebied van het erfgoeddecreet dekkend wil maken. Toch wordt er ook gesteld dat de Vlaamse gemeenschap erfgoedconvenants wil laten afhangen van de kritische massa die aanwezig is: het erfgoed en de erfgoedspelers (art. 157 in memorie, criteria voor aanvraag zijn: het belang van het erfgoed en van de erfgoedspelers.).

Het Planlastendecreet is ontegensprekelijk een **belangrijke katalysator** om het complementair cultureel-erfgoedbeleid verder te ontwikkelen met Vlaamse overheid, provincies en gemeenten en dus objectief gezien een belangrijke stap naar een betere efficiëntie en effectiviteit.

De SARC-Sectorraad Kunsten en Erfgoed formuleert hierbij echter **enkele kritische opmerkingen**.

1.1 Het criterium 'kritische massa cultureel erfgoed' is vrij eng geïnterpreteerd.

De criteria voor de densiteit van erfgoed werden opgesteld met het oog op objectivering van de discussie. Er worden vier criteria gehanteerd om de densiteit te bepalen. Dat principe wordt gewaardeerd, maar toch stelt de Sectorraad Kunsten en Erfgoed zich vragen bij deze criteria.

Ten eerste is er de vraag wat de weging is van de criteria onderling. Daarenboven worden alleen de topstukken in publiek bezit geteld en is er geen rekening gehouden met lopende dossiers en verwezenlijkingen, noch met de aanwezigheid van expertisecentra, kenniscentra (bijvoorbeeld Alamire Foundation en Illuminare in Leuven) en andere grote cultureel-erfgoedorganisaties (bijvoorbeeld topstukken uit collectie KULeuven en Kazerne Dossin in Mechelen).

Er wordt bij de criteria blijkbaar alleen rekening gehouden met organisaties die een kwaliteitslabel hebben én ingeschaald zijn op landelijk niveau: waarom telt men niet alle organisaties met een kwaliteitslabel? Dit kwaliteitslabel is immers een belangrijk kwaliteitscriterium (het woord zegt het immers zelf).

Uit de criteria blijkt ook dat men erfgoedbeleid bijna vernauwd tot museaal beleid. Dit staat haaks tegenover de intentie van het tot nu toe gevoerde beleid. Bovendien stuurt deze argumentatie uitdrukkelijk aan op een dubbele subsidiëring van de erkende musea, namelijk via de Vlaamse erkenning én via het lokaal- cultureel erfgoedbeleid

Immaterieel erfgoed wordt volledig buiten beschouwing gelaten, bijvoorbeeld onder de vorm van de aanwezigheid met elementen op de Representatieve lijst van het immaterieel cultureel erfgoed van de mensheid (Unesco) of de Inventaris Vlaanderen voor Immaterieel Cultureel Erfgoed, evenals de kennis en expertise die in de afgelopen jaren via de stedelijke erfgoedcellen zijn opgebouwd, helemaal in de lijn van wat het oude cultureel-erfgoeddecreet beoogd. In die zin is de uitspraak: 'Antwerpen, Gent en Brugge zijn de steden met de langste traditie in het ontwikkelen en realiseren van een lokaal cultureel erfgoedbeleid' zeer relatief. Ook Leuven, Mechelen en Tongeren hebben nog aan de experimentele fase meegewerkt. Deze erfgoedcellen startten in 2002. Na bijna 10 jaar werken kan zeker en vast gesteld worden dat een verdiepende werking werd gerealiseerd, zowel als makelaar, als erfgoedforum en als knooppunt in een netwerk.

Zo ontstaat de indruk dat, tegen de geest van het Cultureel-erfgoeddecreet 2008, een instellingenbeleid wordt gevoerd, en dat de volledige context van de rijke erfgoedverhalen die in verschillende steden ondertussen zijn opgebouwd, buiten beschouwing wordt gelaten.

1.2 De keuze voor de drie grootste steden is betwistbaar.

Er bestaat immers nog een grote variatie aan gemeenten, gaande van erfgoedrijke kunststeden tot kleine landelijke gemeenten.

Zoals hierboven geargumenteed, laten de criteria voor de densiteit van erfgoed in een bepaald gebied andere zaken buiten beschouwing die voor de stad of gemeente in kwestie wel een belangrijk aspect van het eigen erfgoedverhaal zijn. De ambities die enkele steden die nu uit de boot vallen worden door de verplichting tot samenwerking gefnuikt. In die optiek kan intergemeentelijke samenwerking voor centrumsteden een zware last worden om te dragen.

Bovendien is de kans reëel dat de criteria voor het afsluiten van een convenant vaker gehaald worden door één middelgrote erfgoedstad dan door een intergemeentelijk erfgoedconvenant. Het is ook opmerkelijk dat de grotere centrumsteden eerder gemeentelijk werken en de kleinere intergemeentelijk (Genk, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout).

In andere domeinen van de Vlaamse Gemeenschap, zoals ruimtelijke ordening, wordt al langer consequent het onderscheid gemaakt tussen grote steden, centrumsteden en andere gemeenten. Het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet erkent echter enkel 'grote steden' en 'al de rest', waardoor de spreidstand wel zeer groot wordt.

1.3 In feite gaat het erfgoeddecreet hier in tegen de geest van het Planlastendecreet dat de lokale besturen de volle vrijheid wil geven in het inzetten van middelen en de organisatorische structuur om de beleidsprioriteiten van de Vlaamse regering te realiseren.

Centrumsteden met een bijzondere erfgoedwaarde en werking, die op dit ogenblik een eigen convenant met de Vlaamse gemeenschap hebben, waarin zij als vanzelfsprekend reeds een bijzondere regionale samenwerking hebben ontwikkeld, worden zo verplicht die samenwerkingsverbanden structureel vast te leggen in een intergemeentelijke projectvereniging die geen garantie biedt op verhoging van kwaliteit en dynamische werking en zo de planlast in feite alleen maar verhoogt.

Bovendien wordt hier verondersteld dat de centrumsteden en hun omliggende gebieden beide in alle gevallen bereid zijn om een samenwerkingsverband aan te gaan. Volgens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed is dat echter niet automatisch zo. Moet een stad die in het verleden voornamelijk ingezet heeft op erfgoedwerking in een meer internationale context, nu plots een meer regionale werking ontwikkelen? Kan een stad nog een gericht stedelijk erfgoedbeleid voeren als een intergemeentelijk samenwerkingsverband verplicht wordt, en omgekeerd: zijn de omliggende gebieden telkens bereid hun eigen erfgoedverhaal samen te laten sporen met dat van een in de buurt liggende stad?

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed ziet de ontegensprekelijke voordelen die intergemeentelijke samenwerking kan hebben: kleinere gemeenten en steden rond centrumsteden hebben vaak kwaliteitsvol erfgoed, maar ontberen soms de bestuurs- en de financiële kracht om alleen een aanvraag in te dienen. Het draagvlak kan vergroot worden door in regio een samenwerking op te starten via een convenant. Echter, een parameter die in het verleden – terecht – gestimuleerd werd, namelijk samen werken, wordt nu gekatapulteerd tot een beleidsbepalende factor.

Ook los van deze praktische bezwaren, stelt de Sectorraad Kunsten en Erfgoed zich de principiële vraag of een verplichting tot intergemeentelijke samenwerking hier de beste keuze is. De sectorraad beseft dat veel steden en gemeenten graag via convenants zouden blijven werken, teneinde de huidige Erfgoedcellen, die tot nu toe al een heel traject hebben afgelegd, niet zomaar overboord te gooien. De keuze zou echter aan de stad of gemeente moeten zijn, waar het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet die keuze nu wegneemt.

1.4 Rol van Vlaamse overheid.

De keuze om in te tekenen op de Vlaamse beleidsprioriteiten in het kader van de beleids- en beheerscyclus van lokale besturen gaat uit van het volle vertrouwen in en de autonomie van de lokale besturen. De Sectorraad Kunsten en Erfgoed begrijpt de angst van lokale erfgoedspelers hieromtrent, die voor een stuk garanties voor de toekomst zien dreigen te verdwijnen, ondanks het feit dat de beleids- en beheerscyclus de doelstellingen in de toekomst meer zal koppelen aan de cijfers. Het systeem van convenants is in dat opzicht een grotere garantie op maatwerk.

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed wil daarom enkele eerdere adviezen van de SARC en de Sectorraad Kunsten en Erfgoed in herinnering brengen. In het advies van de SARC van 8 december 2011 over wijzigingen aan het lokale cultuur-, jeugd- en sportbeleid in het kader van het Planlastendecreet bijvoorbeeld, schrijft de Algemene Raad: *'Het inschrijven van de doelstellingen voor cultuur, jeugd en sport in een meerjarig strategisch plan vraagt ook denkwerk van de betrokken actoren. Het proces dat de totstandkoming van een gemeentelijk cultuur-, jeugd- en sportbeleidsplan oude stijl voorafging, werd door de betrokkenen niet bestempeld als planlast, maar eerder als planlust.'* Verderop klinkt het: *'De beleidsprioriteiten die voortaan het lokale beleid zullen beïnvloeden, moeten in nauw overleg met de sectoren tot stand komen'*. De Sectorraad Kunsten en Erfgoed voegde daar nog aan toe bij zijn bemerkingen over het voorontwerp van decreet houdende het lokaal cultuurbeleid: *'De responsabilisering van de steden en gemeenten wordt verhoogd, maar daar staat volgens de sectorraad te weinig tegenover, zoals meer overleg, helderheid of verantwoording ten aanzien van de lokale culturele actoren [...] De inspraak van de lokale actoren op de invulling die de lokale besturen geven aan de Vlaamse beleidsprioriteiten, is minstens even belangrijk.'*

Het behoud van inspraak en voor verantwoording is ook in het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet voor de Sectorraad Kunsten en Erfgoed een cruciale schakel in het geheel van de invoering van de principes van het Planlastendecreet.

Omwille van deze argumenten, vraagt de Sectorraad Kunsten en Erfgoed om te bekijken of de piste die nu enkel geldt voor de drie grote steden Antwerpen, Gent en Brugge, kan verruimd worden, zodat:

- Elke stad of gemeente met een voldoende kritische massa de keuze heeft in te tekenen op de Vlaamse beleidsprincipes.
- Elke stad of gemeente die met een convenant op maat wil blijven werken, in dat geval een intergemeentelijk samenwerkingsverband moet aangaan.

Een gefundeerde en in overleg met de sector uitgewerkte verantwoording ten aanzien van de Vlaamse overheid en het overleg tussen lokale besturen en lokale actoren zijn zowel bij de convenants als bij de intekening op Vlaamse beleidsprioriteiten van cruciaal belang.

2. Vereenvoudiging van het decreet van 2008

Veel detailbepalingen met betrekking tot de inhoud van een beleidsplan, de inhoud van een beheersovereenkomst, indiendata, voorwaarden en criteria etc. worden in overeenstemming et de beginselen van de wetgevingstechniek in uitvoeringsbesluiten geregeld. Decretaal worden per afdeling algemene procedures vastgelegd en gelijkgeschakeld. Zo heeft het decreet het bijvoorbeeld over een 'aanvraag' en 'verantwoording' zonder verdere specificaties. Deze zullen in het uitvoeringsbesluit worden uitgewerkt.

Voorts worden diverse criteria en voorwaarden geclusterd en verduidelijkt en wordt de procedure voor indeling en subsidiëring van Vlaamse ingedeelde organisaties afgestemd en zal deze in het vervolg gebeuren op basis van dezelfde aanvraag.

Het verminderen van de administratieve lasten door het vereenvoudigen van de regelgeving kan alleen maar meer ruimte scheppen voor meer en intensere inhoudelijke werking.

3. Tegemoetkoming aan de aanbevelingen van het Rekenhof

In de periode 2009-2010 voerde het Rekenhof een controle uit op de uitvoering van het Cultureel-erfgoedbeleid. Het onderzoek, dat in april 2011 werd besproken in de Commissie Cultuur van het Vlaams Parlement, bracht een aantal tekortkomingen aan het licht, waarop het Rekenhof een aantal aanbevelingen tot aanpassing van het Cultureel-erfgoeddecreet formuleerde.

Het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet houdt rekening met de aanbevelingen waarbij de volledige uitvoering van het beleidsplan en beheersovereenkomst of cultureel-erfgoedconvenant moet kunnen worden geëvalueerd na afloop van de beleidsperiode en dat er moet worden voorzien in graduele sancties die in verhouding staan tot de aard en omvang van de inbreuk.

De aanbeveling dat een beleidsplan van gesubsidieerde organisaties moet kunnen worden aangepast aan de beheersovereenkomst of cultureel-erfgoedconvenant, kan niet worden ingeschreven omwille van de aangebrachte vereenvoudigingen (zie punt 2). In de uitvoeringsbesluiten zal immers verder bepaald worden waaruit de 'aanvragen' moeten bestaan.

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed is tevreden dat er in de mate van het mogelijke rekening werd gehouden met de aanbevelingen van het Rekenhof.

De mogelijkheid om de volledige uitvoering van de beheersovereenkomst te evalueren na afloop van een volledige beleidsperiode geeft organisaties en verenigingen de mogelijkheid een langere termijnvisie te realiseren.

4. Afstemming op de noden van sector en beleid

Het nieuwe decreet komt in belangrijke mate tegemoet aan de vraag om meer **duidelijkheid en transparantie** inzake de cultureel-erfgoedmaterie.

- De inhoudelijke bijsturingen op gebied van projectsubsidies waar een structurele en projectondersteuning kan gecombineerd worden voor wat internationale projecten betreft, komt zeker de internationale werking en uitstraling ten goede.
- Het mogelijk maken van participatie aan Europese projecten die een cofinanciering vragen, zijn een stap vooruit.
- Ook het feit dat de sector nadrukkelijk wordt betrokken bij het geven bij de advisering, komt de relevantie en kwaliteit van die advisering zeker ten goede.

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed formuleert ook enkele **bedenkingen** bij de wijzigingen in dit kader.

- Dat de term interculturaliteit vervangen wordt door 'maatschappelijke en culturele diversiteit' en verruimd met 'duurzaamheid' is ongetwijfeld een verbetering, **mits de begrippen** in het decreet **duidelijk worden gedefinieerd** (zie ook de opmerking van de Inspectie Financiën hieromtrent).
- Er blijft nog onduidelijkheid bestaan over de basis van de kwaliteitslabels voor de verscheidene niveaus. Dit zal heel **helder geformuleerd** moeten worden in de uitvoeringsbesluiten.
- Projectsubsidies voor internationale projecten kunnen alleen aangevraagd worden door landelijke collectiebeherende erfgoedorganisaties. De Sectorraad Kunsten en Erfgoed vraagt om deze **mogelijkheid open te trekken** naar erfgoedcellen (convenants), expertisecentra en andere cultureel-erfgoedorganisaties, ... Zo wordt de mogelijkheid gecreëerd dat ook deze andere spelers als trekker kunnen optreden voor (buitengewone) internationale projecten. Dit zal volgens de sectorraad de samenwerking tussen de verschillende spelers verder stimuleren.
- Het **beleid voor het cultureel erfgoed en het beleid voor het onroerend erfgoed** worden door de Vlaamse regering op elkaar **afgestemd**. Hiertoe wordt tussen de respectievelijke beleidsdomeinen in het eerste jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement een protocol gesloten. Maar wat die afstemming inhoudt, wordt nergens vermeld. Toch belangrijk, bijvoorbeeld in verband met de depotproblematiek.

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed is verheugd met de grotere afstemming van het decreet op de noden van de sector en het beleid maar vraagt rekening te houden met zijn bedenkingen.

5. Artikelsgewijze opmerkingen

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed vraagt tot slot enkele tekstuele anomalieën aan te pakken.

Art. 19 e.v.

In art. 7 wordt het onderscheid gemaakt tussen de verschillende collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties: een museum, een culturele archiefinstelling en een erfgoedbibliotheek. Later worden de erfgoedbibliotheken niet meer vermeld.

Art. 24

2° spreekt over zowel het cultureel-erfgoedgemeenschap als het cultureel-erfgoedveld. In 3° wordt echter enkel de cultureel-erfgoedgemeenschap vermeld.

Hoofdstuk 4

Afdeling 1 heeft het over werkingssubsidies en dotaties. Na de titel wordt er nergens meer over dotaties gesproken.

Art. 143

3° ondersteuning van cultureel-erfgoedactoren: hier moeten ook projecten vermeld worden.

Art. 153

2° de ontwikkeling en uitwisseling van kennis en expertise binnen het lokale cultureel-erfgoedveld.

De ontwikkeling is lokaal, maar de uitwisseling zou wel op zijn minst Vlaams moeten zijn. Zeker als je het punt 3° bekijkt.

3° de ontwikkeling van **geïntegreerde cultureel-erfgoedpraktijken**.

De voorgestelde wijziging van 3° is vanuit het idee dat het woord 'model' veronderstelt dat dit telkens om nieuwe processen en methodieken vraagt, terwijl het belangrijk is om daarnaast ook de goed werkende praktijken te bestendigen en verder in te zetten. Beide zijn noodzakelijk.

Namens de Sectorraad Kunsten en Erfgoed,

Johan Thielemans, voorzitter
Heidi De Nijn, ondervoorzitter
Hanne Schuermans, secretaris

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 3 februari 2012

Ontwerp van decreet houdende het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. Dit decreet wordt aangehaald als: Cultureel-erfgoeddecreet van [datum].

Art. 3. In dit decreet wordt verstaan onder:

1° cultureel erfgoed: roerend en immaterieel erfgoed, dat als betekenisdragers uit het verleden gemeenschappelijke betekenissen verkrijgt binnen een cultureel referentiekader;

2° cultureel-erfgoedgemeenschap: een gemeenschap die bestaat uit organisaties en personen die een bijzondere waarde hechten aan het cultureel erfgoed of specifieke aspecten ervan, en die het cultureel erfgoed of aspecten ervan door publieke actie wil behouden en doorgeven aan toekomstige generaties;

3° cultureel-erfgoedorganisatie: een organisatie met een publiek- of privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid zonder winstgevend doel die de zorg voor of de ontsluiting van het cultureel erfgoed als kerntaak heeft;

4° DAC: derde arbeidscircuit, tewerkstelling op basis van het koninklijk besluit nr. 25 van 24 maart 1982 tot opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector, gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 473 van 28 oktober 1986;

5° geregulariseerde DAC'er: een werknemer in een DAC-project die op het moment van de regularisatie met de DAC-promotor een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur had;

6° ontsluiting van het cultureel erfgoed: het voor een zo breed mogelijk publiek zichtbaar maken van het cultureel erfgoed, het toegankelijk maken van de betekenissen van het cultureel erfgoed voor de gemeenschap en het voortdurend actualiseren van die betekenissen;

7° projectsubsidie: een subsidie toegekend ter ondersteuning van een activiteit die zowel qua opzet of doelstelling als in de tijd kan worden afgebakend;

8° planlastendecreet: het decreet van 15 juli 2011 houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd;

9° steunpunt: dienstverlenende organisatie die een intermediaire rol vervult tussen een specifiek veld en de overheid;

10° volkscultuur: breed gedragen cultuurverschijnselen in hun historische, sociale en geografische dimensies, waarbij die dimensies worden opgevat als dynamische, groepsgebonden processen van betekenisgeving en toe-eigening;

11° werkingssubsidie: een subsidie toegekend ter ondersteuning van de personeels- en werkingskosten die voortvloeien uit een structurele activiteit die een continu of permanent karakter vertoont;

12° zorg voor het cultureel erfgoed: het voor de gemeenschap verzamelen, in stand houden en onderzoeken van het cultureel erfgoed.

Hoofdstuk 2. Doelstelling

Art. 4. §1. Dit decreet heeft tot doel om, vanuit een integrale en geïntegreerde aanpak, een cultureel-erfgoedbeleid uit te bouwen dat een kwaliteitsvolle en duurzame zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed stimuleert.

Dit decreet doet dat door:

1° organisaties te ondersteunen voor de kwalitatieve zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed;

2° een verdere ontwikkeling en toepassing te stimuleren van verschillende cultureel-erfgoedpraktijken, de museologie, de archiefwetenschap en het hedendaagse documentenbeheer, de informatie- en bibliotheekwetenschap en de etnologie;

3° een netwerk van cultureel-erfgoedorganisaties en cultureel-erfgoedgemeenschappen tot stand te brengen dat expertise ontwikkelt, uitwisselt en ter beschikking stelt, en dat de cultureel-erfgoedbeleving bij burgers erkent en vergroot.

In het cultureel-erfgoedbeleid wordt de nodige aandacht ontwikkeld voor duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit.

§2. Daartoe voorziet het decreet in:

1° het sluiten van een protocol met de representatieve organisaties die de belangen behartigen van de Vlaamse provincies, steden en gemeenten;

2° de toekenning van een kwaliteitslabel aan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties;

- 3° de indeling van musea en culturele archiefinstellingen bij het Vlaamse niveau;
- 4° de toekenning van werkingsubsidies aan landelijke cultureel-erfgoedorganisaties;
- 5° de toekenning van projectsubsidies voor cultureel-erfgoedprojecten;
- 6° de toekenning en herverdeling van aanvullende subsidies voor tewerkstelling;
- 7° de toekenning van subsidies voor een lokaal en regionaal cultureel-erfgoedbeleid.

Hoofdstuk 3. Organisatie van het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid

Afdeling 1. Het sluiten van een protocol

Art. 5. De Vlaamse Regering sluit een protocol met de representatieve organisaties die de belangen behartigen van de Vlaamse provincies, steden en gemeenten over de procedures, de nadere specificaties van de criteria voor de toekenning van een kwaliteitslabel, vermeld in artikel 8, en de nadere specificaties van de criteria voor de indeling bij het lokale, regionale of Vlaamse niveau.

In het protocol kunnen ook andere aspecten in verband met een complementair cultureel-erfgoedbeleid aan bod komen, voor zover daarbij geen bijkomende bevoegdheden bepaald worden.

Afdeling 2. De toekenning van een kwaliteitslabel aan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties

Art. 6. Om een kwaliteitslabel toegekend te krijgen en te behouden, moet een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie voldoen aan de volgende ontvankelijkheidsvoorwaarden:

- 1° beheerd worden door een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke rechtspersoon zonder winstgevend doel;
- 2° haar zetel en haar werking hebben in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- 3° een aanvraag indienen.

Art. 7. Om een kwaliteitslabel toegekend te krijgen en te behouden, geldt als voorwaarde dat een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie een permanente organisatie moet zijn:

- 1° ten dienste van de gemeenschap en haar ontwikkeling;
- 2° die toegankelijk is voor het publiek;
- 3° die het cultureel erfgoed van de mens en zijn omgeving verzamelt, in stand houdt, onderzoekt, bekendmaakt en tentoonstelt met het oog op studie, educatie en ontspanning.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een museum, een culturele archiefinstelling en een erfgoedbibliotheek:

- 1° een museum ontplooit een werking die past in de hedendaagse praktijk en theorie van de museologie, en beheert een collectie die bestaat uit de materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving;
- 2° een culturele archiefinstelling ontplooit een werking die past in de hedendaagse praktijk en theorie van de archiefwetenschap en het hedendaagse

documentenbeheer, en beheert een collectie cultureel erfgoed die voornamelijk tot stand komt door overdracht van archiefbestanden;

3° een erfgoedbibliotheek ontplooit een werking die past in de hedendaagse praktijk en theorie van de informatie- en bibliotheekwetenschap, en beheert een collectie cultureel erfgoed die loopt van de oudste schriftmaterialen en de eerste gedrukte werken tot de moderne en hedendaagse gedrukte en digitale publicaties.

Art. 8. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en het behoud van een kwaliteitslabel:

1° beschikken over een collectie cultureel erfgoed die door de onderlinge samenhang en het profiel ervan, de verbanden en de context, de mogelijke uniciteit of de materiële waarde ervan door en voor een cultureel-erfgoedgemeenschap voldoende belangrijk wordt geacht om in een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie te worden ondergebracht;

2° een duidelijke visie hebben op de totaliteit van de werking van de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie, waarbij de basisfuncties op elkaar zijn afgestemd;

3° de verzamelfunctie, de behoud- en beheerfunctie, de onderzoeksfunctie en de publieksgerichte functie, de basisfuncties genoemd, vervullen. Daarvoor worden aan het cultureel erfgoed aangepaste, algemeen aanvaarde internationale standaarden en kwaliteitsvolle, dynamische werkvormen en -methoden gehanteerd;

4° een degelijk zakelijk beleid voeren zodat er voldoende garanties worden gegeven over het in de toekomst blijven bestaan van de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie en over de uitvoering van de basisfuncties;

5° de algemeen aanvaarde deontologische regels in acht nemen.

De collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie kan voor het vervullen van de basisfuncties, vermeld in het eerste lid, 3°, samenwerken met andere cultureel-erfgoedorganisaties. In voorkomend geval bepaalt de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie die een kwaliteitslabel aanvraagt, mee het beleid voor die functionele samenwerking.

Art. 9. Rekening houdend met het protocol, vermeld in artikel 5, kan de Vlaamse Regering de voorwaarden of criteria nader bepalen.

Art. 10. Een aanvraag voor een kwaliteitslabel kan jaarlijks ingediend worden.

Art. 11. Een visitatiecommissie, opgericht op basis van artikel 172, onderzoekt ter plaatse de aanvraag voor het kwaliteitslabel en toetst de inhoud en de werking van de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie met het oog op de toekenning van het kwaliteitslabel aan de voorwaarde, vermeld in artikel 7, en aan de criteria, vermeld in artikel 8.

De visitatiecommissie stelt een advies op over de toekenning van het kwaliteitslabel.

Art. 12. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning van het kwaliteitslabel.

De Vlaamse Regering kent de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie een van de volgende labels toe:

- 1° door de Vlaamse overheid erkend museum;
- 2° door de Vlaamse overheid erkende culturele archiefinstelling;
- 3° door de Vlaamse overheid erkende erfgoedbibliotheek.

De Vlaamse Regering kan bijkomende labels toekennen voor deelaspecten van de werking.

Art. 13. De Vlaamse Regering neemt de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die een kwaliteitslabel mogen dragen, op in het register van erkende collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties.

Art. 14. Het kwaliteitslabel mag gedragen worden vanaf de datum van de beslissing van de Vlaamse Regering.

De collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie mag het kwaliteitslabel dragen zolang ze voldoet aan de voorwaarden en criteria.

Art. 15. Als de Vlaamse Regering beslist het kwaliteitslabel niet toe te kennen, kan de publiek- of privaatrechtelijke rechtspersoon die de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie beheert voor de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie, een nieuwe aanvraag voor een kwaliteitslabel indienen op voorwaarde dat aangetoond wordt dat de reden voor de weigering niet langer bestaat.

Art. 16. Alleen een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie die beschikt over een kwaliteitslabel als vermeld in dit decreet, mag de naam "door de Vlaamse overheid erkend museum", "door de Vlaamse overheid erkende culturele archiefinstelling" of "door de Vlaamse overheid erkende erfgoedbibliotheek" dragen.

De Vlaamse Regering bepaalt het erkenningsteken van:

- 1° door de Vlaamse overheid erkend museum;
- 2° door de Vlaamse overheid erkende culturele archiefinstelling;
- 3° door de Vlaamse overheid erkende erfgoedbibliotheek.

Alleen een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie die beschikt over een kwaliteitslabel als vermeld in dit decreet, mag in gedrukte en digitale communicatie, bij elke mededeling, verklaring, publicatie en presentatie het herkenningsteken vermelden.

Art. 17. Minstens eenmaal per vijf jaar wordt geëvalueerd of de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie nog altijd voldoet aan de voorwaarden en criteria.

Een visitatiecommissie, opgericht op basis van artikel 172, kan op elk moment gevraagd worden de werking van de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie te evalueren met het oog op de intrekking van het kwaliteitslabel.

De Vlaamse Regering kan het kwaliteitslabel, na advies van de visitatiecommissie, intrekken als niet meer voldaan is aan de voorwaarden of criteria.

Art. 18. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de aanvraag, de toekenning, het toezicht, de evaluatie en de intrekking van het kwaliteitslabel.

Afdeling 3. Het indelen van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties

Onderafdeling 1. Algemene bepalingen over indeling

Art. 19. Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die beschikken over een kwaliteitslabel als vermeld in dit decreet kunnen ingedeeld worden in de volgende niveaus:

- 1° het lokale niveau;
- 2° het regionale niveau;
- 3° het Vlaamse niveau.

Rekening houdend met het protocol, vermeld in artikel 5, kan de gemeente op het grondgebied waarvan een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie als vermeld in het eerste lid, ligt, of een rechtspersoon die daartoe door de gemeente is gedelegeerd, beslissen om de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie in te delen bij het lokale niveau.

Rekening houdend met het protocol, vermeld in artikel 5, kan de provincie op het grondgebied waarvan een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie als vermeld in het eerste lid, ligt, of een rechtspersoon die daartoe door de provincie is gedelegeerd, beslissen om de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie in te delen bij het regionale niveau.

Een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie als vermeld in het eerste lid, kan maar in één niveau tegelijk ingedeeld worden. In geval van indeling bij het regionale niveau vervalt de indeling bij het lokale niveau. In geval van indeling in het Vlaamse niveau vervalt de indeling bij het regionale of het lokale niveau.

Onderafdeling 2. Indeling bij het Vlaamse niveau

Art. 20. De Vlaamse Regering kan de volgende collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties indelen bij het Vlaamse niveau:

- 1° musea;
- 2° culturele archiefinstellingen.

Art. 21. Om in aanmerking te komen voor een indeling bij het Vlaamse niveau moet een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie als vermeld in artikel 20 voldoen aan de volgende ontvankelijkheidsvoorwaarden:

- 1° beschikken over een kwaliteitslabel als vermeld in artikel 12, tweede lid, 1° of 2°;
- 2° een aanvraag indienen.

Art. 22. Een indeling bij het Vlaamse niveau wordt toegekend voor de beleidsperiode.

De beleidsperiode voor musea, vermeld in artikel 20, 1°, slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het laatste jaar van de legislatuur van het

Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het vierde volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

De beleidsperiode voor culturele archiefinstellingen, vermeld in artikel 20, 2°, slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het vierde volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het derde volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 23. Een aanvraag tot indeling bij het Vlaamse niveau wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode of voor een periode die start op 1 januari van het vierde jaar van de beleidsperiode en eindigt op 31 december van het laatste jaar van de beleidsperiode.

Art. 24. De volgende criteria zijn van toepassing voor de indeling bij het Vlaamse niveau:

1° het belang van het cultureel erfgoed en de geografische reikwijdte van het thema waarop het museum of de culturele archiefinstelling focust. Voor de culturele archiefinstellingen geldt bijkomend dat ze archiefbestanden met een geografische spreiding over Vlaanderen moeten verzamelen;

2° een werking uitbouwen met een landelijke reikwijdte die relevant is voor Vlaanderen. Het museum of de culturele archiefinstelling moet zich met die werking binnen een internationale context begeven en internationale expertise binnen brengen in de cultureel-erfgoedgemeenschap of het cultureel-erfgoedveld;

3° de inhoud van en de wijze waarop de kennis en expertise op een actieve en receptieve manier ter beschikking gesteld worden van de cultureel-erfgoedgemeenschap en van het cultureel-erfgoedveld;

4° de kwaliteit van de uitvoering van de basisfuncties en de toepassing van internationaal aanvaarde standaarden bij de uitvoering van de basisfuncties;

5° de kwaliteit van het zakelijke beheer van het museum of de culturele archiefinstelling;

6° de geografische reikwijdte van het publieksbereik;

7° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;

8° de positionering, samenwerking en netwerkvorming, zowel binnen Vlaanderen als internationaal.

Art. 25. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 26. De bevoegde beoordelingscommissie toetst de aanvraag en de werking van de cultureel-erfgoedorganisatie aan de toepasselijke criteria en formuleert een advies over de indeling bij het Vlaamse niveau.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst stelt op basis van dat advies een ontwerp van beslissing op.

Art. 27. De Vlaamse Regering beslist over de indeling bij het Vlaamse niveau.

Art. 28. De Vlaamse Regering kan, rekening houdend met het protocol vermeld in artikel 5, de criteria nader bepalen.

Bij het nader bepalen van de criteria wordt rekening gehouden met de specifieke kenmerken van de museologie, de archiefwetenschap en het hedendaags documentenbeheer.

Art. 29. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de aanvraag en de indeling bij het Vlaamse niveau.

Afdeling 4. Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap

Art. 30. De Vlaamse Regering kan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die opgericht zijn of beheerd worden door de Vlaamse Gemeenschap aanduiden als instelling van de Vlaamse Gemeenschap.

Art. 31. De instellingen van de Vlaamse Gemeenschap, vermeld in artikel 30, moeten voldoen aan de voorwaarden en criteria van het kwaliteitslabel, vermeld in afdeling 2.

Art. 32. De Vlaamse Regering kent aan de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap een van de kwaliteitslabels als vermeld in artikel 12, toe. De Vlaamse Regering neemt de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap op in het register, vermeld in artikel 13.

Een instelling van de Vlaamse Gemeenschap wordt gelijkgesteld met een door de Vlaamse overheid erkend museum, een door de Vlaamse overheid erkende culturele archiefinstelling of een door de Vlaamse overheid erkende erfgoedbibliotheek, en mag de naam en het erkenningsteken, vermeld in artikel 16, dragen.

Hoofdstuk 4. Werkingssubsidies voor landelijke cultureel-erfgoedorganisaties

Afdeling 1. Algemene bepalingen over werkingssubsidies

Art. 33. Om in aanmerking te komen voor een werkingssubsidie, moet een cultureel-erfgoedorganisatie voldoen aan de volgende ontvankelijkheidsvoorwaarden:
1° beschikken over een rechtspersoonlijkheid zonder winstgevend doel;
2° haar zetel en haar werking hebben in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
3° een aanvraag indienen.

Art. 34. Een werkingssubsidie wordt toegekend voor de beleidsperiode of, indien van toepassing, tot het einde van de beleidsperiode.

Art. 35. De bevoegde beoordelingscommissie of adviescommissie onderzoekt of de cultureel-erfgoedorganisatie voldoet aan de toepasselijke subsidiëeringsvoorwaarden en toetst de aanvraag en de werking van de cultureel-erfgoedorganisatie aan de toepasselijke criteria. De bevoegde beoordelingscommissie of adviescommissie

formuleert op basis daarvan een advies over de toekenning van een jaarlijkse werkingssubsidie

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst stelt op basis van dat advies een ontwerp van beslissing op.

Art. 36. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de jaarlijkse werkingssubsidie.

Art. 37. De Vlaamse Regering sluit een beheersovereenkomst met een cultureel-erfgoedorganisatie waaraan ze een werkingssubsidie toekent.

Art. 38. Cultureel-erfgoedorganisaties die een werkingssubsidie ontvangen moeten jaarlijks een verantwoording voorleggen.

Art. 39. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst oefent een jaarlijks toezicht uit op de aanwending van de werkingssubsidie.

Art. 40. Gedurende de beleidsperiode kan een cultureel-erfgoedorganisatie die een werkingssubsidie ontvangt onbeperkt een reserve aanleggen of de werkingssubsidie overdragen naar het volgende werkingsjaar.

Op het einde van de beleidsperiode wordt de reserve of de overgedragen werkingssubsidie getoetst aan volgende normen voor de reserve of de overgedragen werkingssubsidie:

1° maximaal 20% van de toegekende jaarlijkse werkingssubsidie mag gebruikt worden voor de aanleg van een reserve;

2° de totale gecumuleerde reserve op basis van werkingssubsidies mag maximaal 50% van de jaarlijkse werkingssubsidie bedragen.

Als de normen, vermeld in het tweede lid, overschreden worden, vordert de Vlaamse Regering het bedrag van de overschrijding terug, door dat bedrag in mindering te brengen op de werkingssubsidie van een lopend of volgend werkingsjaar, of door terugbetaling.

Bij stopzetting van de activiteit worden alle beschikbare middelen en reserves met betrekking tot de werkingssubsidies teruggevorderd.

Art. 41. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, eventueel bijgestaan door de bevoegde advies- of beoordelingscommissie, voert voor de beleidsperiode een of meer evaluaties uit van de uitvoering van de beheersovereenkomst.

Art. 42. Als er bij het toezicht of de evaluatie ernstige tekortkomingen worden vastgesteld, kan de Vlaamse Regering de volgende sancties opleggen:

1° inhouding of terugvordering van een deel van of van de volledige toegekende werkingssubsidie;

2° definitieve stopzetting van de werkingssubsidie.

De sanctie die de Vlaamse Regering oplegt, moet in een redelijke verhouding staan tot de vastgestelde inbreuken.

Art. 43. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels voor de aanvraag, de advisering, de beheersovereenkomst, de verantwoording, het toezicht, de reserve en de overdracht van werkingssubsidies, de evaluatie en de sancties.

Afdeling 2. Het steunpunt voor cultureel erfgoed

Art. 44. De Vlaamse Regering kan een jaarlijkse werkingssubsidie toekennen aan een steunpunt voor cultureel erfgoed. Het steunpunt heeft als doel cultureel-erfgoedorganisaties, lokale en provinciale besturen en beheerders van cultureel erfgoed te ondersteunen en de ontwikkeling van het cultureel-erfgoedveld te stimuleren met het oog op de doelstellingen, vermeld in dit decreet.

Het steunpunt realiseert dat door middel van zijn kerntaken:

1° praktijkondersteuning: het leveren van een actieve dienstverlening op het vlak van deskundigheidsbevordering, kwaliteitszorg, informatie en documentatie, management, publieksopbouw en -participatie, internationale samenwerking, rekening houdend met internationale standaarden;

2° praktijkontwikkeling: het leveren van een bijdrage aan een continue ontwikkeling van het cultureel-erfgoedveld en het overheidsbeleid op basis van evaluatie en toegepast onderzoek;

3° beeldvorming en communicatie: het organiseren en coördineren van activiteiten en initiatieven die de kennis over het cultureel erfgoed en de cultureel-erfgoedorganisaties in het cultureel-erfgoedveld, bij de publieke opinie, de overheid en in het buitenland bevorderen, en die bijdragen tot een kwantitatief en kwalitatief ruimere cultuurparticipatie.

Het steunpunt realiseert zijn kerntaken in samenspraak met andere steunpunten en binnen een netwerk van cultureel-erfgoedactoren.

Art. 45. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het derde volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het tweede volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 46. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode.

Art. 47. De adviescommissie, opgericht op basis van artikel 173, is bevoegd voor de advisering.

Art. 48. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van de werkingssubsidie:

1° de kwaliteit van de dienstverlening en de uitvoering van de intermediaire rol;

2° de wijze waarop de kerntaken, zoals beschreven in artikel 44, tweede lid, gerealiseerd worden;

3° de positionering, samenwerking en netwerkvorming, zowel binnen Vlaanderen als internationaal;

4° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;

5° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 49. De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Afdeling 3. Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap

Art. 50. De Vlaamse Regering kent een jaarlijkse dotatie toe aan instellingen van de Vlaamse Gemeenschap die de Vlaamse Regering niet zelf beheert.

Art. 51. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die eindigt op 31 december van het tweede volledige kalenderjaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 52. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode.

Art. 53. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 54. De volgende criteria zijn van toepassing:

1° de criteria voor de indeling bij het Vlaamse niveau, vermeld in artikel 24;

2° de bepalingen in het regeerakkoord en de beleidsnota Cultuur;

3° de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 55. De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Afdeling 4. Landelijke cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur en landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed

Art. 56. De Vlaamse Regering kan een jaarlijkse werkingssubsidie toekennen aan de volgende landelijke cultureel-erfgoedorganisaties:

1° landelijke cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur: dienstverlenende organisaties waarvan de cultureel-erfgoedgemeenschap zich bevindt binnen het domein van de volkscultuur en gekenmerkt is door vrijwilligerswerking en een netwerk van verenigingen, verspreid over Vlaanderen, en waarbij de doorstroming van kennis en expertise binnen dat netwerk centraal staat in de werking;

2° landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed: dienstverlenende organisaties die zich inzetten om over een bepaalde erfgoedspecialisatie of voor een bepaald erfgoedthema, actoren en erfgoedbeheerders in het veld en daarbuiten te begeleiden en waarbij de doorstroming van kennis en expertise centraal staat in de werking.

Art. 57. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het derde volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het tweede volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 58. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode of voor een periode die start op 1 januari van het vierde jaar van de beleidsperiode en eindigt op 31 december van het laatste jaar van de beleidsperiode.

Art. 59. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 60. Voor landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed geldt als subsidiëringsvoorwaarde het opnemen in de bestuursorganen van een vertegenwoordiging van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, als het landelijke expertisecentrum voor cultureel erfgoed de expertise die aanwezig is in die collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, bundelt en versterkt.

Art. 61. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie:

- 1° de kwaliteit van de expertise en van de dienstverlenende en kennisdelende functie;
- 2° de schaalgrootte en de landelijke reikwijdte van de werking;
- 3° het belang en de noden van de cultureel-erfgoedgemeenschap en de mate waarin deze noden nog niet ingevuld worden door een andere cultureel-erfgoedorganisatie;
- 4° de wijze waarop deze cultureel-erfgoedgemeenschap georganiseerd, geactiveerd en begeleid wordt;
- 5° de toepassing van internationaal aanvaarde standaarden binnen de werking;
- 6° de samenwerking en netwerking met relevante actoren in Vlaanderen, waaronder het steunpunt, vermeld in artikel 44;
- 7° de internationale samenwerking en netwerking met het oog op het opvolgen en binnenbrengen van internationale ontwikkelingen en expertise;
- 8° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;
- 9° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 62. De jaarlijkse werkingssubsidie bedraagt ten minste 75.000 euro.

Art. 63. De Vlaamse Regering kan de subsidiëringsvoorwaarden en de criteria nader bepalen.

Afdeling 5. Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties

Art. 64. De Vlaamse Regering kan een jaarlijkse werkingssubsidie toekennen aan volgende collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties:

- 1° musea, ingedeeld bij het Vlaamse niveau;
- 2° culturele archiefinstellingen, ingedeeld bij het Vlaamse niveau;

3° privaatrechtelijke Nederlandstalige culturele archiefinstellingen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die het culturele leven in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad documenteren en die beschikken over een kwaliteitslabel als vermeld in dit decreet.

Art. 65. De beleidsperiode voor musea, vermeld in artikel 64, 1°, is dezelfde als de beleidsperiode voor de indeling bij het Vlaamse niveau, vermeld in artikel 22, tweede lid.

De beleidsperiode voor culturele archiefinstellingen, vermeld in artikel 64, 2° en 3°, is dezelfde als de beleidsperiode voor de indeling bij het Vlaamse niveau, vermeld in artikel 22, derde lid.

Art. 66. De aanvraag voor werkingssubsidies van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, vermeld in artikel 64, 1° en 2°, is dezelfde als de aanvraag voor indeling bij het Vlaamse niveau, als vermeld in artikel 23, en wordt ingediend voor dezelfde periode, als vermeld in artikel 23.

Een aanvraag voor werkingssubsidies van cultureel-erfgoedorganisaties als vermeld in artikel 64, 3° wordt ingediend voor de beleidsperiode als vermeld in artikel 65, tweede lid, of voor een periode die start op 1 januari van het vierde jaar van de beleidsperiode en eindigt op 31 december van het laatste jaar van de beleidsperiode.

Art. 67. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering. Voor collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties als vermeld in artikel 64, 1° en 2° is dit dezelfde beoordelingscommissie als vermeld in artikel 25.

Art. 68. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie:
1° de criteria voor indeling bij het Vlaamse niveau, vermeld in artikel 24;
2° de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

De criteria, vermeld in artikel 24, 1° en 2°, zijn niet van toepassing voor de beoordeling van Nederlandstalige culturele archiefinstellingen als vermeld in artikel 64, 3°. Voor Nederlandstalige culturele archiefinstellingen als vermeld in artikel 64, 3°, geldt het bijkomend criterium dat ze het culturele leven in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad moeten documenteren en het belang van het cultureel erfgoed op basis waarvan dat gebeurt.

Art. 69. De bevoegde beoordelingscommissie formuleert een advies over de toekenning van een jaarlijkse werkingssubsidie aan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, als vermeld in artikel 64, 1° en 2°. Het advies over de indeling bij het Vlaamse niveau, vermeld in artikel 26, is een onderdeel van dat advies en geldt voor de toetsing van de criteria, vermeld in artikel 68, eerste lid, 1°.

Art. 70. Als de Vlaamse Regering beslist een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties als vermeld in artikel 64, 1° en 2°, in te delen bij het Vlaamse

niveau, beslist de Vlaamse Regering in navolging van die beslissing ook over het bedrag van de jaarlijkse werkingssubsidie.

Art. 71. De jaarlijkse werkingssubsidie bedraagt:

1° ten minste 200.000 euro voor musea, vermeld in artikel 64, 1°;

2° ten minste 100.000 euro voor culturele archiefinstellingen, vermeld in artikel 64, 2° en 3°.

Voor culturele archiefinstellingen, vermeld in artikel 64, 2° en 3°, bedraagt de werkingssubsidie ten minste 90 % van de werkingssubsidie die werd toegekend gedurende de vorige beleidsperiode, tenzij de door de Vlaamse Regering aangewezen dienst bij het toezicht of de evaluatie van de voorbije beleidsperiode ernstige gebreken heeft vastgesteld die aanleiding gaven tot een sanctie, vermeld in artikel 42.

Afdeling 6. De Vlaamse Erfgoedbibliotheek

Art. 72. De Vlaamse Regering kan een jaarlijkse werkingssubsidie toekennen aan een samenwerkingsverband van een representatieve groep van Erfgoedbibliotheeken in Vlaanderen, hierna genoemd de Vlaamse Erfgoedbibliotheek.

De Vlaamse Erfgoedbibliotheek heeft als doel:

1° een gecoördineerd collectiebeleid te ontwikkelen voor erfgoedbibliotheeken in Vlaanderen, in het bijzonder voor Flandrica;

2° expertise over de bewaring van cultureel-erfgoedcollecties van erfgoedbibliotheeken op te bouwen en ter beschikking te stellen;

3° expertise over de digitalisering van cultureel-erfgoedcollecties van erfgoedbibliotheeken op te bouwen en ter beschikking te stellen;

4° het duurzaam bewaren, toegankelijk maken en verspreiden van cultureel-erfgoedcollecties van erfgoedbibliotheeken in digitale vorm te ondersteunen;

5° cultureel-erfgoedcollecties van erfgoedbibliotheeken bibliografisch te ontsluiten en expertise daarover over te verspreiden;

6° cultureel-erfgoedcollecties van erfgoedbibliotheeken cultureel te ontsluiten.

Art. 73. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het vierde volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het derde volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 74. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode.

Art. 75. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 76. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie:

1° de kwaliteit van de inhoudelijke werking, de uitbouw en de schaalgrootte van de dienstverlening van de Vlaamse Erfgoedbibliotheek;

- 2° de wijze waarop de doelstellingen als vermeld in artikel 72, tweede lid, gerealiseerd worden;
- 3° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;
- 4° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 77. De jaarlijkse werkingssubsidie bedraagt ten minste 300.000 euro.

Art. 78. De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Afdeling 7. Archiefbank Vlaanderen

Art. 79. De Vlaamse Regering kan een jaarlijkse werkingssubsidie toekennen aan een samenwerkingsverband van een representatieve groep van culturele archiefinstellingen die ingedeeld zijn bij het Vlaamse niveau voor het beheer van de Archiefbank Vlaanderen.

De Archiefbank Vlaanderen is een geautomatiseerd register van Vlaams privaat archivalisch cultureel-erfgoed, met als doel dat te vrijwaren en de publieksgerichte en wetenschappelijke valorisatie ervan te optimaliseren. In de Archiefbank Vlaanderen worden private archieven vermeld, als de personen en instanties die er eigenaar van zijn, dat willen. De Archiefbank Vlaanderen is eigendom van de Vlaamse Gemeenschap. De databanken die in dat kader worden opgemaakt, zijn openbaar.

Art. 80. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het vierde volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het derde volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 81. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode.

Art. 82. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 83. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie:

- 1° de kennis en expertise die het samenwerkingsverband bezit inzake registratie van private archieven. Het samenwerkingsverband hanteert daarvoor de algemeen aanvaarde internationale standaarden;
- 2° de wijze waarop het samenwerkingsverband vorming geeft over en sensibiliseert voor het beheer en de registratie van private archieven;
- 3° de wijze waarop het samenwerkingsverband zich positioneert in internationale netwerken met het oog op de uitwisseling van informatie over private archieven;
- 4° de wijze waarop communicatie en publieksinitiatieven worden opgezet om de zichtbaarheid van de private archieven in Vlaanderen te vergroten;

5° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;

6° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 84. De jaarlijkse werkingssubsidie bedraagt ten minste 270.000 euro.

Art. 85. De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Afdeling 8. Samenwerkingsverbanden met het oog op de internationale profilering van kunstcollecties

Art. 86. De Vlaamse Regering kan een jaarlijkse werkingssubsidie toekennen aan maximaal drie samenwerkingsverbanden oude en hedendaagse kunst met het oog op de versterking van de internationale positionering en profilering van de kunstcollecties.

Art. 87. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het laatste jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het vierde volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 88. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode.

Art. 89. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 90. De volgende subsidiëringsvoorwaarden zijn van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie:

1° een samenwerkingsverband zijn van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties waarvan de kunstcollecties thematisch bij elkaar aansluiten;

2° een gespecialiseerde relevante expertise hebben ontwikkeld, die bijdraagt tot de versterking van de internationale positionering en profilering van de betrokken collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties.

Art. 91. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie:

1° het internationale belang van de kunstcollecties;

2° de gespecialiseerde internationaal relevante expertise voor het geheel of voor deelgebieden van de werking;

3° de visie en de doelstellingen van het samenwerkingsverband;

4° de samenwerking met andere cultureel-erfgoedactoren;

5° de versterking van de internationale positionering en profilering;

6° de toepassing van internationaal aanvaarde standaarden binnen de werking;

7° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;

8° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 92. De jaarlijkse werkingssubsidie bedraagt ten minste 125.000 euro.

Art. 93. De Vlaamse Regering kan de subsidiëringsvoorwaarden en de criteria nader bepalen.

Afdeling 9. Periodieke cultureel-erfgoedpublicaties

Art. 94. De Vlaamse Regering kan een jaarlijkse werkingssubsidie toekennen aan uitgevers, met een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersoon, voor de uitgave van een periodieke cultureel-erfgoedpublicatie, ongeacht de drager. In afwijking van artikel 33, 1°, hoeft de uitgever niet te beschikken over rechtspersoonlijkheid zonder winstgevend doel.

Art. 95. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het derde volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het tweede volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 96. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode of voor een periode die start op 1 januari van het vierde jaar van de beleidsperiode en eindigt op 31 december van het laatste jaar van de beleidsperiode.

Art. 97. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 98. De volgende subsidiëringsvoorwaarden zijn van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie:

- 1° de publicatie wordt niet gesubsidieerd op basis van een ander decreet;
- 2° de publicatie wordt niet uitgeven door een organisatie die op basis van dit decreet een werkingssubsidie of een jaarlijkse subsidie ontvangt;
- 3° de uitgever kan voldoende expertise voorleggen met betrekking tot het uitgeven en distribueren van publicaties, of kan aantonen dat hij daarop afdoende een beroep kan doen.

Art. 99. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie:

- 1° de inhoudelijke relevantie van de periodieke publicatie voor het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen;
- 2° de kwaliteit van de publicatie, zowel naar inhoud, taal als vormgeving;
- 3° de publieksgerichtheid en de landelijke reikwijdte van de publicatie;
- 4° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 100. De jaarlijkse werkingssubsidie bedraagt ten minste 7.500 euro.

Art. 101. De Vlaamse Regering kan de subsidiëeringsvoorwaarden en de criteria nader bepalen.

Hoofdstuk 5. Subsidies voor cultureel-erfgoedprojecten

Afdeling 1. Algemene bepalingen over projectsubsidies

Art. 102. Om in aanmerking te komen voor een projectsubsidie moet een aanvrager voldoen aan de volgende ontvankelijkheidsvoorwaarden:

- 1° beschikken over een rechtspersoonlijkheid zonder winstgevend doel;
- 2° een aanvraag indienen.

Art. 103. De bevoegde beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, onderzoekt of de organisatie voldoet aan de toepasselijke subsidiëeringsvoorwaarden en toetst de aanvraag aan de toepasselijke criteria. De bevoegde beoordelingscommissie formuleert op basis daarvan een advies over de toekenning van een projectsubsidie.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst stelt op basis van dit advies een ontwerp van beslissing op.

Art. 104. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de projectsubsidie.

Art. 105. Organisaties die een projectsubsidie ontvangen moeten daarover een verantwoording voorleggen.

Art. 106. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst oefent het toezicht uit op de aanwending van de projectsubsidie.

Art. 107. Als er bij het toezicht ernstige tekortkomingen worden vastgesteld, kan de Vlaamse Regering de volgende sanctie opleggen: inhouding of terugvordering van een deel van of van de volledige toegekende projectsubsidie.

De sanctie die de Vlaamse Regering oplegt, moet in een redelijke verhouding staan tot de vastgestelde inbreuken.

Art. 108. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels over de aanvraag, de verantwoording, het toezicht en de sancties.

Afdeling 2. Ontwikkelingsgerichte projecten en internationale projecten

Art. 109. De Vlaamse Regering kan een projectsubsidie toekennen voor:

- 1° ontwikkelingsgerichte projecten met het oog op de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed;
- 2° internationale projecten met het oog op de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed.

Art. 110. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 111. De volgende subsidiëringsvoorwaarden zijn van toepassing voor het toekennen van een projectsubsidie:

- 1° projecten van cultureel-erfgoedorganisaties die op basis van dit decreet een werkingssubsidie ontvangen komen niet in aanmerking voor subsidiëring;
- 2° voor organisaties die de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed niet als kerntaak hebben is samenwerking verplicht met een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie die beschikt over een kwaliteitslabel op basis van dit decreet of met een cultureel-erfgoedorganisatie die op basis van dit decreet een werkingssubsidie ontvangt.

In afwijking van het eerste lid, 1° komen projecten van cultureel-erfgoedorganisaties die op basis van dit decreet een werkingssubsidie ontvangen wel in aanmerking voor subsidiëring indien het grote projecten met internationale uitstraling betreft die de structurele werking van de organisatie overstijgen.

Art. 112. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een projectsubsidie:

- 1° de kwaliteit van het inhoudelijke concept en de concrete uitwerking;
- 2° de voorbeeldwerking;
- 3° de samenwerking en netwerking met andere culturele actoren in het binnen- en in het buitenland;
- 4° de haalbaarheid;
- 5° de kwaliteit van het zakelijke beheer, de financiële onderbouw en realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een projectsubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit het project.

Art. 113. Voor het toekennen van een projectsubsidie aan ontwikkelingsgerichte projecten zijn de volgende bijkomende criteria van toepassing:

- 1° de landelijke relevantie van het project;
- 2° de interactie met het publiek of een duidelijk omschreven doelgroep.

Art. 114. Voor het toekennen van een projectsubsidie aan internationale projecten zijn de volgende bijkomende criteria van toepassing:

- 1° het internationale belang van het project of van de partners binnen het werktein;
- 2° de bevordering van de internationale samenwerking, uitwisseling en expertise;
- 3° de relevantie van het project voor het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen.

Art. 115. De Vlaamse Regering kan de subsidiëringsvoorwaarden en criteria nader bepalen.

Afdeling 3. Internationale projecten die cofinanciering vereisen

Art. 116. De Vlaamse Regering kan een projectsubsidie toekennen voor cofinanciering die door een internationale instantie of organisatie geëist wordt voor de uitvoering van een internationaal project.

Art. 117. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 118. De volgende subsidiëringsvoorwaarden zijn van toepassing voor het toekennen van een projectsubsidie :

- 1° de aanvrager ontvangt een werkingssubsidie op basis van dit decreet;
- 2° de aanvrager participeert in een aanvraag die door de internationale instantie of organisatie geselecteerd is.

Art. 119. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een projectsubsidie:

- 1° de meerwaarde van het project voor het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen;
- 2° de mate waarin de aanvrager zelf bijdraagt tot de vereiste cofinanciering of de mate waarin andere partners daartoe bijdragen;
- 3° de financiering die de internationale instantie of organisatie ter beschikking stelt;
- 4° de beoordeling door de internationale instantie of organisatie, als dat van toepassing is;
- 5° de mate waarin het internationale subsidieprogramma aansluit bij de beleidsprioriteiten.
- 6° de kwaliteit van het zakelijke beheer, de financiële onderbouw en realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een projectsubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit het project.

Art. 120. De Vlaamse Regering kan de subsidiëringsvoorwaarden en de criteria nader bepalen.

Afdeling 4. Niet-periodieke publicaties

Art. 121. De Vlaamse Regering kan een projectsubsidie toekennen voor de uitgave van een niet-periodieke publicatie over cultureel erfgoed, ongeacht de drager. In afwijking van artikel 102, 1°, hoeft de publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersoon waaraan de projectsubsidie wordt toegekend, niet te beschikken over rechtspersoonlijkheid zonder winstgevend doel.

Art. 122. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 123. Als subsidiëringsvoorwaarde voor het toekennen van een projectsubsidie geldt dat niet-periodieke publicaties van cultureel-erfgoedorganisaties die op basis van dit decreet een werkingssubsidie ontvangen, niet in aanmerking komen voor subsidiëring.

Art. 124. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een projectsubsidie :

- 1° de kwaliteit van het inhoudelijk concept en de concrete uitwerking;

2° de inhoudelijke relevantie van de publicatie en de bijdrage aan het debat en de reflectie over het cultureel-erfgoedbeleid in Vlaanderen;
3° de landelijke dimensie;
4° het publieksgerichte concept en het beogen van de communicatie en distributie;
5° de haalbaarheid;
6° de kwaliteit van het zakelijke beheer, de financiële onderbouw en realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een projectsubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit het project.

Art. 125. De Vlaamse Regering kan de subsidiëringsvoorwaarden en de criteria nader bepalen.

Hoofdstuk 6. Aanvullende subsidies voor tewerkstelling

Art. 126. De Vlaamse Regering duidt aan welke organisaties die een aanvullende subsidie voor tewerkstelling ontvangen, tot de cultureel-erfgoedsector behoren.

Art. 127. De subsidies voor DAC-projecten binnen de cultureel-erfgoedsector worden omgezet in reguliere personeelssubsidies aan cultureel-erfgoedorganisaties.

De DAC-projecten van de in 2002 door de Vlaamse Gemeenschap erkende of gesubsidieerde cultureel-erfgoedorganisaties en van hun ondersteunende organisaties of van stichtende leden worden geregulariseerd vanaf 1 januari 2002.

De DAC-projecten van de niet-erkende of niet-gesubsidieerde cultureel-erfgoedorganisaties worden geregulariseerd vanaf 1 januari 2003.

Art. 128. Als aan een cultureel-erfgoedorganisatie die op basis van dit decreet een aanvullende subsidie voor tewerkstelling ontvangt, een werkingssubsidie als vermeld in hoofdstuk 4 wordt toegekend, wordt de aanvullende subsidie voor tewerkstelling toegevoegd aan de werkingssubsidie.

Art. 129. Rekening houdend met de aanduiding, vermeld in artikel 126, met uitzondering van de cultureel-erfgoedorganisaties, vermeld in artikel 128, wordt het aantal tewerkstellingsplaatsen bepaald waarvoor een aanvullende subsidie voor tewerkstelling toegekend wordt.

Art. 130. Een cultureel-erfgoedorganisatie, met uitzondering van de cultureel-erfgoedorganisaties, vermeld in artikel 128, die een geregulariseerde DAC'er in dienst heeft, ontvangt een subsidie als tussenkomst in de loonkost zoals ingeschaald bij de regularisatie, vermeld in artikel 127, van dat personeelslid. Dat recht op subsidie blijft behouden zolang een geregulariseerde DAC'er in dienst is en de pensioenleeftijd niet bereikt heeft.

Art. 131. De beleidsperiode voor aanvullende subsidies voor tewerkstelling stemt overeen met de lokale beleidscyclus, zoals vermeld in artikel 2, 3° van het planlastendecreet.

Art. 132. §1. Op voorwaarde dat cultureel-erfgoedorganisaties beschikken over een kwaliteitslabel op basis van dit decreet, kunnen ze voor de beleidsperiode, vermeld in artikel 131, een aanvraag indienen om de aanvullende subsidie voor tewerkstelling te behouden voor de vervangers van de geregulariseerde DAC'ers.

§2. De volgende criteria zijn van toepassing om te bepalen of de aanvullende subsidie voor tewerkstelling behouden blijft:

1° de opdracht draagt wezenlijk bij aan de ontwikkeling van de cultureel-erfgoedorganisatie;

2° de medewerker wordt ingezet op de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed dat door de cultureel-erfgoedorganisatie wordt beheerd.

§3. De Vlaamse Regering beslist over het behoud van de aanvullende subsidie voor tewerkstelling.

De aanvullende subsidie voor tewerkstelling voor de vervangers van de geregulariseerde DAC'ers bedraagt 35.500 euro per voltijds equivalent.

Art. 133. Het aantal tewerkstellingsplaatsen, vermeld in artikel 129, verminderd met het aantal tewerkstellingsplaatsen dat op basis van artikel 130 en artikel 132 verder gesubsidieerd wordt, is beschikbaar voor herverdeling.

Het aantal tewerkstellingsplaatsen dat beschikbaar is voor herverdeling wordt toegevoegd aan de middelen die op basis van artikel 144, vierde lid, 2°, ter beschikking gesteld worden.

Art. 134. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels voor de toekenning en het toezicht.

Hoofdstuk 7. Het subsidiëren van een lokaal en regionaal cultureel-erfgoedbeleid

Afdeling 1. Algemene bepalingen over het subsidiëren van een lokaal en regionaal cultureel-erfgoedbeleid

Art. 135. De bepalingen van het planlastendecreet zijn onverminderd van toepassing op de subsidies aan gemeenten en provincies, opgenomen onder dit hoofdstuk, met uitzondering van de tewerkstellingsplaatsen die op basis artikel 144, vijfde lid, 2° ter beschikking gesteld worden.

Art. 136. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de jaarlijkse subsidie.

Art. 137. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden of de Vlaamse Gemeenschapscommissie die een jaarlijkse subsidie ontvangen, moeten jaarlijks een verantwoording voorleggen op basis van de modaliteiten van dit decreet.

Art. 138. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst oefent een jaarlijks toezicht uit op de aanwending van de jaarlijkse subsidie van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie op basis van de modaliteiten in dit decreet.

Art. 139. Gedurende de beleidsperiode kan een provincie, een gemeente, een intergemeentelijk samenwerkingsverband of de Vlaamse Gemeenschapscommissie die een jaarlijkse subsidie ontvangt, een reserve aanleggen of de jaarlijkse subsidie overdragen naar het volgende werkingsjaar.

Op het einde van de beleidsperiode wordt de reserve of overgedragen jaarlijkse subsidie getoetst aan volgende normen:

- 1° maximaal 20% van de toegekende jaarlijkse werkingssubsidie mag gebruikt worden voor de aanleg van een reserve;
- 2° de totale gecumuleerde reserve op basis van werkingssubsidies mag maximaal 50% van de jaarlijkse werkingssubsidie bedragen.

Als de normen, vermeld in het tweede lid, overschreden worden vordert de Vlaamse Regering het bedrag van de overschrijding terug, door dat bedrag in mindering te brengen op de werkingssubsidie van een lopend of volgend werkingsjaar, of door terugbetaling.

Bij stopzetting van de activiteit worden alle beschikbare middelen en reserves met betrekking tot de werkingssubsidies teruggevorderd.

Art. 140. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, eventueel bijgestaan door de bevoegde beoordelingscommissie, voert een of meer evaluaties uit van de invulling van de Vlaamse beleidsprioriteiten, of, in voorkomend geval, van de uitvoering van het cultureel-erfgoedconvenant.

Art. 141. Als er bij het toezicht of de evaluatie ernstige tekortkomingen worden vastgesteld, kan de Vlaamse Regering de volgende sancties opleggen. Voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie gelden volgende modaliteiten op het vlak van sanctionering:

- 1° inhouding of terugvordering van een deel van of van de volledige toegekende jaarlijkse subsidie;
- 2° definitieve stopzetting van de jaarlijkse subsidie.

De sanctie die de Vlaamse Regering oplegt, moet in een redelijke verhouding staan tot de vastgestelde inbreuken.

Art. 142. De Vlaamse Regering legt nadere regels vast voor de verantwoording, het toezicht, de overdracht van werkingssubsidies, de evaluatie en de sancties.

Afdeling 2. Het subsidiëren van een regionaal cultureel-erfgoedbeleid

Art. 143. Het regionale cultureel-erfgoedbeleid dat onder de bevoegdheid van de provincies valt, omvat het volgende toepassingsgebied:

- 1° de indeling bij het regionale niveau van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties op het grondgebied die beschikken over een kwaliteitslabel als vermeld in dit decreet;

- 2° de toekenning van werkingssubsidies aan collectiebeherende organisaties op het grondgebied die ingedeeld zijn bij het regionale niveau;
- 3° de ondersteuning van cultureel-erfgoedorganisaties met een regionale relevantie;
- 4° het ontwikkelen van een regionaal depotbeleid, opgemaakt in overleg met de lokale besturen en de cultureel-erfgoedorganisaties, dat tegemoet komt aan de noden van het cultureel erfgoed dat aanwezig is op het grondgebied;
- 5° het aanbieden van een consulentenschap ten gunste van de cultureel-erfgoedbeheerders en –actoren op het grondgebied.

Art. 144. De Vlaamse Regering kan aan een provincie een jaarlijkse subsidie toekennen voor de realisatie van Vlaamse beleidsprioriteiten in het kader van een regionaal cultureel-erfgoedbeleid.

De doelstelling van de jaarlijkse subsidie is het stimuleren van een regionaal cultureel-erfgoedbeleid, als vermeld in artikel 143, 1°, 2°, 4° en 5°.

De Vlaamse Regering verduidelijkt die doelstelling en maakt ze bekend als Vlaamse beleidsprioriteiten. De Vlaamse Regering bepaalt de hoogte van de totale voorziene subsidie voor de Vlaamse beleidsprioriteiten en de criteria voor de toekenning en de verdeling van die subsidie.

De Vlaamse Regering stelt ten minste de volgende middelen ter beschikking:

- 1° een krediet van ten minste 1.140.000 euro per jaar;
- 2° een aantal tewerkstellingsplaatsen, uitgedrukt in voltijdse equivalenten, op basis van artikel 133. Per voltijds equivalent wordt een bedrag van 35.500 euro toegekend.

Art. 145. Om in aanmerking te komen voor een jaarlijkse subsidie moet een provincie voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° collectiebeherende organisaties die over een kwaliteitslabel beschikken als vermeld in dit decreet, indelen bij het regionale niveau op basis van de criteria die de provinciehiertoe bepaalt in uitvoering van het protocol, vermeld in artikel 5 en op basis van de bepalingen voor indeling, vermeld in artikel 19;
- 2° collectiebeherende organisaties die ingedeeld zijn bij het regionale niveau subsidiëren;
- 3° een regionaal depotbeleid voeren, opgemaakt in overleg met de lokale besturen en de cultureel-erfgoedorganisaties, dat tegemoet komt aan de noden van het cultureel erfgoed dat aanwezig is op het grondgebied;
- 4° een consulentenschap ter beschikking stellen van de cultureel-erfgoedbeheerders en -actoren op het grondgebied;
- 5° regionale belanghebbenden betrokken hebben bij de opmaak van de aanvraag.

Art. 146. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst onderzoekt of de aanvrager beantwoordt aan de voorwaarden en toetst de aanvraag aan de criteria met het oog op het opstellen van een ontwerp van beslissing voor de Vlaamse Regering.

Art. 147. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de jaarlijkse subsidie.

Afdeling 3. Het subsidiëren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid

Onderafdeling 1. Het subsidiëren van het lokaal cultureel-erfgoedbeleid van Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen.

Art. 148. De Vlaamse Regering kan aan de gemeenten Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen een jaarlijkse subsidie toekennen voor de realisatie van Vlaamse beleidsprioriteiten in het kader van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid.

De doelstelling van de jaarlijkse subsidie is het stimuleren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid, vanuit een initiërende, ondersteunende en coördinerende rol ten opzichte van de relevante cultureel-erfgoedactoren op het grondgebied. Daarbij wordt ingezet op:

- 1° de zorg voor en de ontsluiting van lokaal cultureel erfgoed, vanuit een integrale en geïntegreerde visie;
- 2° de ontwikkeling en uitwisseling van kennis en expertise binnen het lokale cultureel-erfgoedveld;
- 3° de ontwikkeling van modellen van geïntegreerde cultureel-erfgoedpraktijk;
- 4° het vergroten van het maatschappelijk draagvlak voor cultureel erfgoed.

Art. 149. De Vlaamse Regering verduidelijkt de doelstelling, vermeld in artikel 148, en maakt ze bekend als Vlaamse beleidsprioriteiten. De Vlaamse Regering bepaalt de hoogte van de totale voorziene subsidie voor de Vlaamse beleidsprioriteiten en de criteria voor de toekenning en de verdeling van die subsidie.

Art. 150. Om in aanmerking te komen voor een jaarlijkse subsidie moet de gemeente voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° collectiebeherende organisaties die over een kwaliteitslabel beschikken als vermeld in dit decreet indelen bij het lokale niveau op basis van de criteria die de gemeente hiertoe bepaalt in uitvoering van het protocol, vermeld in artikel 5, en op basis van de bepalingen voor indeling, vermeld in artikel 19;;
- 2° collectiebeherende organisaties die ingedeeld zijn bij het lokale niveau subsidiëren;
- 3° lokale belanghebbenden betrokken hebben bij de opmaak van de aanvraag.

Art. 151. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst onderzoekt of de aanvrager beantwoordt aan de voorwaarden en toetst de aanvraag aan de criteria met het oog op het opstellen van een ontwerp van beslissing voor de Vlaamse Regering.

Art. 152. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de jaarlijkse subsidie.

Onderafdeling 2. Het subsidiëren van het lokaal cultureel-erfgoedbeleid op basis van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

Art. 153. De Vlaamse Regering kan een jaarlijkse subsidie toekennen aan een intergemeentelijk samenwerkingsverband voor de uitvoering van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid.

De doelstelling van de jaarlijkse subsidie is het stimuleren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid. Daarbij wordt ingezet op:

- 1° de zorg voor en de ontsluiting van lokaal cultureel erfgoed, vanuit een integrale en geïntegreerde visie;
- 2° de ontwikkeling van kennis en expertise binnen het lokale cultureel-erfgoedveld en de uitwisseling ervan;
- 3° de ontwikkeling van geïntegreerde cultureel-erfgoedpraktijken;
- 4° het vergroten van het maatschappelijk draagvlak voor cultureel erfgoed.

De jaarlijkse subsidie wordt toegekend voor:

- 1° de werking van een cultureel-erfgoedcel die een initiërende, coördinerende en ondersteunende rol binnen het lokaal cultureel-erfgoedbeleid opneemt;
- 2° andere vormen van ondersteuning van lokale cultureel-erfgoedactoren, dan vermeld in 1°.

Art. 154. De beleidsperiode slaat op een periode van zes jaar die begint op 1 januari van het derde volledige jaar van de gemeentelijke legislatuur en eindigt op 31 december van het tweede volledige jaar van de gemeentelijke legislatuur.

Art. 155. Een aanvraag voor een jaarlijkse subsidie wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode of voor een periode die overeenstemt met de laatste vijf, vier of drie jaar van de beleidsperiode.

Een gemeente, vermeld in artikel 148, eerste lid, kan als onderdeel van een intergemeentelijk samenwerkingsverband een aanvraag voor een jaarlijkse subsidie indienen, als vermeld in artikel 153. Indien de Vlaamse Regering beslist op basis van deze aanvraag een jaarlijkse subsidie toe te kennen zijn volgende voorwaarden van toepassing:

- 1° de jaarlijkse subsidie die toegekend wordt aan het intergemeentelijke samenwerkingsverband is hoger dan de subsidie die de gemeente op basis van artikel 148 ontvangt;
- 2° de jaarlijkse subsidie die toegekend wordt op basis van artikel 148 wordt stopgezet vanaf het jaar dat het intergemeentelijke samenwerkingsverband een jaarlijkse subsidie ontvangt.

Art. 156. Om in aanmerking te komen voor een jaarlijkse subsidie moet een samenwerkingsverband van gemeenten voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° in het Vlaamse Gewest liggen;
- 2° beschikken over rechtspersoonlijkheid in overeenstemming met het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;
- 3° een werkingsgebied hebben van omliggende gemeenten van ten minste 50.000 inwoners;
- 4° een aanvraag indienen die afgestemd is op de strategische meerjarenplanning van de deelnemende gemeenten en waarvan lokale belanghebbenden betrokken werden bij de opmaak ervan;
- 5° het intergemeentelijke samenwerkingsverband of de betrokken gemeenten delen collectiebeherende organisaties op het grondgebied, die over een kwaliteitslabel beschikken als vermeld in dit decreet, in bij het lokale niveau op basis van de criteria die het intergemeentelijke samenwerkingsverband of de betrokken gemeente hiertoe

bepaalt in uitvoering van het protocol, vermeld in artikel 5, en op basis van de bepalingen voor indeling, vermeld in artikel 19
6° het intergemeentelijke samenwerkingsverband of de betrokken gemeenten subsidiëren de collectiebeherende organisaties op het grondgebied die ingedeeld zijn bij het lokale niveau.

Een gemeente mag slechts deel uitmaken van één intergemeentelijk samenwerkingsverband van gemeenten voor een jaarlijkse subsidie, vermeld in artikel 153.

Art. 157. Volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een jaarlijkse werkingssubsidie:

1° het belang van het aanwezige cultureel erfgoed en de cultureel-erfgoedactoren op het grondgebied;

2° de kwaliteit van de visie op en de doelstellingen van een geïntegreerd en integraal lokaal cultureel-erfgoedbeleid;

3° de wijze waarop dat beleid uitgevoerd zal worden door:

a) expertise te ontwikkelen en ter beschikking te stellen met het oog op een betere zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed;

b) lokale cultureel-erfgoedactoren te ondersteunen;

c) de verschillende cultureel-erfgoedgemeenschappen op het grondgebied te betrekken bij het lokale cultureel-erfgoedbeleid;

4° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;

5° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting; de noodzaak voor een jaarlijkse subsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking;

6° de inbreng van middelen door de deelnemende gemeenten in het lokale cultureel-erfgoedbeleid.

De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Art. 158. De bevoegde beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, onderzoekt of de aanvrager beantwoordt aan de voorwaarden en toetst de aanvraag aan de criteria. De bevoegde beoordelingscommissie stelt op basis hiervan een advies op over de toekenning van een jaarlijkse subsidie.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst stelt op basis van dat advies een ontwerp van beslissing op.

Art. 159. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de jaarlijkse subsidie.

Art. 160. De jaarlijkse subsidie bedraagt:

1° ten minste 150.000 euro per jaar voor samenwerkingsverbanden met een werkingsgebied van ten minste 50.000 inwoners;

2° ten minste 200.000 euro per jaar voor samenwerkingsverbanden met een werkingsgebied van ten minste 70.000 inwoners;

3° ten minste 300.000 euro per jaar voor samenwerkingsverbanden met een werkingsgebied van ten minste 120.000 inwoners.

Art. 161. De Vlaamse Regering sluit een cultureel-erfgoedconvenant met een intergemeentelijk samenwerkingsverband waaraan ze een jaarlijkse subsidie toekent.

Art. 162. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de aanvraag en het sluiten van het cultureel-erfgoedconvenant.

Afdeling 4. Het subsidiëren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad

Art. 163. De Vlaamse Regering kent een jaarlijkse subsidie toe aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor de uitvoering van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid.

Art. 164. De doelstelling van de jaarlijkse subsidie, vermeld in artikel 163, is het stimuleren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid. Daarbij wordt ingezet op:

- 1° de zorg voor en de ontsluiting van lokaal cultureel erfgoed, vanuit een integrale en geïntegreerde visie;
- 2° de ontwikkeling en uitwisseling van kennis en expertise binnen het lokale cultureel-erfgoedveld;
- 3° de ontwikkeling van modellen van geïntegreerde cultureel-erfgoedpraktijk;
- 4° het vergroten van het maatschappelijk draagvlak voor cultureel erfgoed;
- 5° het ontwikkelen van een depotbeleid voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, dat tegemoetkomt aan de behoeften van de lokale besturen, de Nederlandstalige cultureel-erfgoedorganisaties en het cultureel erfgoed dat aanwezig is op het grondgebied.

De jaarlijkse subsidie wordt toegekend voor:

- 1° de werking van een cultureel-erfgoedcel die met eigen personeels- en werkmiddelen een initiërende, coördinerende en ondersteunde rol opneemt ten opzichte van de relevante cultureel-erfgoedactoren op het grondgebied;
- 2° andere vormen van ondersteuning van lokale cultureel-erfgoedactoren, dan vermeld in 1°.

Art. 165. De beleidsperiode slaat op een periode van maximaal vijf jaar, die eindigt op 31 december van het tweede volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 166. Om in aanmerking te komen voor een jaarlijkse subsidie, moet de Vlaamse Gemeenschapscommissie een aanvraag opstellen voor de beleidsperiode, in overleg met de lokale besturen en belanghebbenden van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

Art. 167. Volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een jaarlijkse werkingssubsidie:

- 1° het belang van het aanwezige cultureel erfgoed en de cultureel-erfgoedactoren op het grondgebied;
- 2° de kwaliteit van de visie op en de doelstellingen van een geïntegreerd en integraal lokaal cultureel-erfgoedbeleid
- 3° de wijze waarop dat beleid uitgevoerd zal worden door:

- a) expertise te ontwikkelen en ter beschikking te stellen met het oog op een betere zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed;
- b) lokale cultureel-erfgoedactoren te ondersteunen;
- c) de verschillende cultureel-erfgoedgemeenschappen op het grondgebied te betrekken bij het lokale cultureel-erfgoedbeleid;
- 4° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;
- 5° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting;
- 6° de inbreng van middelen door de Vlaamse Gemeenschapscommissie in het lokale cultureel-erfgoedbeleid.

De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Art. 168. De bevoegde beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, onderzoekt of de aanvrager beantwoordt aan de voorwaarden en toetst de aanvraag aan de criteria. De bevoegde beoordelingscommissie stelt op basis hiervan een advies op over de toekenning van een jaarlijkse subsidie.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst stelt op basis van dat advies een ontwerp van beslissing op.

Art. 169. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de jaarlijkse subsidie.

Art. 170. De Vlaamse Regering sluit een cultureel-erfgoedconvenant met de Vlaamse Gemeenschapscommissie over de uitvoering van het lokale cultureel-erfgoedbeleid.

Art. 171. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de aanvraag en het sluiten van het cultureel-erfgoedconvenant.

Hoofdstuk 8. Organisatie van de advisering

Afdeling 1. De visitatiecommissies

Art. 172. Rekening houdend met het protocol, vermeld in artikel 5, stelt de Vlaamse Regering een pool van deskundigen samen. Uit die pool worden de visitatiecommissies samengesteld met het oog op de toekenning van het kwaliteitslabel, vermeld in artikel 12.

Afdeling 2. De adviescommissie cultureel erfgoed en de beoordelingscommissies

Art. 173. §1. De Vlaamse Regering richt een adviescommissie op voor de kwaliteitsbeoordeling inzake het beleidsveld cultureel erfgoed.

§2. De kerntaken van de adviescommissie zijn:

- 1° toezien op een kwaliteitsvolle organisatie van de interne werking van de beoordelingscommissies van het beleidsveld;
- 2° beleidsgericht advies formuleren op basis van de kwaliteitsbeoordeling in de beoordelingscommissies van het beleidsveld;
- 3° kwaliteitsbeoordeling van transversale dossiers als die niet worden behandeld door een beoordelingscommissie.

§3. De leden van de adviescommissie hebben een totaalvisie op het beleidsveld. De adviescommissie wordt samengesteld uit deskundigen uit de verschillende onderdelen van het beleidsveld.

De leden van de beoordelingscommissies kunnen lid zijn van de adviescommissie.

Art. 174. De Vlaamse Regering richt beoordelingscommissies op voor het kwalitatieve, inhoudelijke advies over indelings- en subsidieaanvragen. Die beoordelingscommissies worden samengesteld voor onderdelen van het beleidsveld cultureel erfgoed of voor transversale beleidsaspecten.

Voor de beoordeling van de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap die ze niet zelf beheert kan de Vlaamse Regering afzonderlijke beoordelingscommissies oprichten. Die commissies worden samengesteld uit drie leden van de betrokken reguliere beoordelingscommissie en drie buitenlandse experts. De voorzitter van de adviescommissie is ook de voorzitter van die afzonderlijke beoordelingscommissies.

De leden van de beoordelingscommissies worden aangesteld omwille van hun expertise over of betrokkenheid bij het te beoordelen onderdeel van het beleidsveld. De beoordelingscommissies worden op evenwichtige wijze samengesteld uit leden die de verschillende aspecten van het te beoordelen onderdeel van het beleidsveld vertegenwoordigen.

Een persoon kan slechts lid zijn van één beoordelingscommissie die wordt samengesteld voor onderdelen van het beleidsveld cultureel erfgoed of voor transversale beleidsaspecten.

Art. 175. Het lidmaatschap van een adviescommissie of een beoordelingscommissie is onverenigbaar met een mandaat in het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement en het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, met het ambt van minister, staatssecretaris en kabinetslid, met de hoedanigheid van personeelslid in dienst van de Vlaamse Gemeenschap of in dienst van instellingen van de Vlaamse overheid, dat in het kader van zijn functie betrokken is bij de uitvoering van dit decreet, met de hoedanigheid van personeelslid van het Vlaams Parlement, en van personeelslid en lid van de raad van bestuur van het steunpunt en van belangenbehartigers uit de betreffende sector. Die personen kunnen wel op uitnodiging van de betreffende adviescommissie of beoordelingscommissie met raadgevende stem deelnemen aan de vergaderingen.

Art. 176. De Vlaamse Regering bepaalt de algemene procedure voor de beoordeling van de dossiers.

De Vlaamse Regering voorziet, binnen de perken van de door het Vlaams Parlement goedgekeurde kredieten, een bedrag waarmee de werkzaamheden van de adviescommissie en de beoordelingscommissies kunnen worden vergoed.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de samenstelling, de aanstelling en het ontslag van de leden van de adviescommissie en de beoordelingscommissies, alsook de vergoeding.

Hoofdstuk 9. Gemeenschappelijke bepalingen

Art. 177. De subsidies, vermeld in dit decreet, worden toegekend binnen de perken van de door het Vlaams Parlement goedgekeurde kredieten, met uitzondering van de aanvullende subsidies voor tewerkstelling vermeld in artikel 130 en 132, §3, tweede lid.

Art. 178. De in dit decreet bepaalde subsidies worden in de vorm van voorschotten beschikbaar gesteld. De Vlaamse Regering bepaalt hoe de voorschotten berekend en uitbetaald worden.

Art. 179. De werkingssubsidies, opgenomen onder hoofdstuk 4, de jaarlijkse subsidies, opgenomen onder hoofdstuk 7 en het subsidiebedrag van 35.500 euro, vermeld in artikel 132 en 144, worden jaarlijks gekoppeld aan het prijsindexcijfer dat berekend en benoemd wordt voor de toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van 's lands concurrentievermogen.

Voor het gedeelte werkingskosten van de werkingssubsidie of jaarlijkse subsidie, vermeld in het eerste lid wordt het prijsindexcijfer beperkt tot 75 percent tenzij een ander percentage door de Vlaamse Regering wordt bepaald.

Art. 180. Organisaties die een subsidie ontvangen, vermeld in hoofdstuk 4, hoofdstuk 6 of hoofdstuk 7 moeten in alle gedrukte en digitale communicatie, bij elke mededeling, verklaring, publicatie en presentatie in het kader van de cultureel-erfgoedwerking de steun van de Vlaamse Gemeenschap vermelden door de standaardlogo's en de bijbehorende tekst en baselines te gebruiken die zijn vastgesteld door de Vlaamse Regering.

Organisaties die een projectsubsidie ontvangen vermeld in hoofdstuk 5, moeten in alle gedrukte en digitale communicatie, bij elke mededeling, verklaring, publicatie en presentatie die verband houdt met het project waarvoor een projectsubsidie is toegekend, de steun van de Vlaamse overheid vermelden door de standaardlogo's en de bijbehorende tekst en baselines te gebruiken die zijn vastgelegd door de Vlaamse Regering.

Art. 181. Een of meer gemeenten en een of meer provincies kunnen toetreden tot een rechtspersoon, als vermeld in de wet van 27 juli 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen, of deelnemen aan de oprichting ervan, voor het

beheer van een cultureel-erfgoedorganisatie die op basis van dit decreet een werkingssubsidie aanvraagt.

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om met betrekking tot de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap die ze zelf beheert, aangeduid op basis van hoofdstuk 3, afdeling 4, toe te treden tot of mee te werken aan de oprichting van een rechtspersoon als vermeld in het eerste lid.

Ook andere publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersonen mogen deel uitmaken van de rechtspersonen, vermeld in het eerste lid.

Gemeenten, provincies of de Vlaamse Gemeenschap mogen statutair personeel van de gemeente, de provincie of de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking stellen en infrastructuur overdragen aan de rechtspersoon, vermeld in het eerste lid.

Als de rechtspersoon, vermeld in het eerste lid binnen drie jaar na de oprichting op basis van dit decreet geen werkingssubsidie ontvangt of aangeduid is als instelling van de Vlaamse Gemeenschap, wordt de rechtspersoon van rechtswege ontbonden.

Hoofdstuk 10. Slotbepalingen

Afdeling 1. Opheffingsbepalingen

Art. 182. Het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, gewijzigd bij het decreet van 13 maart 2009 en het decreet van 18 december 2009 wordt opgeheven.

Afdeling 2. Overgangsbepalingen

Art. 183. Het protocol met de representatieve organisaties die de belangen behartigen van de Vlaamse provincies, steden en gemeenten dat gesloten is op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 blijft van kracht totdat het afloopt of vervangen wordt door een nieuw protocol op basis van artikel 5.

Art. 184. Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die beschikken over een kwaliteitslabel op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behouden dat kwaliteitslabel voor de toepassing van dit decreet.

Art. 185. Het erkenningsteken dat ter uitvoering van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 door de Vlaamse Regering bepaald werd, blijft van toepassing voor de uitvoering van artikel 16, tweede lid van dit decreet.

Art. 186. Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die aangeduid zijn als instelling van de Vlaamse Gemeenschap op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behouden die aanduiding voor de toepassing van dit decreet.

Art. 187. Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die ingedeeld zijn bij het Vlaamse niveau op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008

behouden die indeling bij het Vlaamse niveau onder de voorwaarden vermeld in hoofdstuk 3, afdeling 3 van dit decreet.

Art. 188. Organisaties waaraan een jaarlijkse werkingssubsidie werd toegekend op basis van titel II, hoofdstuk I, titel II, hoofdstuk II, afdeling III of titel II, hoofdstuk III van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behouden die jaarlijkse werkingssubsidie onder de voorwaarden vermeld in hoofdstuk 4 van dit decreet.

Art. 189. Organisaties waaraan een projectsubsidie is toegekend op basis van titel II, hoofdstuk V, van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behouden die projectsubsidie onder de voorwaarden vermeld in hoofdstuk 5 van dit decreet.

Art. 190. Provincies, gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waaraan een jaarlijkse werkingssubsidie is toegekend op basis van titel II, hoofdstuk IV, van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, behouden die jaarlijkse werkingssubsidie tot een nieuwe beleidsperiode start op basis van dit decreet.

De jaarlijkse werkingssubsidie, vermeld in het eerste lid, blijft toegekend onder de voorwaarden vermeld in het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008.

Art. 191. Provincies waaraan een jaarlijkse werkingssubsidie is toegekend op basis van titel II, hoofdstuk IV, onderafdeling I van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, ontvangen, als ze de eerste keer een aanvraag indienen op basis van artikel 144 van dit decreet, ten minste dezelfde jaarlijkse subsidie als ze ontvangen hebben op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008.

Art. 192. Gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waaraan een jaarlijkse werkingssubsidie is toegekend op basis van titel II, hoofdstuk IV, onderafdeling II, van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, ontvangen, als ze de eerste keer een aanvraag indienen op basis van artikel 148 of 153 van dit decreet, ten minste dezelfde jaarlijkse subsidie als zij ontvangen hebben op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 voor de doelstellingen, vermeld in artikel 67, §2, 1° en 3° van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, exclusief verhogingen op basis van artikel 120 en 121 op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008.

Voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden geldt daarbij als voorwaarde dat het intergemeentelijke samenwerkingsverband bestaat uit: ofwel ten minste een gemeente die individueel ondersteund werd voor het lokale cultureel-erfgoedbeleid, ofwel ten minste dezelfde gemeenten, ofwel dat het beschikt over een werkingsgebied van ten minste evenveel inwoners.

Art. 193. De Vlaamse Gemeenschapscommissie waaraan een jaarlijkse werkingssubsidie is toegekend op basis van titel II, hoofdstuk IV, van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behoudt die jaarlijkse werkingssubsidie onder de voorwaarden vermeld in hoofdstuk 5 van dit decreet.

Art. 194. Organisaties die op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 aangeduid zijn als behorend tot de cultureel-erfgoedsector voor de uitvoering van de bepalingen over de aanvullende subsidies voor tewerkstelling, behouden die aanduiding voor de uitvoering van hoofdstuk 6 van dit decreet.

Art. 195. Organisaties waaraan op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 een aanvullende subsidie voor tewerkstelling van vervangers van geregulariseerde DAC'ers is toegekend, behouden die subsidie onder de voorwaarden vermeld in hoofdstuk 6 van dit decreet.

Art. 196. Musea en verenigingen die een periodieke publicatie uitgeven over volkscultuur en geschiedenis, waaraan op basis van artikel 120 of 121 van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 een subsidie is toegekend tot en met 2014 behouden deze subsidie onder de voorwaarden zoals bepaald in het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008.

Als een dergelijk museum of vereniging onder het toepassingsgebied van een gemeente of intergemeentelijk samenwerkingsverband dat een jaarlijkse subsidie ontvangt voor het lokaal cultureel-erfgoedbeleid, wordt de subsidie, vermeld in het eerste lid, toegevoegd aan de jaarlijkse subsidie voor het lokaal cultureel-erfgoedbeleid.

Art. 197. Met behoud van de toepassing van artikels 184 en 188 van dit decreet worden aanvragen voor een kwaliteitslabel of een werkingssubsidie op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, die tot en met 1 april 2012 ingediend worden, behandeld conform de procedure, voorwaarden en criteria vermeld in het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008.

Art. 198. Met behoud van de toepassing van artikel 189 worden aanvragen voor een projectsubsidie op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 die tot en met 15 maart 2012 ingediend worden, behandeld conform de procedure, voorwaarden en criteria vermeld in het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008.

Art. 199. De pool van deskundigen voor het samenstellen van een visitatiecommissie, de adviescommissie en de beoordelingscommissies die aangesteld zijn op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behouden die aanstelling voor de toepassing van hoofdstuk 8 van dit decreet.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 50.934/3
VAN 20 MAART 2012

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

DE RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, derde kamer, op 8 februari 2012 door de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 23 maart 2012, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet ‘houdende het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid’, heeft, na de zaak te hebben onderzocht op de zittingen van 6 maart 2012 en 20 maart 2012, het volgende advies gegeven:

50.934/3

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe het decreet van 23 mei 2008 ‘houdende de ontwikkeling, de organisatie en de subsidiëring van het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid’ te vervangen door een nieuwe decretale regeling. Het huidige decreet wordt op vele punten behouden. De wijzigingen betreffen onder meer de aanpassing van de regels inzake de ondersteuning van het erfgoedbeleid dat wordt gevoerd door de provincies en de gemeenten, met onder meer een aanpassing aan het decreet van 15 juli 2011 ‘houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd’ (hierna: planlastendecreet), aanpassingen inzake de evaluatie- en de sanctieregeling, het invoeren van algemene procedures voor de aanvraag en de toekenning van subsidies, het integreren van de procedure voor de indeling van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties bij het Vlaamse niveau en de subsidiëring ervan, het invoeren van de mogelijkheid dat naast structurele subsidiëring ook subsidies voor grote internationale projecten worden verleend en het invoeren van de mogelijkheid van projectsubsidies voor cofinanciering die door een internationale instantie of organisatie wordt vereist.

Hoofdstuk 1 van het ontwerp bevat inleidende bepalingen. In hoofdstuk 2 wordt de doelstelling van het ontworpen decreet omschreven. In hoofdstuk 3, dat de organisatie van het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid regelt, komen aan bod: het sluiten van een protocol tussen de Vlaamse Regering en de representatieve organisaties die de belangen behartigen van de Vlaamse provincies, steden en gemeenten over de toekenning van een kwaliteitslabel en de indeling bij het lokale, regionale of Vlaamse niveau (afdeling 1), de toekenning van een kwaliteitslabel aan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, zijnde een museum, een culturele archiefinstelling of een erfgoedbibliotheek (afdeling 2), het indelen van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, in het bijzonder het indelen bij het Vlaamse niveau (afdeling 3) en het aanwijzen van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die opgericht zijn of beheerd

---

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

50.934/3

worden door de Vlaamse Gemeenschap als “instellingen van de Vlaamse Gemeenschap” (afdeling 4). Hoofdstuk 4 regelt de toekenning van werkingssubsidies voor landelijke cultureel-erfgoedorganisaties. Het bevat meer bepaald algemene bepalingen over werkingssubsidies (afdeling 1), en bepalingen betreffende het toekennen van een jaarlijkse werkingssubsidie aan het steunpunt voor cultureel erfgoed (afdeling 2), van een jaarlijkse werkingssubsidie aan de “instellingen van de Vlaamse Gemeenschap” die de Vlaamse Regering zelf niet beheert (afdeling 3), en van een jaarlijkse werkingssubsidie aan landelijke cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur en landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed (afdeling 4), aan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties (afdeling 5), aan de Vlaamse Erfgoedbibliotheek (afdeling 6), aan de Archiefbank Vlaanderen (afdeling 7), aan samenwerkingsverbanden met het oog op de internationale profilering van kunstcollecties (afdeling 8) en aan uitgevers voor de uitgave van een periodieke cultureel-erfgoedpublicatie (afdeling 9). Hoofdstuk 5 regelt de subsidies voor cultureel-erfgoedprojecten, meer bepaald projectsubsidies (afdeling 1), subsidies aan ontwikkelingsgerichte projecten en internationale projecten (afdeling 2), subsidies aan internationale projecten die cofinanciering vereisten (afdeling 3) en subsidies voor niet-periodieke publicaties (afdeling 4). Hoofdstuk 6 bevat regels inzake de aanvullende subsidies voor tewerkstelling. Hoofdstuk 7 regelt de subsidiëring van het lokale en regionale cultureel-erfgoedbeleid, en bevat meer bepaald algemene bepalingen (afdeling 1), bepalingen betreffende het subsidiëren van een regionaal cultureel-erfgoedbeleid, dat subsidies aan de provincies betreft (afdeling 2), bepalingen betreffende het subsidiëren van een lokale cultureel-erfgoedbeleid met, enerzijds, een regeling voor het subsidiëren van het lokale cultureel-erfgoedbeleid van Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen en, anderzijds, het subsidiëren van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (afdeling 3), en bepalingen betreffende het subsidiëren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad door middel van subsidies aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie (afdeling 4). Hoofdstuk 8 regelt de organisatie van de advisering door middel van visitatiecommissies (afdeling 1), een adviescommissie cultureel erfgoed en beoordelingscommissies (afdeling 2). Hoofdstuk 9 bevat gemeenschappelijke bepalingen en hoofdstuk 10 slotbepalingen, die betrekking hebben op de opheffing van het decreet van 23 mei 2008 en de overgangsregelingen.

ALGEMENE OPMERKINGEN

3. Uit een door de gemachtigde verschaft toelichting blijkt dat met het ontwerp wordt beoogd een deel van de verplichtingen te implementeren die voortvloeien uit de Conventie ‘betreffende de bescherming van het immaterieel cultureel erfgoed’, aangenomen in Parijs op 17 oktober 2003, goedgekeurd bij het decreet van 10 februari 2006. Het verdient aanbeveling

50.934/3

hierop in te gaan in de memorie van toelichting, waar thans enkel gewag wordt gemaakt van de implementatie van de Kaderconventie van de Raad van Europa over de bijdrage van cultureel erfgoed voor de samenleving, ondertekend in Faro op 27 oktober 2005.²

4.1. Het ontwerp valt binnen het toepassingsgebied van de wet van 16 juli 1973 ‘waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt’, zodat het verenigbaar moet zijn met de voorschriften van die wet, in het bijzonder met de artikelen 10 en 11 ervan.

In zoverre het ontwerp betrekking heeft op instellingen die activiteiten verrichten die gericht zijn op de gehele Vlaamse Gemeenschap, dient het te worden getoetst aan artikel 11 van de wet van 16 juli 1973. Dat artikel bepaalt dat de voorwaarden en de procedure van erkenning van instellingen die activiteiten uitoefenen gericht op de gehele Vlaamse Gemeenschap, “bij decreet” worden vastgesteld. Hetzelfde artikel bepaalt bovendien dat het decreet voor de erin bedoelde instellingen in een bepaalde financiële tegemoetkoming voorziet, welke uit een aantal nader bepaalde elementen bestaat; hieruit kan worden afgeleid dat ook de subsidiëring van de bedoelde instellingen bij decreet dient te worden geregeld. Met betrekking tot de erkenning en de subsidiëring van de bedoelde instellingen is de mogelijkheid voor de decreetgever om aan de Vlaamse Regering bevoegdheden te delegeren eerder beperkt. Hoogstens kan de decreetgever de Regering machtigen om de door hemzelf vastgestelde beginselen nader uit te werken. Dit veronderstelt dan dat de decreetgever zelf de criteria vaststelt die voor de uitwerking van die beginselen richtinggevend zijn.

Wat betreft de subsidies aan instellingen die geen werking hebben die is gericht op de gehele Vlaamse Gemeenschap, wordt bij artikel 10 van de wet van 16 juli 1973 enkel vereist dat de erkenning en de subsidiëring *krachtens* een decreet worden geregeld, zodat ter zake minder strenge vereisten gelden.

In dat verband kan het volgende worden opgemerkt.

4.2.1. De artikelen 9, 18, 28, 49, 55, 63, 78, 85, 93, 101, 115, 120 en 125 van het ontwerp bepalen dat de Vlaamse Regering de voorwaarden en/of de criteria voor het toekennen van het kwaliteitslabel, de indeling bij het Vlaamse niveau, en het verlenen van de subsidies nader kan bepalen of regelen. Volgens de gemachtigde wordt telkens bedoeld dat de voorwaarden en de criteria bepaald in het ontwerp meer gedetailleerd kunnen worden uitgewerkt, zodat de machtiging niet slaat op het invoeren van voorwaarden of criteria waarvan nog geen gewag wordt gemaakt in het ontwerp.

---

² Die conventie is nog niet goedgekeurd bij decreet, maar niets belet ermee in het ontwerp rekening te houden.

50.934/3

Het genoemde legaliteitsbeginsel zou er zich inderdaad tegen verzetten dat ten aanzien van instellingen die activiteiten verrichten die zijn gericht op de gehele Vlaamse Gemeenschap, nieuwe erkenningsvoorwaarden bij besluit van de Vlaamse Regering zouden worden ingevoerd. Het verdient aanbeveling de geschetste bedoeling in de memorie van toelichting weer te geven.

4.2.2. Inzake de evaluatie van organisaties die het kwaliteitslabel kregen en de eventuele intrekking van dat label, worden een aantal beginselen bepaald in artikel 17 van het ontwerp, maar de regeling van het toezicht (dat te onderscheiden is van de evaluatie – zie artikel 18 van het ontwerp) wordt geheel gedelegeerd aan de Vlaamse Regering. Artikel 11 van de wet van 16 juli 1973 vereist evenwel dat de essentiële elementen van het toezicht bij decreet worden geregeld. Het ontwerp dient gelet hierop te worden aangevuld.

4.2.3. Inzake de indeling van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties bij het Vlaamse niveau is niets bepaald aangaande de evaluatie, het toezicht en de eventuele intrekking van die indeling. Tenzij het de bedoeling is dat een organisatie, eens ingedeeld, die indeling voor de betrokken beleidsperiode behoudt, zonder dat wordt nagegaan of ze blijft voldoen aan de voorwaarden en de criteria (hetgeen wellicht niet de bedoeling is nu een voorwaarde voor de indeling bij het Vlaamse niveau het beschikken over een kwaliteitslabel is; als dat label wordt ingetrokken, zou ook de indeling bij het Vlaamse niveau moeten worden ingetrokken), dient het ontwerp wat dat betreft te worden aangevuld.

4.2.4. De algemene bepalingen inzake de werkingsubsidies voor landelijke cultureel-erfgoedorganisaties (bedoeld in hoofdstuk 4 van het ontwerp) en de algemene bepalingen inzake de projectsubsidies (bedoeld in hoofdstuk 5 van het ontwerp) bevatten slechts summiere regels inzake de aanvraag, de procedure voor beoordeling en toekenning, de evaluatie of de verantwoording, het toezicht en de sancties. Deze moeten weliswaar worden gelezen in samenhang met de specifieke bepalingen die gelden voor elk soort subsidie, maar die bepalingen zijn al even summier. Deze bepalingen dienen zo te worden aangevuld dat alle essentiële elementen betreffende de genoemde aangelegenheden in het ontwerp zijn opgenomen.³

4.2.5. Luidens artikel 37 van het ontwerp sluit de Vlaamse Regering een beheersovereenkomst met de cultureel-erfgoedorganisaties waaraan ze subsidies toekent. In de memorie van toelichting wordt daaromtrent onder meer vooropgesteld dat “in de beheersovereenkomst wordt opgenomen wat de Vlaamse Gemeenschap verwacht van de organisatie” en dat de beheersovereenkomst “een handig instrument [is] om, in overleg met de organisatie, doelstellingen en resultaatgebieden af te spreken en prioriteiten te leggen”.

---

³ Zie wat betreft de sancties, opmerking 7 en wat betreft het toezicht, opmerking 11, laatste alinea.

50.934/3

In dat verband moet erop worden gewezen dat in de beheersovereenkomst geen nieuwe subsidievoorwaarden kunnen worden opgenomen, maar de inhoud ervan beperkt dient te blijven tot een loutere concretisering van die voorwaarden naar de betrokken organisatie toe, of tot louter praktische of organisatorische afspraken.

4.2.6. In artikel 54, 2°, van het ontwerp wordt als criterium voor de beoordeling van een aanvraag voor werkingssubsidies door een “instelling van de Vlaamse Gemeenschap”, “de bepalingen in het regeerakkoord en de beleidsnota Cultuur” opgenomen.

De gemachtigde verklaarde hieromtrent het volgende:

“Het regeerakkoord van de Vlaamse Regering en de beleidsnota Cultuur bevatten soms specifieke beleidsprioriteiten voor de Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap. Deze worden als criteria meegenomen in de advisering.”

Het verwijzen naar “de bepalingen in het regeerakkoord en de beleidsnota Cultuur” als beoordelingscriterium voor de genoemde subsidieaanvraag strijdt niet enkel met het in artikel 11 van de wet van 16 juli 1973 opgenomen legaliteitsbeginsel, maar ook met de basisregels betreffende de uitoefening van de normatieve functie en het rechtszekerheidsbeginsel. De beoogde beoordelingscriteria dienen in het ontwerp zelf te worden opgenomen.

4.2.7. Luidens artikel 11, eerste lid, van de wet van 16 juli 1973 moet de subsidie aan “instellingen die activiteiten uitoefenen gericht op een gehele cultuurgemeenschap” bestaan uit de subsidiëring van een kern van personeelsleden, een jaarlijkse basistoelage voor de werking en een subsidiëring op grond van werkelijk gepresteerde activiteiten.

Het voorhanden zijn van deze componenten komt in het ontwerp niet of alvast onvoldoende tot uiting.

4.3. Behoudens dat de nood tot explicitering van bepaalde delegaties aan de Vlaamse Regering (zie opmerking 11) ook betrekking heeft op delegaties die dienen te worden getoetst aan artikel 10 van de wet van 16 juli 1973, doet het ontwerp geen bijzondere problemen rijzen ten aanzien van dat artikel.

5. Artikel 5 van het ontwerp bepaalt dat de Vlaamse Regering een protocol sluit met de representatieve organisaties die de belangen behartigen van de Vlaamse provincies, steden en gemeenten over “de procedures, de nadere specificaties van de criteria voor de toekenning van een kwaliteitslabel, vermeld in artikel 8, en de nadere specificaties van de criteria voor de indeling bij het lokale, regionale of Vlaamse niveau”. In het protocol kunnen ook andere aspecten

50.934/3

in verband met een complementair cultureel-erfgoedbeleid aan bod komen, voor zover daarbij geen bijkomende bevoegdheden bepaald worden.

Voorts wordt in het ontwerp bepaald dat de Vlaamse Regering “rekening moet houden met het protocol” bij het nader bepalen van de voorwaarden en/of criteria voor de toekenning van een kwaliteitslabel aan een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie, de indeling bij het Vlaamse niveau (artikelen 9 en 28) en voor het samenstellen van de pool van deskundigen waaruit de visitatiecommissies worden samengesteld (artikel 172). Ook wordt bepaald dat de gemeenten, de provincies en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden van gemeenten “rekening moeten houden met het protocol” of het protocol dienen uit te voeren bij (het bepalen van de criteria voor) de indeling van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties bij het lokale of het regionale niveau (artikelen 19, 145, 150 en 156).

In de memorie van toelichting wordt vooropgesteld dat het genoemde protocol wordt gesloten “met het oog op beleidsafstemming”.

De gemachtigde verschafte bovendien de volgende toelichting omtrent het protocol:

“Het decreet voorziet een kwaliteitslabel (erkenning) voor collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties. Eenmaal erkend kan een dergelijke organisatie (met het oog op een complementair beleid) ingedeeld worden bij het lokale, regionale of Vlaamse niveau. Het protocol is in de eerste plaats bedoeld om afspraken te maken om de criteria voor indeling bij een bepaald niveau op elkaar af te stemmen – dit is dus niet direct normatief, maar heeft wel bepaalde dwingende gevolgen (zie artikelsgewijze opsomming hieronder).

Het protocol bevat daarnaast ook nog andere meer normatieve afspraken zoals bijvoorbeeld een verplichting voor de gemeenten en provincies om de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die ingedeeld zijn bij hun niveau (lokaal en resp. regionaal) te subsidiëren. Dit is dus wel normatief en komt verder nog aan bod in het ontwerp van decreet (zie de artikelsgewijze opsomming hieronder).

- Art. 9: er moet rekening gehouden worden met het protocol voor de nadere specificatie van de voorwaarden en criteria voor het kwaliteitslabel omdat dit tegelijk de ondergrens is voor indeling bij het lokale niveau.

- Art. 19: hier wordt vermeld dat de gemeenten en provincies rekening moeten houden met dit protocol wanneer zij indelen.

- Art. 28: er moet rekening gehouden worden met het protocol voor de nadere specificatie van de voorwaarden en criteria voor de indeling bij het Vlaamse niveau.

50.934/3

- Art. 145: het uitvoeren van dit protocol is een voorwaarde voor de provincies om in aanmerking te komen om ondersteund te worden voor het regionale cultureel-erfgoedbeleid.

- Art. 150 en 156: het uitvoeren van dit protocol is een voorwaarde voor de gemeenten (resp. intergemeentelijke samenwerkingsverbanden) om in aanmerking te komen om ondersteund te worden voor het lokale cultureel-erfgoedbeleid.

- Art. 172: bij de samenstelling van de visitatiecommissies die adviseren over het kwaliteitslabel wordt er rekening gehouden met het protocol. Het protocol kan namelijk afspraken bevatten over de samenstelling van deze commissies (in het huidige protocol is dit het geval). Zo mag een lid van de pool van deskundigen bijvoorbeeld geen deel uitmaken van een visitatiecommissie die oordeelt over een aanvraag van een cultureel-erfgoedorganisatie uit de eigen gemeente.”

Uit die toelichting lijkt voort te vloeien dat het in artikel 5 van het ontwerp bedoelde protocol wel degelijk een, rechtstreekse of onrechtstreekse, normatieve draagwijdte heeft,⁴ en bijgevolg meer inhoudt dan louter praktische uitvoeringsmaatregelen of een concretisering van regels die reeds in het aan te nemen decreet (of zijn uitvoeringsbesluiten) vervat liggen. In dat geval kan evenwel geen gebruik worden gemaakt van het procedé van het protocol, maar dient de regeling in het ontwerp zelf te worden opgenomen, temeer daar sommige regels, al wordt het protocol gesloten met organisaties die de belangen van lokale besturen behartigen, ook betrekking hebben op het Vlaamse niveau en dus artikel 11 van de wet van 16 juli 1973 van toepassing kan zijn.

6. In verschillende bepalingen van het ontwerp wordt gewag gemaakt van “(algemeen) (aanvaarde) internationale standaarden”, en in één geval van “algemeen aanvaarde deontologische regels” (artikelen 8, eerste lid, 3° en 5°, 24, 4°, 44, tweede lid, 1°, 61, 5°, 83, 1°, en 91, 6°). Het nakomen van (of rekening houden met) deze standaarden en deontologische regels is een criterium dat gehanteerd wordt bij de beoordeling of een kwaliteitslabel (dat toelaat de benaming “door de Vlaamse overheid erkend(e) museum/culturele archiefinstelling/erfgoedbibliotheek” te dragen) wordt toegekend, of een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie wordt ingedeeld bij het Vlaamse niveau en of jaarlijkse werkingssubsidies worden verleend.

Uit de omtrent deze bepalingen door de gemachtigde verschaft toelichting lijkt voort te vloeien dat de genoemde standaarden en deontologische regels niet te beschouwen zijn

---

⁴ Althans voor de provincies, de steden en gemeenten, en de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (“in uitvoering van het protocol”). Wat de Vlaamse Regering zelf betreft, is dit minder uitgesproken, al lijkt er, ondanks de onduidelijkheid van de gehanteerde terminologie, ook wel een zekere normatieve binding te zijn (“rekening houdend met het protocol”).

50.934/3

als normatieve bepalingen, maar eerder als leidraden bij de genoemde beoordeling. Zelfs zo dit effectief het geval zou zijn,⁵ wat dan geëxpliciteerd dient te worden, vereist de rechtszekerheid dat de betrokken organisaties met zekerheid kunnen weten om welke standaarden en deontologische regels het precies gaat en waar ze kunnen worden geraadpleegd. Het ontwerp dient op dit vlak te worden aangevuld.

7. In de artikelen 42, 107 en 141 van het ontwerp wordt bepaald dat de Vlaamse Regering, als er bij het toezicht of de evaluatie ernstige tekortkomingen worden vastgesteld, de volgende sancties kan opleggen: inhouding of terugvordering van een deel van of van de volledige toegekende werkingssubsidie of jaarlijkse subsidie of definitieve stopzetting van de werkingssubsidie of jaarlijkse subsidie, dan wel inhouding of terugvordering van een deel van of van de volledige toegekende projectsubsidie. De sanctie moet in een redelijke verhouding staan tot de vastgestelde inbreuken.

Artikel 13 van de wet van 16 mei 2003 ‘tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof’ (die voor de Vlaamse Gemeenschap in werking is getreden op 1 januari 2012 en die is vastgesteld ter uitvoering van artikel 50, § 2, derde lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 ‘betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten’), luidt:

“Tot onmiddellijke terugbetaling van de subsidie is gehouden de begunstigde:

- 1° die de voorwaarden niet naleeft, waaronder de subsidie werd verleend;
- 2° die de subsidie niet aanwendt voor de doeleinden, waarvoor zij werd verleend;
- 3° die de in artikel 12 bedoelde controle verhindert.

Blijft de begunstigde van de subsidie in gebreke de in artikel 11 bedoelde verantwoording te verstrekken, dan is hij gehouden tot terugbetaling ten belope van het deel dat niet werd verantwoord.”

In zoverre slechts wordt voorzien in een facultatieve terugvordering, is de ontworpen regeling minder streng dan deze vervat in artikel 13 van de wet van 16 mei 2003, dat in beginsel bindend is voor de gemeenschappen en de gewesten. Gevraagd om uitleg over deze afwijking, antwoordde de gemachtigde wat volgt:

“Deze aangepaste sanctieregeling werd voorzien op basis van aanbevelingen gedaan door het Rekenhof en is analoog met de sanctieregeling die voorzien is in het

---

⁵ Zo niet, dienen de genoemde standaarden en criteria in het ontwerp te worden geïntegreerd of als bijlage erbij te worden opgenomen.

50.934/3

Kunstendecreet. Voor het Kunstendecreet werd deze regeling beargumenteerd vanuit de ‘impliciete bevoegdheden’ (artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980). Hieronder vind u de argumentatie uit de memorie bij het Kunstendecreet (toen nog in verhouding tot artikel 57 [van] de Wetten op de Rijkscomptabiliteit, wat letterlijk dezelfde formulering is als artikel 13 van de wet van 16 mei 2003).

Een analoge redenering is van toepassing op het Cultureel-erfgoeddecreet. Dit decreet heeft immers als doelstelling de duurzame zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed te stimuleren. Een verplichte en automatische terugvordering kan leiden tot een faillissement van de betrokken organisatie (want grotendeels afhankelijk van subsidies), waardoor het erfgoed dat zij beheert net verloren dreigt te gaan. Een aangepaste sanctieregeling die sancties toelaat in verhouding tot de inbreuk is daarom noodzakelijk.

Kunstendecreet - MvT

Binnen subsidieregelingen is de terugvordering van de betaalde subsidiebedragen bij niet naleving van de gestelde subsidievoorwaarden een ‘klassieke’ sanctie.

Ook binnen het kunstendecreet is dit het geval, zij het dat het kunstendecreet, door af te wijken van het principe van de automatische terugvordering, een meer afgemeten en gewogen toepassing van deze sanctie voorziet.

Artikel 57 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit voorziet bij niet naleving van de gestelde subsidievoorwaarden in een verplichte terugbetaling van het subsidiebedrag, zonder dat de subsidiërende overheid enige appreciatiebevoegdheid terzake heeft.

Binnen het kader van het kunstendecreet wordt van dit principe van ‘automatische terugvordering’ afgeweken. Geopteerd wordt voor een meer genuanceerde benadering waarbij, in afwijking van artikel 57 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, aan de Vlaamse regering een appreciatiebevoegdheid wordt toegekend: bij niet naleving van de gestelde subsidievoorwaarden dient de Vlaamse regering, rekening houdend met de specifieke omstandigheden van het dossier, te beslissen of deze niet naleving noopt tot een terugvordering, geheel of gedeeltelijk, van het toegekende subsidiebedrag.

Artikel 57 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit maakt evenwel deel uit van een door de federale wetgever aan de gemeenschappen en gewesten bindend opgelegde regeling. De decreetgever kan derhalve in beginsel niet in een minder strenge regeling (...) voorzien tenzij via toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen (impliciete bevoegdheden).

De binnen het kader van het kunstendecreet ingevoerde afwijking op de algemeen bindende regel van de verplichte terugvordering steunt op het principe van de impliciete bevoegdheden en voldoet aan de voorwaarden voor het invoeren van artikel 10 van de bijzondere wet: de voorgestelde afwijking is immers noodzakelijk voor de zinvolle uitoefening van een aan de gemeenschappen uitdrukkelijk toegewezen bevoegdheid. De federale aangelegenheid leent zich tot een gedifferentieerde regeling en er is sprake van een marginale weerslag van de voorgestelde afwijking.

50.934/3

De in het kunstendecreet opgenomen subsidieregelingen verbinden de ondersteuning van ‘kunst-’organisaties zowel als [van] kunstenaars aan zekere (output-) verplichtingen. Zo wordt ervoor gezorgd dat de gesubsidieerde jaarwerkingen ook daadwerkelijk ingevuld worden, dat projecten en creatieopdrachten ook daadwerkelijk gerealiseerd worden.

Anderzijds blijft ‘kunst’ steeds een waagstuk. Bij de creatie/realisatie van een kunstwerk en bij het opzetten van een kunstproject, bij de realisatie van een voorgenomen jaarwerking, spelen vele omstandigheden die ertoe kunnen leiden dat de creatie, het project of de jaarwerking, ondanks de geleverde inspanningen van kunstenaar(s), organisatie en overige betrokkenen, ergens spaak loopt. Het zou onredelijk zijn, en geheel tegen de basisgedachte van de ondersteuning van de bij definitie risicovolle kunstcreatie in, om in dergelijke gevallen steeds tot een verplichte en volledige terugvordering over te moeten gaan zonder rekening te kunnen houden met de specifieke omstandigheden van elk geval.

In die zin is er sprake van noodzakelijkheid om in deze te kunnen afwijken van het mechanisme van de ‘automatische terugvordering’. De appreciatiebevoegdheid die door artikel 21, § 7, aan de Vlaamse regering wordt toegekend laat toe om inzake de al dan niet terugvordering van de toegekende subsidie een gewogen beslissing te nemen die rekening houdt met de specificiteit van elk dossier. Het is duidelijk dat de in de voornoemde federale wetgeving vervatte bepalingen zich lenen tot een gedifferentieerde regeling. Er is geen beletsel om een andere regeling te voorzien dan het mechanisme van de ‘automatische terugvordering’.

De weerslag van deze afwijking blijft beperkt tot de subsidieregelingen binnen één specifiek decreet: het kunstendecreet. In die zin heeft de voorgestelde afwijking een duidelijk marginale weerslag.”

Het is slechts door een beroep te doen op de impliciete bevoegdheden bedoeld in artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen dat de decreetgever zou kunnen afwijken van de in de wet van 16 mei 2003 opgenomen regels. Op grond van dat artikel kan het decreet bepalingen bevatten waarvoor de gemeenschappen en de gewesten niet bevoegd zijn, wanneer de betrokken bepalingen noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de bevoegdheid van de gemeenschap of het gewest, de betrokken aangelegenheid zich leent tot een gedifferentieerde regeling en de weerslag van de betrokken bepalingen op die aangelegenheid slechts marginaal is.⁶

Waar de in de toelichting van de gemachtigde aangevoerde verantwoording volstaat om aan te tonen dat de decreetgever van oordeel kon zijn dat de afwijking noodzakelijk is om zijn beleid inzake het cultureel-erfgoed tot een goed einde te brengen en de aangelegenheid

---

⁶ Zie bijvoorbeeld Grondwettelijk Hof, nr. 8/2011, 27 januari 2011, B.8.6.

50.934/3

zich ongetwijfeld leent tot een gedifferentieerde regeling, zou de vraag kunnen rijzen of de weerslag van de genoemde bepalingen op de federaal geregelde aangelegenheid nog een marginaal karakter heeft, temeer nu het gaat om een afwijking op algemene beginselen die krachtens een bijzondere wet voor de gemeenschappen en de gewesten gelden, de afwijking een vrij ruim toepassingsgebied heeft en een cumulatie van afwijkingen in de verschillende sectoren de algemene regel zou kunnen uithollen. Het eindoordeel hieromtrent komt in voorkomend geval het Grondwettelijk Hof toe. Het verdient in ieder geval aanbeveling dat in de memorie van toelichting zou worden uitgelegd waarom naar de mening van de stellers van het ontwerp is voldaan aan elk van de toepassingsvereisten van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

8. Op verschillende plaatsen in het ontwerp wordt de term “Vlaanderen” gehanteerd (artikelen 24, 48, 56, 61, 72, 83, 99, 114, 119 en 124). Volgens de gemachtigde omvat deze term telkens zowel het Nederlandse taalgebied als de unicommunautaire instellingen die te Brussel-Hoofdstad omwille van hun activiteiten moeten worden geacht uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap. Zulks zou in het ontwerp tot uiting moeten worden gebracht.

9. In hoofdstuk 7, afdelingen 2 tot 4, van het ontwerp zijn bepalingen opgenomen die van toepassing zijn op de provincies, op vijf met name genoemde steden en op intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, en bepalingen die gelden ten aanzien van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De in afdeling 1 van hoofdstuk 7 van het ontwerp opgenomen algemene bepalingen hebben evenwel doorheen elkaar betrekking op “gemeenten⁷ en provincies” (artikel 135), op alle in het hoofdstuk bedoelde lokale besturen (artikelen 136, 139, 140 en 142), of enkel op de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (artikelen 137 en 138), terwijl het in artikel 141 van het ontwerp zelfs niet duidelijk is op welke instanties ze betrekking hebben.

Het verdient aanbeveling de structuur en de redactie van hoofdstuk 7, afdeling 1, van het ontwerp te herwerken teneinde meer duidelijkheid te verschaffen omtrent het toepassingsgebied van de onderscheiden bepalingen ervan.

10. Luidens artikel 135 van het ontwerp zijn de bepalingen van het planlastendecreet “onverminderd” van toepassing op de subsidies aan gemeenten en provincies, “opgenomen onder

---

⁷ Waarbij met gemeenten wordt gerefereerd aan de vijf steden vermeld in onderafdeling 1 van afdeling 3 van dat hoofdstuk.

50.934/3

dit hoofdstuk”,⁸ met uitzondering van de tewerkstellingsplaatsen die op basis van artikel 144, vierde lid, 2°, ter beschikking worden gesteld.

Zulks doet een aantal vragen rijzen. Hoe de regeling uit het planlastendecreet en de ontworpen regeling zich tot elkaar verhouden, is immers niet steeds duidelijk. Al komen sommige moeilijkheden voort uit de onduidelijkheid van het planlastendecreet zelf,⁹ kan hieromtrent het volgende worden opgemerkt.

10.1. In het algemeen kan worden vooropgesteld dat als in een decreet wordt bepaald dat een andere decretale regeling van toepassing is op de erdoor geregelde aangelegenheid, de regels waarnaar verwezen wordt in principe onverkort van toepassing zijn. Dat houdt in dat als de decreetgever van dit principe wil afwijken, hij dit expliciet dient te bepalen. Zonder uitdrukkelijke andersluidende bepaling in het voorliggende ontwerp, zijn alle bepalingen van het planlastendecreet derhalve in principe van toepassing op de relevante onderdelen van het aan te nemen decreet, ook al vallen die onderdelen op zich niet onder het toepassingsgebied van het planlastendecreet, dat slechts van toepassing is op de door de *Vlaamse Regering* opgelegde plan- en rapporteringsverplichtingen.

10.2. Artikel 4, § 1, van het planlastendecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering de Vlaamse beleidsprioriteiten en de bijbehorende subsidieregelingen voor de komende lokale beleidscyclus¹⁰ bekendmaakt, waarbij ze de hoogte van de totale subsidie en de criteria voor de verdeling ervan vermeldt. Vraag is hoe deze bepaling zich verhoudt tot de artikelen 144, tweede en derde lid, 148, tweede lid, en 149 van het ontwerp, waarin de doelstelling van de erin vermelde subsidies wordt omschreven en aan de Vlaamse Regering een opdracht wordt verleend om die doelstelling te verduidelijken en ze bekend te maken als Vlaamse beleidsprioriteiten.

Nu artikel 4, § 1, van het planlastendecreet enkel betrekking lijkt te hebben op de *bekendmaking* van de beleidsprioriteiten die worden vastgesteld in (of op basis van) de sectordecreten, wat in de memorie van toelichting bij het ontwerp dat heeft geleid tot het planlastendecreet wordt bevestigd,¹¹ is het vanuit het oogpunt van de samenhang met die bepaling geen probleem dat in het ontwerp een beleidsdoelstelling wordt bepaald die door de

---

⁸ Omwille van de duidelijkheid verdient het aanbeveling te verwijzen naar de betrokken onderdelen of artikelen van het ontwerp.

⁹ Zie hierover advies 49.284/3 van 8 maart 2011 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het planlastendecreet *Parl.St.* VI.Parl. 2010-2011, nr. 1102/1, p. 119-122, inzonderheid opmerkingen 5.4 tot 7.

¹⁰ Beleidscyclus van zes jaar die begint in het tweede jaar dat volgt op de lokale verkiezingen (zie artikel 2, 3°, van het planlastendecreet).

¹¹ M.v.T., *Parl.St.* VI.Parl. 2010-2011, nr. 1102/1, p. 13; in dezelfde zin advies 49.284/3 van 8 maart 2011, *l.c.*, p. 123, opmerking 10.

50.934/3

Vlaamse Regering verder wordt uitgewerkt als Vlaamse beleidsprioriteit. Wel dient te worden bepaald dat de Vlaamse Regering die beleidsprioriteit “formuleert”; de bekendmaking ervan wordt immers in het planlastendecreet geregeld.

Artikel 4, § 2, van het planlastendecreet, dat onder meer bepaalt dat de Vlaamse Regering naar aanleiding van een door haar gemaakte evaluatie na drie jaar, in voorkomend geval de nieuwe of de gewijzigde beleidsprioriteiten en de bijbehorende subsidieregelingen bekendmaakt, moet dan eveneens zo worden begrepen dat het om een loutere mededeling gaat van eventueel door de decreetgever of door de Vlaamse Regering aangepaste Vlaamse beleidsprioriteiten (door middel van een voorafgaande aanpassing van de artikelen 144, tweede lid, en 148, tweede lid, van het aan te nemen decreet of de desbetreffende besluiten van de Vlaamse Regering).

10.3. Er dient, wat betreft de vijf in artikel 148, eerste lid, van het ontwerp genoemde steden en de provincies, te worden verduidelijkt welke de verhouding is tussen de evaluatie bedoeld in artikel 140 van het ontwerp en de evaluatie bedoeld in artikel 11 van het planlastendecreet. Zo het de bedoeling is dat een afzonderlijke evaluatie wordt ingevoerd, naast de evaluatie die reeds is geregeld in het planlastendecreet, wat evenwel zou indruisen tegen de doelstelling van administratieve vereenvoudiging die met dat decreet wordt beoogd, dient dit uitdrukkelijk te worden bepaald.

10.4. Krachtens artikel 6, 4°, van het planlastendecreet dient in regelingen waarbij periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen worden opgelegd, waaronder subsidieregelingen, te worden bepaald dat de lokale besturen moeten aantonen dat ze lokale belanghebbenden en/of bevoegde adviesraden hebben betrokken bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning.

Om de artikelen 145, 5°, en 150, 3°, van het ontwerp op deze bepaling af te stemmen, dient daarin te worden bepaald dat de provincie of de gemeente *moet aantonen* dat ze lokale belanghebbenden heeft betrokken bij de opmaak van de strategische meerjarenplanning.

11. In verschillende bepalingen van het ontwerp wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om de “nadere regels” met betrekking tot de erin opgesomde aangelegenheden te bepalen, waarbij in een aantal gevallen slechts het voorwerp van de daaraan voorafgaande bepalingen wordt weergegeven.

De draagwijdte van die machtiging is niet steeds duidelijk (zie bijvoorbeeld artikel 29 van het ontwerp).

50.934/3

Ofwel wordt niets meer beoogd dan wat reeds vervat is in de algemene uitvoeringsbevoegdheid waarover de Vlaamse Regering beschikt op grond van artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. In dat geval is een specifieke machtiging aan de Vlaamse Regering niet noodzakelijk, al zou het behoud van de betrokken bepalingen kunnen worden gebillijkt teneinde geen twijfel te laten bestaan over de mogelijkheid tot optreden van de Vlaamse Regering.

Indien men evenwel de machtigingen aan de Vlaamse Regering verder wil doen reiken dan wat in de algemene uitvoeringsbevoegdheid is vervat, met name wanneer men ermee de Vlaamse Regering zou willen toelaten decretale bepalingen aan te vullen (bijvoorbeeld door bijkomende materiële of procedurele voorwaarden in te voeren), dient het voorwerp ervan te worden gepreciseerd.¹²

Wat betreft de in de artikelen 43, 108 en 142 van het ontwerp aan de Vlaamse Regering vervatte delegatie om de verantwoording van en het toezicht op de aanwending van subsidies nader te regelen, dient overigens te worden opgemerkt dat die aspecten reeds worden geregeld bij de artikelen 11 tot 14 van de genoemde wet van 16 mei 2003 ‘tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof’, bij de bepalingen die worden vastgesteld ter uitvoering van artikel 57 van het decreet van 8 juli 2011 ‘houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof’ (Rekendecreet)¹³ en bij artikel 11, tweede lid, van het planlastendecreet. Het is slechts voor zover men bijzondere bepalingen beoogt uit te vaardigen, in afwijking van of ter aanvulling op hetgeen bepaald zal worden ter uitvoering van artikel 57 van het decreet van 8 juli 2011, dat een delegatie ter zake nodig is.

---

¹² Waarbij voor zover het instellingen betreft die activiteiten verrichten die zijn gericht op de gehele Vlaamse Gemeenschap, acht dient te worden geslagen op artikel 11 van de wet van 16 juli 1973 (zie opmerking 4.1).

¹³ Deze bepaling luidt: “De Vlaamse Regering stelt de regels vast voor de toekenning, de terugvordering en de verantwoording van de subsidies, de indiening van aanvragen en verantwoordingsstukken, de eenmalige gegevensopvraging en voor de onverenigbaarheden. Ze kan de voorwaarden bepalen voor het elektronisch aanvragen en het elektronisch indienen van verantwoordingsstukken en stelt ook de procedure voor de controle op de aanwending van de subsidies vast”.

50.934/3

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 4

12. In artikel 4 van het ontwerp wordt slechts de doelstelling van het ontworpen decreet weergegeven en aangekondigd wat erin wordt geregeld. Het artikel heeft derhalve geen normatieve inhoud en kan beter uit het ontwerp worden weggelaten. Zo nodig kan de memorie van toelichting nog verder worden aangevuld met de in artikel 4 van het ontwerp voorkomende elementen.

Artikel 11

13. Luidens artikel 11 van het ontwerp onderzoekt een visitatiecommissie, opgericht op grond van artikel 172 van het aan te nemen decreet, ter plaatse de aanvraag voor het kwaliteitslabel en toetst ze de inhoud en de werking van de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie met het oog op de toekenning van het kwaliteitslabel, aan de voorwaarde vermeld in artikel 7 en aan de criteria vermeld in artikel 8 van het aan te nemen decreet.

Gevraagd of er ook niet moet worden getoetst aan de nadere voorwaarden of criteria vastgesteld ter uitvoering van artikel 9, verklaarde de gemachtigde:

“Hier gaan we ervan uit dat, indien de commissie de toetsing doet aan de voorwaarden en criteria, dit automatisch ook inhoudt dat deze commissie daarbij rekening houdt met de nadere specificaties van de voorwaarden en criteria (indien deze bepaald worden).”

Nu evenwel uitdrukkelijk gewag wordt gemaakt van de artikelen 7 en 8, gebeurt dit duidelijkheidshalve ook best met artikel 9.

Artikel 16

14. In artikel 16, derde lid, van het ontwerp schrijve men “erkenningsteken” in plaats van “herkenningsteken”.

50.934/3

Artikel 22

15. Artikel 22 van het ontwerp dient te worden aangevuld met een bepaling die de intrekking van de indeling bij het Vlaamse niveau regelt wanneer niet langer is voldaan aan de voorwaarden of de criteria voor die indeling.

Artikelen 30 en 31

16. Luidens artikel 30 van het ontwerp kan de Vlaamse Regering collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die zijn opgericht of worden beheerd door de Vlaamse Gemeenschap aanwijzen (niet: aanduiden) als instelling van de Vlaamse Gemeenschap. Luidens artikel 31 van het ontwerp dienen die instellingen te voldoen aan de voorwaarden en de criteria van het kwaliteitslabel, vermeld in hoofdstuk 3, afdeling 2, van het ontwerp.

Uit de memorie van toelichting blijkt dat het de bedoeling is dat alle collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die door de Vlaamse Gemeenschap worden opgericht of beheerd, zouden voldoen aan de voorwaarden en de criteria voor de toekenning van het kwaliteitslabel, en worden aangewezen als instelling van de Vlaamse Gemeenschap. In dat geval kan die aanwijzing krachtens het aan te nemen decreet zelf gebeuren of dient in artikel 30 van het ontwerp te worden geschreven “wijst ... aan” in plaats van “kan ... aanduiden”, al heeft een expliciete beslissing tot aanwijzing dan niet zo veel zin meer nu sowieso aan de voorwaarden en de criteria tot toekenning van het kwaliteitslabel dient te zijn voldaan, en niet enkel als voorwaarde tot toekenning van dit label.

Mocht die aanwijzing toch geen automatisme zijn, dienen de selectiecriteria te worden bepaald.

Artikel 50

17. Luidens artikel 50 van het ontwerp kent de Vlaamse Regering een jaarlijkse “dotatie” toe aan instellingen van de Vlaamse Gemeenschap die de Vlaamse Regering zelf niet beheert. Volgens de memorie van toelichting gaat het hier om het MHKA (Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen), dat is georganiseerd als een rechtspersoon in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk.¹⁴

---

¹⁴ Binnen het bestek van de huidige adviesaanvraag spreekt de Raad van State zich niet uit over het aanwenden van deze organisatievorm.

50.934/3

Volgens de gemachtigde berust het hanteren van het woord “dotatie” op een vergissing en wordt ermee “werkingssubsidie” bedoeld, begrip dat overigens ook wordt gehanteerd in de artikelen 52 en 54, 3°, van het ontwerp.

Artikel 64

18. Men schrijve in artikel 64, 3°, van het ontwerp, conform de grondwettelijke bevoegdheidsverdeling en de memorie van toelichting, “Vlaamse culturele leven” in plaats van “culturele leven”.

Eenzelfde opmerking geldt ten aanzien van artikel 68, tweede lid, van het ontwerp.

Artikel 72

19. Gevraagd om uitleg betreffende het in artikel 72, tweede lid, 1°, van het ontwerp gehanteerde begrip “Flandrica”, verklaarde de gemachtigde wat volgt:

“In het huidige Cultureel-erfgoeddecreet worden Flandrica als volgt gedefinieerd.

‘Flandrica: alle publicaties die in Vlaanderen of door Vlamingen in het buitenland worden uitgegeven, evenals alle relevante buitenlandse publicaties die in hoofdzaak over Vlaanderen handelen;’

Initieel zou deze term niet meer voorkomen in dit ontwerp. En cours de route is het terug toegevoegd, zonder de definitie terug toe te voegen. We stellen bijgevolg voor dit terug toe te voegen aan de definities.”

Met het voorstel van de gemachtigde kan worden ingestemd.

Artikel 79

20. In de memorie van toelichting wordt betreffende artikel 79 van het ontwerp vooropgesteld dat samenwerking met de Archiefbank Vlaanderen, waarvan in dat artikel gewag wordt gemaakt, een impliciete subsidievoorwaarde is.

Hierover om toelichting gevraagd, verklaarde de gemachtigde:

“Dit heeft betrekking op de subsidiëring van culturele archieven. Dit komt impliciet aan bod in het criterium (maar dus niet de voorwaarden) zoals vermeld in

50.934/3

artikel 24, 8° (positionering, samenwerking en netwerkvorming). Het is mogelijk om dit verder te specificeren in de uitvoeringsbesluiten.

Anderzijds is het zo dat deze passage in de memorie overgenomen is uit het huidige Cultureel-erfgoeddecreet. In de uitvoeringsbesluiten bij het huidige decreet werd de samenwerking met de archiefbank daarbij evenwel niet opgenomen als voorwaarde, bij de nadere specificatie van de voorwaarden. Om inconsistenties te vermijden stellen we daarom voor deze passage uit de memorie te schrappen.”

Indien het de bedoeling is dat het om een subsidievoorwaarde gaat, dient dit uitdrukkelijk te worden bepaald. Zo niet, dient de door de gemachtigde vermelde passage uit de memorie van toelichting te worden weggelaten.

Artikel 127

21. Zoals door de gemachtigde wordt bevestigd, hebben de regularisaties van DAC-projecten, met ingang van 1 januari 2002 of 1 januari 2003, bedoeld in artikel 127, tweede en derde lid, van het ontwerp reeds plaatsgevonden op grond van het decreet van 7 mei 2004 ‘houdende aanvullende subsidies voor tewerkstelling in de culturele sector’¹⁵. Als zodanig hebben die bepalingen dan ook thans geen enkel rechtsgevolg meer, zodat zij niet meer opnieuw in het ontwerp moeten worden opgenomen.

Artikel 135

22. In artikel 135 van het ontwerp dient te worden gerefereerd aan “artikel 144, *vierde lid*, 2°,” in plaats van aan “artikel 144, *vijfde lid*, 2°”.

Artikel 143

23 De gemachtigde verklaarde dat artikel 143 van het ontwerp er wel degelijk toe strekt de bevoegdheden van de provincies inzake het cultureel-erfgoedbeleid te omschrijven. Zulks dient alvast duidelijker te worden aangegeven in de inleidende zin van dat artikel.

In dat geval wordt, al zouden de artikelen 41 en 162, tweede lid, 2°, van de Grondwet slechts worden geschonden wanneer een beperking op het beginsel van de provinciale

---

¹⁵ Dat decreet is opgeheven bij het decreet van 23 mei 2008 ‘houdende de ontwikkeling, de organisatie en de subsidiëring van het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid’, dat in verband daarmee evenwel dezelfde bepalingen bevat.

50.934/3

autonomie kennelijk onevenredig is,¹⁶ in de memorie van toelichting toch best de verantwoording gegeven voor de beperking van de provinciale autonomie, waarin met name wordt uitgelegd waarom de ontnomen bevoegdheden beter kunnen worden uitgeoefend op een ander beleidsniveau dan het provinciale.¹⁷

Artikelen 161 en 170

24. In de artikelen 161 en 170 van het ontwerp wordt gewag gemaakt van een cultureel-erfgoedconvenant dat de Vlaamse Regering sluit met respectievelijk een intergemeentelijk samenwerkingsverband waaraan ze een jaarlijkse subsidie toekent en met de Vlaamse Gemeenschapscommissie, over de uitvoering van het lokale cultureel-erfgoedbeleid. Er dient te worden bepaald waarop dat convenant betrekking heeft, waarbij niet verder kan worden gegaan dan een concretisering van reeds in het ontwerp vervatte regels of het formuleren van praktische afspraken.

Artikel 177

25. Luidens artikel 177 van het ontwerp worden de subsidies die erin worden geregeld, toegekend binnen de perken van de door het Vlaams Parlement (lees: de decreetgever) goedgekeurde kredieten, met uitzondering van de aanvullende subsidies voor tewerkstelling vermeld in de artikelen 130 en 132, § 3, tweede lid, van het ontwerp

Terecht wordt in artikel 177 van het ontwerp bepaald dat de toegekende subsidies worden toegekend binnen de perken van de goedgekeurde begrotingskredieten. Krachtens artikel 50, § 1, eerste lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 ‘betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten’ keurt immers elk parlement jaarlijks de begroting goed. Die bepaling is, wat de gemeenschappen en de gewesten betreft, een transpositie van artikel 174, eerste lid, van de Grondwet, op grond waarvan de begrotingen jaarlijks worden goedgekeurd en voor slechts één jaar gelden. Gelet hierop kan de decreetgever in de toekomst niet gebonden zijn door de bepalingen van het ontwerp waarin het bedrag van de subsidies worden bepaald, en worden zijn prerogatieven op het vlak van de goedkeuring van de begroting en de regeringscontrole daardoor niet aangetast. De in de laatstgenoemde artikelen vervatte

---

¹⁶ Grondwettelijk Hof, nr. 95/2005, 25 mei 2005, B.26; zie ook, wat betreft de gemeentelijke autonomie, waarvoor dezelfde beginselen gelden, Grondwettelijk Hof, nr. 7/2009, 15 januari 2009, B.6.3; Grondwettelijk Hof, nr. 89/2010, 29 juli 2010, B.18.4; Grondwettelijk Hof, nr. 109/2011, 16 juni 2011, B.8.3.

¹⁷ Het bestaan van een verantwoording hiervoor vormt immers één van de elementen die het Grondwettelijk Hof bij zijn evenredigheidstoets zal betrekken (zie de arresten geciteerd in vorige voetnoot).

50.934/3

beginselen gelden ten aanzien van alle soorten subsidies, zodat er geen uitzondering kan worden gemaakt voor personeelssubsidies. Hoogstens kan het gaan om een beleidsintentie, maar zulk een intentie heeft geen plaats in een normatieve tekst.

De in artikel 177 van het ontwerp voorkomende zinsnede “, met uitzondering van de aanvullende subsidies voor tewerkstelling vermeld in artikel 130 en 132, § 3, tweede lid” dient derhalve te worden weggelaten.

Artikel 181

26. Met betrekking tot artikel 181, eerste lid, van het ontwerp verschaft de gemachtigde de volgende toelichting:

“Het moet steeds gaan om een combinatie van enerzijds één of meer gemeenten en anderzijds één of meer provincies. De bepaling is specifiek voorzien [voor] deze combinatie, omdat gemeenten onderling en provincies onderling rechtspersonen kunnen oprichten op basis van het Gemeentedecreet en respectievelijk [het] Provinciedecreet.”

Dat steeds één of meer gemeenten én één of meer provincies bij de oprichting of de deelname van de vereniging zonder winstoogmerk betrokken dienen te zijn, zou duidelijker uit de tekst van artikel 181, eerste lid, van het ontwerp moeten blijken.

27. De gemachtigde bevestigde dat artikel 181, tweede lid, van het ontwerp geen betrekking heeft op de oprichting van een openbare instelling in de zin van artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 (waarvoor een specifiek legaliteitsbeginsel geldt – en derhalve een nadere decretale regeling nodig is – en waarvoor het hanteren van de rechtsvorm van de vereniging zonder winstoogmerk overigens niet raadzaam is), en verklaarde dienaangaande het volgende:

“In het tweede geval is inderdaad ook de Vlaamse Gemeenschap betrokken. Deze betrokkenheid hoeft volgens ons niet automatisch te impliceren dat deze rechtspersoon opgericht is of beheerd wordt door de Vlaamse Gemeenschap. In het geval de Vlaamse Gemeenschap toetreedt tot een bestaande rechtspersoon en daarin een minderheidsbelang heeft is dit volgens ons niet het geval.”

en

“Ik denk niet dat dit in alle gevallen impliceert dat het gaat om een openbare instelling in de zin van artikel 9 BWHI, bijvoorbeeld in situaties waar het om toetreding gaat zonder meerderheidsbelang.

50.934/3

Er is momenteel één organisatie waar de Vlaamse overheid mee in toegetreden is, namelijk het samenwerkingsverband vzw de Vlaamse Kunstcollectie (VKC). Dit is een samenwerkingsverband van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, het Groeningemuseum Brugge en het Museum voor Schone Kunsten Gent. Hier is dus sprake van toetreding zonder meerderheidsbelang. Deze toetreding is niet via een specifiek decreet geregeld.”

Het verdient aanbeveling 181, tweede lid, van het ontwerp te verduidelijken en om de memorie van toelichting met die uitleg aan te vullen.

Artikel 184

28. Luidens artikel 184 van het ontwerp behouden collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die beschikken over een kwaliteitslabel op basis van het decreet van 23 mei 2008, voor de toepassing van het aan te nemen decreet dat kwaliteitslabel.

De gemachtigde verschafte de volgende toelichting bij dat artikel:

“Een kwaliteitslabel wordt toegekend voor onbepaalde duur, maar kan ingetrokken worden. Een aanduiding als instelling van de [Vlaamse Gemeenschap] is eveneens voor onbepaalde duur, deze aanduiding kan herzien worden wanneer de Vlaamse Regering overgaat tot een nieuwe aanduiding.

De criteria en voorwaarden zijn inhoudelijk dezelfde gebleven als in het decreet van 23 mei 2008, maar vormelijk anders geordend. In het huidige Cultureel-erfgoeddecreet is er enkel sprake van ‘voorwaarden’. In het ontwerp werden deze herwerkt naar ‘ontvankelijkheidsvoorwaarden’ (art. 6), voorwaarden (art. 7) en criteria (art. 8). Om deze reden lijkt een overgangperiode ons niet noodzakelijk. Bovendien: de huidige procedure (opgenomen in het [uitvoeringsbesluit] bij het decreet van 23 mei 2008, waarvan het de intentie is om deze te behouden) voorziet sowieso in een periode van 6 maand waarin een organisatie zich in regel kan stellen indien wordt vastgesteld dat niet meer voldaan is aan de voorwaarden voor het kwaliteitslabel. Pas na deze periode en op basis van een bijkomende toetsing kan een kwaliteitslabel ingetrokken worden.”

Om niet de indruk te wekken dat het op basis van het decreet van 23 mei 2008 toegekende kwaliteitslabel of de op basis van dat decreet verrichte aanwijzing als instelling van de Vlaamse Gemeenschap zonder enige inhoudelijke of temporele beperking geldig blijft, zou dienen te worden gespecificeerd dat de relevante bepalingen van hoofdstuk 3, afdelingen 2 en 3, van toepassing zijn op de in artikel 184 bedoelde organisaties.

50.934/3

Artikel 193

29. In artikel 193 van het ontwerp dient te worden verwezen naar “hoofdstuk 7, afdeling 4,” in plaats van naar “hoofdstuk 5”.

Artikel 196

30. Artikel 196, tweede lid, van het ontwerp is onbegrijpelijk gesteld. Er ontbreekt een woord (volgens de gemachtigde “valt”) en tevens loopt de zinsnede “onder het toepassingsgebied van een gemeente of intergemeentelijk samenwerkingsverband” mank. De genoemde bepaling dient derhalve te worden herschreven.

Artikelen 197 en 198

31. In de artikelen 197 en 198 van het ontwerp wordt in een overgangsregeling voorzien voor aanvragen tot toekenning van een kwaliteitslabel of van subsidies die vóór 1 april 2012, respectievelijk 15 maart 2012 worden ingediend.

Dit doet problemen rijzen voor aanvragen die zouden worden ingediend tussen die data en de datum van inwerkingtreding van het aan te nemen decreet (de tiende dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad), die verder in de toekomst zal liggen.

Behoudens zo men zeker zou zijn dat in de genoemde periodes geen aanvragen zullen worden ingediend, dienen de genoemde data te worden aangepast. Een alternatief zou zijn te bepalen dat organisaties die gedurende een zekere periode vóór de inwerkingtreding van het aan te nemen decreet een aanvraag hebben ingediend de gelegenheid krijgen hun aanvraag aan te passen aan de nieuwe regels.

Artikel 199

32. In artikel 199 van het ontwerp wordt best bepaald dat de leden van de erin bedoelde pool van deskundigen hun aanstelling behouden voor de duur waarvoor ze was verleend.

50.934/3

De kamer was samengesteld uit

de Heren	P. LEMMENS,	kamervoorzitter,
	J. SMETS,	
	B. SEUTIN,	staatsraden,
	J. VELAERS,	assessor van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevrouw R. THIELEMANS, eerste auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

A.-M. GOOSSENS

P. LEMMENS

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET
DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. Dit decreet wordt aangehaald als: Cultureel-erfgoeddecreet van [datum].

Art. 3. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° cultureel erfgoed: roerend en immaterieel erfgoed, dat als betekenisdragers uit het verleden gemeenschappelijke betekenissen verkrijgt binnen een cultureel referentiekader;
- 2° cultureel-erfgoedgemeenschap: een gemeenschap die bestaat uit organisaties en personen die een bijzondere waarde hechten aan het cultureel erfgoed of specifieke aspecten ervan, en die het cultureel erfgoed of aspecten ervan door publieke actie wil behouden en doorgeven aan toekomstige generaties;
- 3° cultureel-erfgoedorganisatie: een organisatie met een publiek- of privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid zonder winstgevend doel die de zorg voor of de ontsluiting van het cultureel erfgoed als kerntaak heeft;
- 4° DAC: derde arbeidscircuit, tewerkstelling op basis van het koninklijk besluit nr. 25 van 24 maart 1982 tot opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector, gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 473 van 28 oktober 1986;
- 5° Flandrica: alle publicaties die in Vlaanderen of door Vlamingen in het buitenland worden uitgegeven, evenals alle relevante buitenlandse publicaties die in hoofdzaak over Vlaanderen handelen;
- 6° geregulariseerde DAC'er: een werknemer in een DAC-project die op het moment van de regularisatie met de DAC-promotor een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur had;
- 7° ontsluiting van het cultureel erfgoed: het voor een zo breed mogelijk publiek zichtbaar maken van het cultureel erfgoed, het toegankelijk maken van de betekenissen van het cultureel erfgoed voor de gemeenschap en het voortdurend actualiseren van die betekenissen;
- 8° projectsubsidie: een subsidie toegekend ter ondersteuning van een activiteit die zowel qua opzet of doelstelling als in de tijd kan worden afgebakend;
- 9° Planlastendecreet: het decreet van 15 juli 2011 houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd;
- 10° steunpunt: dienstverlenende organisatie die een intermediaire rol vervult tussen een specifiek veld en de overheid;
- 11° Vlaanderen: het Nederlandse taalgebied en instellingen gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, die wegens hun activiteiten moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap;

- 12° volkscultuur: breed gedragen cultuurverschijnselen in hun historische, sociale en geografische dimensies, waarbij die dimensies worden opgevat als dynamische, groepsgedonden processen van betekenisgeving en toe-eigening;
- 13° werkingssubsidie: een subsidie toegekend ter ondersteuning van de personeels- en werkingskosten die voortvloeien uit een structurele activiteit die een continu of permanent karakter vertoont;
- 14° zorg voor het cultureel erfgoed: het voor de gemeenschap verzamelen, in stand houden en onderzoeken van het cultureel erfgoed.

Hoofdstuk 2. Doelstelling

Art. 4. §1. Dit decreet heeft tot doel om, vanuit een integrale en geïntegreerde aanpak, een cultureel-erfgoedbeleid uit te bouwen dat een kwaliteitsvolle en duurzame zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed stimuleert.

Dit decreet doet dat door:

- 1° organisaties te ondersteunen voor de kwalitatieve zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed;
- 2° een verdere ontwikkeling en toepassing te stimuleren van verschillende cultureel-erfgoedpraktijken, de museologie, de archiefwetenschap en het hedendaagse documentenbeheer, de informatie- en bibliotheekwetenschap en de etnologie;
- 3° een netwerk van cultureel-erfgoedorganisaties en cultureel-erfgoedgemeenschappen tot stand te brengen dat expertise ontwikkelt, uitwisselt en ter beschikking stelt, en dat de cultureel-erfgoedbeleving bij burgers erkent en vergroot.

In het cultureel-erfgoedbeleid wordt de nodige aandacht ontwikkeld voor duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit.

§2. Daartoe voorziet het decreet in:

- 1° het sluiten van een protocol met de representatieve organisaties die de belangen behartigen van de Vlaamse provincies, steden en gemeenten;
- 2° de toekenning van een kwaliteitslabel aan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties;
- 3° de indeling van musea en culturele archiefinstellingen bij het Vlaamse niveau;
- 4° de toekenning van werkingssubsidies aan landelijke cultureel-erfgoedorganisaties;
- 5° de toekenning van projectsubsidies voor cultureel-erfgoedprojecten;
- 6° de toekenning en herverdeling van aanvullende subsidies voor tewerkstelling;
- 7° de toekenning van subsidies voor een lokaal en regionaal cultureel-erfgoedbeleid.

Hoofdstuk 3. Organisatie van het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid

Afdeling 1. Het sluiten van een protocol

Art. 5. De Vlaamse Regering sluit een protocol met de representatieve organisaties die de belangen behartigen van de Vlaamse provincies, steden en gemeenten over de procedures, de nadere specificaties van de criteria voor de toekenning van een kwaliteitslabel, vermeld in artikel 8, en de nadere specificaties van de criteria voor de indeling bij het lokale, regionale of Vlaamse niveau.

In het protocol kunnen ook andere aspecten in verband met een complementair cultureel-erfgoedbeleid aan bod komen, voor zover daarbij geen bijkomende bevoegdheden bepaald worden.

Afdeling 2. De toekenning van een kwaliteitslabel aan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties

Art. 6. Om een kwaliteitslabel toegekend te krijgen en te behouden, moet een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie voldoen aan de volgende ontvankelijkheidsvoorwaarden:

- 1° beheerd worden door een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke rechtspersoon zonder winstgevend doel;
- 2° haar zetel en haar werking hebben in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- 3° een aanvraag indienen.

Art. 7. Om een kwaliteitslabel toegekend te krijgen en te behouden, geldt als voorwaarde dat een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie een permanente organisatie moet zijn:

- 1° ten dienste van de gemeenschap en haar ontwikkeling;
- 2° die toegankelijk is voor het publiek;
- 3° die het cultureel erfgoed van de mens en zijn omgeving verzamelt, in stand houdt, onderzoekt, bekend maakt en tentoonstelt met het oog op studie, educatie en ontspanning.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een museum, een culturele archiefinstelling en een erfgoedbibliotheek:

- 1° een museum ontplooit een werking die past in de hedendaagse praktijk en theorie van de museologie, en beheert een collectie die bestaat uit de materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving;
- 2° een culturele archiefinstelling ontplooit een werking die past in de hedendaagse praktijk en theorie van de archiefwetenschap en het hedendaagse documentenbeheer, en beheert een collectie cultureel erfgoed die voornamelijk tot stand komt door overdracht van archiefbestanden;
- 3° een erfgoedbibliotheek ontplooit een werking die past in de hedendaagse praktijk en theorie van de informatie- en bibliotheekwetenschap, en beheert een collectie cultureel erfgoed die loopt van de oudste schriftmaterialen en de eerste gedrukte werken tot de moderne en hedendaagse gedrukte en digitale publicaties.

Art. 8. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en het behoud van een kwaliteitslabel:

- 1° beschikken over een collectie cultureel erfgoed die door de onderlinge samenhang en het profiel ervan, de verbanden en de context, de mogelijke uniciteit of de materiële waarde ervan door en voor een cultureel-erfgoedgemeenschap voldoende belangrijk wordt geacht om in een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie te worden ondergebracht;
- 2° een duidelijke visie hebben op de totaliteit van de werking van de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie, waarbij de basisfuncties op elkaar zijn afgestemd;
- 3° de verzamel functie, de behoud- en beheerfunctie, de onderzoeksfunctie en de publieksgerichte functie, de basisfuncties genoemd, vervullen. Daarvoor worden aan het cultureel erfgoed aangepaste, algemeen aanvaarde internationale standaarden en kwaliteitsvolle, dynamische werkvormen en -methoden gehanteerd;
- 4° een degelijk zakelijk beleid voeren zodat er voldoende garanties worden gegeven over het in de toekomst blijven bestaan van de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie en over de uitvoering van de basisfuncties;
- 5° de algemeen aanvaarde deontologische regels in acht nemen.

De collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie kan voor het vervullen van de basisfuncties, vermeld in het eerste lid, 3°, samenwerken met andere cultureel-erfgoedorgani-

saties. In voorkomend geval bepaalt de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie die een kwaliteitslabel aanvraagt, mee het beleid voor die functionele samenwerking.

Art. 9. Rekening houdend met het protocol, vermeld in artikel 5, kan de Vlaamse Regering de voorwaarden of criteria nader bepalen.

Art. 10. Een aanvraag voor een kwaliteitslabel kan jaarlijks ingediend worden.

Art. 11. Een visitatiecommissie, opgericht op basis van artikel 172, onderzoekt ter plaatse de aanvraag voor het kwaliteitslabel en toetst de inhoud en de werking van de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie met het oog op de toekenning van het kwaliteitslabel aan de voorwaarde, vermeld in artikel 7, en aan de criteria, vermeld in artikel 8, en de nadere bepaling van de voorwaarden en criteria op basis van artikel 9.

De visitatiecommissie stelt een advies op over de toekenning van het kwaliteitslabel.

Art. 12. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning van het kwaliteitslabel.

De Vlaamse Regering kent de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie een van de volgende labels toe:

- 1° door de Vlaamse overheid erkend museum;
- 2° door de Vlaamse overheid erkende culturele archiefinstelling;
- 3° door de Vlaamse overheid erkende erfgoedbibliotheek.

De Vlaamse Regering kan bijkomende labels toekennen voor deelaspecten van de werking.

Art. 13. De Vlaamse Regering neemt de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die een kwaliteitslabel mogen dragen, op in het register van erkende collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties.

Art. 14. Het kwaliteitslabel mag gedragen worden vanaf de datum van de beslissing van de Vlaamse Regering.

De collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie mag het kwaliteitslabel dragen zolang ze voldoet aan de voorwaarden en criteria.

Art. 15. Als de Vlaamse Regering beslist het kwaliteitslabel niet toe te kennen, kan de publiek- of privaatrechtelijke rechtspersoon die de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie beheert voor de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie, een nieuwe aanvraag voor een kwaliteitslabel indienen op voorwaarde dat aangetoond wordt dat de reden voor de weigering niet langer bestaat.

Art. 16. Alleen een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie die beschikt over een kwaliteitslabel als vermeld in dit decreet, mag de naam “door de Vlaamse overheid erkend museum”, “door de Vlaamse overheid erkende culturele archiefinstelling” of “door de Vlaamse overheid erkende erfgoedbibliotheek” dragen.

De Vlaamse Regering bepaalt het erkenningsteken van:

- 1° door de Vlaamse overheid erkend museum;
- 2° door de Vlaamse overheid erkende culturele archiefinstelling;
- 3° door de Vlaamse overheid erkende erfgoedbibliotheek.

Alleen een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie die beschikt over een kwaliteitslabel als vermeld in dit decreet, mag in gedrukte en digitale communicatie, bij elke mededeling, verklaring, publicatie en presentatie het erkenningsteken vermelden.

Art. 17. Minstens eenmaal per vijf jaar wordt geëvalueerd of de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie nog altijd voldoet aan de voorwaarden en criteria.

Een visitatiecommissie, opgericht op basis van artikel 172, kan op elk moment gevraagd worden de werking van de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie te evalueren met het oog op de intrekking van het kwaliteitslabel.

De Vlaamse Regering kan het kwaliteitslabel, na advies van de visitatiecommissie, intrekken als niet meer voldaan is aan de voorwaarden of criteria.

Art. 18. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de aanvraag, de toekenning, de evaluatie en de intrekking van het kwaliteitslabel.

Afdeling 3. Het indelen van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties

Onderafdeling 1. Algemene bepalingen over indeling

Art. 19. Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die beschikken over een kwaliteitslabel als vermeld in dit decreet kunnen ingedeeld worden in de volgende niveaus:

- 1° het lokale niveau;
- 2° het regionale niveau;
- 3° het Vlaamse niveau.

Rekening houdend met het protocol, vermeld in artikel 5, kan de gemeente op het grondgebied waarvan een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie als vermeld in het eerste lid, ligt, of een rechtspersoon die daartoe door de gemeente is gedelegeerd, beslissen om de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie in te delen bij het lokale niveau.

Rekening houdend met het protocol, vermeld in artikel 5, kan de provincie op het grondgebied waarvan een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie als vermeld in het eerste lid, ligt, of een rechtspersoon die daartoe door de provincie is gedelegeerd, beslissen om de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie in te delen bij het regionale niveau.

Een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie als vermeld in het eerste lid, kan maar in één niveau tegelijk ingedeeld worden. In geval van indeling bij het regionale niveau vervalt de indeling bij het lokale niveau. In geval van indeling in het Vlaamse niveau vervalt de indeling bij het regionale of het lokale niveau.

Onderafdeling 2. Indeling bij het Vlaamse niveau

Art. 20. De Vlaamse Regering kan de volgende collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties indelen bij het Vlaamse niveau:

- 1° musea;
- 2° culturele archiefinstellingen.

Art. 21. Om in aanmerking te komen voor een indeling bij het Vlaamse niveau moet een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie als vermeld in artikel 20 voldoen aan de volgende ontvankelijkheidsvoorwaarden:

- 1° beschikken over een kwaliteitslabel als vermeld in artikel 12, tweede lid, 1° of 2°;
- 2° een aanvraag indienen.

Art. 22. Een indeling bij het Vlaamse niveau wordt toegekend voor de beleidsperiode.

De beleidsperiode voor musea, vermeld in artikel 20, 1°, slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het laatste jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het vierde volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

De beleidsperiode voor culturele archiefinstellingen, vermeld in artikel 20, 2°, slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het vierde volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het derde volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 23. Een aanvraag tot indeling bij het Vlaamse niveau wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode of voor een periode die start op 1 januari van het vierde jaar van de beleidsperiode en eindigt op 31 december van het laatste jaar van de beleidsperiode.

Art. 24. De volgende criteria zijn van toepassing voor de indeling bij het Vlaamse niveau:

- 1° het belang van het cultureel erfgoed en de geografische reikwijdte van het thema waarop het museum of de culturele archiefinstelling focust. Voor de culturele archiefinstellingen geldt bijkomend dat ze archiefbestanden met een geografische spreiding over Vlaanderen moeten verzamelen;
- 2° een werking uitbouwen met een landelijke reikwijdte die relevant is voor Vlaanderen. Het museum of de culturele archiefinstelling moet zich met die werking binnen een internationale context begeven en internationale expertise binnen brengen in de cultureel-erfgoedgemeenschap of het cultureel-erfgoedveld;
- 3° de inhoud van en de wijze waarop de kennis en expertise op een actieve en receptieve manier ter beschikking gesteld worden van de cultureel-erfgoedgemeenschap en van het cultureel-erfgoedveld;
- 4° de kwaliteit van de uitvoering van de basisfuncties en de toepassing van internationaal aanvaarde standaarden bij de uitvoering van de basisfuncties;
- 5° de kwaliteit van het zakelijke beheer van het museum of de culturele archiefinstelling;
- 6° de geografische reikwijdte van het publieksbereik;
- 7° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;
- 8° de positionering, samenwerking en netwerkvorming, zowel binnen Vlaanderen als internationaal.

Art. 25. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 26. De bevoegde beoordelingscommissie toetst de aanvraag en de werking van de cultureel-erfgoedorganisatie aan de toepasselijke criteria en formuleert een advies over de indeling bij het Vlaamse niveau.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst stelt op basis van dat advies een ontwerp van beslissing op.

Art. 27. De Vlaamse Regering beslist over de indeling bij het Vlaamse niveau.

Art. 28. De Vlaamse Regering kan, rekening houdend met het protocol vermeld in artikel 5, de criteria nader bepalen.

Bij het nader bepalen van de criteria wordt rekening gehouden met de specifieke kenmerken van de museologie, de archiefwetenschap en het hedendaags documentenbeheer.

Art. 29. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de aanvraag en de indeling bij het Vlaamse niveau.

Afdeling 4. Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap

Art. 30. De Vlaamse Regering wijst de collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die opgericht zijn of beheerd worden door de Vlaamse Gemeenschap aan als instelling van de Vlaamse Gemeenschap.

Art. 31. De instellingen van de Vlaamse Gemeenschap, vermeld in artikel 30, moeten voldoen aan de voorwaarden en criteria van het kwaliteitslabel, vermeld in afdeling 2.

Art. 32. De Vlaamse Regering kent aan de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap een van de kwaliteitslabels als vermeld in artikel 12, toe. De Vlaamse Regering neemt de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap op in het register, vermeld in artikel 13.

Een instelling van de Vlaamse Gemeenschap wordt gelijkgesteld met een door de Vlaamse overheid erkend museum, een door de Vlaamse overheid erkende culturele archiefinstelling of een door de Vlaamse overheid erkende erfgoedbibliotheek, en mag de naam en het erkenningsteken, vermeld in artikel 16, dragen.

Hoofdstuk 4. Werkingssubsidies voor landelijke cultureel-erfgoedorganisaties

Afdeling 1. Algemene bepalingen over werkingssubsidies

Art. 33. Om in aanmerking te komen voor een werkingssubsidie, moet een cultureel-erfgoedorganisatie voldoen aan de volgende ontvankelijkheidsvoorwaarden:

- 1° beschikken over een rechtspersoonlijkheid zonder winstgevend doel;
- 2° haar zetel en haar werking hebben in het Nederlandse taalgebied of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- 3° een aanvraag indienen.

De aanvraag, vermeld in het eerste lid, 3°, wordt ingediend uiterlijk op 1 april van het jaar voorafgaand aan de periode waarop de aanvraag van toepassing is.

De aanvraag, vermeld in het eerste lid, 3°, bevat minstens de informatie op basis waarvan de toepasselijke subsidiëeringsvoorwaarden en criteria getoetst kunnen worden.

Art. 34. Een werkingssubsidie wordt toegekend voor de beleidsperiode of, indien van toepassing, tot het einde van de beleidsperiode.

Art. 35. De bevoegde beoordelingscommissie of adviescommissie onderzoekt of de cultureel-erfgoedorganisatie voldoet aan de toepasselijke subsidiëeringsvoorwaarden en toetst de aanvraag en de werking van de cultureel-erfgoedorganisatie aan de toepasselijke criteria. De bevoegde beoordelingscommissie of adviescommissie formuleert op basis daarvan een advies over de toekenning van een werkingssubsidie.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst stelt op basis van dat advies een ontwerp van beslissing op.

Art. 36. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de werkingssubsidie.

Art. 37. De Vlaamse Regering sluit een beheersovereenkomst met een cultureel-erfgoedorganisatie waaraan ze een werkingssubsidie toekent.

Art. 38. Cultureel-erfgoedorganisaties die een werkingssubsidie ontvangen moeten jaarlijks een verantwoording voorleggen.

Art. 39. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst oefent een jaarlijks toezicht uit op de aanwending van de werkingssubsidie.

Art. 40. Gedurende de beleidsperiode kan een cultureel-erfgoedorganisatie die een werkingssubsidie ontvangt onbeperkt een reserve aanleggen.

Op het einde van de beleidsperiode wordt de reserve getoetst aan volgende normen:

- 1° maximaal 20% van de toegekende jaarlijkse werkingssubsidie mag gebruikt worden voor de aanleg van een reserve;
- 2° de totale gecumuleerde reserve op basis van werkingssubsidies mag maximaal 50% van de toegekende jaarlijkse werkingssubsidie bedragen.

Als de normen, vermeld in het tweede lid, overschreden worden, vordert de Vlaamse Regering het bedrag van de overschrijding terug, door dat bedrag in mindering te brengen op de werkingssubsidie van een lopend of volgend werkingsjaar, of door terugbetaling.

Bij stopzetting van de activiteit wordt de totale gecumuleerde reserve op basis van werkingssubsidies teruggevorderd.

Art. 41. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, eventueel bijgestaan door de bevoegde advies- of beoordelingscommissie, voert voor de beleidsperiode een of meer evaluaties uit van de uitvoering van de beheersovereenkomst.

Art. 42. Als er bij het toezicht of de evaluatie ernstige tekortkomingen worden vastgesteld, kan de Vlaamse Regering de volgende sancties opleggen:

- 1° inhouding of terugvordering van een deel van of van de volledige toegekende werkingssubsidie;
- 2° definitieve stopzetting van de werkingssubsidie.

De sanctie die de Vlaamse Regering oplegt, moet in een redelijke verhouding staan tot de vastgestelde inbreuken.

Art. 43. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels voor de aanvraag, de advisering, de beheersovereenkomst, de verantwoording, het toezicht, de reserve en de overdracht van werkingssubsidies, de evaluatie en de sancties.

Afdeling 2. Het steunpunt voor cultureel erfgoed

Art. 44. De Vlaamse Regering kan een werkingssubsidie toekennen aan een steunpunt voor cultureel erfgoed. Het steunpunt heeft als doel cultureel-erfgoedorganisaties, lokale en provinciale besturen en beheerders van cultureel erfgoed te ondersteunen en de ontwikkeling van het cultureel-erfgoedveld te stimuleren met het oog op de doelstellingen, vermeld in dit decreet.

Het steunpunt realiseert dat door middel van zijn kerntaken:

- 1° praktijkondersteuning: het leveren van een actieve dienstverlening op het vlak van deskundigheidsbevordering, kwaliteitszorg, informatie en documentatie, management, publieksopbouw en -participatie, internationale samenwerking, rekening houdend met internationale standaarden;
- 2° praktijkontwikkeling: het leveren van een bijdrage aan een continue ontwikkeling van het cultureel-erfgoedveld en het overheidsbeleid op basis van evaluatie en toegepast onderzoek;

3° beeldvorming en communicatie: het organiseren en coördineren van activiteiten en initiatieven die de kennis over het cultureel erfgoed en de cultureel-erfgoedorganisaties in het cultureel-erfgoedveld, bij de publieke opinie, de overheid en in het buitenland bevorderen, en die bijdragen tot een kwantitatief en kwalitatief ruimere cultuurparticipatie.

Het steunpunt realiseert zijn kerntaken in samenspraak met andere steunpunten en binnen een netwerk van cultureel-erfgoedactoren.

Art. 45. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het derde volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het tweede volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 46. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode.

Art. 47. De adviescommissie, opgericht op basis van artikel 173, is bevoegd voor de advisering.

Art. 48. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van de werkingssubsidie:

- 1° de kwaliteit van de dienstverlening en de uitvoering van de intermediaire rol;
- 2° de wijze waarop de kerntaken, zoals beschreven in artikel 44, tweede lid, gerealiseerd worden;
- 3° de positionering, samenwerking en netwerkvorming, zowel binnen Vlaanderen als internationaal;
- 4° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;
- 5° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 49. De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Afdeling 3. Instellingen van de Vlaamse Gemeenschap

Art. 50. De Vlaamse Regering kent een werkingssubsidie toe aan instellingen van de Vlaamse Gemeenschap die de Vlaamse Regering niet zelf beheert.

Art. 51. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die eindigt op 31 december van het tweede volledige kalenderjaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 52. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode.

Art. 53. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 54. De volgende criteria zijn van toepassing:

- 1° de criteria voor de indeling bij het Vlaamse niveau, vermeld in artikel 24;
- 2° de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 55. De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Afdeling 4. Landelijke cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur en landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed

Art. 56. De Vlaamse Regering kan een werkingssubsidie toekennen aan de volgende landelijke cultureel-erfgoedorganisaties:

- 1° landelijke cultureel-erfgoedorganisaties voor volkscultuur: dienstverlenende organisaties waarvan de cultureel-erfgoedgemeenschap zich bevindt binnen het domein van de volkscultuur en gekenmerkt is door vrijwilligerswerking en een netwerk van verenigingen, verspreid over Vlaanderen, en waarbij de doorstroming van kennis en expertise binnen dat netwerk centraal staat in de werking;
- 2° landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed: dienstverlenende organisaties die zich inzetten om over een bepaalde erfgoedspecialisatie of voor een bepaald erfgoedthema, actoren en erfgoedbeheerders in het veld en daarbuiten te begeleiden en waarbij de doorstroming van kennis en expertise centraal staat in de werking.

Art. 57. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het derde volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het tweede volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 58. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode of voor een periode die start op 1 januari van het vierde jaar van de beleidsperiode en eindigt op 31 december van het laatste jaar van de beleidsperiode.

Art. 59. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 60. Voor landelijke expertisecentra voor cultureel erfgoed geldt als subsidiëeringsvoorwaarde het opnemen in de bestuursorganen van een vertegenwoordiging van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, als het landelijke expertisecentrum voor cultureel erfgoed de expertise die aanwezig is in die collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, bundelt en versterkt.

Art. 61. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een werkingssubsidie:

- 1° de kwaliteit van de expertise en van de dienstverlenende en kennisdelende functie;
- 2° de schaalgrootte en de landelijke reikwijdte van de werking;
- 3° het belang en de noden van de cultureel-erfgoedgemeenschap en de mate waarin deze noden nog niet ingevuld worden door een andere cultureel-erfgoedorganisatie;
- 4° de wijze waarop deze cultureel-erfgoedgemeenschap georganiseerd, geactiveerd en begeleid wordt;
- 5° de toepassing van internationaal aanvaarde standaarden binnen de werking;
- 6° de samenwerking en netwerking met relevante actoren in Vlaanderen, waaronder het steunpunt, vermeld in artikel 44;
- 7° de internationale samenwerking en netwerking met het oog op het opvolgen en binnenbrengen van internationale ontwikkelingen en expertise;
- 8° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;
- 9° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 62. De werkingssubsidie bedraagt ten minste 75.000 euro per jaar.

Art. 63. De Vlaamse Regering kan de subsidiëeringsvoorwaarden en de criteria nader bepalen.

Afdeling 5. Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties

Art. 64. De Vlaamse Regering kan een werkingssubsidie toekennen aan volgende collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties:

- 1° musea, ingedeeld bij het Vlaamse niveau;
- 2° culturele archiefinstellingen, ingedeeld bij het Vlaamse niveau;
- 3° privaatrechtelijke Nederlandstalige culturele archiefinstellingen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die het Vlaamse culturele leven in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad documenteren en die beschikken over een kwaliteitslabel als vermeld in dit decreet.

Art. 65. De beleidsperiode voor musea, vermeld in artikel 64, 1°, is dezelfde als de beleidsperiode voor de indeling bij het Vlaamse niveau, vermeld in artikel 22, tweede lid.

De beleidsperiode voor culturele archiefinstellingen, vermeld in artikel 64, 2° en 3°, is dezelfde als de beleidsperiode voor de indeling bij het Vlaamse niveau, vermeld in artikel 22, derde lid.

Art. 66. De aanvraag voor werkingssubsidies van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, vermeld in artikel 64, 1° en 2°, is dezelfde als de aanvraag voor indeling bij het Vlaamse niveau, als vermeld in artikel 23, en wordt ingediend voor dezelfde periode, als vermeld in artikel 23.

Een aanvraag voor werkingssubsidies van cultureel-erfgoedorganisaties als vermeld in artikel 64, 3°, wordt ingediend voor de beleidsperiode als vermeld in artikel 65, tweede lid, of voor een periode die start op 1 januari van het vierde jaar van de beleidsperiode en eindigt op 31 december van het laatste jaar van de beleidsperiode.

Art. 67. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering. Voor collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties als vermeld in artikel 64, 1° en 2°, is dit dezelfde beoordelingscommissie als vermeld in artikel 25.

Art. 68. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een werkingssubsidie:

- 1° de criteria voor indeling bij het Vlaamse niveau, vermeld in artikel 24;
- 2° de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

De criteria, vermeld in artikel 24, 1° en 2°, zijn niet van toepassing voor de beoordeling van Nederlandstalige culturele archiefinstellingen als vermeld in artikel 64, 3°. Voor Nederlandstalige culturele archiefinstellingen als vermeld in artikel 64, 3°, geldt het bijkomend criterium dat ze het Vlaamse culturele leven in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad moeten documenteren en het belang van het cultureel erfgoed op basis waarvan dat gebeurt.

Art. 69. De bevoegde beoordelingscommissie formuleert een advies over de toekenning van een werkingssubsidie aan collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, als vermeld in artikel 64, 1° en 2°. Het advies over de indeling bij het Vlaamse niveau, vermeld in artikel 26, is een onderdeel van dat advies en geldt voor de toetsing van de criteria, vermeld in artikel 68, eerste lid, 1°.

Art. 70. Als de Vlaamse Regering beslist een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie als vermeld in artikel 64, 1° en 2°, in te delen bij het Vlaamse niveau, beslist de Vlaamse Regering in navolging van die beslissing ook over het bedrag van de werkingssubsidie.

Art. 71. De werkingssubsidie bedraagt:

- 1° ten minste 200.000 euro per jaar voor musea, vermeld in artikel 64, 1°;
- 2° ten minste 100.000 euro per jaar voor culturele archiefinstellingen, vermeld in artikel 64, 2° en 3°.

Voor culturele archiefinstellingen, vermeld in artikel 64, 2° en 3°, bedraagt de werkingssubsidie ten minste 90 % van de werkingssubsidie die werd toegekend gedurende de vorige beleidsperiode, tenzij de door de Vlaamse Regering aangewezen dienst bij het toezicht of de evaluatie van de voorbije beleidsperiode ernstige gebreken heeft vastgesteld die aanleiding gaven tot een sanctie, vermeld in artikel 42.

Afdeling 6. De Vlaamse Erfgoedbibliotheek

Art. 72. De Vlaamse Regering kan een werkingssubsidie toekennen aan een samenwerkingsverband van een representatieve groep van erfgoedbibliotheek in Vlaanderen, hierna genoemd de Vlaamse Erfgoedbibliotheek.

De Vlaamse Erfgoedbibliotheek heeft als doel:

- 1° een gecoördineerd collectiebeleid te ontwikkelen voor erfgoedbibliotheek in Vlaanderen, in het bijzonder voor Flandrica;
- 2° expertise over de bewaring van cultureel-erfgoedcollecties van erfgoedbibliotheek op te bouwen en ter beschikking te stellen;
- 3° expertise over de digitalisering van cultureel-erfgoedcollecties van erfgoedbibliotheek op te bouwen en ter beschikking te stellen;
- 4° het duurzaam bewaren, toegankelijk maken en verspreiden van cultureel-erfgoedcollecties van erfgoedbibliotheek in digitale vorm te ondersteunen;
- 5° cultureel-erfgoedcollecties van erfgoedbibliotheek bibliografisch te ontsluiten en expertise daarover over te verspreiden;
- 6° cultureel-erfgoedcollecties van erfgoedbibliotheek cultureel te ontsluiten.

Art. 73. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het vierde volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het derde volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 74. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode.

Art. 75. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 76. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een werkingssubsidie:

- 1° de kwaliteit van de inhoudelijke werking, de uitbouw en de schaalgrootte van de dienstverlening van de Vlaamse Erfgoedbibliotheek;
- 2° de wijze waarop de doelstellingen als vermeld in artikel 72, tweede lid, gerealiseerd worden;
- 3° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;

4° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 77. De werkingssubsidie bedraagt ten minste 300.000 euro per jaar.

Art. 78. De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Afdeling 7. Archiefbank Vlaanderen

Art. 79. De Vlaamse Regering kan een werkingssubsidie toekennen aan een samenwerkingsverband van een representatieve groep van culturele archiefinstellingen die ingedeeld zijn bij het Vlaamse niveau voor het beheer van de Archiefbank Vlaanderen.

De Archiefbank Vlaanderen is een geautomatiseerd register van Vlaams privaat archivalisch cultureel-erfgoed, met als doel dat te vrijwaren en de publieksgerichte en wetenschappelijke valorisatie ervan te optimaliseren. In de Archiefbank Vlaanderen worden private archieven vermeld, als de personen en instanties die er eigenaar van zijn, dat willen. De Archiefbank Vlaanderen is eigendom van de Vlaamse Gemeenschap. De databanken die in dat kader worden opgemaakt, zijn openbaar.

Art. 80. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het vierde volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het derde volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 81. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode.

Art. 82. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 83. De volgende criteria zijn van toepassing voor het de toekenning en de bepaling van het bedrag van een werkingssubsidie:

- 1° de kennis en expertise die het samenwerkingsverband bezit inzake registratie van private archieven. Het samenwerkingsverband hanteert daarvoor de algemeen aanvaarde internationale standaarden;
- 2° de wijze waarop het samenwerkingsverband vorming geeft over en sensibiliseert voor het beheer en de registratie van private archieven;
- 3° de wijze waarop het samenwerkingsverband zich positioneert in internationale netwerken met het oog op de uitwisseling van informatie over private archieven;
- 4° de wijze waarop communicatie en publieksinitiatieven worden opgezet om de zichtbaarheid van de private archieven in Vlaanderen te vergroten;
- 5° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;
- 6° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 84. De werkingssubsidie bedraagt ten minste 270.000 euro per jaar.

Art. 85. De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Afdeling 8. Samenwerkingsverbanden met het oog op de internationale profilering van kunstcollecties

Art. 86. De Vlaamse Regering kan een werkingssubsidie toekennen aan maximaal drie samenwerkingsverbanden oude en hedendaagse kunst met het oog op de versterking van de internationale positionering en profilering van de kunstcollecties.

Art. 87. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het laatste jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het vierde volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 88. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode.

Art. 89. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 90. De volgende subsidiëringsvoorwaarden zijn van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie:

- 1° een samenwerkingsverband zijn van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties waarvan de kunstcollecties thematisch bij elkaar aansluiten;
- 2° een gespecialiseerde relevante expertise hebben ontwikkeld, die bijdraagt tot de versterking van de internationale positionering en profilering van de betrokken collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties.

Art. 91. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een werkingssubsidie:

- 1° het internationale belang van de kunstcollecties;
- 2° de gespecialiseerde internationaal relevante expertise voor het geheel of voor deelgebieden van de werking;
- 3° de visie en de doelstellingen van het samenwerkingsverband;
- 4° de samenwerking met andere cultureel-erfgoedactoren;
- 5° de versterking van de internationale positionering en profilering;
- 6° de toepassing van internationaal aanvaarde standaarden binnen de werking;
- 7° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;
- 8° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 92. De werkingssubsidie bedraagt ten minste 125.000 euro per jaar.

Art. 93. De Vlaamse Regering kan de subsidiëringsvoorwaarden en de criteria nader bepalen.

Afdeling 9. Periodieke cultureel-erfgoedpublicaties

Art. 94. De Vlaamse Regering kan een werkingssubsidie toekennen aan uitgevers, met een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersoon, voor de uitgave van een periodieke cultureel-erfgoedpublicatie, ongeacht de drager.

In afwijking van artikel 33, 1°, hoeft de uitgever niet te beschikken over rechtspersoonlijkheid zonder winstgevend doel.

Art. 95. De beleidsperiode slaat op een periode van vijf jaar die begint op 1 januari van het derde volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement en eindigt op 31 december van het tweede volledige jaar van de volgende legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 96. Een aanvraag voor werkingssubsidies wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode of voor een periode die start op 1 januari van het vierde jaar van de beleidsperiode en eindigt op 31 december van het laatste jaar van de beleidsperiode.

Art. 97. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 98. De volgende subsidiëringsvoorwaarden zijn van toepassing voor het toekennen van een werkingssubsidie:

- 1° de publicatie wordt niet gesubsidieerd op basis van een ander decreet;
- 2° de publicatie wordt niet uitgeven door een organisatie die op basis van dit decreet een werkingssubsidie ontvangt;
- 3° de uitgever kan voldoende expertise voorleggen met betrekking tot het uitgeven en distribueren van publicaties, of kan aantonen dat hij daarop afdoende een beroep kan doen.

Art. 99. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een werkingssubsidie:

- 1° de inhoudelijke relevantie van de periodieke publicatie voor het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen;
- 2° de kwaliteit van de publicatie, zowel naar inhoud, taal als vormgeving;
- 3° de publieksgerichtheid en de landelijke reikwijdte van de publicatie;
- 4° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking.

Art. 100. De werkingssubsidie bedraagt ten minste 7500 euro per jaar.

Art. 101. De Vlaamse Regering kan de subsidiëringsvoorwaarden en de criteria nader bepalen.

Hoofdstuk 5. Subsidies voor cultureel-erfgoedprojecten

Afdeling 1. Algemene bepalingen over projectsubsidies

Art. 102. Om in aanmerking te komen voor een projectsubsidie moet een aanvrager voldoen aan de volgende ontvankelijkheidsvoorwaarden:

- 1° beschikken over een rechtspersoonlijkheid zonder winstgevend doel;
- 2° een aanvraag indienen.

De aanvraag, vermeld in het eerste lid, 2°, wordt ingediend:

- 1° voor een project dat aanvangt in de eerste jaarhelft: uiterlijk op 15 september van het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin het project aanvangt;
- 2° voor een project dat aanvangt in de tweede jaarhelft: uiterlijk op 1 maart van het jaar waarin het project aanvangt.

De aanvraag, vermeld in het eerste lid, 2°, bevat minstens de informatie op basis waarvan de toepasselijke subsidiëringsvoorwaarden en criteria getoetst kunnen worden.

Art. 103. De bevoegde beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, onderzoekt of de organisatie voldoet aan de toepasselijke subsidiëringsvoorwaarden en toetst de aanvraag aan de toepasselijke criteria. De bevoegde beoordelingscommissie formuleert op basis daarvan een advies over de toekenning van een projectsubsidie.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst stelt op basis van dit advies een ontwerp van beslissing op.

Art. 104. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de projectsubsidie.

Art. 105. Organisaties die een projectsubsidie ontvangen moeten daarover een verantwoording voorleggen.

Art. 106. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst oefent het toezicht uit op de aanwending van de projectsubsidie.

Art. 107. Als er bij het toezicht ernstige tekortkomingen worden vastgesteld, kan de Vlaamse Regering de volgende sanctie opleggen: inhouding of terugvordering van een deel van of van de volledige toegekende projectsubsidie.

De sanctie die de Vlaamse Regering oplegt, moet in een redelijke verhouding staan tot de vastgestelde inbreuken.

Art. 108. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels over de aanvraag, de verantwoording, het toezicht en de sancties.

Afdeling 2. Ontwikkelingsgerichte projecten en internationale projecten

Art. 109. De Vlaamse Regering kan een projectsubsidie toekennen voor:

- 1° ontwikkelingsgerichte projecten met het oog op de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed;
- 2° internationale projecten met het oog op de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed.

Art. 110. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 111. De volgende subsidiëringsvoorwaarden zijn van toepassing voor het toekennen van een projectsubsidie:

- 1° projecten van cultureel-erfgoedorganisaties die op basis van dit decreet een werkingsubsidie ontvangen komen niet in aanmerking voor subsidiëring;
- 2° voor organisaties die de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed niet als kerntaak hebben is samenwerking verplicht met een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie die beschikt over een kwaliteitslabel op basis van dit decreet of met een cultureel-erfgoedorganisatie die op basis van dit decreet een werkingssubsidie ontvangt.

In afwijking van het eerste lid, 1°, komen projecten van cultureel-erfgoedorganisaties die op basis van dit decreet een werkingssubsidie ontvangen wel in aanmerking voor subsidiëring indien het grote projecten met internationale uitstraling betreft die de structurele werking van de organisatie overstijgen.

Art. 112. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een projectsubsidie:

- 1° de kwaliteit van het inhoudelijke concept en de concrete uitwerking;
- 2° de voorbeeldwerking;
- 3° de samenwerking en netwerking met andere culturele actoren in het binnen- en in het buitenland;
- 4° de haalbaarheid;
- 5° de kwaliteit van het zakelijke beheer, de financiële onderbouw en realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een projectsubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit het project.

Art. 113. Voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een projectsubsidie aan ontwikkelingsgerichte projecten zijn de volgende bijkomende criteria van toepassing:

- 1° de landelijke relevantie van het project;
- 2° de interactie met het publiek of een duidelijk omschreven doelgroep.

Art. 114. Voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een projectsubsidie aan internationale projecten zijn de volgende bijkomende criteria van toepassing:

- 1° het internationale belang van het project of van de partners binnen het werkterrein;
- 2° de bevordering van de internationale samenwerking, uitwisseling en expertise;
- 3° de relevantie van het project voor het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen.

Art. 115. De Vlaamse Regering kan de subsidiëringsvoorwaarden en criteria nader bepalen.

Afdeling 3. Internationale projecten die cofinanciering vereisen

Art. 116. De Vlaamse Regering kan een projectsubsidie toekennen voor cofinanciering die door een internationale instantie of organisatie geëist wordt voor de uitvoering van een internationaal project.

Art. 117. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 118. De volgende subsidiëringsvoorwaarden zijn van toepassing voor de toekenning en het bepalen van het bedrag van een projectsubsidie:

- 1° de aanvrager ontvangt een werkingssubsidie op basis van dit decreet;
- 2° de aanvrager participeert in een aanvraag die door de internationale instantie of organisatie geselecteerd is.

Art. 119. De volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een projectsubsidie:

- 1° de meerwaarde van het project voor het cultureel-erfgoedveld in Vlaanderen;
- 2° de mate waarin de aanvrager zelf bijdraagt tot de vereiste cofinanciering of de mate waarin andere partners daartoe bijdragen;
- 3° de financiering die de internationale instantie of organisatie ter beschikking stelt;
- 4° de beoordeling door de internationale instantie of organisatie, als dat van toepassing is;
- 5° de mate waarin het internationale subsidieprogramma aansluit bij de beleidsprioriteiten;
- 6° de kwaliteit van het zakelijke beheer, de financiële onderbouw en realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een projectsubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit het project.

Art. 120. De Vlaamse Regering kan de subsidiëringsvoorwaarden en de criteria nader bepalen.

Afdeling 4. Niet-periodieke publicaties

Art. 121. De Vlaamse Regering kan een projectsubsidie toekennen voor de uitgave van een niet-periodieke publicatie over cultureel erfgoed, ongeacht de drager.

In afwijking van artikel 102, 1°, hoeft de publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersoon waaraan de projectsubsidie wordt toegekend, niet te beschikken over rechtspersoonlijkheid zonder winstgevend doel.

Art. 122. Een beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, is bevoegd voor de advisering.

Art. 123. Als subsidiëringsvoorwaarde voor het toekennen van een projectsubsidie geldt dat niet-periodieke publicaties van cultureel-erfgoedorganisaties die op basis van dit decreet een werkingssubsidie ontvangen, niet in aanmerking komen voor subsidiëring.

Art. 124. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een projectsubsidie:

- 1° de kwaliteit van het inhoudelijk concept en de concrete uitwerking;
- 2° de inhoudelijke relevantie van de publicatie en de bijdrage aan het debat en de reflectie over het cultureel-erfgoedbeleid in Vlaanderen;
- 3° de landelijke dimensie;
- 4° het publieksgerichte concept en het beogen van de communicatie en distributie;
- 5° de haalbaarheid;
- 6° de kwaliteit van het zakelijke beheer, de financiële onderbouw en realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een projectsubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit het project.

Art. 125. De Vlaamse Regering kan de subsidiëringsvoorwaarden en de criteria nader bepalen.

Hoofdstuk 6. Aanvullende subsidies voor tewerkstelling

Art. 126. De Vlaamse Regering duidt aan welke organisaties die een aanvullende subsidie voor tewerkstelling ontvangen, tot de cultureel-erfgoedsector behoren.

Art. 127. Als aan een cultureel-erfgoedorganisatie die op basis van dit decreet een aanvullende subsidie voor tewerkstelling ontvangt, een werkingssubsidie als vermeld in hoofdstuk 4 wordt toegekend, wordt de aanvullende subsidie voor tewerkstelling toegevoegd aan de werkingssubsidie.

Art. 128. Rekening houdend met de aanduiding, vermeld in artikel 126, met uitzondering van de cultureel-erfgoedorganisaties, vermeld in artikel 127, wordt het aantal tewerkstellingsplaatsen bepaald waarvoor een aanvullende subsidie voor tewerkstelling toegekend wordt.

Art. 129. Een cultureel-erfgoedorganisatie, met uitzondering van de cultureel-erfgoedorganisaties, vermeld in artikel 127, die een geregulariseerde DAC'er in dienst heeft, ontvangt een subsidie als tussenkomst in de loonkost zoals ingeschaald bij de regularisatie, van dat personeelslid. Dat recht op subsidie blijft behouden zolang een geregulariseerde DAC'er in dienst is en de pensioenleeftijd niet bereikt heeft.

Art. 130. De beleidsperiode voor aanvullende subsidies voor tewerkstelling stemt overeen met de lokale beleidscyclus, zoals vermeld in artikel 2, 3°, van het Planlastendecreet.

Art. 131. Op voorwaarde dat cultureel-erfgoedorganisaties beschikken over een kwaliteitslabel op basis van dit decreet, kunnen ze voor de beleidsperiode, vermeld in artikel 130, een aanvraag indienen om de aanvullende subsidie voor tewerkstelling te behouden voor de vervangers van de geregulariseerde DAC'ers.

De volgende criteria zijn van toepassing om te bepalen of de aanvullende subsidie voor tewerkstelling behouden blijft:

- 1° de opdracht draagt wezenlijk bij aan de ontwikkeling van de cultureel-erfgoedorganisatie;
- 2° de medewerker wordt ingezet op de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed dat door de cultureel-erfgoedorganisatie wordt beheerd.

Art. 132. De Vlaamse Regering beslist over het behoud van de aanvullende subsidie voor tewerkstelling.

De aanvullende subsidie voor tewerkstelling voor de vervangers van de geregulariseerde DAC'ers bedraagt 35.500 euro per voltijdsequivalent.

Art. 133. Het aantal tewerkstellingsplaatsen, vermeld in artikel 128, verminderd met het aantal tewerkstellingsplaatsen dat op basis van artikel 129 en artikel 131 verder gesubsidiëerd wordt, is beschikbaar voor herverdeling.

Het aantal tewerkstellingsplaatsen dat beschikbaar is voor herverdeling wordt toegevoegd aan de middelen die op basis van artikel 144, vierde lid, 2°, ter beschikking gesteld worden.

Art. 134. De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels voor de toekenning en het toezicht.

Hoofdstuk 7. Het subsidiëren van een lokaal en regionaal cultureel-erfgoedbeleid

Afdeling 1. Algemene bepalingen over het subsidiëren van een lokaal en regionaal cultureel-erfgoedbeleid

Art. 135. De bepalingen van het Planlastendecreet blijven onverminderd van toepassing op de subsidies aan gemeenten en provincies, opgenomen onder dit hoofdstuk, met uitzondering van de tewerkstellingsplaatsen die op basis artikel 144, vierde lid, 2°, ter beschikking gesteld worden.

Art. 136. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de werkingsubsidie.

Art. 137. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden of de Vlaamse Gemeenschapscommissie die een werkingsubsidie ontvangen, moeten jaarlijks een verantwoording voorleggen op basis van de modaliteiten van dit decreet.

Provincies en gemeenten die een werkingsubsidie ontvangen moeten jaarlijks een verantwoording voorleggen op basis van de modaliteiten van het Planlastendecreet.

Art. 138. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst oefent een jaarlijks toezicht uit op de aanwending van de werkingsubsidie van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie op basis van de modaliteiten in dit decreet.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst oefent een jaarlijks toezicht uit op de aanwending van de jaarlijkse werkingsubsidie van provincies en gemeenten op basis van de modaliteiten in het Planlastendecreet.

Art. 139. Gedurende de beleidsperiode kan een provincie, een gemeente, een intergemeentelijk samenwerkingsverband of de Vlaamse Gemeenschapscommissie die een werkingsubsidie ontvangt, onbeperkt een reserve aanleggen.

Op het einde van de beleidsperiode wordt de reserve getoetst aan volgende normen:

- 1° maximaal 20% van de toegekende jaarlijkse werkingssubsidie mag gebruikt worden voor de aanleg van een reserve;
- 2° de totale gecumuleerde reserve op basis van werkingssubsidies mag maximaal 50% van de toegekende jaarlijkse werkingssubsidie bedragen.

Als de normen, vermeld in het tweede lid, overschreden worden vordert de Vlaamse Regering het bedrag van de overschrijding terug, door dat bedrag in mindering te brengen op de werkingssubsidie van een lopend of volgend werkingsjaar, of door terugbetaling.

Bij stopzetting van de activiteit wordt de totale gecumuleerde reserve op basis van werkingssubsidies teruggevorderd.

Art. 140. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst, eventueel bijgestaan door de bevoegde beoordelingscommissie, voert een of meer evaluaties uit van de invulling van de Vlaamse beleidsprioriteiten, of, in voorkomend geval, van de uitvoering van het cultureel-erfgoedconvenant.

Voor provincies en gemeenten gebeurt de evaluatie, vermeld in het eerste lid, op basis van de modaliteiten van het Planlastendecreet.

Voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie gebeurt de evaluatie, vermeld in het eerste lid, op basis van de modaliteiten die in uitvoering van dit decreet bepaald worden.

Art. 141. Als er bij het toezicht of de evaluatie ernstige tekortkomingen worden vastgesteld, kan de Vlaamse Regering de volgende sancties opleggen:

- 1° inhouding of terugvordering van een deel van of van de volledige toegekende werkingssubsidie;
- 2° definitieve stopzetting van de werkingssubsidie.

De sanctie die de Vlaamse Regering oplegt, moet in een redelijke verhouding staan tot de vastgestelde inbreuken.

Art. 142. De Vlaamse Regering legt nadere regels vast voor de verantwoording, het toezicht, de overdracht van werkingssubsidies, de evaluatie en de sancties.

Afdeling 2. Het subsidiëren van een regionaal cultureel-erfgoedbeleid

Art. 143. Inzake het regionale cultureel-erfgoedbeleid hebben de provincies volgende bevoegdheden:

- 1° de indeling bij het regionale niveau van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties op het grondgebied die beschikken over een kwaliteitslabel als vermeld in dit decreet;
- 2° de toekenning van werkingssubsidies aan collectiebeherende organisaties op het grondgebied die ingedeeld zijn bij het regionale niveau;
- 3° de ondersteuning van cultureel-erfgoedorganisaties met een regionale relevantie;
- 4° het ontwikkelen van een regionaal depotbeleid, opgemaakt in overleg met de lokale besturen en de cultureel-erfgoedorganisaties, dat tegemoet komt aan de noden van het cultureel erfgoed dat aanwezig is op het grondgebied;
- 5° het aanbieden van een consultantschap ten gunste van de cultureel-erfgoedbeheerders en -actoren op het grondgebied.

Art. 144. De Vlaamse Regering kan aan een provincie een werkingssubsidie toekennen voor de realisatie van Vlaamse beleidsprioriteiten in het kader van een regionaal cultureel-erfgoedbeleid.

De doelstelling van de werkingssubsidie is het stimuleren van een regionaal cultureel-erfgoedbeleid, als vermeld in artikel 143, 1°, 2°, 4° en 5°.

De Vlaamse Regering verduidelijkt die doelstelling en formuleert ze als Vlaamse beleidsprioriteiten. De Vlaamse Regering bepaalt de hoogte van de totale voorziene subsidie voor de Vlaamse beleidsprioriteiten en de criteria voor de toekenning en de verdeling van die subsidie.

De Vlaamse Regering stelt ten minste de volgende middelen ter beschikking:

- 1° een krediet van ten minste 1.140.000 euro per jaar;
- 2° een aantal tewerkstellingsplaatsen, uitgedrukt in voltijdsequivalenten, op basis van artikel 133. Per voltijdsequivalent wordt een bedrag van 35.500 euro toegekend.

Art. 145. Om in aanmerking te komen voor een werkingssubsidie moet een provincie voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° collectiebeherende organisaties die over een kwaliteitslabel beschikken als vermeld in dit decreet, indelen bij het regionale niveau op basis van de criteria die de provincie hiertoe bepaalt in uitvoering van het protocol, vermeld in artikel 5 en op basis van de bepalingen voor indeling, vermeld in artikel 19;
- 2° collectiebeherende organisaties die ingedeeld zijn bij het regionale niveau subsidiëren;
- 3° een regionaal depotbeleid voeren, opgemaakt in overleg met de lokale besturen en de cultureel-erfgoedorganisaties, dat tegemoet komt aan de noden van het cultureel erfgoed dat aanwezig is op het grondgebied;
- 4° een consultantschap ter beschikking stellen van de cultureel-erfgoedbeheerders en -actoren op het grondgebied;
- 5° aantonen dat regionale belanghebbenden betrokken werden bij de opmaak van de aanvraag.

Art. 146. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst onderzoekt of de aanvrager beantwoordt aan de voorwaarden en toetst de aanvraag aan de criteria met het oog op het opstellen van een ontwerp van beslissing voor de Vlaamse Regering.

Art. 147. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de werkingssubsidie.

Afdeling 3. Het subsidiëren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid

Onderafdeling 1. Het subsidiëren van het lokaal cultureel-erfgoedbeleid van Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen.

Art. 148. De Vlaamse Regering kan aan de gemeenten Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen een werkingssubsidie toekennen voor de realisatie van Vlaamse beleidsprioriteiten in het kader van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid.

De doelstelling van de werkingssubsidie is het stimuleren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid, vanuit een initiërende, ondersteunende en coördinerende rol ten opzichte van de relevante cultureel-erfgoedactoren op het grondgebied. Daarbij wordt ingezet op:

- 1° de zorg voor en de ontsluiting van lokaal cultureel erfgoed, vanuit een integrale en geïntegreerde visie;
- 2° de ontwikkeling en uitwisseling van kennis en expertise binnen het lokale cultureel-erfgoedveld;
- 3° de ontwikkeling van geïntegreerde cultureel-erfgoedpraktijken;
- 4° het vergroten van het maatschappelijk draagvlak voor cultureel erfgoed.

Art. 149. De Vlaamse Regering verduidelijkt de doelstelling, vermeld in artikel 148, en formuleert ze als Vlaamse beleidsprioriteiten. De Vlaamse Regering bepaalt de hoogte van de totale voorziene subsidie voor de Vlaamse beleidsprioriteiten en de criteria voor de toekenning en de verdeling van die subsidie.

Art. 150. Om in aanmerking te komen voor een werkingssubsidie moet de gemeente voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° collectiebeherende organisaties die over een kwaliteitslabel beschikken als vermeld in dit decreet indelen bij het lokale niveau op basis van de criteria die de gemeente hiertoe bepaalt in uitvoering van het protocol, vermeld in artikel 5, en op basis van de bepalingen voor indeling, vermeld in artikel 19;
- 2° collectiebeherende organisaties die ingedeeld zijn bij het lokale niveau ondersteunen;
- 3° aantonen dat lokale belanghebbenden betrokken werden bij de opmaak van de aanvraag.

Art. 151. De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst onderzoekt of de aanvrager beantwoordt aan de voorwaarden en toetst de aanvraag aan de criteria met het oog op het opstellen van een ontwerp van beslissing voor de Vlaamse Regering.

Art. 152. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de werkingssubsidie.

Onderafdeling 2. Het subsidiëren van het lokaal cultureel-erfgoedbeleid op basis van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

Art. 153. De Vlaamse Regering kan een werkingssubsidie toekennen aan een intergemeentelijk samenwerkingsverband voor de uitvoering van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid.

De doelstelling van de werkingssubsidie is het stimuleren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid. Daarbij wordt ingezet op:

- 1° de zorg voor en de ontsluiting van lokaal cultureel erfgoed, vanuit een integrale en geïntegreerde visie;
- 2° de ontwikkeling van kennis en expertise binnen het lokale cultureel-erfgoedveld en de uitwisseling ervan;
- 3° de ontwikkeling van geïntegreerde cultureel-erfgoedpraktijken;
- 4° het vergroten van het maatschappelijk draagvlak voor cultureel erfgoed.

De werkingssubsidie wordt toegekend voor:

- 1° de werking van een cultureel-erfgoedcel die een initiërende, coördinerende en ondersteunende rol binnen het lokaal cultureel-erfgoedbeleid opneemt;
- 2° andere vormen van ondersteuning van lokale cultureel-erfgoedactoren, dan vermeld in 1°.

Art. 154. De beleidsperiode slaat op een periode van zes jaar die begint op 1 januari van het derde volledige jaar van de gemeentelijke legislatuur en eindigt op 31 december van het tweede volledige jaar van de gemeentelijke legislatuur.

Art. 155. Een aanvraag voor een werkingssubsidie wordt ingediend voor de volledige beleidsperiode of voor een periode die overeenstemt met de laatste vijf, vier of drie jaar van de beleidsperiode.

Een gemeente, vermeld in artikel 148, eerste lid, kan als onderdeel van een intergemeentelijk samenwerkingsverband een aanvraag voor een werkingssubsidie indienen, als vermeld in artikel 153. Indien de Vlaamse Regering beslist op basis van deze aanvraag een werkingssubsidie toe te kennen zijn volgende voorwaarden van toepassing:

- 1° de werkingssubsidie die toegekend wordt aan het intergemeentelijke samenwerkingsverband is hoger dan de subsidie die de gemeente op basis van artikel 148 ontvangt;
- 2° de werkingssubsidie die toegekend wordt op basis van artikel 148 wordt stopgezet vanaf het jaar dat het intergemeentelijke samenwerkingsverband een werkingssubsidie ontvangt.

Art. 156. Om in aanmerking te komen voor een werkingssubsidie moet een samenwerkingsverband van gemeenten voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° in het Vlaamse Gewest liggen;
- 2° beschikken over rechtspersoonlijkheid in overeenstemming met het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;
- 3° een werkingsgebied hebben van omliggende gemeenten van ten minste 50.000 inwoners;
- 4° een aanvraag indienen die afgestemd is op de strategische meerjarenplanning van de deelnemende gemeenten en waarvan lokale belanghebbenden betrokken werden bij de opmaak ervan;
- 5° het intergemeentelijke samenwerkingsverband of de betrokken gemeenten delen collectiebeherende organisaties op het grondgebied, die over een kwaliteitslabel beschikken als vermeld in dit decreet, in bij het lokale niveau op basis van de criteria die het intergemeentelijke samenwerkingsverband of de betrokken gemeente hiertoe bepaalt in uitvoering van het protocol, vermeld in artikel 5, en op basis van de bepalingen voor indeling, vermeld in artikel 19;
- 6° het intergemeentelijke samenwerkingsverband of de betrokken gemeenten ondersteunen de collectiebeherende organisaties op het grondgebied die ingedeeld zijn bij het lokale niveau.

Een gemeente mag slechts deel uitmaken van één intergemeentelijk samenwerkingsverband van gemeenten voor een werkingssubsidie, vermeld in artikel 153.

Art. 157. Volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een werkingssubsidie:

- 1° het belang van het aanwezige cultureel erfgoed en de cultureel-erfgoedactoren op het grondgebied;
- 2° de kwaliteit van de visie op en de doelstellingen van een geïntegreerd en integraal lokaal cultureel-erfgoedbeleid;
- 3° de wijze waarop dat beleid uitgevoerd zal worden door:
  - a) expertise te ontwikkelen en ter beschikking te stellen met het oog op een betere zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed;
  - b) lokale cultureel-erfgoedactoren te ondersteunen;
  - c) de verschillende cultureel-erfgoedgemeenschappen op het grondgebied te betrekken bij het lokale cultureel-erfgoedbeleid;
- 4° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;
- 5° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting; de noodzaak voor een werkingssubsidie dient aangetoond te worden in de begroting, rekening houdend met de eigen ontvangsten uit de werking;
- 6° de inbreng van middelen door de deelnemende gemeenten in het lokale cultureel-erfgoedbeleid.

De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Art. 158. De bevoegde beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, onderzoekt of de aanvrager beantwoordt aan de voorwaarden en toetst de aanvraag aan de criteria. De bevoegde beoordelingscommissie stelt op basis hiervan een advies op over de toekenning van een werkingssubsidie.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst stelt op basis van dat advies een ontwerp van beslissing op.

Art. 159. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de werkings-subsidie.

Art. 160. De werkingssubsidie bedraagt:

- 1° ten minste 150.000 euro per jaar voor samenwerkingsverbanden met een werkingsge-bied van ten minste 50.000 inwoners;
- 2° ten minste 200.000 euro per jaar voor samenwerkingsverbanden met een werkingsge-bied van ten minste 70.000 inwoners;
- 3° ten minste 300.000 euro per jaar voor samenwerkingsverbanden met een werkingsge-bied van ten minste 120.000 inwoners.

Art. 161. De Vlaamse Regering sluit een cultureel-erfgoedconvenant met een intergemeen-telijk samenwerkingsverband waaraan ze een werkingssubsidie toekent.

Art. 162. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de aanvraag en het sluiten van het cultureel-erfgoedconvenant.

Afdeling 4. Het subsidiëren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid voor het tweetalige ge-bied Brussel-Hoofdstad

Art. 163. De Vlaamse Regering kent een werkingssubsidie toe aan de Vlaamse Gemeen-schapscommissie voor de uitvoering van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid.

Art. 164. De doelstelling van de werkingssubsidie, vermeld in artikel 163, is het stimuleren van een lokaal cultureel-erfgoedbeleid. Daarbij wordt ingezet op:

- 1° de zorg voor en de ontsluiting van lokaal cultureel erfgoed, vanuit een integrale en geïntegreerde visie;
- 2° de ontwikkeling en uitwisseling van kennis en expertise binnen het lokale cultureel-erfgoedveld;
- 3° de ontwikkeling van modellen van geïntegreerde cultureel-erfgoedpraktijk;
- 4° het vergroten van het maatschappelijk draagvlak voor cultureel erfgoed;
- 5° het ontwikkelen van een depotbeleid voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, dat tegemoetkomt aan de behoeften van de lokale besturen, de Nederlandstalige cultureel-erfgoedorganisaties en het cultureel erfgoed dat aanwezig is op het grondgebied.

De werkingssubsidie wordt toegekend voor:

- 1° de werking van een cultureel-erfgoedcel die met eigen personeels- en werkingsmidde-len een initiërende, coördinerende en ondersteunende rol opneemt ten opzichte van de relevante cultureel-erfgoedactoren op het grondgebied;
- 2° andere vormen van ondersteuning van lokale cultureel-erfgoedactoren, dan vermeld in 1°.

Art. 165. De beleidsperiode slaat op een periode van maximaal vijf jaar, die eindigt op 31 december van het tweede volledige jaar van de legislatuur van het Vlaams Parlement.

Art. 166. Om in aanmerking te komen voor een werkingssubsidie, moet de Vlaamse Gemeenschapscommissie een aanvraag opstellen voor de beleidsperiode, in overleg met de lokale besturen en belanghebbenden van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

Art. 167. Volgende criteria zijn van toepassing voor het toekennen van een jaarlijkse subsidie:

- 1° het belang van het aanwezige cultureel erfgoed en de cultureel-erfgoedactoren op het grondgebied;
- 2° de kwaliteit van de visie op en de doelstellingen van een geïntegreerd en integraal lokaal cultureel-erfgoedbeleid;
- 3° de wijze waarop dat beleid uitgevoerd zal worden door:
  - a) expertise te ontwikkelen en ter beschikking te stellen met het oog op een betere zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed;
  - b) lokale cultureel-erfgoedactoren te ondersteunen;
  - c) de verschillende cultureel-erfgoedgemeenschappen op het grondgebied te betrekken bij het lokale cultureel-erfgoedbeleid;
- 4° de inspanningen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke en culturele diversiteit;
- 5° de kwaliteit van het zakelijke beheer en de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting;
- 6° de inbreng van middelen door de Vlaamse Gemeenschapscommissie in het lokale cultureel-erfgoedbeleid.

De Vlaamse Regering kan de criteria nader bepalen.

Art. 168. De bevoegde beoordelingscommissie, opgericht op basis van artikel 174, onderzoekt of de aanvrager beantwoordt aan de voorwaarden en toetst de aanvraag aan de criteria. De bevoegde beoordelingscommissie stelt op basis hiervan een advies op over de toekenning van een werkingssubsidie.

De door de Vlaamse Regering aangewezen dienst stelt op basis van dat advies een ontwerp van beslissing op.

Art. 169. De Vlaamse Regering beslist over de toekenning en het bedrag van de werkingssubsidie.

Art. 170. De Vlaamse Regering sluit een cultureel-erfgoedconvenant met de Vlaamse Gemeenschapscommissie over de uitvoering van het lokale cultureel-erfgoedbeleid.

Art. 171. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de aanvraag en het sluiten van het cultureel-erfgoedconvenant.

Hoofdstuk 8. Organisatie van de advisering

Afdeling 1. De visitatiecommissies

Art. 172. Rekening houdend met het protocol, vermeld in artikel 5, stelt de Vlaamse Regering een pool van deskundigen samen. Uit die pool worden de visitatiecommissies samengesteld met het oog op de toekenning van het kwaliteitslabel, vermeld in artikel 12.

Afdeling 2. De adviescommissie cultureel erfgoed en de beoordelingscommissies

Art. 173. §1. De Vlaamse Regering richt een adviescommissie op voor de kwaliteitsbeoordeling inzake het beleidsveld cultureel erfgoed.

§2. De kerntaken van de adviescommissie zijn:

- 1° toezien op een kwaliteitsvolle organisatie van de interne werking van de beoordelingscommissies van het beleidsveld;
- 2° beleidsgericht advies formuleren op basis van de kwaliteitsbeoordeling in de beoordelingscommissies van het beleidsveld;

3° kwaliteitsbeoordeling van transversale dossiers als die niet worden behandeld door een beoordelingscommissie.

§3. De leden van de adviescommissie hebben een totaalvisie op het beleidsveld. De adviescommissie wordt samengesteld uit deskundigen uit de verschillende onderdelen van het beleidsveld.

De leden van de beoordelingscommissies kunnen lid zijn van de adviescommissie.

Art. 174. De Vlaamse Regering richt beoordelingscommissies op voor het kwalitatieve, inhoudelijke advies over indelings- en subsidieaanvragen. Die beoordelingscommissies worden samengesteld voor onderdelen van het beleidsveld cultureel erfgoed of voor transversale beleidsaspecten.

Voor de beoordeling van de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap die ze niet zelf beheert kan de Vlaamse Regering afzonderlijke beoordelingscommissies oprichten. Die commissies worden samengesteld uit drie leden van de betrokken reguliere beoordelingscommissie en drie buitenlandse experts. De voorzitter van de adviescommissie is ook de voorzitter van die afzonderlijke beoordelingscommissies.

De leden van de beoordelingscommissies worden aangesteld omwille van hun expertise over of betrokkenheid bij het te beoordelen onderdeel van het beleidsveld. De beoordelingscommissies worden op evenwichtige wijze samengesteld uit leden die de verschillende aspecten van het te beoordelen onderdeel van het beleidsveld vertegenwoordigen.

Een persoon kan slechts lid zijn van één beoordelingscommissie die wordt samengesteld voor onderdelen van het beleidsveld cultureel erfgoed of voor transversale beleidsaspecten.

Art. 175. Het lidmaatschap van een adviescommissie of een beoordelingscommissie is onverenigbaar met een mandaat in het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement en het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, met het ambt van minister, staatssecretaris en kabinetslid, met de hoedanigheid van personeelslid in dienst van de Vlaamse Gemeenschap of in dienst van instellingen van de Vlaamse overheid, dat in het kader van zijn functie betrokken is bij de uitvoering van dit decreet, met de hoedanigheid van personeelslid van het Vlaams Parlement, en van personeelslid en lid van de raad van bestuur van het steunpunt en van belangenbehartigers uit de betreffende sector. Die personen kunnen wel op uitnodiging van de betreffende adviescommissie of beoordelingscommissie met raadgevende stem deelnemen aan de vergaderingen.

Art. 176. De Vlaamse Regering bepaalt de algemene procedure voor de beoordeling van de dossiers.

De Vlaamse Regering voorziet, binnen de perken van de door het Vlaams Parlement goedgekeurde kredieten, een bedrag waarmee de werkzaamheden van de adviescommissie en de beoordelingscommissies kunnen worden vergoed.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de samenstelling, de aanstelling en het ontslag van de leden van de adviescommissie en de beoordelingscommissies, alsook de vergoeding.

Hoofdstuk 9. Gemeenschappelijke bepalingen

Art. 177. De subsidies, vermeld in dit decreet, worden toegekend binnen de perken van de door het Vlaams Parlement goedgekeurde kredieten.

Art. 178. De in dit decreet bepaalde subsidies worden in de vorm van voorschotten beschikbaar gesteld. De Vlaamse Regering bepaalt hoe de voorschotten berekend en uitbetaald worden.

Art. 179. De werkingssubsidies, opgenomen onder hoofdstuk 4 en hoofdstuk 7, en het subsidiebedrag van 35.500 euro, vermeld in artikel 132 en 144, worden jaarlijks gekoppeld aan het prijsindexcijfer dat berekend en benoemd wordt voor de toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van 's lands concurrentievermogen.

Voor het gedeelte werkingskosten van de werkingssubsidie, vermeld in het eerste lid wordt het prijsindexcijfer beperkt tot 75 percent tenzij een ander percentage door de Vlaamse Regering wordt bepaald.

Art. 180. Organisaties die een subsidie ontvangen, vermeld in hoofdstuk 4, hoofdstuk 6 of hoofdstuk 7 moeten in alle gedrukte en digitale communicatie, bij elke mededeling, verklaring, publicatie en presentatie in het kader van de cultureel-erfgoedwerking de steun van de Vlaamse Gemeenschap vermelden door de standaardlogo's en de bijbehorende tekst en baselines te gebruiken die zijn vastgesteld door de Vlaamse Regering.

Organisaties die een projectsubsidie ontvangen vermeld in hoofdstuk 5, moeten in alle gedrukte en digitale communicatie, bij elke mededeling, verklaring, publicatie en presentatie die verband houdt met het project waarvoor een projectsubsidie is toegekend, de steun van de Vlaamse overheid vermelden door de standaardlogo's en de bijbehorende tekst en baselines te gebruiken die zijn vastgelegd door de Vlaamse Regering.

Art. 181. Ten minste één gemeente en ten minste één provincie kunnen gezamenlijk toetreden tot een rechtspersoon, als vermeld in de wet van 27 juli 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen, of deelnemen aan de oprichting ervan, voor het beheer van een cultureel-erfgoedorganisatie die op basis van dit decreet een werkingssubsidie aanvraagt.

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om met betrekking tot de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap die ze zelf beheert, aangewezen op basis van hoofdstuk 3, afdeling 4, toe te treden tot of mee te werken aan de oprichting van een rechtspersoon als vermeld in het eerste lid.

Ook andere publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersonen mogen deel uitmaken van de rechtspersonen, vermeld in het eerste lid.

Gemeenten, provincies of de Vlaamse Gemeenschap mogen statutair personeel van de gemeente, de provincie of de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking stellen en infrastructuur overdragen aan de rechtspersoon, vermeld in het eerste lid.

Als de rechtspersoon, vermeld in het eerste lid binnen drie jaar na de oprichting op basis van dit decreet geen werkingssubsidie ontvangt of aangeduid is als instelling van de Vlaamse Gemeenschap, wordt de rechtspersoon van rechtswege ontbonden.

Hoofdstuk 10. Slotbepalingen

Afdeling 1. Opheffingsbepalingen

Art. 182. Het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, gewijzigd bij het decreet van 13 maart 2009 en het decreet van 18 december 2009 wordt opgeheven.

Afdeling 2. Overgangsbepalingen

Art. 183. Het protocol met de representatieve organisaties die de belangen behartigen van de Vlaamse provincies, steden en gemeenten dat gesloten is op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 blijft van kracht totdat het afloopt of vervangen wordt door een nieuw protocol op basis van artikel 5.

Art. 184. Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die beschikken over een kwaliteitslabel op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behouden dat kwaliteitslabel onder de voorwaarden vermeld in hoofdstuk 3, afdeling 2.

Art. 185. Het erkenningsteken dat ter uitvoering van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 door de Vlaamse Regering bepaald werd, blijft van toepassing voor de uitvoering van artikel 16, tweede lid, zolang er geen nieuw erkenningsteken bepaald wordt.

Art. 186. Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die aangeduid zijn als instelling van de Vlaamse Gemeenschap op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behouden die aanduiding onder de voorwaarden vermeld in hoofdstuk 3, afdeling 3.

Art. 187. Collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die ingedeeld zijn bij het Vlaamse niveau op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behouden die indeling bij het Vlaamse niveau onder de voorwaarden vermeld in hoofdstuk 3, afdeling 3, van dit decreet.

Art. 188. Organisaties waaraan een werkingssubsidie werd toegekend op basis van titel II, hoofdstuk I, titel II, hoofdstuk II, afdeling III, of titel II, hoofdstuk III, van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behouden die werkingssubsidie onder de voorwaarden vermeld in hoofdstuk 4 van dit decreet.

Art. 189. Organisaties waaraan een projectsubsidie is toegekend op basis van titel II, hoofdstuk V, van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behouden die projectsubsidie onder de voorwaarden vermeld in hoofdstuk 5 van dit decreet.

Art. 190. Provincies, gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waaraan een werkingssubsidie is toegekend op basis van titel II, hoofdstuk IV, van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, behouden die werkingssubsidie tot een nieuwe beleidsperiode start op basis van dit decreet.

De werkingssubsidie, vermeld in het eerste lid, blijft toegekend onder de voorwaarden vermeld in het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008.

Art. 191. Provincies waaraan een werkingssubsidie is toegekend op basis van titel II, hoofdstuk IV, onderafdeling I, van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, ontvangen, als ze de eerste keer een aanvraag indienen op basis van artikel 144 van dit decreet, ten minste dezelfde werkingssubsidie als ze in 2012 ontvangen hebben op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008.

Art. 192. Gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waaraan een werkingssubsidie is toegekend op basis van titel II, hoofdstuk IV, onderafdeling II, van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, ontvangen, als ze de eerste keer een aanvraag indienen op basis van artikel 148 of 153 van dit decreet, ten minste dezelfde werkingssubsidie als zij in 2012 ontvangen hebben op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 voor de doelstellingen, vermeld in artikel 67, §2, 1° en 3°, van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, exclusief verhogingen op basis van artikel 120 en 121 op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008.

Voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden geldt daarbij als voorwaarde dat het intergemeentelijke samenwerkingsverband bestaat uit: ofwel ten minste een gemeente die individueel ondersteund werd voor het lokale cultureel-erfgoedbeleid, ofwel ten minste dezelfde gemeenten, ofwel dat het beschikt over een werkingsgebied van ten minste evenveel inwoners.

Art. 193. De Vlaamse Gemeenschapscommissie waaraan een werkingssubsidie is toegekend op basis van titel II, hoofdstuk IV, van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behoudt die werkingssubsidie onder de voorwaarden vermeld in hoofdstuk 7, afdeling 4, van dit decreet.

Art. 194. Organisaties die op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 aangeduid zijn als behorend tot de cultureel-erfgoedsector voor de uitvoering van de bepalingen over de aanvullende subsidies voor tewerkstelling, behouden die aanduiding voor de uitvoering van hoofdstuk 6 van dit decreet.

Art. 195. Organisaties waaraan op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 een aanvullende subsidie voor tewerkstelling van vervangers van geregulariseerde DAC'ers is toegekend, behouden die subsidie onder de voorwaarden vermeld in hoofdstuk 6 van dit decreet.

Art. 196. Musea en verenigingen die een periodieke publicatie uitgeven over volkscultuur en geschiedenis, waaraan op basis van artikel 120 of 121 van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 een subsidie is toegekend tot en met 2014 behouden deze subsidie onder de voorwaarden zoals bepaald in het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008.

Als een dergelijk museum of vereniging op het grondgebied ligt van een gemeente of intergemeentelijk samenwerkingsverband dat een werkingssubsidie ontvangt voor het lokaal cultureel-erfgoedbeleid, wordt de subsidie, vermeld in het eerste lid, toegevoegd aan de werkingssubsidie voor het lokaal cultureel-erfgoedbeleid.

Art. 197. Met behoud van de toepassing van artikel 184 en 188 van dit decreet worden aanvragen voor een kwaliteitslabel, een indeling bij het Vlaamse niveau of een werkingssubsidie op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, waarvan de uiterlijke indiendatum zich situeert voor 1 december 2012, behandeld conform de procedure, voorwaarden en criteria vermeld in het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008.

Art. 198. Met behoud van de toepassing van artikel 189 worden aanvragen voor een projectsubsidie op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008, waarvan de uiterlijke indiendatum zich situeert voor 1 april 2013, behandeld conform de procedure, voorwaarden en criteria vermeld in het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008.

Art. 199. De pool van deskundigen voor het samenstellen van een visitatiecommissie, de adviescommissie en de beoordelingscommissies die aangesteld zijn op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 behouden die aanstelling voor de toepassing van hoofdstuk 8 van dit decreet, voor de duur waarvoor deze aanstelling was verleend.

De duur van de aanstelling, vermeld in het eerste lid kan vroegtijdig ingekort worden, door op basis van dit decreet een nieuwe pool van deskundigen, adviescommissie of beoordelingscommissie samen te stellen die de werking van de in het eerste lid vermelde pool van deskundigen, adviescommissie of beoordelingscommissie overneemt.

Brussel, 20 april 2012.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

BIJLAGE

bij de memorie van toelichting:

REGULERINGSIMPACTANALYSE

Reguleringsimpactanalyse voor het decreet houdende het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid (Cultureel-erfgoeddecreet)

1 Titel

Decreet houdende het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid.

2 Aanleiding en Doel

2.1 Aanleiding

- Planlastendecreet – administratieve vereenvoudiging voor de lokale besturen

Op 15 juli 2011 werd het Planlastendecreet bekrachtigd door de Vlaamse Regering (*decreet houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd*). Dit decreet legt uniforme bepalingen op in verband met de wijze waarop lokale besturen subsidies aanvragen en verantwoorden bij de Vlaamse overheid, evenals het tijdstip waarop de subsidies aangevraagd, toegekend, uitbetaald en verantwoord worden. De timing en documenten werden daarbij afgestemd met de documenten die de lokale besturen genereren binnen hun beleids- en beheerscyclus, wat resulteert in een vermindering van de administratieve lasten voor lokale besturen.

Aangezien er op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 subsidies worden toegekend aan lokale besturen moet dit Cultureel-erfgoeddecreet aangepast worden aan de principes van het Planlastendecreet.

- Andere vormen van administratieve vereenvoudiging

Het Planlastendecreet is enkel van toepassing op lokale besturen. Naast de lokale besturen moeten echter ook andere actoren verschillende plannings- en verantwoordingsdocumenten voorleggen (zie *huidige situatie* onder 4.3.2). In het Regeerakkoord 2009 – 2014 is de doelstelling opgenomen om de administratieve lasten voor alle actoren te verminderen.

- Onderzoek Rekenhof *Controle op de uitvoering van het Cultureel-erfgoedbeleid*.

In de periode 2009-2010 voerde het Rekenhof het onderzoek *controle op de uitvoering van de Cultureel-erfgoedbeleid* uit. De bevindingen werden op 28 april 2011 besproken in de Commissie Cultuur van het Vlaams Parlement. Bij dit onderzoek werden een aantal tekortkomingen vastgesteld in de regelgeving. In navolging hiervan formuleerde het Rekenhof een aantal aanbevelingen tot aanpassing van het Cultureel-erfgoeddecreet. De vastgestelde tekortkomingen en aanbevelingen worden toegelicht in de beschrijving van de huidige situatie van sectie 4.3.3.

- Bijsturing van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008

Het Cultureel-erfgoeddecreet werd in 2008 goedgekeurd door het Vlaams Parlement en werd geïmplementeerd vanaf 2009. Uit de praktijk van de eerste jaren blijkt dat bepaalde inhoudelijke bijsturingen kunnen leiden tot een regelgeving die beter is afgestemd op de noden van de sector of op de doelstellingen van het beleid (zie *huidige situatie* in sectie 4.3.4). Gelet dat dit decreet nog maar drie jaar van kracht is wordt er evenwel ook gestreefd naar een maximale beleidscontinuïteit (zie *vrijheidsgraden* in sectie 2.3). Dergelijke bijsturingen moeten daarom beperkt blijven tot kleine aanpassingen die extra mogelijkheden voorzien, maar ook toelaten dat de erkende en gesubsidieerde organisaties hun werking ongewijzigd verder zetten.

Een grondige evaluatie van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 kan ten vroegste voorzien worden nadat alle gesubsidieerde actoren tenminste één volledige beleidsperiode doorlopen hebben (2017). Met de voorliggende aanpassing aan van het Cultureel-erfgoeddecreet aan het Planlastendecreet komt hier nog bij dat de Vlaamse beleidsprioriteiten, op basis waarvan de lokale besturen gesubsidieerd worden, 3 jaar of 6 jaar na de bekendmaking ervan geëvalueerd kunnen worden (2015 of 2018).

- Juridisch-technische aspecten

In het voorbereidende traject voor de aanpassing van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 bleek dat het zowel juridisch-technisch als naar leesbaarheid van de teksten toe, de voorkeur verdiende om het bestaande Cultureel-erfgoeddecreet te vervangen door een nieuw decreet, in plaats van het bestaande decreet 'op te lappen'/ te wijzigen. Bijgevolg werd ervoor gekozen om het *decreet houdende de ontwikkeling, de organisatie en de subsidiëring van het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid* van 23 mei 2008 (voortaan benoemd als het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008) te vervangen door een nieuw Cultureel-erfgoeddecreet, het *decreet houdende het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid*.

2.2 Doelstelling

Het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 wordt aangepast en vervangen door een nieuw decreet om volgende doestellingen te bereiken:

- verminderen van de administratieve lasten (zowel voor lokale besturen als voor andere actoren);
- wegwerken van tekortkomingen in de regelgeving (cf. onderzoek Rekenhof);
- binnen een kader dat beleidscontinuïteit garandeert beter inspelen op de noden van de sector en de doelstellingen van het beleid.

2.3 Vrijheidsgraden

Op verschillende vlakken zijn de vrijheidsgraden beperkt. Ten eerste legt het Planlastendecreet een algemene methodiek vast voor het subsidiëren van lokale besturen, waarbij expliciet gesteld wordt dat de sectorale decreten aangepast moeten worden aan deze manier van werken. Om de doelstelling van het verminderen van de administratieve lasten voor lokale besturen te realiseren zijn de vrijheidsgraden dan ook beperkt: de methode van subsidiëtoekenning is voor het grootste deel bepaald door het Planlastendecreet (wat uiteraard niet wegneemt dat er nog inhoudelijke keuzes gemaakt kunnen worden bij de bepaling van de Vlaamse beleidsprioriteiten).

Ten tweede is het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 nog maar een drietal jaar van kracht. Dit decreet integreerde het bestaande decretaal instrumentarium inzake het ondersteuningsbeleid van cultureel-erfgoedorganisaties en introduceerde een aantal nieuwe principes en instrumenten. Het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 was het resultaat van een 3-jarig traject, waarbij de overheid in nauw

overleg met experts en belanghebbenden een nieuw, geïntegreerd regelgevend kader voor de cultureel-erfgoedsector opstelde.

Het Planlastendecreet stelt een deadline voorop waartegen de sectorale decreten en uitvoeringsbesluiten aangepast moeten zijn (op 30 oktober 2012 worden de Vlaamse Beleidsprioriteiten bekendgemaakt). Dit impliceert een vrij krappe timing waarbij het niet mogelijk is een grondige evaluatie te maken van de werking van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008. Gelet op de korte termijn dat het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 van kracht is zou het ook voorbarig zijn een dergelijke evaluatie uit te voeren. De sector, die werkt op basis van 5- of 6-jarige beleidsperiodes, is nog maar recent ingestapt in het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 – nog niet alle deelsectoren zijn ingestapt - waardoor het niet mogelijk is om op een onderbouwde wijze de resultaten te evalueren. Bij geen van de stakeholders is er dan ook een draagvlak om het Cultureel-erfgoedbeleid structureel te herbekijken. Bij de aanpassing van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 wordt er daarom gestreefd naar een maximale beleidscontinuïteit.

De beleidsnota Cultuur 2009 – 2014 gaat tenslotte uit van een verdere implementatie van het Cultureel-erfgoeddecreet en voorziet geen grondige herziening van dit beleid. Een aantal doelstellingen in de beleidsnota Cultuur (aandacht voor e-cultuur en digitalisering, duurzaam beleid, participatie en diversiteit) worden waar mogelijk wel meegenomen in de inhoudelijke bijsturingen.

3 Opties

Optie 1: nuloptie

De nuloptie impliceert in principe dat de bestaande regelgeving behouden blijft. Gelet op de vrijheidsgraden die het Planlastendecreet toelaat is dit hier geen reële mogelijkheid. De nuloptie wordt daarom enkel vermeld als ijkpunt waartegen de wijzigingen afgewogen moeten worden. Bij de bespreking van de opties wordt de huidige manier van werken telkens weergegeven onder de rubriek *huidige situatie*.

Optie 2: aanpassing het Cultureel-erfgoeddecreet aan het Planlastendecreet, verminderen van de planlasten voor andere actoren, wegwerken van tekortkomingen bij de regelgeving en inhoudelijke bijsturingen

Gelet op de doelstellingen die geformuleerd werden voor de aanpassing van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 wordt een optie geformuleerd die alle doelstellingen meeneemt:

- het Cultureel-erfgoeddecreet aanpassen aan de principes van het Planlastendecreet (d.w.z. subsidies worden aangevraagd en verantwoord op basis van de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen; aansturing gebeurt op hoog niveau op basis van Vlaamse beleidsprioriteiten);
- vermindering van de administratieve lasten realiseren voor de actoren die niet onder het Planlastendecreet vallen;
- de tekortkomingen in de regelgeving zoals vastgesteld door het Rekenhof wegwerken;
- via kleine inhoudelijke aanpassingen beter inspelen op de noden van de sector.

Bij de bespreking van de effecten is een verdere toelichting opgenomen bij deze wijzigingen.

In deze RIA wordt, bij de bespreking van de opties, echter niet verder aangetoond waarom de aanpassing van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 aan het Planlastendecreet een te verkiezen optie is boven het behouden van de huidige situatie. De keuze voor de methodiek van het Planlastendecreet werd immers al uitgebreid besproken in de RIA bij het Planlastendecreet zelf.

In deze RIA worden de verschillende wijzigingen samengevoegd tot één optie. Het is uiteraard ook mogelijk om enkel bepaalde onderdelen van deze optie te implementeren. Gelet op de beperkte vrijheidsgraden worden er echter geen andere opties meer geformuleerd dan optie 2.

4 Effecten

4.1 Doelgroepen en betrokken partijen

Doelgroepen die direct betrokken zijn bij het cultureel-erfgoedbeleid

De doelstelling van het Cultureel-erfgoeddecreet is de zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed. Het decreet voert deze doelstelling uit door (met vermelding tussen haakjes van de doelgroepen en betrokken partijen):

- collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties te **erkennen** (musea, culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken);
- in overleg en in samenwerking met de lokale besturen, via een protocol, collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties **in te delen** zodat duidelijk is welk bestuursniveau verantwoordelijk is voor de ondersteuning van deze organisaties;
- cultureel-erfgoedorganisaties met een landelijke relevantie **werkingssubsidies** toe te kennen (het steunpunt, Vlaams ingedeelde musea en culturele archiefinstellingen, Vlaamse Erfgoedbibliotheek, Archiefbank Vlaanderen, landelijke organisaties voor volkscultuur, landelijke expertisecentra, samenwerkingsverbanden voor internationale profilering van kunstcollecties, landelijke cultureel-erfgoedpublicaties);
- **projectsubsidies** toe te kennen voor projecten met een landelijke relevantie;
- **lokale besturen te subsidiëren** voor de uitvoering van hun lokaal of regionaal cultureel-erfgoedbeleid (gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie).

JoKER Toets – doelgroep kinderen en jongeren

Met het ook op de JoKER –toets (Kind- en Jongere- effectenrapport) wordt de doelgroep kinderen en jongeren apart besproken.

Binnen het cultureel-erfgoedbeleid zijn kinderen en jongeren indirect betrokken partij omdat zij een specifieke doelgroep vormen binnen het publieksbeleid van collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties die zich tot het grote publiek richten (voornamelijk musea). In het huidige cultureel-erfgoedbeleid wordt hier aandacht aan besteed. Enerzijds is een publieksbeleid naar specifieke doelgroepen (waaronder kinderen en jongeren als enerzijds als directe doelgroep en anderzijds via scholen) een criterium voor de erkenning en subsidiëring van deze organisaties. Anderzijds is in de beheersovereenkomsten 2009 - 2013 met de Vlaams ingedeelde musea ingeschreven dat de toegangsprijs voor jongeren (minder dan 26 jaar) maximaal 1 euro bedraagt. Het effect van deze 1-euro maatregel wordt momenteel geëvalueerd. In functie van deze evaluatie kan deze maatregel in de volgende beleidsperiode 2014 – 2018 verlengd worden.

De voorliggende wijziging van het Cultureel-erfgoeddecreet houdt geen wijzigingen in voor de doelgroepen kinderen en jongeren. In de bespreking van de opties komen deze doelgroepen daarom niet verder aan bod.

4.2 De nuloptie:

In de bespreking van optie 2 wordt de huidige situatie telkens besproken in relatie tot de voorgestelde wijziging. Op deze manier kan nagegaan worden wat de verschillen zijn tussen de effecten van de huidige regelgeving en de voorgestelde aanpassingen.

Om deze reden worden de effecten van de nuloptie hier niet apart besproken.

Een beschrijving van de administratieve lasten en de beheerskosten van de nuloptie is opgenomen in sectie 5.2.

4.3 Optie 2

4.3.1. Aanpassing van het Cultureel-erfgoeddecreet aan het Planlastendecreet.

Huidige situatie

Op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 worden lokale besturen gesubsidieerd voor de uitvoering van hun lokaal of regionaal cultureel-erfgoedbeleid. In het kader van de subsidie worden cultureel-erfgoedconvenants gesloten tussen de Vlaamse overheid en gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, provincies en de VGC.

In uitvoering van de cultureel-erfgoedconvenants voor de uitbouw van het lokaal cultureel-erfgoedbeleid wordt een erfgoedcel opgericht. Anno 2011 zijn er 21 erfgoedcellen die op lokaal niveau de zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed ondersteunen. Deze erfgoedcellen vormen op Vlaams niveau een netwerk waarbinnen zij de opgedane expertise uitwisselen.

De huidige modus operandi is niet conform met het Planlastendecreet.

- Er wordt niet gewerkt met beleidsprioriteiten die bekend gemaakt worden door de Vlaamse Regering.
- De cultureel-erfgoedconvenants zijn weliswaar afgestemd op de beleidscyclus van de lokale besturen. De 6-jarige beleidsperiode voor de cultureel-erfgoedconvenants verschilt echter 1 jaar met de lokale beleidscyclus zoals vastgelegd in het Planlastendecreet.
- Om een cultureel-erfgoedconvenant aan te vragen moet een beleidsplan ingediend worden bij de Vlaamse overheid. De rapporteringsverplichtingen zijn niet afgestemd op de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen.
- Het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 bevat bepalingen die betrekking hebben op de aard van de in te zetten middelen of de organisatorische structuur van de lokale besturen. Zo werd bijvoorbeeld opgelegd dat in het kader van een cultureel-erfgoedconvenant met een gemeente of intergemeentelijk samenwerkingsverband een erfgoedcel opgericht moest worden.

Voorgestelde wijziging

De manier waarop de lokale besturen gesubsidieerd worden, wordt conform gemaakt aan de principes van het Planlastendecreet. Gelet Vlaanderen hierbij enkel nog aanstuurt op hoog niveau wordt er niet meer gewerkt met convenants op maat. De doelstellingen worden bekendgemaakt als Vlaamse beleidsprioriteiten en de lokale besturen kiezen autonoom of zij hierop willen inschrijven en hoe zij deze zullen invullen.

Voor de ondersteuning van het regionale cultureel-erfgoedbeleid worden enkel provincies gesubsidieerd. Hier kan de methodiek van het Planlastendecreet dus toegepast worden. De aanvullende subsidies voor tewerkstelling vormen hier wel een pijnpunt. Ten gevolge van de DAC-normalisering ontvangen de provincies sinds 2011 tewerkstellingssubsidies voor de realisatie van hun regiefunctie inzake de uitbouw van een regionaal depotbeleid. De tewerkstellingsplaatsen werden herverdeeld vanuit organisaties die niet aan minimale kwaliteitscriteria voldeden. Bij de opmaak van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 werd er met vakbonden en werkgevers een akkoord bereikt over de DAC-normalisering. In dit akkoord was opgenomen dat de totale tewerkstelling gelijk en zichtbaar moest blijven. De bepalingen in dat akkoord wijken echter af van de principes van het Planlastendecreet. Er moest daarom een keuze gemaakt worden waaraan de voorkeur werd gegeven: het Planlastendecreet of het akkoord met vakbonden en werkgevers. Teneinde geen nieuwe onderhandelingen te moeten opstarten met vakbonden en werkgevers kan daarom geargumenteed worden dat er gegronde redenen zijn om op dit punt (licht) af te wijken van het Planlastendecreet. Uit het standpunt van de provincies bleek dat ook zij geen bezwaar hadden om de tewerkstelling zichtbaar te houden.

Voor de ondersteuning van het lokale cultureel-erfgoedbeleid is de situatie complexer omdat hier zowel individuele steden en gemeenten als intergemeentelijke samenwerkingsverbanden gesubsidieerd worden. Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden maken geen gebruik van de beleids- en beheerscyclus, waardoor deze niet onder de methodiek van het Planlastendecreet vallen.

Op beleidsmatig vlak was er de voorbije jaren een evolutie aan de gang in de richting van intergemeentelijke samenwerking via fusies en uitbreidingen van bestaande convenants. Deze

evolutie vind haar oorsprong in het streven naar een 'erfgoed-dekkend' netwerk van cultureel-erfgoedconvenants, maar waarbij een convenant pas gesloten wordt naar mate er voldoende kritische massa aan cultureel erfgoed aanwezig is. Dit heeft ervoor gezorgd dat dat een aantal convenants de werking uitgebreid hebben naar de omliggende gemeenten. Van andere convenants is bekend dat zij momenteel werken aan een uitbreiding.

Gelet op het bovenstaande werd de keuze gemaakt dat enkel steden met een zeer hoge dichtheid aan cultureel erfgoed (Antwerpen, Gent en Brugge) nog als individuele gemeente ondersteund kunnen worden voor het lokaal cultureel-erfgoedbeleid. Voor alle andere gemeenten kan dit enkel op basis van een intergemeentelijk samenwerkingsverband.

De keuze om voor Antwerpen, Gent en Brugge een aparte regeling te voorzien is de significant hogere aanwezigheid van belangrijke cultureel-erfgoedcollecties in deze drie gemeenten dan in de rest van Vlaanderen: 90% van de erkende topstukken in publiek bezit, 75% van de landelijke musea, 80% van de landelijke culturele archiefinstellingen en 66% van de landelijke erfgoedbibliotheken bevinden zich in deze drie steden (voor een overzicht per gemeente: zie sectie 2.1 van de memorie van toelichting).

Dit resulteert er in dat voor Antwerpen, Gent en Brugge wordt overgestapt om de methodiek van het Planlastendecreet.

Het huidige systeem van te werken met convenanten op maat, laat toe dat er specifieke doelstellingen overeengekomen worden in functie van de lokale situatie en heeft de voorbije jaren zijn meerwaarde bewezen. Alle betrokken partijen zijn tevreden over de werking van dit instrument. Zowel in de sector als bij de Vlaamse overheid is er dan ook geen draagvlak om de huidige werkwijze aan te passen. Bijgevolg wordt voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden de bestaande werkwijze, waarbij er convenanten op maat gesloten worden, behouden.

Effecten

- Er wordt een daling van de administratieve lasten gerealiseerd bij de lokalen besturen (zie berekening sectie 5.2).
- Intergemeentelijke samenwerking zorgt voor efficiëntiewinsten door schaalvergroting. Dit resulteert eveneens in een daling van de administratieve lasten doordat er slechts 1 aanvraag opgesteld wordt voor meerdere gemeenten, i.p.v. iedere gemeente apart.

4.3.2. Planlastvermindering realiseren voor actoren die niet onder het planlastendecreet vallen door administratieve vereenvoudiging.

Huidige situatie

Werkingsubsidies worden aangevraagd op basis van een beleidsplan. Eenmaal de werkingssubsidie is toegekend moet een organisatie, voorafgaand aan ieder jaar, een actieplan opmaken; na afloop van ieder jaar moet een jaarverslag ingediend worden.

Het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 bevat veel detailbepalingen met betrekking tot de inhoud van een beleidsplan, de inhoud van een beheersovereenkomst, indiendata, voorwaarden en criteria. Dit betekent dat veel plannings- en verantwoordingsdocumenten decretaal bepaald zijn en daarom moeilijk te herzien zijn. Per afdeling van dit decreet verschillen bepaalde detailbepalingen bovendien licht van elkaar, waardoor dit decreet geen algemene eenduidige procedures bevat.

Het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 bevat bovendien voorwaarden en criteria die elkaar overlappen, wat voor een extra werklast zorgt bij de advisering en evaluatie – iedere voorwaarde en criterium moet immers individueel afgetoetst worden. Van sommige voorwaarden hebben de beoordelingscommissies ook vastgesteld dat ze niet aftoetsbaar zijn. Verder werd er ook vastgesteld dat bepaalde voorwaarden die voor alle organisaties dezelfde zouden moeten zijn (bvb zakelijk) in de verschillende onderdelen van het decreet licht anders geformuleerd zijn, afhankelijk van het soort werkingssubsidie. Tenslotte verschillen ook de momenten waarop werkingssubsidies aangevraagd kunnen worden afhankelijk van het soort werking: sommige kunnen dit jaarlijks, andere tweemaal per beleidsperiode, nog andere éénmaal per beleidsperiode. De bedoeling hiervan was om bepaalde categorieën van bestaande organisaties voldoende kansen en tijd te geven om in te stappen in het

Cultureel-erfgoeddecreet van 2008. Gelet deze instap inmiddels gerealiseerd is, is hier geen nood meer aan.

In het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 moet een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie eerst ingedeeld worden bij het Vlaamse niveau vooraleer ze een aanvraag tot werkingssubsidies bij kan indienen bij de Vlaamse overheid. Voor beide stappen moet een aparte aanvraag ingediend worden.

Voorgestelde wijziging

Een administratieve vereenvoudiging kan het decreet korter, duidelijker en dynamischer maken. In overeenstemming met de beginselen van de wetgevingstechniek worden enkel nog de grote lijnen decretaal vastgelegd. De detailbepalingen worden verder uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit. In het aangepaste decreet worden daarom zaken als een 'beleidsplan', 'actieplan' of 'jaarverslag' niet meer vastgelegd. Er wordt enkel nog gesproken over een 'aanvraag' en een 'verantwoording', zonder verder te specificeren waaruit deze bestaan; dit zal gebeuren via het uitvoeringsbesluit. Dit heeft als voordeel dat werkingssubsidies op termijn aangevraagd en verantwoord kunnen worden op basis van een administratief lichtere vorm. Bij de uitwerking van het uitvoeringsbesluit zal dit verder bepaald worden in samenwerking met de betrokkenen (sector, beoordelingscommissie en administratie). Ook detailbepalingen, zoals de diendata of inhoud van een beheersovereenkomst zullen vastgelegd worden in het uitvoeringsbesluit.

Een tweede vereenvoudiging betreft de herformulering van de voorwaarden en criteria. Deze worden geherformuleerd zodat ze niet meer overlappen en niet-aftoetsbare voorwaarden worden geschrapt. De voorwaarden en criteria worden nu ook op dezelfde wijze geformuleerd voor alle soorten organisaties.

Een derde vereenvoudiging werd doorgevoerd op de mogelijke momenten waarop werkingssubsidies kunnen aangevraagd worden. Voor 'unieke' organisaties (bvb steunpunt, instellingen van de Vlaamse Gemeenschap, Vlaamse Erfgoedbibliotheek, Archiefbank Vlaanderen) is er nog slechts één instapmoment voor de volledige beleidsperiode. Voor alle andere organisaties zijn er twee instapmomenten: één voor een periode van 5 jaar voor de volledige beleidsperiode en één voor een periode van 2 jaar tot het einde van de beleidsperiode. Hiermee wordt het aantal instapmomenten analoog gemaakt met het Planlastendecreet waar er ook twee instapmomenten zijn per beleidsperiode van 6 jaar.

Tenslotte wordt het mogelijk op basis van dezelfde aanvraag tegelijk een indeling bij het Vlaamse niveau en subsidiëring aan te vragen.

Effecten

- Duidelijkere regelgeving.
- De open formulering van de plannings- en verantwoordingsdocumenten maakt het mogelijk om bij de uitwerking van het uitvoeringsbesluit een vermindering van de administratieve lasten te realiseren. De noodzaak en effectiviteit van het opvragen van bepaalde documenten kan sneller geëvalueerd en herzien worden door dit te delegeren aan de Vlaamse Regering.
- Het vereenvoudigen van de voorwaarden en criteria zorgt voor een lichte daling van de beheerskosten bij de overheid, omdat hierdoor de werklust bij de administratie en beoordelingscommissies daalt.
- Een verdere daling van de administratieve lasten door het samenvoegen van de aanvragen voor indeling bij het Vlaamse niveau en subsidiëring.

4.3.3. Wegwerken van de tekortkomingen in de regelgeving zoals vastgesteld door het Rekenhof

Huidige situatie

In de periode 2009-2010 voerde het Rekenhof het onderzoek *controle op de uitvoering van het cultureel-erfgoedbeleid* uit. In dit onderzoek stelde het Rekenhof volgende tekortkomingen vast met betrekking tot het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008:

- *Er is geen aangepast sanctiekader.*
- *De regelgeving voorziet niet in een aansluiting van de beleidsplannen op de erfgoedconvenants of beheersovereenkomsten.*
- *De regelgeving biedt geen mogelijkheid om de volledige uitvoeringsperiode te evalueren.*

Met betrekking tot het sanctiekader werd bedoeld dat, omdat het decreet geen aangepaste sancties voorziet die in verhouding staan tot de inbreuk, er enkel gesanctioneerd kon worden op basis van de wetten op de Rijkscomptabiliteit. Het niet naleven van een subsidievoorwaarde impliceert hierbij dat een toegekende subsidie volledig terugbetaald moet worden.

Het Rekenhof formuleerde daarom volgende aanbevelingen tot aanpassing van het decreet.

Opdat de evaluaties door de administratie ten volle kunnen werken als toezichts- en sturingsinstrument is het aangewezen dat het decreet:

- *gesubsidieerde organisaties toestaat hun beleidsplan aan te passen aan de beheersovereenkomst of het erfgoedconvenant;*
- *de administratie de mogelijkheid biedt de volledige uitvoering van het beleidsplan en de beheersovereenkomst of het erfgoedconvenant te evalueren na afloop van de beleidsperiode;*
- *in graduele sancties voorziet in verhouding tot de aard en omvang van de inbreuk.*

In antwoord op het rapport engageerde de minister van Cultuur zich om deze aanbevelingen uit te voeren. In het kader van het Planlastendecreet wordt voor lokale besturen van afgestapt om nog te werken met beleidsplannen en convenants. De eerste aanbeveling conflicteert dus met de principes van het Planlastendecreet. Voor de tweede en derde aanbeveling is dit niet het geval.

Voorgestelde wijziging

De tweede en derde aanbeveling worden ingeschreven in het decreet: er komt enerzijds aangepaste sanctieregeling die het mogelijk maakt sancties op te leggen die in verhouding staan tot de aard van de inbreuk. Verder wordt ook de mogelijkheid voorzien om de volledige uitvoering van de beheersovereenkomst te evalueren na afloop van de beleidsperiode.

De aanbeveling tot aanpassing van het beleidsplan aan de beheersovereenkomst of het convenant werd niet decretaal verankerd. Voor het aanvragen van subsidies heeft het nieuwe decreet het enkel nog over een 'aanvraag' (tegenover een 'beleidsplan' in het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008). In het uitvoeringsbesluit kan verder bepaald worden of een aanvraag al dan niet uit een beleidsplan bestaat en of het beleidsplan aangepast moet worden aan de beheersovereenkomst.

In het kader van de beleidsdoelstellingen voor het verminderen van de administratieve lasten is het mogelijk dat ervoor gekozen wordt dat een aanvraag niet meer moet bestaan uit een beleidsplan. In dat geval is het niet mogelijk deze aanbeveling te realiseren. Dit laatste is sowieso al het geval voor de cultureel-erfgoedconvenants: in kader van het Planlastendecreet wordt afgestapt van het werken met beleidsplannen en convenants.

Effecten

- De regelgeving wordt effectiever door een aangepaste sanctieregeling die toelaat sancties op te leggen in verhouding tot de aard van de inbreuk;
- Verbetering van de evaluatiepraktijk doordat de volledige beleidsperiode kan geëvalueerd worden.

4.3.4. Inhoudelijke aanpassingen

Huidige situatie

Sinds het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 kunnen organisaties die structureel gesubsidieerd worden geen projectsubsidies meer aanvragen. De achterliggende redenering hiervoor was dat de projectmatige werking verankerd moest zijn in de structurele werking.

Uit de praktijk blijkt dat cultureel-erfgoedorganisaties hun 'gewone' projecten inderdaad kunnen realiseren binnen de structurele subsidie. Voor grote internationale projecten (bv. een museum dat een internationale tentoonstelling organiseert) stelt er zich echter een probleem omdat de kostprijs hiervan de financiële mogelijkheden van de structurele subsidie overstijgt. Dit heeft geleid tot een contradictorische situatie: organisaties die de zorg voor cultureel erfgoed als kerntaak hebben kunnen geen beroep doen op het Cultureel-erfgoeddecreet voor hun internationale projecten, maar kunnen hiervoor wel financiële steun ontvangen bij andere beleidsdomeinen (bv. Toerisme) of andere overheden. Organisaties die de zorg voor cultureel-erfgoed niet als kerntaak hebben kunnen daarentegen wel een beroep doen op het Cultureel-erfgoeddecreet voor hun (internationale) projecten.

Verder wil het cultureel-erfgoedbeleid nauwer inspelen op opportuniteiten die zich voordoen op Europees niveau. De Europese Commissie stelt projectsubsidies ter beschikking (voor de cultureel-erfgoedsector is vooral het Europeana digitaliseringsproject relevant), maar vraagt daarbij een minimale cofinanciering van de begunstigde organisatie die varieert van 20% tot 50%.

Veel cultureel-erfgoedorganisaties zijn binnen hun eigen budget echter niet in staat om deze cofinanciering te realiseren en blijven daardoor in de praktijk uitgesloten van dergelijke Europese projecten. Om tegemoet te komen aan dit probleem introduceerde de Vlaamse overheid in 2009 – 2010 een ad-hoc subsidielijijn zodat Vlaamse cultureel-erfgoedorganisaties subsidies kunnen ontvangen om de vereiste cofinanciering te realiseren.

Interculturaliteit werd geïntroduceerd als doelstelling in het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008. Interculturaliteit werd daarbij gedefinieerd als 'dialogoog, wederzijdse verkenning of ontmoeting met of tussen bevolkingsgroepen van diverse etnisch-culturele achtergrond'.

Voorgestelde wijzigingen

Voor grote internationale projecten kunnen structureel-gesubsidieerde collectiebeherende organisaties projectsubsidies aanvragen.

De bestaande ad-hoc subsidielijijn voor het realiseren van cofinanciering voor Europese projecten wordt decretaal verankerd en staat open voor structureel gesubsidieerde organisaties.

De doelstelling inzake interculturaliteit wordt verruimd naar maatschappelijke en culturele diversiteit.

Effecten

- Cultureel-erfgoedorganisaties krijgen bijkomende opportuniteiten om grote internationale projecten te realiseren.
- Cultureel-erfgoedorganisaties krijgen bijkomende opportuniteiten om in te tekenen op Europese projectsubsidies. Gelet de prioriteiten van het Vlaamse cultureel-erfgoedbeleid inzake digitalisering congrueren met de Europese subsidielijijn kan de kost van dit beleid gedeeld worden tussen Europa en Vlaanderen.
- Aangezien het heroriënteren van de projectsubsidies gebeurt binnen het beschikbare budget zal dit betekenen dat de huidige doelgroep die momenteel projectsubsidies ontvangt (organisaties die geen werkingssubsidie ontvangen) minder middelen zullen ontvangen. De heroriëntering van de projectsubsidies betekent evenwel dat de nadruk van dit instrument terug meer komt te liggen op de primaire doelgroep van het cultureel-erfgoedbeleid.
- Door de doelstellingen rond interculturaliteit te verruimen naar maatschappelijke en culturele diversiteit kan het cultureel-erfgoedbeleid meer werken rond de participatie van alle maatschappelijke stakeholders, in plaats van zich enkel toe te spitsen op één specifieke doelgroep.

4.4 Vergelijkingstabel voor de effecten van optie 2

Doelgroepen en betrokken partijen	Baten		Kosten	
	Omschrijving	schatting	Omschrijving	Schatting
Lokale besturen / Vlaamse overheid / sector	Toepassing principes Planlastendecreet - daling van de administratieve lasten	60.702 euro (zie 5.2)		
	Toepassing principes Planlastendecreet - andere baten	Zie RIA Planlastendecreet	Toepassing principes Planlastendecreet - kosten	Zie RIA Planlasten decreet
Structureel gesubsidieerde Cultureel-erfgoedorganisaties	Daling van de administratieve lasten door herzien van de Plannings- en verantwoordingsmethodiek	Kan pas berekend worden bij opmaak uitvoeringsbesluit		
	Daling van de administratieve lasten door samenvoegen aanvraag voor indeling bij het Vlaamse niveau en subsidiëring	7.172 euro (zie 5.2)		
	Bijkomende subsidiemogelijkheden voor grote internationale projecten en Europese projecten	Optimaal vs. nuloptie		
	Extra subsidies vanuit Europa worden mogelijk doordat Vlaanderen de vereiste cofinanciering ondersteunt.	Afhankelijk van het aantal door Europa goedgekeurde aanvragen. (2011: 144.000 euro)		
Organisaties die projectsubsidies ontvangen			Door heroriëntering van de projectsubsidies zal deze doelgroep minder subsidies ontvangen.	Meer vs. nuloptie
Vlaamse overheid	Daling beheerskosten door vereenvoudiging voorwaarden en criteria voor subsidiëring			
	Verbetering van de evaluatiepraktijk door evaluatie van de volledige beleidsperiode	Meer vs. nuloptie		
	Aangepaste sanctieregeling laat sancties toe in verhouding tot de aard van de inbreuk.	Meer vs. nuloptie		

5 Uitwerking, uitvoering en monitoring

5.1 Juridisch-technische uitwerking

In het voorbereidende traject voor de aanpassing van het Cultureel-erfgoeddecreet bleek dat het zowel juridisch-technisch als naar leesbaarheid van de teksten de voorkeur verdiende om het bestaande Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 volledig te vervangen door een nieuw decreet in plaats van dit bestaande decreet 'op te lappen' / veelvuldig te wijzigen. Bijgevolg werd ervoor gekozen om het decreet houdende de ontwikkeling, de organisatie en de subsidiëring van het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid van 23 mei 2008 (voortaan benoemd als het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008) te vervangen door een nieuw Cultureel-erfgoeddecreet.

Gelet op de doelstelling te streven naar een maximale beleidscontinuïteit werden volgende overgangsbepalingen ingeschreven:

- In uitvoering van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 werd een protocol met de steden en gemeenten en de provincies voor het complementair cultureel-erfgoedbeleid. Dit protocol blijft van kracht.
- Alle cultureel-erfgoedorganisaties die erkend zijn op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 behouden hun erkenning.
- Alle cultureel-erfgoedorganisaties die gesubsidieerd zijn op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet worden onder dezelfde voorwaarden verder gesubsidieerd.

5.2 Uitvoering en administratieve lasten

5.2.1 Uitvoering en beheerskosten

Uitvoering

Zoals vermeld onder 4.3.2. worden, conform de principes van de wetgevingstechniek, de detailbepalingen verder uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit. Dit betreft onder meer: bepaling van de indien-, verantwoordings- en beslissingsdata, nader bepalen van de inhoud van de aanvraag, verantwoordingsstukken en beheersovereenkomst, nadere specificaties vastleggen van de voorwaarden en criteria, nader bepalen van de advisering en de werking van de commissies.

De uitvoering van deze regelgeving zal gebeuren door het Agentschap Kunsten en Erfgoed.

Beheerskosten

In de RIA bij het planlastendecreet wordt gesteld dat de beheerskosten bij de Vlaamse overheid zouden dalen omdat er minder momenten zijn waarop een lokale besturen subsidies kunnen aanvragen (maximaal 2x per 6 jaar). Voor de cultureel-erfgoedsector gaat dit evenwel niet op aangezien op basis van het huidige Cultureel-erfgoeddecreet subsidies aan lokale besturen reeds toegekend werden voor een periode van 6 jaar.

Het is mogelijk dat de implementatie van het Planlastendecreet op een andere wijze resulteert in een daling of stijging van de beheerskosten, doordat de nieuwe methodiek resulteert in een andere manier van subsidies aanvragen, opvolgen en evalueren. De nieuwe methodiek kan eveneens een invloed hebben op het aantal subsidieaanvragen (bvb subsidies aanvragen wordt eenvoudiger, dus meer lokale besturen doen een aanvraag). Momenteel is er hierover evenwel onvoldoende informatie voorhanden om op enigszins onderbouwde manier een inschatting te maken van de impact op de beheerskosten.

De vereenvoudiging van de voorwaarden en criteria in het Cultureel-erfgoeddecreet vereenvoudigt ook de advisering en leidt aldus tot een (lichte?) daling van de beheerskosten van de Vlaamse

overheid en beoordelingscommissies. Ook hier is er echter onvoldoende informatie voorhanden om een onderbouwde inschatting te maken van het effect.

5.2.2 Administratieve lasten

Bij de implementatie van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 daalden de administratieve lasten van 971.882 euro naar 633.718 euro per jaar (zie RIA bij het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008). De administratieve lasten na implementatie werden als volgt bepaald.

handeling	administratieve lasten (€)	actoren	periodiciteit (per jaar)	totale kost (€)
inwinnen informatie	1.708	278	1/3	158.275
Werkingssubsidies en convenants				
opstellen beleidsplan	4.890	14	1/6	11.410
opstellen actieplan	4.890	38	1/5	37.164
jaarverslag	667	52	1	34.663
verslag revisor	1.103	52	1	57.356
plaatsbezoek	680	24	1	16.320
Projectsubsidies	721	18	1/3	4.326
aanvraag	721	70	1/5	10.094
afrekening	1.065	154		164.010
afrekening	1.401	100		140.100
totaal				633.718

Deze berekening werd opgemaakt in 2007 en komt niet meer overeen met de huidige realiteit. Enerzijds is de sector verder gegroeid en worden er meer organisaties structureel gesubsidieerd. Dit geeft aanleiding tot een toename van de administratieve lasten. Dit werd echter meer dan gecompenseerd door een gevoelige afname van het aantal projectsubsidies.

Verder werd er bij de berekening in 2007 van uitgegaan dat een indeling bij het Vlaamse niveau kon gebeuren zonder aanvraagdossier. In de praktijk is dit niet zo en gebeurt dit aan de hand van een aanvraagformulier (waarvan de administratieve last geschat wordt op 1.630 euro).

Dit resulteert aldus in volgende schatting van de administratieve lasten anno 2011.

handeling	administratieve lasten (€)	actoren	periodiciteit (per jaar)	totale kost (€)
inwinnen informatie	1.708	278	1/3	158.275
Werkingssubsidies en convenants				
opstellen beleidsplan	4.890	26	1/6	21.190
aanvraag indeling Vlaams niveau	4.890	54	1/5	52.812
opstellen actieplan	1.630	22	1/5	7.172
jaarverslag	667	80	1	53.328
verslag revisor	1.103	80	1	88.240
plaatsbezoek	680	24	1	16.320
Projectsubsidies	721	26	1/3	6.249
aanvraag	721	54	1/5	7.787
afrekening	1.065	60		63.900
afrekening	1.401	45		63.045
totaal				538.318

De voorgestelde wijzigingen van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 hebben volgende effecten op de administratieve lasten:

- Gelet voor de provincies en de gemeenten Antwerpen, Gent en Brugge de plannings- en verantwoordingsmethodiek gebeurt op basis van de beleids- en beheerscyclus vallen hier de administratieve lasten weg voor het inwinnen van informatie, het opstellen van een aanvraag, actieplan en jaarverslag.
- De administratieve last voor het opstellen van een aanvraag voor Vlaamse indeling valt weg aangezien deze samengevoegd wordt met de aanvraag voor werkingssubsidies;
- Het aantal projectaanvragen neemt toe wegens de openstelling voor grote internationale projecten en cofinanciering voor Europese projecten;
- Aangezien het budget constant blijft wordt er van uitgegaan dat het aantal goedgekeurde projecten (en dus afrekeningen) hetzelfde blijft.

Dit resulteert in volgende schatting van de administratieve lasten na doorvoering van de wijzigingen.

handeling	administratieve lasten (€)	actoren	periodiciteit (per jaar)	totale kost (€)
inwinnen informatie	1.708	252	1/3	143.472
Werkingssubsidies en convenants				
opstellen beleidsplan	4.890	18	1/6	14.670
aanvraag indeling Vlaams niveau	4.890	54	1/5	52.812
opstellen actieplan	1.630	0	1/5	0
jaarverslag	667	72	1	47.995
verslag revisor	1.103	72	1	79.416
plaatsbezoek	680	24	1	16.320
Projectsubsidies	721	26	1/3	6.249
aanvraag PS	721	54	1/5	7.787
afrekening PS	1.065	80		85.200
afrekening PS	1.401	45		63.045
totaal				516.966

Noot: In bovenstaande schatting werd geen rekening gehouden met de mogelijkheid dat de administratieve lasten verder kunnen dalen door voor een aanvraag geen volledig beleidsplan meer op te vragen, de verplichting voor het opstellen van een actieplan te laten vallen of de vereiste documenten voor een jaarverslag te verminderen. De reden hiervoor is dat de uitwerking hiervan pas aan bod komt in het uitvoeringsbesluit. Een verdere daling van de administratieve lasten op basis van het aangepaste Cultureel-erfgoeddecreet is dus mogelijk.

Uit de berekening blijkt dat de administratieve lasten dalen met 21.352 euro.

5.2.3 Compensatieregel

Uit de simulatie blijkt dat de administratieve lasten met minstens 21.352 euro per jaar dalen als gevolg van de implementatie van deze regelgeving.

Tegenover de meting die gebeurde bij het voorleggen van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 zijn de administratieve lasten gedaald met 116.753 euro per jaar (van 633.718 tot 516.966).

De totale daling van de administratieve lasten sinds de nulmeting in 2006 bedraagt 454.916 euro per jaar (van 971.882 tot 516.966).

5.3 Handhaving

Net als de decreten die ze vervangt is deze regelgeving in principe niet normatief van aard. Er worden erkenningen en subsidies verleend met het oog op het bereiken van bepaalde beleidsdoelstellingen. Geen enkele instelling is hiertoe verplicht.

Waar er normatieve aspecten van toepassing zijn (controle op de aanwending van de subsidies) worden deze opgevolgd door het agentschap Kunsten en Erfgoed.

Daarnaast worden de gesubsidieerde of erkende organisaties geëvalueerd door het agentschap Kunsten en Erfgoed. Een van de doorgevoerde aanpassingen voorziet in een mogelijkheid om sancties op te leggen in verhouding tot de vastgestelde inbreuk, waar dit voordien niet het geval was.

5.4 Evaluatie

Binnen de Vlaamse overheid lopen er trajecten die beleidsrelevante gegevens verzamelen over de cultureel-erfgoedsector. Op basis hiervan worden nieuwe noden en evoluties in kaart gebracht. Dergelijke noden en evoluties kunnen aanleiding geven om dit decreet te evalueren. Dit decreet voorzien evenwel niet in vaste evaluatiemomenten van de regelgeving.

De adviescommissie cultureel erfgoed beschikt tenslotte over de bevoegdheid adviezen te formuleren waarin dit decreet geëvalueerd wordt.

6 Consultatie

Consultatie binnen de Vlaamse overheid

De aanpassing van het Cultureel-erfgoeddecreet aan het Planlastendecreet gebeurde op advies en in samenwerking met de dienst Wetsmatiging van het Departement Bestuurszaken.

Consultatie met lokale besturen en/of de betrokken sector

Bij de opmaak van de decreet teksten werden Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) geconsulteerd.

Op 30 juni 2011 was er een infosessie voor de sector. Een aantal actoren, waaronder de beoordelingscommissie cultureel-erfgoedconvenants en de erfgoedcellen, formuleerden daarop een aantal opmerkingen waar in de mate van het mogelijke rekening mee werd gehouden (zie 4.3.1).

Sectorale SAR

Het advies van de SARC wordt gevraagd na de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering.

7 Overige informatie voor de Inspectie van Financiën

7.1 Budgettaire impact voor de Vlaamse Gemeenschap

De aanpassing van het Cultureel-erfgoeddecreet geeft geen aanleiding tot extra kosten voor de Vlaamse Gemeenschap. De uitvoering van het Cultureel-erfgoeddecreet wordt gerealiseerd binnen de perken van de jaarlijkse begroting.

Onder 4.3.1 wordt een maatregel voorgesteld waarbij lokale besturen wiens meerjarige subsidie niet verlengd wordt nog het eerste jaar van de beleidsperiode een subsidie toe te kennen voor het

afsluiten van de activiteiten. Dit opdat er geen financieel tekort ontstaat bij de lokale besturen ten gevolge van de financiering van de eerste 4 maanden van de werking in afwachting van de subsidiebeslissing en het aanwezige sociaal passief. Om deze maatregel budgettair neutraal te houden is er in het decreet een bepaling ingeschreven dat lokale besturen die voor het eerst een subsidie ontvangen voor de uitvoering van hun cultureel-erfgoedbeleid pas vanaf het tweede jaar van de beleidsperiode gesubsidieerd kunnen worden. De meerkost van de afsluitende subsidie kan aldus gecompenseerd worden.

Ook het openstellen van de projectsubsidies voor grote internationale projecten en cofinanciering voor Europese digitaliseringsprojecten wordt gerealiseerd binnen het beschikbare budget.

Niettegenstaande de aanpassing van het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 geen bijkomende financiële engagementen inhoudt moet benadrukt worden dat dit decreet een verdere ontwikkeling van deze jonge sector in het vooruitzicht stelt. Conform de taakverdeling tussen de gemeenten, provincies en Vlaamse overheid zou de Vlaamse overheid bijvoorbeeld een grotere verantwoordelijkheid moeten opnemen voor de Vlaams ingedeelde musea. Dit groeipad staat ook ingeschreven in de Beleidsnota Cultuur. Momenteel is dit echter niet het geval: de Vlaamse overheid komt hier slechts tussen voor 10% tot 20% van de totale werkingskost. De realisatie van een groeipad voor deze jonge sector blijft echter hoe dan ook afhankelijk van de kredieten die het Vlaams Parlement hiervoor vrijmaakt.

7.2 Impact op het personeelsbestand en –budget

Deze regelgeving kan uitgevoerd worden met hetzelfde personeelsbestand en –budget zoals momenteel beschikbaar.

7.3 Weerslag op lokale besturen

Dit werd reeds besproken in sectie vier. Zie overzichtstabel in sectie 4.4.

8 Samenvatting

Het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008 wordt aangepast om volgende doelstellingen te realiseren:

- aanpassen van het Cultureel-erfgoeddecreet aan het Planlastendecreet;
- planlastvermindering realiseren voor de actoren die niet onder het Planlastendecreet vallen;
- tekortkomingen in de regelgeving wegwerken zoals vastgesteld door het Rekenhof;
- beter inspelen op de noden van de sector via kleine inhoudelijke aanpassingen.

Juridisch-technisch wordt dit gerealiseerd via een nieuw decreet dat het vorige vervangt. Het aangepaste decreet realiseert deze doelstellingen binnen een kader van een maximale beleidscontinuïteit en houdt geen extra budgettaire engagementen in.

9 Contactinformatie

Lien Verwaeren	lien.verwaeren@vlaanderen.be	adviseur cultureel erfgoed kabinet minister Schauvliege
Marina Laureys	marina.laureys@cjsm.vlaanderen.be	afdelingshoofd Erfgoed, agentschap Kunsten en Erfgoed
Kristof Vanden Bulcke	kristof.vandenbulcke@cjsm.vlaanderen.be	afdeling Erfgoed, agentschap Kunsten en Erfgoed